

اداره کل طرح ها و مطالعات شهری شهرداری مشهد

طرح تفصیلی حوزه های برنامه ریزی شهر مشهد

(ضوابط و مقررات کاربری های عمومی - شهر مشهد)

۱۴۰۱ مهر

اداره کل طرح ها و مطالعات شهری شهرداری مشهد
برگه اول

راهنما

۱- ارائه ضوابط و مقررات طراحی و احداث بنا در کاربری های تجاری، مختلط و عمومی	۳
۱-۱-۱- تعاریف، مفاهیم و اصطلاحات	۳
۱-۱-۱-۱- تعاریف پایه	۳
۱-۱-۱-۲- تعاریف ساختار عملکرد و فعالیت (کاربری زمین)	۸
۱-۱-۱-۳- جدول طبقه بندی کاربری اراضی	۱۱
۱-۱-۱-۴- بام سبز	۲۵
۱-۳- ضوابط و مقررات نحوه استفاده از اراضی تجاری و سایر کاربری ها	۲۶
۱-۳-۱- کاربری محورهای مختلط	۲۷
۱-۳-۲- کاربری تجاری	۳۹
۱-۳-۳- مختلط انتقائی-غیر انتقائی	۴۶
۱-۳-۴- کاربری آموزشی	۴۷
۱-۳-۵- آموزش، تحقیقات و فناوری	۵۲
۱-۳-۶- کاربری اداری	۵۳
۱-۳-۷- کاربری انتظامی	۵۸
۱-۳-۸- کاربری درمانی	۶۲
۱-۳-۹- کاربری منهضی	۷۱
۱-۱۰- کاربری فرهنگی هنری	۷۴
۱-۱۱- کاربری تاریخی (بناهای تاریخی ثبتی یا در حال ثبت)	۸۲
۱-۱۲- کاربری ورزشی	۸۳
۱-۱۳- کاربری حمل و نقل	۹۱
۱-۱۴- کاربری تأسیسات شهری	۹۴
۱-۱۵- کاربری تجهیزات شهری	۹۶
۱-۱۶- سبز و طبیعی (بارک)	۱۰۵
۱-۱۷- باغات	۱۱۲
۱-۱۸- سبز و طبیعی (حریم)	۱۱۴
۱-۱۹- کاربری تفریحی گردشگری	۱۱۷
۱-۲۰- کاربری اقامتی	۱۲۱
۱-۲۱- کاربری صنعتی	۱۲۳
۱-۲۲- ضوابط شبکه معابر و دسترسی	۱۳۷
۱-۲۳- طرحهای موضعی و موضوعی	۱۴۸
پیوست شماره ۱: ضوابط توصیه‌ای مناسبسازی محیط شهر برای معلوان	۱۴۹
پیوست شماره ۲: ضوابط و مقررات ارتقاء، کیفی سیما و منظر شهرمشهد	۱۵۰
پیوست شماره ۳: ضوابط مربوحا به ساماندهی کالبدی فضاهای شهری	۱۵۲
پیوست شماره ۴: ضوابط ذخیره‌سازی و نگهداری موقت پسماند در اماکن مسکونی، تجاری و اماکن اقامتی	۱۵۳
پیوست شماره ۵: ضوابط و مقررات احداث سرویس‌های پهنه‌نشتی در مراکز و اماکن عمومی	۱۵۷

تدوین ضوابط و معیارهای طراحی و احداث بنا در کاربری های عمومی

طرح تفصیلی، حاوی استنادی است که برای اجرایی شدن، نیازمند تضمین های حقوقی و قانونی است. از این روش تحقق پذیری اجرای پیشنهادات طرح تفصیلی، نیازمند تعیین چارچوب ها، اصول و رویکردی روشن و واضح است که در قالب ضوابط و مقررات کنترل توسعه تدوین می گردد. بدینهی است ضوابط و مقررات طرح بایستی به نحوی تنظیم گردد تا در جریان اجرای پروژه ها، از اهداف ، سیاستها و رویکردهای طرح فاصله پیدا نکرده و در راستای آن گام بردارد.

با این مقدمه در ادامه به تدوین ضوابط و مقررات طرح تفصیلی حوزه های برنامه ریزی شهر مشهد می پردازیم. لازم به ذکر است که در فرآیند تدوین این ضوابط، ضوابط و مقررات طرح جامع مشهد به عنوان سند فرادست، ملاک عمل قرار گرفته و تلاش شده است تا مغایرت و تناقضی با سند طرح جامع شهر مشهد وجود نداشته باشد. به همین اعتبار مطابق سند فرادست، این گزارش با توجه به ویژگی های هر کاربری به تعیین و توصیف عوامل مختلف کالبدی (شامل میزان تراکم، طبقات، سطح اشغال و ...) و عملکردی (کاربری ها و کارکردها و فعالیت های مجاز به استقرار) می پردازد.

لازم به ذکر است رعایت ضوابط و استانداردهای ساختمانی کشوری از جمله "ضوابط و معمرات شهرسازی و معماری برای افراد معلول جسمی حرکتی" تهیه شده توسط مرکز تحقیقات ساختمان و مسکن وزارت راه و شهرسازی همچنین سایر ضوابط مصوب و قانونی کشور (میراث فرهنگی، نوسازی مدارس، علوم پزشکی و ...) در کلیه طرح های توسعه شهری و از جمله طرح تفصیلی حاضر لازماً اجرا است.

بر اساس پیشنهادهای طرح جامع اسناد ضوابط و مقررات در یک نظام سه سطحی شامل "سطح اول (کلان): هدایت و کنترل فراغیر"، "سطح دوم (میانی): الگوی توسعه حوزه های برنامه ریزی" و "سطح سوم (خرد): طرح های تفصیلی" تهیه می گردد که گزارش های موجود منعکس کننده بخش سوم این نظام محسوب می گردد. بر این اساس کنترل تداوم سیاستها و راهبردهای طرح های تفصیلی حوزه ها متناسب با خطمشی ها و جهت گیری های کلان طرح جامع مهم ترین وظیفه سند در این سطح است.

لازم به ذکر است سند ضوابط و مقررات طرح تفصیلی حوزه های برنامه ریزی شهر مشهد در قالب کاربری های عمومی و غیرانتفاعی و سایر کاربری های پیشنهادی طرح خواهد گردید.

۱- ارائه ضوابط و مقررات طراحی و احداث بنا در کاربری های تجاری، مختلط و عمومی

١-١- تعاريف، مفاهيم و اصطلاحات

در این بند مفاهیم و اصطلاحاتی که در مجموعه اسناد طرح تفصیلی و بهویژه در سند ضوابط و مقررات به کاررفته، تعریف شده است.

-۱-۱-۱ تعاریف پایه

طرح تفصیلی: طبق ماده‌یک قانون تنظیر نام وزارت مکن، طرح تفصیلی، طرحی است که بر اساس معیارها و ضوابط کلی طرح جامع شهر به تعیین مشخصات عناصر و عوامل مختلف شهری شامل نحوه استفاده از اراضی در سطح محلات و یونهای مختلف، وضعیت مژرو و تفصیلی شبکه عبور و مرور، میزان تراکم جمعیت و تراکم ساختمانی، ضوابط کامل احداث بنا و اولویت‌های مربوط به مناطق بهسازی و نوسازی توسعه و حل مشکلات شهری می‌پردازد.

محدوده شهر مشهد: محدوده طرح تفصیلی شهر مشهد بالغ بر ۳۰۵۷۷ هکتار است که از این پس در ضوابط و مقررات ارائه شده به عنوان "شهر مشهد" ذکر نمایند.

قطعه زمین، قطعه‌ای که دارای سند مالکیت شش‌دانگ (و یا تائید حدود مالکیت توسط مراجع قانونی ذیربخط) بوده و به‌وسیله معبر عمومی مجزا نشده باشد اما حداقل به یک معبر عمومی دسترسی دارد.

پلاک ثبته‌ی. عبارت است از زمین محدود با ابعاد و مساحت معین با امکان وجود یک یا چند معیر که از داخل یا مجاور آن عبور می‌کند و دارای شماره ثبتی، مستقل، سند، سمیش، دانگاست.

ساختمن: عبارت است از هر نوع مستحداثات سرپوشیده که مورد استفاده سکونت یا فعالیت اداری، تجاری، خدماتی، صنعتی، کارگاهی و امثال آن قرار می‌گیرد.

عرضه: محدوده زمین دارای چهار جهت اصلی و فرعی که دارای مالکیت است را عرصه گویند.

اعیان: هر گونه ساختمان یا متحدهات واقع در پک زمین که دارای خصیصه هایی چون ابعاد، حجم و فرم است

بلوگ شهری: کوچکترین واحد تقسیم کالبدی حوزه کدماج مودعای لر قلعه ایزبین ساخته نشده یا ساخته شده است که از هر طرف توسط مسیرین باز یا بن بست یامسیل (کال) محصور شده است.

پاکت حجمی (لفاف فضایی): حجم ساده شده‌ای است که کل بنا بر اساس ضوابط مصوب در آن محاط می‌گردد.

تفکیک زمین (عرصه). عملی است ثبی مبنی تقسیم یک قطعه زمین به دو یا چند قطعه کوچک‌تر بر اساس ضوابط و مقررات و برنامه‌های طرح تفصیلات است. هر قطعه و پلاک تفکیکی الزاماً می‌باشد دارای یک دسترسی مطابق طرح تفصیلی و ضوابط طرح باشد مقررات کا تفکیک دربرگیرنده اندازه و شکل قطعات زمین، عرض و طول آنها و جهت تفکیک و همچنین چگونگی تأمین دسترسی‌ها است.

حدنصاب تفکیک: حداقل مساحتی است که هر قطعه برای تفکیک باید داشته باشد. تفکیک اراضی به کمتر از مساحت مذکور محظا نیست.

تجمیع. یکپارچه نمودن چند قطعه زمین مجاور به هم به صورت یک قطعه، تجمیع قانونی و رسمی وقتی انجام می‌شود که طبق ضوابط قانونی، استناد قطعات مجاور لغو یک سند مشترک برای مجموع قطعات تنظیم می‌گردد.

واحد مسکونی، ساختمان یا بخشی مستقل از یک ساختمان است که برای سکونت یک خانوار منظور شده است. به تعریف دیگر، یک واحد مجزای مستقل برای اشغال دائمی یک خانواده با تجهیزات لازم چون آشپزخانه، توالت، حمام و ورودی مستقل جهت زندگی ساکنان آن باشد.

طبقه همکف. عبارت است از طبقه‌ای که سطح آن هم‌تراز معتبر (کف متوسط) و یا حداقل $1/5$ متر بلندتر از کف متوسط آن باشد.

نیمه‌طبقه، طبقه‌ای واقع در بین هریک از طبقات اصلی ساختمان که مساحت و ضوابط حاکم بر آن در ضوابط و مقررات مورد اشایه قرار گرفته است.

زیرزمینی، قسمتی از ساختمان که پایین تر از سطح طبقه همکفار گرفته و ارتفاع مفید آن (تراز بالای سقف) حداقل از کف معتبر مجاور (تراز بادره و) ۱,۵ متر باشد.

طبقات فوقانی: کلیه طبقات پر روی طبقه همکف که به ترتیب طبقه اول و دوم و ... نامده شوند.

بالکن، سطح، است که از دو بانده طرف به طور مستقیم در مجاورت هم، آزاد قابل گفته است.

بیوان (تراب)، قسمت از ساختمان، د طبقات که حداقل از یک طرف به فضای باز دسترس دارد و فاقد سقف است.

فضای نمایانه: د. طرح تفصیلی منظره از فضای نمایانه: د. ساختمان بالکن: باتاب و باشد

بیلیوت. قسمتی از ساختمان شامل ستون‌ها و بدون دیوار جداگذارنده است که صرفاً در قالب سطح اشغال مجاز، قبل احداث بوده
و بهمنظه، بارکنگ، آباره، و موقته، خانه و سایر مشاعرات عموم استفاده نمی‌گردد.

در کاربری مسکونی در صورتی که فضای مازاد بر موارد گفته شده در پیلوت موجود باشد (مشروط بر اینکه موارد مذکور طبق شواهد طرح تفصیلی در زیرزمین تأمین شده باشد)، قابل تخصیص به لابی، استخر، سالن اجتماعات اختصاصی (براساس ضوابط حج تفصیل). نبز است.

حیاط، سطحی از زمین به صورت فضای باز و بیرون سطح زیربنایی است که در سطح و زیر آن ساختمانی (به استثنای مستحداثات مجاز به استقرار در ضوابط و مقررات طرح تفصیلی) احداث نشده و برای استفاده‌های محوطه‌سازی و کاشت درختن و نصایر و سار استفاده های، مجاہ اختصاص داده شده باشد.

حیاط در ارتفاع: سطحی است که از دو یا سه طرف به طور مستقیم در مجاورت هوای آزاد قرار گرفته است و قادر سقف یا دارای سقف با حداقاً، ارتفاع عمتم نسبت به سقف طبقه فوقانی باشد.

بیشخوان (فضای باز نیمه عمومی). فضای باز نیمه عمومی یا پیشخوان فضایی است که به واسطه عقب‌نشینی کاربری تجاری و خدماتی (فرهنگی و ...) در ارتباط با پیاده‌رو عمومی ایجاد می‌شود. این فضا علیرغم آنکه می‌تواند دارای مالکیت خصوصی باشد د استفاده عموم نیز قابل مورد.

حیاط‌خلوت، فضایی است باز، کوچک‌تر از حیاط اصلی ساختمان و معمولاً در منتهی‌الیه دیگر ساختمان که ممکن است در نمای مععرض با قسمت‌های آن قرار گیرد به عنوان نوگاره، ترمیمه ساختمان، ناظر گفتارده است.

وید: فضاهای داخلی بازی هستند که با ایجاد یک سقف بلند حداقل دو طبقه اصلی یک ساختمان را به هم وصل می کند.

تامین نور و تهییه بخشی از ساختمان را در طبقات پر عهده دارد.

فضای باز: سطحی از قطعه زمین که در آن هیچ گونه ساختمانی احداث نشده و فقط برای درختکاری، گل کاری و سایر استفاده های محوطه سازی (بر اساس ضوابط طرح تفصیلی) و تامین نور (در حیات خلوت) و سایر استفاده های مجاز تخصیص داده شده باشد. فضای باز ذکر شده در ضوابط به صورت غیر پیوسته مجاز است و شامل حیاط خلوت (مجاز) و فضای حیاط می گردد.

داقت. محلی است پرای عبور تأسیسات ساختمان، بس و بیرهای بوداشته و آشیخانه.

لابی: به فضایی در همکف یا زیرزمین گفته می‌شود که به عنوان محل انتظار و گفتگوی ساکنین و مراجعتی اختصاص داده می‌شود.

سرویت (سرچه). به فضای بدون اتاق اطلاق می‌شود که تمام امکانات خانه مثل آشپزخانه، محل خواب، نشیمن و ... در همان فضا قرار می‌گیرد.

ارتفاع ساختمان، فاصله عمودی میانگین سطح همتراز معبر (کف متوسط) مجاور قطعه زمین (تراز ورودی پیاده) تا تراز بالاترین بام (بدون احتساب خربشته و الحالات آن).

تراز پایه: سطح یک بنا مجاور با معبر که به منظور پیوستگی بصری دارای حد ارتفاعی یکسان است. این تراز در ضوابط و مقررات طرح تفصیلی در هر خیابان به تناسب با شخصیت و نقش تعریف شده قابل تغییر است. سطوح بعدی بنا با عقب نشینی، تغییر مصالح و یا ... بر حسب ضوابط تعیین می گردد.

بر باره، عبارت است از حد یا مرز مشترک بین معبر و قطعه زمین یا ساختمان است. یک قطعه یا بنا ممکن است دارای یک یا چند بربار باشد.

ساختمان روی خط بر دیوار خارجی ساختمان.

حوزه ساخت: در راستای ایجاد امکان برای معماری مناسب و استفاده از نور طبیعی، قسمتی از عرصه که می‌توان در آن میزان سطح اشغال مجاز را جانمایی نمود، با عنوان حوزه ساخت معرفی می‌گردد. بدیهی است این میزان، بیش از سطح اشغال مجاز بوده و لیکن استقرار سطح اشغال مازاد بر میزان تعیین شده در طرح تفصیلی، در حوزه ساخت، به هیچ عنوان مجاز نمی‌باشد.

سطح اشغال. قسمی از سطح هر زمین که جهت احداث ساختمان اختصاص داده شده است. در راستای ایجاد امکان طراحی معماری بینه، سطح اشغال هر طبقه معادل سایه عمودی همان طبقه بر روی زمین محسوب می گردد. در گزارش حاضر،
ضوابط سطح اشغال خاص هر طبقه حسب مورد ارائه شده است.

(نظیر پارکینگ و ...) در کاربری های مختلف بر حسب ضوابط و مقررات جزو تراکم محاسبه نمی گردد.

تراکم پایه. تراکم تخصیص یافته به اراضی شهری پس از اعمال کلیه قوانین ذیربطر مشمول (مانند تبصره ۴ ماده واحده قانون تعیین وضعیت املاک واقع در طرح های دولتی و شهرداری ها، اصلاحیه ماده ۱۰۱ قانون شهرداری ها و ... برای املاکی که در حوزه شمول آن قرار می گیرند) می باشد. این عدد بر اساس محاسبات صورت گرفته در شهر مشهد معادل ۱۰۰ است.

تراکم مجاز. حداکثر قابلیت تراکمی است که هر زمین با توجه به مطالعات و سیاستها و ملاحظات طرح تفصیلی (نظیر معبر هم‌جوار و محل استقرار، خدمات مورد نیاز، اندازه تعریف شده برای هر واحد، ملاحظات ترافیکی و منظر شهری، ملاحظات زیست محیطی، پدافندی، تامین تاسیسات زیربنایی) بر اساس طرح تفصیلی و ضوابط و مقررات مربوطه می‌تواند داشته باشد.

سطح ناخالص کل زیربنا، عبارت است از مجموع مساحت زیربنای کلیه طبقات در ساختمان به صورت ناخالص.

سرانه زمین. مقدار زمینی که به طور متوسط به هر نفر از جمعیت آن شهر یا حوزه اختصاص می‌یابد.

سرانه زیربنای مسکونی. مقدار مساحتی از زیربنای واحد مسکونی که به طور متوسط به هر نفر از افراد ساکن در واحد مسکونی اختصاص می‌یابد.

نمای ساختمان. کلیه سطوح خارجی ساختمان که مشرف به فضاهای باز، حیاط‌های اصلی، فرعی یا خلوت همان ساختمان و مشرف به فضاهای باز مربوط به گذرگاه و خیابان عمومی می‌باشند. نمازایی وفق ضوابط و مقررات سیما و منظر الزامی است. صدور پایان کار بعد از اتمام عملیات ساختمانی اعم از قسمت‌های داخلی و کلیه نمایهای ساختمان امکان‌پذیر است.

نمای اصلی ساختمان. نمای اصلی ساختمان عبارت است از نمایی که سمت خیابان و معابر و فضاهای عمومی است.

نمای فرعی یا جانبی ساختمان. نمای فرعی ساختمان عبارت است از نمایی که مشرف به حیاط‌های فرعی، جانبی یا حیاط خلوت است.

پارکینگ: فضایی است جهت توقف و نگهداری وسایل نقلیه که می‌تواند (براساس ضوابط و مقررات طرح تفصیلی) در فضای باز مازاد و یا داخل ساختمان (فضای بسته) قرار گیرد. پیش‌بینی مساحت هر جای پارک براساس مقررات ملی ساختمان الزامی است.

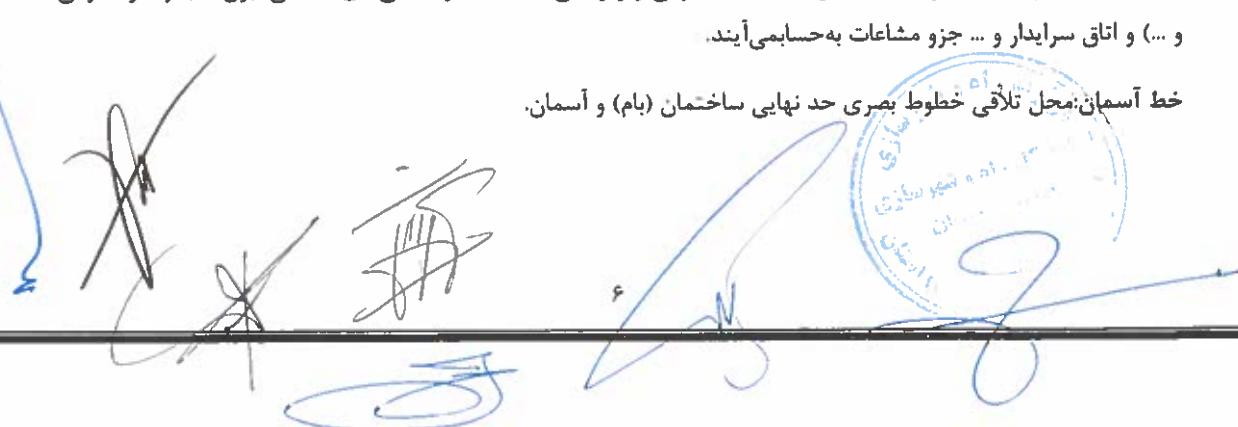
زیربنای مفید (خالص): واحد مسکونی: عبارت است از سطح زیربنایان واحد که در آن سطح مشاعات و سایر فضاهایی نظیر انباری (خارج از ساختمان) و پارکینگ محاسبه نمی‌گردد.

عقبنشینی جانبی: میزان عقب‌رنگی جرم از بر یا اضلاع مجاور معبر یا پلاک‌های مجاور که برای ساختمان‌های خاص، از طبقاتی با ارتفاع معین به بعد لحاظ می‌گردد.

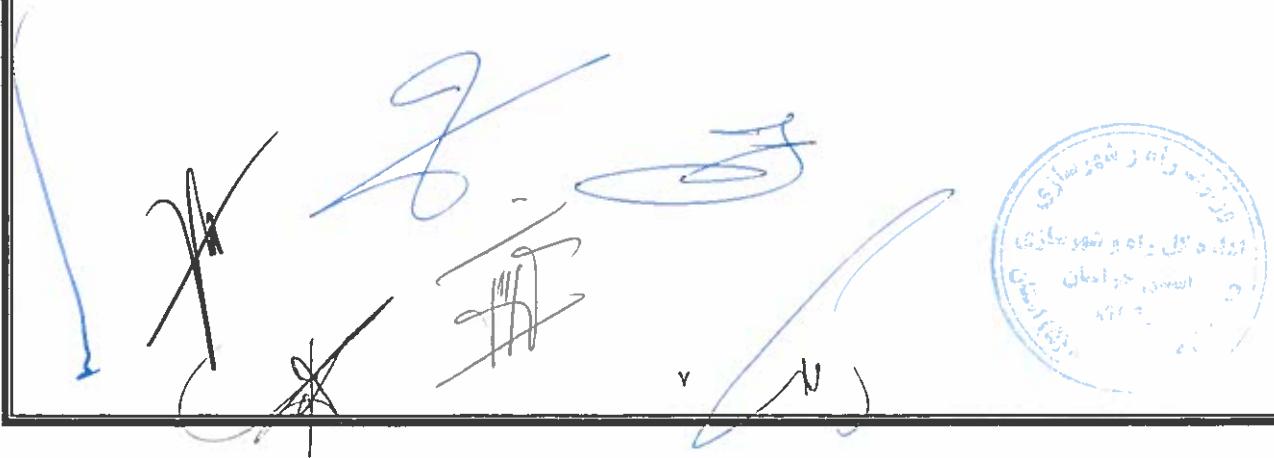
جان‌پناه: دیواری است با ارتفاع حداقل $1,1$ متر در محیط بام و دیگر پرتگاه‌ها (نورگیر، حیاط‌خلوت و ...) احداث می‌گردد.

مشاعات: سطوحی از قطعه زمین یا زیربنا که به صورت مشترک توسط ساکنان دو یا چند واحد مسکونی قابل استفاده است. آسانسور، راپله، راهرو، پیلوت، پارکینگ، سالنهای بازی و اجتماعات و استخر اختصاصی مجموعه های مسکونی (بر اساس ضوابط خاص هر گونه)، انبارها، فضای باز، تأسیسات عمومی و زیربنایی (فاضلاب، لوله‌کشی‌های اصلی، برق، آب و گاز عمومی و ...) و اتاق سرایدار و ... جزو مشاعات به حسابی آیند.

خط آسمان: محل تلاقی خطوط بصری حد نهایی ساختمان (بام) و آسمان.

با همستان محله: با همستان های محله فضاهای همگانی و جمعی هستند که از سطح محلی تا ناحیه‌ای را پوشش می‌دهد و در برخی مناطق به دلیل هم‌جواری با عارضه طبیعی چشمک نقشی فراتر از پارک به خود می‌گیرد و رسالت عرصه‌های مکث و ورود را ایفا می‌نماید.

۱-۲-۱ تعاریف ساختار عملکرد و فعالیت (کاربری زمین)

محدوده شهر. محدوده شهر عبارت است از حد کالبدی موجود شهر و توسعه آتی در دوره طرح جامع که ضوابط و مقررات شهرسازی در آن لازم‌الاجرا هست. شهرداری‌ها علاوه بر اجرای طرح‌های عمرانی از جمله احداث و توسعه معابر و تأمین خدمات شهری و تأسیسات زیربنایی در چارچوب وظایف قانونی خودکنترل و نظارت بر احداث هرگونه ساختمان و تأسیسات و سایر اقدامات مربوط به توسعه و عمران در داخل محدوده شهر را نیز به عهده دارند (قانون تعاریف محدوده و حريم شهر، روستا و شهرک و نحوه تعیین آن‌ها، ۱۳۸۴، ماده ۱)

حريم شهر. حريم شهر عبارت است از قسمتی از اراضی بلافضل پیرامون محدوده شهر که نظارت و کنترل شهرداری در آن ضرورت دارد و از مرز تقسیمات کشوری شهرستان و بخش مربوط تجاوز ننماید. به منظور حفظ اراضی لازم و مناسب برای توسعه موزون شهرها با رعایت اولویت حفظ اراضی کشاورزی، باغات و جنگل‌ها، هرگونه استفاده برای احداث ساختمان و تأسیسات در داخل حريم شهر تنها در چارچوب ضوابط و مقررات مصوب طرح‌های جامع و هادی امکان‌پذیر خواهد بود.

نظارت بر احداث هرگونه ساختمان و تأسیسات که به موجب طرح‌ها و ضوابط مصوب در داخل حريم شهر مجاز شناخته شده و حفاظت از حريم به استثنای شهرک‌های صنعتی (که در هر حال از محدوده قانونی و حريم شهرها و قانون شهرداری هامشتناست) به عهده شهرداری مربوطه است، هرگونه ساخت و ساز غیرمجاز در این حريم تخلف محسوب و با خشونت طبق مقررات رفتار خواهد شد. (همان، ۱۳۸۴، ماده ۲)

کاربری: نحوه استفاده از زمین در وضع موجود و یا نوع استفاده پیش‌بینی شده برای آن، کاربری زمین نامیده می‌شود. استفاده مجاز، فعالیت‌های قابل بهره‌برداری است که در یک پهنه با رعایت ضوابط و مقررات مربوطه قابل انجام است. استفاده مجاز در یک پهنه به معنای استقرار بدون قید و شرط آن خواهد بود، بلکه همچنان استقرار فعالیت تابع برخی قیود و شروط طرح خواهد بود.

استفاده ممنوع، فعالیتی است که به دلایل متعدد با کارکرد اصلی پهنه همخوانی و انطباق ندارد و حتی هویت و عملکرد اصلی منطقه را نیز با محدودیت‌ها و آسیب‌های جدی مواجه خواهد کرد. تجویز فعالیت جدید، که در لیست کارکردهای مجاز قیدنشده است، منوط به استعلام از مشاور تهیه‌کننده طرح تفصیلی و تایید مراجع ذیصلاح می‌باشد.

بهره‌برداری نوع کاربری: یا بهتری از آن! - که با مقصودی معلوم در حال استفاده می‌باشد. بهره‌برداری به زمان استفاده وابسته بوده و توسط مراجع قانونی تعریف می‌گردد.

سکونت (مسکن خانوارها). کاربری مسکونی، محل سکونت آن دسته از خانوارهای معمولی (افرادی که باهم در یک اقامتگاه زندگی می‌کنند و هم خرج هستند و می‌توانند باهم نسبت خویشاوندی نداشته باشند) است که در یک اقامتگاه ثابت (واحد مسکونی) زندگی می‌کنند. با توجه به انواع گوهرهای مسکن، سکونت شامل سکونت‌های تک خانواری و چند خانواری است که در برگیرنده فعالیت‌های مانند بناهای مسکونی تک خانواری، باغ مسکونی، آپارتمانی و مجموعه‌ها و شهرک‌ها می‌باشد.

سکونت موقت. سکونت موقت، شامل خدمات خوابگاهی (محل اقامت افرادی که باهم در یک اقامتگاه مدتی را سپری می‌کنند و می‌توانند باهم نسبت خویشاوندی نداشته باشند) و استفاده‌های موقت یا فصلی از محل سکونت مانند باغ ویلاهast.

کاربری مختلط: به ترکیب چند فعالیت از کاربری‌های مختلف و سازگار در یک قطعه زمین گفته می‌شود که عملکردهای مربوط به کاربری‌های مختلط باید بدون ایجاد هرگونه مزاحمت برای یکدیگر باشند.

اقامتی. در این طرح منظور از اقامت، تأسیسات گردشگری هستند که طبق ماده یک آیین نامه "تأسیسات گردشگر" این مفهوم به صورت زیر تعریف شده است:

تأسیسات گردشگری واحدهایی هستند که به قصد ارائه خدمات و انتفاع برای پذیرایی، اقامت و خدمات مسافرتی به مسافران یا مهمنان تأسیس شده است که شامل واحدهای اقامتی پذیرایی از جمله هتل، متن، مهمانسرا، پانسیون و نیز اردوگاه‌های تفریحی می‌باشد.

آموزشی، به اراضی اختصاص یافته برای فعالیت‌های آموزش رسمی و عمومی تحت مدیریت وزارت خانه‌های آموزش و پرورش و کار و امور اجتماعی گفته می‌شود.

آموزش، تحقیقات و فناوری. بر اراضی که جهت فعالیت‌های آموزش عالی، تکمیلی و پژوهشی بعد از دوره تحصیلات رسمی و عمومی (تحصیلات متوسطه) اختصاص داده می‌شود، گفته می‌شود.

اداری و انتظامی. به اراضی اختصاص یافته جهت استقرار وزارت خانه‌ها، مؤسسات دولتی، شرکت‌های دولتی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی (نظریه بنیاد امور ایثارگران، کمیته امداد امام خمینی، تشکل‌های مردمی غیردولتی و ...) گفته می‌شود و فعالیت‌های مرتبط با آن دسته از نیروهای مسلح که تأمین امنیت داخل شهر را (مانند نیروهای انتظامی و راهنمایی و رانندگی، کلانتری‌ها و کانون‌های اصلاح و تربیت) بر عهده دارند.

نظامی. فعالیت‌های نظامی شامل یک فرآیند مستمر جذب، آموزش، پشتیبانی، ستاد و فرماندهی ستاد عملیاتی نظامی است. کلیه فضاهای ساختمان‌ها و تأسیسات نیروهای مسلح (ارتش و سپاه) را شامل می‌گردد و عملکرد شهر و فراتر مانند پادگان‌ها، مراکز آموزشی نیروهای مسلح و نظایر آن را دارد.

درمانی. خدمات پزشکی، درمانی و سلامت شهروندان و دام را در بر می‌گیرد و سطوح مختلف عملکردی شامل مراکز بهداشتی، درمانگاه‌ها، پایگاه‌های اورژانس و بیمارستان‌های تخصصی را شامل می‌شود.

مذهبی. به اراضی اختصاص یافته جهت انجام فرایض و مراسم مذهبی و دینی و بقاع متبرکه گفته می‌شود.

فرهنگی هنری. کاربری فرهنگی هنری در سطوح مختلف عملکردی مرتبط با حوزه فرهنگ هنر، متناظر با هر یک از سطوح دربرگیرنده فعالیت‌های مرتبط با آن است و شامل دامنه‌ای از فعالیت‌هایی مانند کتابخانه‌ها، گالری‌ها، نگارخانه‌ها، سالن‌های اجتماعات و همایش، سینما، سالن کنسرت، موزه‌های آثار هنری و نمایشگاه‌های معاصر است.

تاریخی. کاربری تاریخی به بناهای تاریخی ثبتی، محوطه‌های تاریخی، بناهای یادبود، آرامگاه مشاهیر، اماکن متبرکه و حریم‌های تملک شده آن‌ها و موزه‌های تاریخی اختصاص دارد.

ورزشی. به اراضی اختصاص یافته جهت انجام ورزش‌های مختلف از سطوح حرفه‌ای تا مبتدی گفته می‌شود و شامل انواع زمین‌های بازی، سالن‌ها و مجموعه‌های ورزشی، پیست‌های ورزشی، استadioها و زورخانه‌ها است.

معابر، اراضی اختصاص یافته به شبکه‌های دسترسی، مطابق نقشه یا ضوابط طرح تفصیلی است. در این طرح، معابر برمبنای مطالعات طراحی راه‌های شهری در پنج عنوان طبقه‌بندی شده‌اند که شامل شریانی درجه‌یک، شریانی درجه‌دو اصلی، شریانی درجه‌دو فرعی، محلی اصلی، محلی فرعی و پیاده راه‌ها می‌باشد. توضیح آنکه استفاده‌هایی همچون فضای سبز و غیره از آیلند میانی و یا فضای پیاده نیز جزیی از معبر محسوب می‌گردد.

خدمات حمل و نقل، به اراضی اختصاص یافته برای انجام سفرهای درون شهری، برون شهری و بین شهری (مانند ایستگاه های تاکسی، اتوبوس و مترو، پایانه ها و انواع پارکینگ ها اعم از عمومی روباز، طبقاتی و مکانیزه) اطلاق می گردد.

تأسیسات شهری، فعالیت های مرتبط با خدمات زیربنایی در شهر که در بردارنده امکانات اولیه موردنیاز زندگی نظیر آب، برق، گاز و سایر خطوط تأمین انرژی، مخابرات، فاضلاب و دفع آب های سطحی است.

تجهیزات شهری، کلیه فعالیت هایی که برای ادامه زندگی و پاسخگویی به نیازهای خدمات عمومی و رفع مسائل و حوادث (مانند آتش نشانی، پدافند غیر عامل، کشتار گاه ها، غسالخانه ها، گورستان و مراکز جمع آوری و دفع زباله) موردنیاز است.

انبارها، کاربری انبار در محدوده شهر شامل انبارهای پشتیبان خدمات و انبارهای اصلی کالاست و در حریم، سیلوها و سردخانه ها را در برابر می گیرد.

کاربری پارک و فضای سبز، اراضی اختصاص یافته جهت احداث انواع پارک ها (بوستان) و فضاهای سبز و باز در سطوح مختلف عملکردی است که مورداستفاده و بهره برداری عموم قرار می گیرد.

حرایم، کلیه حرایم مربوط به تأسیسات و تجهیزات شهری و خطوط انتقال انرژی، ساختمان های امنیتی و نظامی، اماکن تاریخی، پهنه های طبیعی، کال ها و مسیل ها، معابر، گسل ها و مناطق سانحه خیز و نظایر آن در کاربری حریم جای می گیرد.

اراضی کشاورزی، اراضی که برای کشت و کار محصولات زراعی، اختصاص یافته است. در این نوع اراضی ممکن است به دلیل تناوب کشت یا علل دیگر محصولی کاشته نشده باشد.

باغات: دو نوع مشمر و غیر مشمر می باشند. باغ مشمر به باغی گفته می شود که دارای درختان مشمر یا میوه دار مانند انار، از گیل، نارنج، خرمالو، گردو، زردآلو، بادام، سیب، به و گلابی می باشد. باغ غیر مشمر، باغی است که در آن درختان بدون میوه مثل سرو ناز، کاج، افرا، ارغوان، بید مجتمع، سیاه بید، زبان گنجشک، بیدمشک، سپیدار و اکالیپتوس رشد می کند. ضمناً عدم وجود هرگونه از درختان موصوف در یک زمین با کاربری باغات در طرح تفصیلی، موجب سلب کاربری باغات نمی گردد.

تفريحی - گردشگری، کاربری فراغت و تفریح در برگیرنده مجموعه ها و مراکز تفریحی مانند آکواریوم، شهر بازی، باغ و حش، باغ پرنده کان، باغ تالار، باغات موضوعی، مجموعه ها و مراکز ورزشی تفریحی است.

تجاری، کاربری تجاری شامل کلیه فعالیت های مربوط به خرده فروشی، عمده فروشی و برخی از خدماتی است که توسط بخش خصوصی مانند امور مالی و خدمات فنی، علمی و حرفه ای ارائه می شود.

صنعتی، شامل مجموعه فعالیت هایی است که منجر به تغییر شکل فیزیکی یا شیمیایی مواد مختلف و تبدیل آن ها به محصولات جدید می شود، اعم از اینکه این تغییرات به وسیله دست یا ماشین در کارگاه و یا منزل انجام شود. در طرح حاضر، این کاربری به اراضی اختصاص یافته جهت استقرار صنایع مشمول گروه الف موضوع مصوبه شماره ۱۸۵۹۱/۶۴۶۷۷ تاریخ ۲۶/۱۲/۸۸ هیئت وزیران و اصلاحات بعدی آن گفته می شود.

مقیاس عملکردی: سطح عملکردی یک کاربری است که بنایه حوزه نفوذ و تأثیر فعالیت ها در حوزه پیرامون، تعریف می شود. کوچکترین مقیاس عملکردی محله و به ترتیب ناحیه، منطقه، شهر و فراشهر بزرگترین مقیاس عملکردی هستند

۱-۳-۱- جدول طبقه‌بندی کاربری اراضی

با توجه به منطقه بندی کاربری اراضی بر اساس ویژگی پهنه‌ها و محورها و مقیاس عملکردی آن‌ها لازم است فعالیت‌های مجاز به استقرار در این پهنه‌ها شناسایی گردد. بر این پایه جدول زیر بر اساس معیارها و ضوابط طرح جامع همین‌طور بر اساس مصوبه شورای عالی شهرسازی و معماری و در انتباق با شرایط و ویژگی‌های حوزه‌های برنامه ریزی شهر مشهد، باهدف ایجاد امکان برنامه‌ریزی کاربری اراضی در سطوح مختلف توسعه، با ترتیب کارکرد اصلی، کاربری، عملکرد و فعالیت تهیه شده است. این نظام در قالب یک جدول کدگذاری شده چهار سطحی تدوین شده و مبنای تدوین ضوابط و مقررات قرار گرفته است.

۷-۲۲۱۲	امور اقتصادی و مالیاتی	۲۲۱۲-۱	شورای اسلامی، شهرداری شهر و سازمان های تابعه	۲۲۱۲-۲	سرپرسی پانک ها	۲۲۱۲-۳	سازمان ها و ادارات کل استانی یا باسته به وزارت خانه ها	۲۲۱۲-۴	بندها و نهادهای عمومی (بنیاد شهید، بنیاد مسکن، کمیته امداد، سنا دی بسیج و شرکهای مسلح و ...)	۲۲۱۲-۵	سازمان ها و ادارات کل استانی یا باسته به وزارت خانه، کسولوگری و سازمان های بین المللی	۲۲۱۲-۶	بندها و نهادهای عمومی (بنیاد شهید، بنیاد مسکن، کمیته امداد، سنا دی بسیج و شرکهای مسلح و ...)	۲۲۱۲-۷	امور اقتصادی و مالیاتی	۲۲۱۲-۸	شورای اسلامی، شهرداری شهر و سازمان های تابعه
۲۲۲۱۲	شهر و فرا شهر	۲۲۲۱۲-۱	شروع اخراج اسناد رسمی و ازدوات و طلاق	۲۲۲۱۲-۲	دفاتر و کاتات	۲۲۲۱۲-۳	دفاتر اسناد رسمی و ازدوات و طلاق	۲۲۲۱۲-۴	دفاتر روزنامه و مجله	۲۲۲۱۲-۵	دفاتر مهندسی و ...	۲۲۲۱۲-۶	اداری غیر دولتی و پژوه	۲۲۲۱۲-۷	نظامی	۲۲۲۱۲-۸	بلگه ها و آمادگاه های موجود نیروی انتظامی
۲۲۲۲۱	نagherه	۲۲۲۲۱-۱	شورای حل اختلاف	۲۲۲۲۱-۲	آگاهی، گذشتگری، پاسگاه	۲۲۲۲۱-۳	بلگاه بسیج	۲۲۲۲۱-۴	نادگاه	۲۲۲۲۱-۵	پرشکی قانونی	۲۲۲۲۱-۶	مرکز اصلاحی (زنگان موجود و سایر مرکز اصلاحی موجود)	۲۲۲۲۱-۷	انتظامی	۲۲۲۲۱-۸	بلگه ها و آمادگاه های موجود نیروی انتظامی
۲۲۲۲۲	منطقه	۲۲۲۲۲-۱	آگاهی، گذشتگری، پاسگاه	۲۲۲۲۲-۲	بلگاه بسیج	۲۲۲۲۲-۳	نادگاه	۲۲۲۲۲-۴	پرشکی قانونی	۲۲۲۲۲-۵	مرکز اصلاحی (زنگان موجود و سایر مرکز اصلاحی موجود)	۲۲۲۲۲-۶	سازمان های ادارات نیروی انتظامی	۲۲۲۲۲-۷	شهر و فرا شهر	۲۲۲۲۲-۸	بلگه ها و آمادگاه های موجود نیروی انتظامی
۲۲۲۲۳	راهنمايی و راندمان	۲۲۲۲۳-۱	راهنمايی و راندمان	۲۲۲۲۳-۲	مجتمع قضائی	۲۲۲۲۳-۳	دادگستری	۲۲۲۲۳-۴	راهنمايی و راندمان	۲۲۲۲۳-۵	مجتمع قضائی	۲۲۲۲۳-۶	دادگستری	۲۲۲۲۳-۷	نظامی	۲۲۲۲۳-۸	بلگه ها و آمادگاه های موجود نیروی انتظامی

۲۴۵	خانه سالمندان	۲۴۶	تیمارستان
۲۴۶	مرآبی ممتازین، مولوین و مرکز توان پختنی	۲۴۷	
۲۴۷	مرکز تندباری کودکان بی‌سربست (شهر خوارگاه، پرورشگاه)	۲۴۸	
۲۴۸	پیمانستان های اصلی شهر	۲۴۹	
۲۴۹	مرکز انتقال خون و بانک نیون	۲۵۰	
۲۵۰	پیمانستان های کستر از ۳۶ نخت	۲۵۱	
۲۵۱	پایگاه های اورژانس و قوبه های پوشکی	۲۵۲	
۲۵۲	مرکز تغذیه خانواده	۲۵۳	
۲۵۳	پلی کلینیک ها و مرکز درمانی تخصصی	۲۵۴	
۲۵۴	پلی کلینیک های اورژانس و قوبه های پوشکی	۲۵۵	
۲۵۵	درمانگاه و موائز بهداشت و درمان	۲۵۶	
۲۵۶	پیمانه های ورزشی، دوچرخه و اسکیت	۲۵۷	
۲۵۷	استادیوم ها	۲۵۸	
۲۵۸	زورخانه ها	۲۵۹	
۲۵۹	مجموعه های بزرگ ورزشی (ناشی رسم و سالن های ورزشی)	۲۶۰	
۲۶۰	استادیوم های بزرگ ورزشی (ناشی رسم و سالن های ورزشی)	۲۶۱	
۲۶۱	میدان های شرک و امور آموزشی موجود	۲۶۲	
۲۶۲	بازیگران ورزشی کوچک	۲۶۳	
۲۶۳	بازیگران ورزشی بازی کوچک	۲۶۴	
۲۶۴	زمین های ورزشی	۲۶۵	
۲۶۵	زمین های ورزشی کوچک ورزشی	۲۶۶	
۲۶۶	سالن های کوچک ورزشی	۲۶۷	
۲۶۷	استخر و سونا	۲۶۸	
۲۶۸	زمین های ورزشی	۲۶۹	
۲۶۹	سالن های ورزشی	۲۷۰	
۲۷۰	استخر و سونا	۲۷۱	
۲۷۱	میدان های ورزشی و مسابقات	۲۷۲	
۲۷۲	میدان های ورزشی و مسابقات	۲۷۳	
۲۷۳	میدان های ورزشی و مسابقات	۲۷۴	
۲۷۴	میدان های ورزشی و مسابقات	۲۷۵	
۲۷۵	میدان های ورزشی و مسابقات	۲۷۶	
۲۷۶	میدان های ورزشی و مسابقات	۲۷۷	
۲۷۷	میدان های ورزشی و مسابقات	۲۷۸	
۲۷۸	میدان های ورزشی و مسابقات	۲۷۹	
۲۷۹	میدان های ورزشی و مسابقات	۲۸۰	
۲۸۰	میدان های ورزشی و مسابقات	۲۸۱	
۲۸۱	میدان های ورزشی و مسابقات	۲۸۲	
۲۸۲	میدان های ورزشی و مسابقات	۲۸۳	
۲۸۳	میدان های ورزشی و مسابقات	۲۸۴	
۲۸۴	میدان های ورزشی و مسابقات	۲۸۵	
۲۸۵	میدان های ورزشی و مسابقات	۲۸۶	
۲۸۶	میدان های ورزشی و مسابقات	۲۸۷	
۲۸۷	میدان های ورزشی و مسابقات	۲۸۸	
۲۸۸	میدان های ورزشی و مسابقات	۲۸۹	
۲۸۹	میدان های ورزشی و مسابقات	۲۹۰	
۲۹۰	میدان های ورزشی و مسابقات	۲۹۱	
۲۹۱	میدان های ورزشی و مسابقات	۲۹۲	
۲۹۲	میدان های ورزشی و مسابقات	۲۹۳	
۲۹۳	میدان های ورزشی و مسابقات	۲۹۴	
۲۹۴	میدان های ورزشی و مسابقات	۲۹۵	
۲۹۵	میدان های ورزشی و مسابقات	۲۹۶	
۲۹۶	میدان های ورزشی و مسابقات	۲۹۷	
۲۹۷	میدان های ورزشی و مسابقات	۲۹۸	
۲۹۸	میدان های ورزشی و مسابقات	۲۹۹	
۲۹۹	میدان های ورزشی و مسابقات	۳۰۰	
۳۰۰	میدان های ورزشی و مسابقات	۳۰۱	
۳۰۱	میدان های ورزشی و مسابقات	۳۰۲	
۳۰۲	میدان های ورزشی و مسابقات	۳۰۳	
۳۰۳	میدان های ورزشی و مسابقات	۳۰۴	
۳۰۴	میدان های ورزشی و مسابقات	۳۰۵	
۳۰۵	میدان های ورزشی و مسابقات	۳۰۶	
۳۰۶	میدان های ورزشی و مسابقات	۳۰۷	
۳۰۷	میدان های ورزشی و مسابقات	۳۰۸	
۳۰۸	میدان های ورزشی و مسابقات	۳۰۹	
۳۰۹	میدان های ورزشی و مسابقات	۳۱۰	
۳۱۰	میدان های ورزشی و مسابقات	۳۱۱	
۳۱۱	میدان های ورزشی و مسابقات	۳۱۲	
۳۱۲	میدان های ورزشی و مسابقات	۳۱۳	
۳۱۳	میدان های ورزشی و مسابقات	۳۱۴	
۳۱۴	میدان های ورزشی و مسابقات	۳۱۵	
۳۱۵	میدان های ورزشی و مسابقات	۳۱۶	
۳۱۶	میدان های ورزشی و مسابقات	۳۱۷	
۳۱۷	میدان های ورزشی و مسابقات	۳۱۸	
۳۱۸	میدان های ورزشی و مسابقات	۳۱۹	
۳۱۹	میدان های ورزشی و مسابقات	۳۲۰	
۳۲۰	میدان های ورزشی و مسابقات	۳۲۱	
۳۲۱	میدان های ورزشی و مسابقات	۳۲۲	
۳۲۲	میدان های ورزشی و مسابقات	۳۲۳	
۳۲۳	میدان های ورزشی و مسابقات	۳۲۴	
۳۲۴	میدان های ورزشی و مسابقات	۳۲۵	
۳۲۵	میدان های ورزشی و مسابقات	۳۲۶	
۳۲۶	میدان های ورزشی و مسابقات	۳۲۷	
۳۲۷	میدان های ورزشی و مسابقات	۳۲۸	
۳۲۸	میدان های ورزشی و مسابقات	۳۲۹	
۳۲۹	میدان های ورزشی و مسابقات	۳۳۰	
۳۳۰	میدان های ورزشی و مسابقات	۳۳۱	
۳۳۱	میدان های ورزشی و مسابقات	۳۳۲	
۳۳۲	میدان های ورزشی و مسابقات	۳۳۳	
۳۳۳	میدان های ورزشی و مسابقات	۳۳۴	
۳۳۴	میدان های ورزشی و مسابقات	۳۳۵	
۳۳۵	میدان های ورزشی و مسابقات	۳۳۶	
۳۳۶	میدان های ورزشی و مسابقات	۳۳۷	
۳۳۷	میدان های ورزشی و مسابقات	۳۳۸	
۳۳۸	میدان های ورزشی و مسابقات	۳۳۹	
۳۳۹	میدان های ورزشی و مسابقات	۳۴۰	
۳۴۰	میدان های ورزشی و مسابقات	۳۴۱	
۳۴۱	میدان های ورزشی و مسابقات	۳۴۲	
۳۴۲	میدان های ورزشی و مسابقات	۳۴۳	
۳۴۳	میدان های ورزشی و مسابقات	۳۴۴	
۳۴۴	میدان های ورزشی و مسابقات	۳۴۵	

三

۲۵۵۱	کلینیکها و پزشکی کلینیکهای دامپزشکی	مراکز دامپزشکی	۲۶۵.
۲۵۵۲	بیمارستان‌های دامپزشکی	محله	۲۶۱.
۲۶۱۱	کتابخانه‌ها و موزه‌خانه‌های کوچک	ناجیه	۲۶۰.
۲۶۲۱	کتابخانه‌ها و سالن‌های اجتماعات کوچک کاذون‌های پرودش فکری کیدکان و نوجوانان	ناجیه	۲۶۰.
۲۶۲۲	خانه فرهنگ	ناجیه	۲۶۰.
۲۶۲۳	آموزشگاه‌های هنری‌های تجسسی نمایشی و موسیقی	ناجیه	۲۶۰.
۲۶۲۴	آموزشگاه‌های خیاطی، گلدوزی و هنرهای دستی	ناجیه	۲۶۰.
۲۶۲۵	گلاری‌ها و تئارخانه‌ها - سینما و تئاتر	ناجیه	۲۶۰.
۲۶۲۶	فرهنگسراها	ناجیه	۲۶۰.
۲۶۲۷	کتابخانه‌های مرکزی تخصصی	ناجیه	۲۶۰.
۲۶۲۸	مجتمع‌های فرهنگی	ناجیه	۲۶۰.
۲۶۲۹	سالن اجتماعات	ناجیه	۲۶۰.
۲۶۳۰	سینما	ناجیه	۲۶۰.
۲۶۳۱	شهر	ناجیه	۲۶۰.
۲۶۳۲	بنادر	ناجیه	۲۶۰.
۲۶۳۳	تئاتر	ناجیه	۲۶۰.
۲۶۳۴	سالن کسرت	ناجیه	۲۶۰.
۲۶۳۵	موزه‌های آثار هنری و نمایشگاه‌های معاصر	ناجیه	۲۶۰.
۲۶۳۶	موزه‌های با غلبه سیز و پاز	ناجیه	۲۶۰.
۲۶۳۷	بانگ کتاب، بانگ موزه، بانگ فرهنگ، بانگ سینما	ناجیه	۲۶۰.
۲۶۳۸	بانگ تاریخی ثبتی یا در حال ثبت	ناجیه	۲۶۰.
۲۶۳۹	موزه‌های تاریخی	ناجیه	۲۶۰.
۲۶۴۰	مسجد، حسینیه و فاطمیه	ناجیه	۲۶۰.
۲۶۴۱	مسجد، حسینیه و فاطمیه	ناجیه	۲۶۰.
۲۶۴۲	کلیسا، کنسنه، سایر عبادتگاه‌های اقلیت‌های دینی، مسجد جامع، مصلی، مهدیه	ناجیه	۲۶۰.
۲۶۴۳	کمریندی، نورگاه	ناجیه	۲۶۰.
۲۶۴۴	شریانی در چهارباغ	ناجیه	۲۶۰.
۲۶۴۵	معابر	ناجیه	۲۶۰.
۲۶۴۶	تسهیلات شهری	ناجیه	۲۶۰.

۲۱۲.	شروعی درجه پک اصلی		
۲۱۲۱	شروعی درجه پک فرعی		
۲۱۲۲	شروعی درجه دو اصلی		
۲۱۲۳	شروعی درجه دو فرعی		
۲۱۲۴	شروعی درجه دو جوزه مرکزی		
۲۱۲۵	شروعی درجه دو فرعی شروعی درجه دو فرعی		
۲۱۲۶	جمع و پخش کننده		
۲۱۲۷	دسترسی محلی اصلی		
۲۱۲۸	محورهای پیاده و زمین، پیاده راه		
۲۱۲۹	پیاده مدار		
۲۱۳۰	محله		
۲۱۳۱	پارکینگ های معطه ای		
۲۱۳۲	پارکینگ های متعدد شریعه و ...		
۲۱۳۳	اسنگاه تاکسی، اتوبوس و خودروهای سبک		
۲۱۳۴	ناجیه		
۲۱۳۵	پارکینگ های عمومی، روزبار (آتوپیل، اتوبوس)		
۲۱۳۶	پارکینگ های مکانیزه		
۲۱۳۷	پارک سوار		
۲۱۳۸	پارکینگ طبقاتی عمومی		
۲۱۳۹	متغیره		
۲۱۴۰	بلیله اتوبوس دون شهری		
۲۱۴۱	بلیله تاکسی		
۲۱۴۲	بلیله اتوبوس بر غیر حاشیه ای		
۲۱۴۳	بلیله های مینی بوس، اتوبوس		
۲۱۴۴	بلیله های مسافر خودروهای درستی		
۲۱۴۵	بلیله های جابجا می مسافر خودروهای و تأثیت مرتبط		
۲۱۴۶	بلیله های اصلی خطوط قطار شهری و تأثیت مرتبط		
۲۱۴۷	نوقاهه های اتوبوس های شهری		
۲۱۴۸	بلیله های اتوبوس بین شهری		
۲۱۴۹	بلیله بر		
۲۱۵۰	خدمات حمل و نقل		
۲۱۵۱	شمار		

۲۴۱۰	محله	۲۴۱۱	اسکاگاهای جمع‌آوری زباله
۲۴۱۱	اسکاگاهای سنجن الودج، هوا	۲۴۱۲	اسکاگاهای آتش‌نشانی
۲۴۱۲	اسکاگاهای آتش‌نشانی	۲۴۱۳	اوراؤس ۱۱۵
۲۴۱۳	موراز سوت (پلی‌پرپرول، CNLG و...)، شارز خودروهای برقی و هیبریدی	۲۴۱۴	سوله بحران
۲۴۱۴	سیدادین میوه و تریبار مدقنهای	۲۴۱۵	گوستان موجود
۲۴۱۵	مرکز امداد و نیمات هلال‌الاحمر	۲۴۱۶	نمایشگاه دانشی
۲۴۱۶	اسکاگاهی تنظیم فشار گاز	۲۴۱۷	ترانس و بست برق
۲۴۱۷	محاذن آب زمینی و هوایی	۲۴۱۸	اسکاگاه‌ها و دکل‌های مخابراتی
۲۴۱۸	محله و ناجه	۲۴۱۹	سریوس‌های پدلاشتی عمومی
۲۴۱۹	حمام‌های عمومی	۲۴۲۰	مرکز پسماند محلی
۲۴۲۰	تغییره خانه آب	۲۴۲۱	تغییره خانه فاضلاب
۲۴۲۱	نیروگاه موجود	۲۴۲۲	اسکاگاه تنظیم فشار گاز
۲۴۲۲	مرکز پسماند		

پارک های محلی (پارک های محلی، بوستان های محلی، بهستان های محلی، پاهستان ها، پارک های ویژه همسایگی)	۴۱۱۱	پارک	۴۱۱.
پارک ناحیه ای (بوستان های محلی)	۴۱۱۲	ناحیه	۴۱۱۲.
پارک شهری - بوستان های اصلی شهر، پارک های جنگلی و کوهستان	۴۱۱۳	شهر	۴۱۱۳.
پارک شهری آبراهاده و محور های ارتباطی	۴۱۱۴		۴۱۱۴.
بستر و حروم آبراهاده و محور های ارتباطی	۴۲۱۱		۴۲۱۱.
بستر و حروم کال ها و مسیایها	۴۲۱۲	عارض طبیعی	۴۲۱۲.
بستر و حروم قنوات	۴۲۱۳		۴۲۱۳.
حروم شبکه راه ها و محور های ارتباطی	۴۲۲۱	حروم	۴۲۲۱.
حروم شبکه آب و تأسیسات مروطه	۴۲۲۲	شبکه های زیربنایی	۴۲۲۲.
حروم شبکه فاضلاب	۴۲۲۳		۴۲۲۳.
حروم شبکه برق و تأسیسات مروطه	۴۲۲۴		۴۲۲۴.
حروم شبکه گاز و تأسیسات مروطه	۴۲۲۵		۴۲۲۵.
اراضی کوهستان پارک طبیعی حفاظتی و پرورش	۴۲۳۱	طبیعی	۴۲۳۱.
کمرند سوز و چنگل های بست کاشت	۴۲۳۲		۴۲۳۲.
مزراع کشاورزی و برونش گل و گیاه	۴۲۴۱	کشاورزی	۴۲۴۱.
گلخانه ها	۴۲۴۲		۴۲۴۲.
باغات مشر	۴۲۴۳		۴۲۴۳.
باغات آستان قدس رضوی	۴۲۴۴	باغات	۴۲۴۴.
باغات گیاه شناسی	۴۲۴۵		۴۲۴۵.
کلوب بازی، خانه فرار، پینت بال، حمام عمومی و پرده	۵۱۱۱	محله	۵۱۱۱.
اکواریوم	۵۱۱۲		۵۱۱۲.
شمپانزی	۵۱۱۳	شهر	۵۱۱۳.
بانگات موضوعی	۵۱۱۴	تفصیلی و	۵۱۱۴.
مجموعه ها و مراکز تفریحی ورزشی	۵۱۱۵	گردشگری	۵۱۱۵.

پارک‌های محلی (پارک‌های محلی، بستان‌های محلی، بهشت‌ستان‌ها، پارک‌های ویژه

4

۵۱۲۵	بانگ تالار							
۵۱۲۶	رسوتون، کافی شاپ، کافه، بیزه، کافه کتاب، کتاب فروشی، کافه موزه	تغیری-تجاري ^۱	۵۱۲۷					
۱۱۱۶	هتل							
۱۱۱۷	متل							
۱۱۱۸	هتل آپارتمان							
۱۱۱۹	مسافرخانه و مهمنان پذیر	۱۱۱۰	شهر و فراشهر	۱۱۱۱	مرکز اقامتی	۱۱۰۰	اقامتی	
۱۱۱۹	خانه زواری							
۱۱۱۹	خواگاه ادارات و شرکتها و مهمناسراها و زائرهای ادارات							
۱۱۱۹	خانه بوم گردی و هتل بوتک							
۱۱۲۰	کسبها							
۱۱۲۱	آردوگاهها	۱۱۲۱	شهر و فراشهر	۱۱۲۰	محمله‌های آنماستی	۱۱۰۰	آنماستی	
۱۱۲۲	مجموعه آقامتی با غله فضای باز							
۱۱۲۳	خواهارفروشی، سوپر مارکت، نایابی، بقالی، قصاصی، عرضه مواد پرتوئینی، لبناشی، صیوه و سری فروشی، کالاهای حولکی و زیه (قهوه، شیرینی، شکلات) و سایر میحتاج اولیه	۱۱۱۱						
۱۱۲۴	فروش خدمات، خدمات فنی و تعمیرات محلی (خانشی، خیاطی، تعمیرات دوچرخه،							
۱۱۲۵	خشکشویی، کلیدسازی، لوازم التحریر و ...)	۱۱۱۱	محله	۱۱۱۱	۱۱۰۰			
۱۱۲۶	آلات گاهها و آلتیه عکاسی							
۱۱۲۷	مطبل پرنیک	۱۱۱۱	اتخاعی	۱۱۰۰	تعاری	۱۱۰۰		
	فروش، خدمات و تعمیرات موبایل							
۱۱۲۸	خدمات فنی خودرو	۱۱۲۸	ناجیه	۱۱۲۸				
	فروش و عرضه لوازم و قطعات پدکی انواعی							
	کارواش							
۱۱۲۹	فروش تجهیزات و تأسیلات ساختمانی	۱۱۲۹						

فالیهای مذکور ماهیتی تجاری محاسبه می‌گردند ولی با موجه به ضوابط و مضررات طرح نفصیلی و صرود استخراج در حاشیه برشی محورهای ویژه در زیر جمجمه کاربری تغییری نزدیکی نداشتند.

فروش و خدمات مرتبط با تجهیزات الکترونیک

تبهبه فروش نفت، پیکنیک پر کنی

فروش خدمات کامپیوتر (نرم افزار و سخت افزار)

فروش و خدمات دوربین و گوشی های موبایل

فروش بوساک، کشن، طلا و جواهر؛ منسوجات و

وسایل خرزا، کفاسی، ساعت

عملکردهای خرد فروشی؛ فروش سمساری و امانت فروشی

فروش طروف آشپزخانه و لوازم کادویی

عرضه توزیع انواع فیلم و نوار و نرم افزار

کالاهای خوارجی دوزد (قهقهه، شیرینی، شکلات و ...)

عطای و ادویه فروشی

داروخانه و دراگ استور

لوازم آرایشی و زیبایی

انواع خدمات طبخ و تهیه مواد غذایی آشامیدنی

شعب باشکوهی دولتی و خصوصی

بنگاه معلماتی و فروش انواع

بنگاههای معلمات ملکی زمین و مستلات

اجاره و کرایه کالای اداری، تشریحی و مجالس

اجاره و کرایه انواع وسایل نقلیه

خدمات مسافرتی

خدمات حمل و نقل

دقائق فنی (تلنوبی، پارچه‌نوبی، فتوکپی، تایپ، زیراکس، صحفی، پلات و پرینت و ...)

۷۱۲۳
امور مالی

۷۱۲۴
معاملات و اجره و کرایه کالا

۷۱۲۵
خدمات فنی، علمی و صرفه ای
زیراکس، صحفی، پلات و پرینت و ...)

فالیت‌های صنعتی و مشاوره‌ای در کسبوکار و حرف،
دفاتر تبلیغاتی و مؤسسات کاریابی، دفاتر شرکت‌های
خصوصی

عکاسی‌ها

دفاتر امور مسازیکن، دفاتر تلفن راه دور

خدمات سرایداری، نظافت، شستشو

مؤسات ترمیم مو زیبایی

فروش قلی و قالیچه و گبه و گلیم

فروش کالاهای ورزشی، سرگرمی

فروش لوسی و آینده‌سازان

فروش کتاب، مجله، لوازم تحریر و مهندسی

فروش صنایع دستی

فروش تابلو، مجسمه، عیته و سایر محصولات هنری

عملکردی خرد فروشی با فروش لوازم مربوط به جسم و عینک

خدمات دفاتر فروش مصالح ساخته‌شده (اسید، سیمان، گچ، سرامیک، مو زیبک و سنتک)

فروش برقی‌آلات ساخته‌شده (الزبار، رنگ، قفل، کلیدزی و ...)

بازارهای روز و هفتگی

تعاونی ها مصرف کارکنان ادارات و فروشگاه‌های زنجیره‌ای مصرف

صندوق‌های قرض الحسن و مؤسسات مالی – اعتباری

انواع دفاتر خدمات ساخته‌شده

خدمات فنی، علمی و حرفه‌ای

خدمات

خدمات

خدمات

محافظه

۷۱۲.

دفاتر فروش مصالح ساخته‌شده (اسید، سیمان، گچ،

رنگ، قفل، کلیدزی و ...)

بازارهای روز و هفتگی

تعاونی ها مصرف کارکنان ادارات و فروشگاه‌های

زنگرهای مصرف

امور مالی

خدمات فنی، علمی و حرفه‌ای

خدمات

خدمات

خدمات

۷۲

۷۱۲۶ تجارتی های خاص مقیاس بُهار
بازارها
تالارهای پذیرایی
فروشگاهی صنایع دستی و فرش

۷۱۲۷ راسته های صوف و بوس لوازم
کالاهای بادام
عمده فروشی

۷۱۲۸ دفاتر نمایندگی های بازکاری خارجی
دفاتر نمایندگی های بازکاری خارجی
دفاتر نمایندگی های بازکاری خارجی

۷۱۲۹ امور مالی
موزسات مالی، اعتباری، شعب مرکزی بازکاری، مؤسسات واردات و
صادرات
سرکتهای بازگشایی و تجاري، مؤسسات واردات و
صادرات

۷۱۳۰

۷۱۳۱ عرضه اوراق بهادر و سهام و مدیریت کارگزاری ها و
خدمات تبادل اوراق بهادر

۷۱۳۲ موزسات مالی، اعتباری، شعب مرکزی بازکاری، مؤسسات واردات و
صادرات
دفاتر نمایندگی های بازکاری خارجی

۷۱۳۳ فروش و خدمات مربوط بالا زم و تجهیزات الکترونیک
فروش و تعمیر لوازم و ماشین آلات صنعتی (پسمد،
ماشین آلات کشاورزی و ...
تعویض لوازم خانگی
فروش لوازم خودرو

۷۱۳۴

۷۱۳۵ فروش مبلمان (تنوع بیز و صندلی و پرده و موکت و
...)
فروش و خدمات مربوط بالا زم و تجهیزات الکترونیک
فروش و تعمیر لوازم و ماشین آلات صنعتی (پسمد،
ماشین آلات کشاورزی و ...
تعویض لوازم خانگی
فروش لوازم خودرو

۷۱۳۶

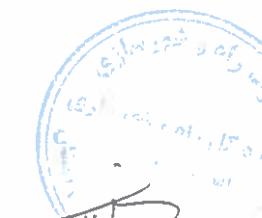
۷۱۳۷ ارائه خدمات اینترنت
۷۱۳۸ دفاتر حسابرسی
۷۱۳۹ مرآتو کاریابی
۷۱۴۰ امپلاس خصوصی

۷۱۴۱

شرکت‌های وابسته به وزارتخانه‌ها

خدمات و پزشکی
سلامتی (از میانگاه‌های طبی، رادیولوژی، دامپزشکی و
...)

۷۱۴۶	خدمات فنی و تخصصی	۷۱۴۷
۷۱۴۸	دفاتر اخبار	۷۱۴۹
۷۱۴۹	تشکل‌های مردم‌نهاد	۷۱۵۰
۷۱۵۰	مؤسّسات خبری‌دها	۷۱۵۱
۷۱۵۱	انحصاری‌دها، مجتمع، انجمن‌ها و تماونی‌ها	۷۱۵۲
۷۱۵۲	رسانه‌های دیجیتال خبری	۷۱۵۳
۷۱۵۳	هشت‌های ورزشی	۷۱۵۴
۷۱۵۴	آموزشگاه‌های پیش‌داشت، ساند و زبانی	۷۱۵۵
۷۱۵۵	آموزشگاه‌های مدیریت تجارت، حسابداری و تقاضه‌گشی	۷۱۵۶
۷۱۵۶	آموزشگاه‌های کامپیوتر و ارتباطات	۷۱۵۷
۷۱۵۷	آموزشگاه‌های رانندگی	۷۱۵۸
۷۱۵۸	آموزشگاه‌های زبان خارجی	۷۱۵۹
۷۱۵۹	آموزشگاه‌های علوم قرآنی (بدغیراز حوزه‌های علمیه)	۷۱۶۰
۷۱۶۰	صنایع گروه‌الف	۷۱۶۱
۷۱۶۱	مودود تایید سازمان محیط زیست	۷۱۶۲
۷۱۶۲	صنعتی	۷۱۶۳
۷۱۶۳	محیط زیست	۷۱۶۴

۱-۱-۴ - بام سبز

الف) تعاریف

بام سبز: بام سبز، بامی است که بر سطح آن گیاهان رشد می‌کنند و یا با احداث باغچه‌های ثابت (یا گلستان بزرگ) امکان رشد گیاهان فراهم گردیده است. و یا آنکه جهت استفاده از انرژی خورشیدی یا سایر انرژی‌های پاک مورد استفاده قرار می‌گیرد. حداقل ۴۰٪ از مساحت بام باید به فضای سبز یا تاسیسات انرژی‌های پاک اختصاص یافته باشد.

سیستم بام سبز گسترده: بام‌های سبز گسترده، محیط کشت سطحی و کم‌عمقی دارد. عمق محیط کشت حداقل تا ۱۲ سانتی‌متر است.

سیستم بام سبز فشرده: بام‌های متراکم یا فشرده، محیط کشت ژرف و عمقی دارند و می‌توانند به عنوان یک فضای باز در نظر گرفته شوند. عمق محیط کشت در این نوع بام‌ها بین ۲۰ تا ۹۰ سانتی‌متر است.

سیستم بام سبز نیمه فشرده: بام سبز نیمه فشرده، نوعی از بام سبز است که محیط کشت آن بین بام سبز فشرده و گسترده است عمق محیط کشت در این نوع بام بین ۱۲ تا ۲۰ سانتی‌متر است.

بام سبز فعال: در بام‌های سبز فعال امکان انجام فعالیت وجود دارد فعالیت‌های قابل انجام بر بام سبز به فعالیت‌های تفریحی فراغتی (نظری رستوران، کافه، کتابخانه، کشاورزی تسبیم‌بندی می‌شوند و در کاربری‌های مختلف تجاری و خدماتی قابل استقرار است.

بام سبز غیرفعال: در بام‌های سبز غیرفعال انجام هرگونه فعالیتی ممنوع است این نوع از بام‌ها فقط جهت کمک به افزایش فضای سبز شهری مؤثرند و در کاربری مسکونی قابل استقرار است

ب) ضوابط و مقررات مربوط

۱. حداقل ۴۰٪ از مساحت بام باید به فضای سبز یا تاسیسات انرژی‌های پاک اختصاص یافته باشد. همچنین به ازای هر ۴۰ مترمربع از فضای سبز در بام می‌باشد حداقل یک اصله درخت و فق جزئیات اجرایی مورد تائید، کاشت گردد. در صورتی که مساحت فضای سبز بام کمتر از ۴۰ مترمربع باشد، کاشت حداقل یک درخت الزامی است.

تبصره: برای ساختمان‌های موجود یا در حال ساخت، حصول شرایط سازه‌ای مورد تائید مهندس سازه، لازم است.

۲. انجام هرگونه فعالیت مورداستفاده غیر ساکنین بر روی بام در پلاک‌های مسکونی ممنوع است.

۳. در ساختمان‌های غیر مسکونی^۱، بهره‌پذاری بام سبز در قالب فعالیت‌های تفریحی فراغتی یا انتفاعی از جمله رستوران، کافه و کافه کتاب (در صورت حصول شرایط بام سبز) براساس ضوابط و مقررات طرح تفصیلی مجاز است. بر این مبنای در صورت احداث بام سبز حداقل ۱۰ درصد سطح بام می‌تواند به زیربنای مرتبط با فعالیت با سازه‌های سبک و قابل جمع آوری اختصاص یابد که این زیربنای جزء تراکم محسوب نمی‌گردد.

۴. جهت تشویق و افزایش انگیزه ساخت بام سبز و افزایش سرانه، فضای سبز شهر، توصیه می‌گردد در صورت حصول شرایط بام سبز نسبت به اعطای تخفیف عوارض قانونی اقدام گردد. همچنین توصیه می‌گردد در صورت حفظ و احیای بام سبز توسط مالکین، عوارض سالیانه پلاک‌های مسکونی شامل بخودگی یا تخفیف گردد.

۵. در صورت حصول شرایط بام سبز احداث گلخانه حداقل به میزان ۱۰ درصد سطح بام با سازه‌های سبک و قابل جمع آوری و همچنین احداث آلاچیق حداقل به میزان ۱۰ مترمربع مجاز است. ضمناً احداث سایه بان بر روی گیاهان به منظور کنترل تابش بلامانع است.

۶. در صورت احداث بام سبز، مستحدثات مرتبط از جمله سرویس بهداشتی، انباری به میزان حداقل ۱۰ درصد سطح اشغال مجاز (طبقه همکف) در بام مجاز است.

۷. احداث باغ بام در مجتمع‌های تجاری گونه "ج"، "د" و ساختمان‌های بلندمرتبه الزامی است و در سایر پلاک‌ها اختیاری می‌باشد.

^۱ اما توجه به مبلغ بودن احداث فعالیت مسکونی در محورهای مختلف، ممنوع از کاربری غیر مسکونی، پلاک‌هایی است که در اختلاط کاربری آنها مسکونی وجود ندارد.

۱-۳.. ضوابط و مقررات نحوه استفاده از اراضی تجاری و سایر کاربری ها

برمبنای الگوی پهنه‌بندی عملکردی طرح تفصیلی شهر مشهد در نقشه کاربری اراضی، پهنه‌ها و محورهای مختلف و همچنین پهنه‌های مختلف انتفاعی - غیرانتفاعی تعریف شده است. این محدوده‌ها ترکیبی از کاربری‌های مختلف است که با توجه به نوع و مقیاس کاربری، سهم و درصد کاربری‌های مختلف آن متفاوت است.

همچنین بر اساس جدول طبقه‌بندی کاربری اراضی، بخشی از سطح حوزه به حدود مشخصی از اراضی با تعیین نحوه استفاده از اراضی با عنوان کاربری‌های خدماتی غیرانتفاعی نظیر آموزشی، درمانی، فرهنگی، فضای سبز، ورزشی و... تخصیص یافته است و نحوه استفاده از آن اراضی مطابق با نوع کاربری تعیین شده است. همچنین سایر کاربری‌های خدماتی در سطح شهر مشهد ثبت گردیده و در غالب ضوابط و مقررات خاص مکان یابی می‌گردد

۱-۳-۱- کاربری محورهای مختلف

محورهای مختلف شامل محورهایی است که امکان استقرار طیف وسیعی از کاربریها علی الخصوص کاربریهای دارای محدودیت استقرار در سایر محدوده ها در آن فراهم می باشد . استقرار این طیف از کاربریها می تواند به تنهایی و یا در تلفیق با کاربریهای دیگر صورت پذیرد. این محورها فرصتی برای تحقق کمبود سرانه های خدماتی نیز محسوب می گردند. خصلت اجتماعی این محورها غالب بوده بنابراین تامین دسترسی سواره از حاشیه آنها براساس ضوابط حاضر در محورهای مقیاس منطقه مجاز نمی باشد و در محورهای مقیاس ناحیه دسترسی از حاشیه محور اصلی در صورت فقدان دسترسی پشتیبان مجاز است. در نقشه کاربری اراضی، حاشیه محورهای فوق با عنوان محور مختلف (در مقیاسهای متفاوت) معرفی گردیده اند. به جز این عنوان، کاربریهای دیگری نیز در حاشیه این محورها ثبتیت یا پیشنهاد گردیده که ضوابط خاص خود را دارا می باشند . استقرار فعالیت های زیر در کلیه قطعات دارای کاربری محور مختلف (در مقیاس های مختلف) واقع در لبه محورهای مذکور (به عمق یک پلاک در وضع موجود یا حاصل از تجمیع) مجاز است.

۱-۱-۳-۱- محورهای مختلف مقیاس شهر، منطقه و ناحیه

- محور مختلف مقیاس شهر و منطقه در شهر مشهد شامل محورهای مشخص شده بر روی نقشه می باشد و به عمق یک پلاک در وضع موجود (یا حاصل از تجمیع) ، فعالیتهای لبه این محور را در بر می گیرد. تصریح می گردد تنها پلاک دارای دسترسی از بر محور شامل ضوابط کاربری مختلف است. در صورت تفکیک پلاک، پلاک فقد دسترسی از ضوابط پهنه مسکونی مجاور برخوردار است.
- در کاربری مختلف مقیاس شهر، منطقه و ناحیه احداث فعالیت تجاری و مسکونی بر اساس ضوابط مجاز است
- محورهای مختلف مقیاس ناحیه شامل محورهای مشخص شده به عمق یک پلاک در حاشیه محور مطابق نقشه می باشند:

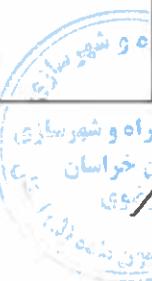
موضع و مقدرات ساتھی	نظامی مجاز به استغفار و سوپاً استغفار فعالیت مجاز است	کاربری	کارکرد اصلی
	- احداث کاربری اموری مفاس محله، ناحیه، منطقه و شهر براساس ضوابط و مقدرات کاربری مربوطه مجاز است. - احداث کاربری اموری تحقیقات و تداری اموری عالی، علمی و تحقیقی علی و مراکز علمی و تحقیقی براساس ضوابط و مقدرات کاربری مربوطه مجاز است. - احداث کاربری اداری مفاس ناحیه، منطقه و شهر براساس ضوابط و مقدرات کاربری مربوطه و سایر اموری اعم از سطح انتقالی صوبات مجاز است. - احداث کاربری انتقالی مفاس ناحیه، منطقه و شهر براساس ضوابط و مقدرات کاربری مربوطه و کاربری وزشی مفاس محله و ناحیه براساس ضوابط و مقدرات کاربری مربوطه و سایر اموری اعم از سطح انتقالی صوبات مجاز است. - احداث کاربری درمانی براساس ضوابط و مقدرات کاربری مربوطه براساس ضوابط و مقدرات کاربری مربوطه و شهر براساس ضوابط و مقدرات کاربری مربوطه مجاز است. - احداث کاربری فرهنگی هنری مفاس محله، ناحیه، منطقه و شهر براساس ضوابط و مقدرات کاربری مربوطه مجاز است. - احداث کاربری مذهبی مفاس محله و ناحیه براساس ضوابط و مقدرات کاربری مربوطه مجاز است. - احداث خدمات حمل و نقل مفاس محله، ناحیه، منطقه و شهر براساس ضوابط و مقدرات کاربری مربوطه مجاز است. - احداث کاربری تجارتی شهید مفاس محله، ناحیه، منطقه و شهر براساس ضوابط و مقدرات کاربری مربوطه مجاز است. - احداث کاربری تأمینی مفاس محله، ناحیه، منطقه و شهر براساس ضوابط و مقدرات کاربری مربوطه مجاز است. - احداث کاربری بارک و فضای سبز مفاس محله، ناحیه و شهر براساس ضوابط و مقدرات کاربری مربوطه مجاز است. - احداث کاربری تفریحی گردشگری براساس ضوابط و مقدرات مخواسته شنطه مجاز است. - احداث کاربری مراکز اقامتی رعایت حلال و حرام طبقات براساس ضوابط مخواسته سایر ضوابط و مقدرات کاربری تجارتی و مسکونی تیر بخشی از فعالیت‌های مجاز جهت بهره برداری است. - بدین‌گونه در کاربری محرومی معتبر است. احداث کاربری تجارتی و مسکونی تیر بخشی از فعالیت‌های مجاز جهت بهره برداری است.		

۷۰

دستگیر شدن مکانیزم های مهندسی می باشد که در اینجا مذکور شده است. این دستگیر شدن مکانیزم های مهندسی می باشد که در اینجا مذکور شده است.

1

3

۱-۲-۳-۴ - کاربری محورهای مختلف ملته شامل محورهای زیر به عمق یک پاک در محدوده طرح ملائق نشده می باشد

گارکوداصل	کارکردی	کارکردی	فروغ و هدروات ساخته ای
محورهای مختلف مقیس ملته شامل محورهای زیر به عمق یک پاک در محدوده طرح ملائق نشده می باشد	آبادان کارکردی تجاعی مقیس ملته و نابعه بولسان ضایعه و مطرور مدور مختاره مجاز است	آبادان کارکردی آموزشی کلبه مقنصلها بولسان ضایعه و هدروات کارکردی میزوبده مجاز است	آبادان کارکردی تجاعی مقیس ملته نابعه با حداکثر سطح اشغال ، تقداد طبقات و تراکم بولسان ضایعه مدور مختاره مجاز است

ضوابط و مقررات ساختمانی

مشهده و مقررات ساخته		سایر صنایع		کاربری	
مشهده	مقدرات ساخته	مشهده	مشهده	مشهده	مشهده
مشهده	مشهده	مشهده	مشهده	مشهده	مشهده
مشهده	مشهده	مشهده	مشهده	مشهده	مشهده
مشهده	مشهده	مشهده	مشهده	مشهده	مشهده

مشهداً بخط ممدوح به اختلاط كلامي ها :

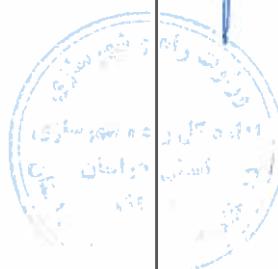
محله موقت به اختلاط کاربری ها:	گاردنی	اختلاط کاربری تجارتی - سکونی - با فرهنگی - دیناتی، دوچرخی، تقویتی گردشگری	اختلاط کاربری تجارتی (اسکونی - با اداری - توری - تجارتی غیر اتفاقی) و با پذیرفته
اختلاط کاربری تجارتی (اسکونی - با اداری - توری - تجارتی غیر اتفاقی) و با پذیرفته	محله موقت به اختلاط کاربری تجارتی (اسکونی - با اداری - توری - تجارتی غیر اتفاقی) و با پذیرفته	محله موقت به اختلاط کاربری تجارتی (اسکونی - با اداری - توری - تجارتی غیر اتفاقی) و با پذیرفته	محله موقت به اختلاط کاربری تجارتی (اسکونی - با اداری - توری - تجارتی غیر اتفاقی) و با پذیرفته

حصیش اورزین هم اپنے پلاک ها به کاربری انتفاعی مختار نمی باشد و سرو می پایسته کاربری پارکینگ ، شلوار یا لباس لات یا سایر مشاغل د

نهضتی زیور من در این پلاک هایه کاروی انشائی مبار سی باشد و صفا می باشد به کاروی ملایم کن . اشمار یا نسخیات یا سایر مفاتیح معجزه گردید

کتابخانه ملی ایران
۱۳۹۷-۰۶-۲۵
۱۴۰۰-۰۷-۰۱

خواص و مشرفات ساختمانی

۱-۳-۲- کاربری تجاری

در طرح تفصیلی شهر مشهد، کاربری تجاری در قالب پنج دسته قابل شناسایی می باشد :

الف) قاز تجاری یا کاربری تجاری مقیاس محله : شامل کاربری های تجاری مقیاس محله یا تجاری (فاز تجاری) در برخی محلات هستند که براساس طرح های اجرایی و یا طرح های ملاک عمل ثبت یا پیشنهاد گردیده اند و در نقشه کاربری اراضی با عنوان کاربری تجاری مقیاس محله مشخص گردیده اند

ب) کاربری تجاری مقیاس ناحیه

پ) مجتمع های تجاری مصوب (در قالب طرح های موضعی و موضوعی) که با توجه به دارا بودن طرح مصوب ، احداث بنا و سطح اشغال و تراکم براساس طرح مصوب صورت خواهد پذیرفت.

ت) مجتمع های تجاری که در قالب ضوابط حاضر قابلیت استقرار در حاشیه معابر مقیاس شهر، منطقه یا ناحیه را دارند و یا در نقشه با کاربری تجاری مقیاس منطقه پیشنهاد گردیده اند.

ث) کاربری های تجاری حاشیه معابر مختلف

با توجه به دسته بندی فوق ، در ادامه ضوابط مرتبط با مجتمع های تجاری، کاربری های تجاری در حاشیه معابر و کاربری تجاری مقیاس شهر ویژه ارائه گردیده است.

۱-۳-۲-۱- کاربری تجاری مقیاس محله

کاربری های تجاری مقیاس محله و ناحیه شامل کاربری های تجاری محله یا تجاری (فاز تجاری) در برخی محلات هستند که براساس طرح های اجرایی و یا طرح های ملاک عمل ثبت گردیده اند و در نقشه کاربری اراضی با عنوان کاربری تجاری مقیاس محله و ناحیه مشخص گردیده اند.

قطعات فاز تجاری عمدها در حاشیه فضای عمومی با نقش اجتماعی و یا پارکینگ شکل گرفته و با توجه به واگذاری های صورت گرفته و حقوق مکتبه ایجاد شده ثبت گردیده اند . با توجه به شرایط خاص این کاربری ها ضوابط زیر برای احداث بنا در این قطعات پیش بینی گردیده است.

الف- ضوابط استقرار کاربری ها

۱-۱-۲-۳-۱- حد نصاب تفکیک در کاربری تجاری مقیاس محله معادل ۲۰۰ مترمربع می باشد.

تبصره: این حد نصاب مشمول تفکیک های قبل از تصویب طرح تفصیلی حاضر نخواهد شد و صرفا برای تفکیک های آتی ملاک عمل است.

۱-۱-۲-۳-۱- احداث بنا در کاربری تجاری مقیاس محله و ناحیه به صورت حداقل دو طبقه با کاربری تجاری مجاز است.

۱-۱-۲-۳-۱- از آنجا که در پلاک های فاز تجاری پیش بینی پارکینگ و فضاهای عمومی این واحدها در قالب فضای باز میانی طراحی گردیده است احداث پارکینگ برای پلاک های مذکور در نظر گرفته نشده است. تبدیل فضای باز میانی به کاربری به غیر از پارکینگ یا فضای سبز عمومی ممنوع است.

Handwritten signatures and initials are present at the bottom of the page, appearing to be signatures of officials or review panels. One signature is partially visible on the left, another is in the center with the number ۳۹ written below it, and a third is on the right. A circular blue stamp is also visible on the right side of the page.

- ۱-۳-۲-۴- با توجه به اینکه کاربری تجاری مقیاس محله (یا فاز تجاری) کاربری های تجاری با مساحت بالا بوده اند که برای آنها طرح تفکیک به صورت قطعات عمده ریزدانه پیرامونی و فضای سبز و پارکینگ میانی عمومی پیش بینی شده اند و با توجه به تامین فضای سبز و باز و واگذاری قطعات با این شرایط حداکثر سطح اشغال کاربری تجاری برای قطعات مقیاس محله ۱۰۰ درصد و حداکثر تراکم ۲۰۰ درصد است.
- ۱-۳-۲-۵- احداث انباری تجاری در محدوده سطح اشغال مجاز (در زیرزمین) به ازای هر واحد یک باب انباری به میزان حداکثر مساحت تجاری مجاز است.

Handwritten signatures and a blue circular stamp are visible at the bottom of the page. The signatures appear to be in Persian script. The blue circular stamp contains Persian text, likely a government or institutional logo, though the specific details of the text are not clearly legible.

۱-۳-۲-۲- کاربری تجاری مقیاس ناحیه

کاربری های تجاری مقیاس ناحیه شامل کاربری های تجاری مقیاس ناحیه در برخی مراکز ناحیه ای هستند که در طرح تفصیلی تذکری گردیده اند.

الف- ضوابط استقرار کاربری ها

۱-۲-۲-۲-۱- حد نصاب تفکیک در کاربری تجاری مقیاس ناحیه معادل ۲۵۰ مترمربع می باشد.

تصریه: این حد نصاب مشمول تفکیک های قبل از تصویب طرح تفصیلی حاضر نخواهد شد و صرفا برای تفکیک های آتی ملاک عمل است.

۱-۲-۲-۲-۳-۱- احداث بنا در کاربری تجاری مقیاس ناحیه به صورت حداکثر سطح اشغال ۱۰۰ درصد در همکف و اول و ۵۰ درصد در طبقه دوم و حداکثر تراکم ۲۵۰ درصد و حداکثر طبقات سه طبقه با کاربری تجاری مجاز است.

۱-۲-۲-۳-۲- در قطعات با مساحت ۵۰۰ مترمربع و بیشتر احداث کاربری مختلط تجاری فرهنگی با حداکثر تعداد طبقات ۵ طبقه روی زمین، حداکثر سطح اشغال ۷۰ درصد و حداکثر تراکم ۳۵۰ درصد مشروط به اختصاص حداقل یک طبقه به بهره برداری فرهنگی با رعایت پارکینگ مورد نیاز هر فعالیت در زیرزمین مجاز است. در صورت عدم احداث کاربری خدمات غیر انتفاعی اشاره شده، احداث کاربری تجاری در حداکثر دو طبقه با سطح اشغال ۱۰۰ درصد و تراکم ۲۰۰ درصد مجاز است. رعایت حداکثر مساحت واحد اعیانی تجاری ۵۰ مترمربع با رعایت پارکینگ مورد نیاز معادل ۵۰ درصد مساحت ناخالص تجاری و یا به ازای هر واحد تجاری یک واحد (هر کدام بیشتر باشد) الزامی است. ۳۰ درصد فضای باز قطعه به صورت پیشخوان به عنوان فضای اجتماعی در لبه خیابان پیش بینی گردیده است.

۱-۲-۲-۴- احداث انباری تجاری در محدوده سطح اشغال مجاز (در زیرزمین) به ازای هر واحد یک باب انباری به میزان حداکثر مساحت تجاری مجاز است

۱-۳-۱- کاربری تجاری (مجتمع های تجاری)^۳ مقیاس منطقه

الف) فعالیت های مجاز

- احداث کاربری های تجاری در کلیه مقیاس ها بر اساس ضوابط مجاز است.
- احداث کاربری آموزشی در کلیه مقیاس ها براساس ضوابط و مقررات کاربری مربوطه مجاز است.
- احداث کاربری آموزش تحقیقات و فناوری براساس ضوابط و مقررات کاربری مربوطه مجاز است.
- احداث کاربری اداری و اداری غیر دولتی ویژه براساس ضوابط و مقررات کاربری مربوطه مجاز است.
- احداث کاربری انتظامی براساس ضوابط و مقررات کاربری مربوطه مجاز است
- احداث کاربری ورزشی براساس ضوابط و مقررات کاربری مربوطه مجاز است.
- احداث کاربری درمانی براساس ضوابط و مقررات کاربری مربوطه مجاز است.

آر کاربری تجاری، مقصود از مجتمع های تجاری مصوب، کاربری تجاری پیش بینی شده براساس طرح های مصوب یا موضعی است

- احداث کاربری فرهنگی هنری براساس ضوابط و مقررات کاربری مربوطه مجاز است.
- احداث کاربری مذهبی براساس ضوابط و مقررات کاربری مربوطه مجاز است.
- احداث خدمات حمل و نقل (به جز پارکینگ وسایل نقلیه سنگین) براساس ضوابط و مقررات کاربری مربوطه مجاز است.
- احداث کاربری تجهیزات شهری براساس ضوابط و مقررات کاربری مربوطه مجاز است.
- احداث کاربری تاسیسات شهری مقیاس محله و ناحیه براساس ضوابط و مقررات کاربری مربوطه مجاز است.
- احداث کاربری پارک و فضای سبز براساس ضوابط و مقررات کاربری مربوطه مجاز است.
- احداث کاربری تفریحی گردشگری براساس ضوابط و مقررات کاربری مربوطه مجاز است.
- احداث کاربری مراکز اقامتی براساس ضوابط و مقررات کاربری مربوطه مجاز است.

ب - ضوابط استقرار کاربری‌ها

- ۱-۱-۲-۳-۱ - حدائق مساحت موردنیاز جهت احداث مجتمع تجاری 1500 مترمربع است. دسترسی کاربری تجاری منطقه‌ای (مجتمع تجاری) حدائق از طریق یک معبر شریانی درجه ۲ اصلی یا جمع و پخش کننده با عرض حدائق 24 مترو یک معبر فرعی با عرض حدائق 12 متر و نقش عملکردی محلی اصلی الزامی است.
- ۱-۲-۳-۱ - حداکثر زیربنای تراکمی ساختمانی در مجتمع تجاری، شامل کاربری‌های تجاری و خدماتی، 480 درصد، جداکثر سطح اشغال 70 درصد در زیرزمین-۱ و -۲، همکف و اول (با جداکثر ارتفاع 10 متر از سطح زمین) و 50 درصد در طبقات و جداکثر تعداد طبقات 6 طبقه روی زیرزمین تا جداکثر ارتفاع 27 متر است.
- تبصره ۱: تخصیص حدائق 10 از مجموع زیربنای (در طبقات همکف و بالاتر) به کاربری فرهنگی (گالری و نگارخانه، سینما و یا سالن تناتر) الزامی است.
- تبصره ۲: تخصیص حدائق 5 درصد (مازاد بر کاربری فرهنگی) از مجموع زیربنای به کاربری درمانی یا ورزشی یا تفریحی الزامی است.
- ۱-۲-۳-۱ - در مجتمع‌های تجاری، بهره برداری بام سبز در قالب فعالیتهای تفریحی فراغتی یا انتفاعی از جمله رستوران، کافه (در صورت حصول شرایط بام سبز) مجاز است. در صورت احداث بام سبز جداکثر 10 درصد سطح بام می‌تواند به زیربنای مرتبط با نعایت با سازه‌های سبک و قابل جمع آوری اختصاص یابد که این زیربنای جزء تراکم محسوب نمی‌گردد.

ج - سایر ضوابط

- ۱-۴-۱-۲-۳-۱ - رعایت حدائق 30 درصد فضای باز در مجتمع‌های تجاری الزامی است. حدائق 20 درصد سطح عرصه باید به فضای سبز اختصاص داده شود.
- به ازای هر 10 مترمربع فضای سبز باید یک درخت کاشته شود. همچنین به ازای هر تک درخت (جدا از سطح فضای سبز) سطحی معادل 5 مترمربع به عنوان سطح سایه‌انداز، در محاسبه فضای سبز منظور خواهد شد. فاصله هر درخت می‌بایست حدائق $1,2$ متر از درخت مجاور باشد.

صدور پایانکار منوط به کاشت درخت است. مشخصات این درختان در گواهی پایانکار ساختمان درج شود.

۱-۲-۳-۵- به منظور افزایش سرانه فضای سبز کاشت یک درخت به ازای هر ۵ متر بر در لبه پیاده روهای معابر ده متر و بیشتر

توصیه می گردد

۱-۳-۶- محل احداث بنا در در حاشیه محورهای مقیاس شهر، منطقه و ناحیه در بر محور می باشد.

تبصره: رعایت ۵ متر عقب نشینی از بر قطعه جهت تأمین پیشخوان برای محوطه سازی جلوی مجتمع الزامی است.

۱-۳-۷- به منظور افزایش نفوذ پذیری و ایجاد بدنی فعال شهری در جداره های بیرونی مجتمع های تجاری و یا در لبه

محورهای مختلف با عملکرد اجتماعی و همچنین ارتباط بین بدنی کاربری های حاشیه با محور، دسترسی پیاده به

تجاری های حاشیه مجتمع های تجاری سطح طبقه همکف می باشد همراه با محور بوده و در صورت احداث

زیرزمین (براساس ضوابط مجاز)، طبقات زیرزمین از تراز صفر به پایین احداث گردند و دسترسی پیاده به تجاری

های حاشیه محور تأمین گردد

۱-۳-۸- حداقل دهانه مغازه ها جهت هماهنگی ۴ متر و به عمق ۶ متر است.

۱-۳-۹- حداقل مساحت تفکیک اعیانی مغازه ۲۴ مترمربع بوده و تفکیک مغازه ها به مساحت کمتر از ۲۴ مترمربع مجاز نیست.

۱-۳-۱۰- ارتفاع مغازه ها از کف تا کف در طبقه همکف و اول حداکثر معادل ۶ متر (همکف و اول مجموعاً ۱۰ متر) و در طبقات بالای اول ۳,۵ متر است.

تبصره ۱: احداث نیم طبقه در واحدهای تجاری (در حداکثر ۵۰ درصد مساحت هر واحد) با ارتفاع حداقل ۲ متر و حداکثر ۲/۶۰ متر مجاز است و جزو تراکم محسوب نمی گردد.

تبصره ۲: در کاربری فرهنگی با توجه به نوع فعالیت افزایش ارتفاع طبقات تا میزان ۶,۵ متر مجاز می باشد.

تبصره ۳: در صورت احداث استخر و فعالیت های ورزشی نظیر آن، حداکثر ارتفاع در طبقات و یا زیرزمین می تواند تا ۶,۵ متر افزایش یابد.

۱-۳-۱۱- احداث نیم طبقه تنها در طبقه همکف و اول مجاز است.

۱-۳-۱۲- احداث زیرزمین در طبقه ۳ و پایین تر حداکثر تا میزان ۷۰ درصد سطح قطعه جهت استفاده مشاغلات (انبار، سرویس های بهداشتی، پناهگاه، موتور خانه و پارکینگ) تا ارتفاع ۳ متر مجاز است و جزو تراکم محسوب نمی گردد.

۱-۳-۱۳- طراحی ورودی و نمای مجتمع های تجاری می بایست به صورت ویژه صورت گیرد و به تأیید کمیته سیما و منظر شهری برسد.

۱-۳-۱۴- حداقل ۴۰٪ زیربنای باید به فضای آمدوشد عمومی (راهروها و فضاهای باز) اختصاص یابد.

۱-۳-۱۵- حداقل عرض راهروهای تجاری ۲,۵ متر است.

۱-۳-۱۶- تفکیک مغازه ها به دو یا چند واحد کوچک تر امکان پذیر نیست اما تجمعی دو یا چند مغازه به واحد بزرگ تر بلامانع است.

۱-۳-۱۷- نصب آسانسور و نصب پله برقی در پاسارها و مجتمع های تجاری الزامی است

۱-۳-۱۸- هرگونه پیش آمدگی در معابر عمومی ممنوع است.

۱-۳-۱۹- نورپردازی مجتمع تجاری در ساعت شب الزامی است.

۱-۳-۲۰- احداث سرویس بهداشتی در این محدوده به ازای هر ۵ مغازه معادل یک چشم الزامی است.

تبصره: در کنار هر سرویس بهداشتی احداث یک اتاق مادر و کودک الزامی است.

۱-۳-۲-۱-۲-۱-۲-۱-در احداث مجتمع، موارد اینمی، مقاومت در برابر خطرات زلزله (رعایت آئین نامه ۲۸۰۰)، آتش سوزی و ضوابط عبور و مرور معلولین می بایست در نظر گرفته شود.

د- ضوابط پارکینگ

۱-۳-۲-۲-۱-۵-۱ در صد مساحت ناخالص تجاری و یا به ازای هر واحد تجاری یک جای پارک (هر کدام بیشتر باشد) می بایست به فضای پارکینگ تجاری اختصاص یابد.

تبصره ۱: در خصوص احداث مازاد پارکینگ (پارکینگ عمومی) در مجتمع های تجاری با توجه به ضرورت پیوستگی مسیر پیاده در حاشیه محورهای مختلط و جلوگیری از قطع مکرر آن توسط مسیرهای ماشین رو (جهت دسترسی به پارکینگ)، تامین دسترسی پارکینگ از حاشیه محورهای مختلط محدود می گردد. به این ترتیب پیش بینی پارکینگ به میزان تامین حداقل مازاد پارکینگ ۱۰ درصد مساحت ناخالص تجاری در مجتمع های تجاری و ایستگاهی الزامی است.

۱-۳-۲-۲-۳-۱- نهادهای پارکینگ سایر فعالیتها، براساس ضوابط و مقررات فعالیت مربوطه محاسبه می گردد.

۱-۲-۲-۳-۱- فعالیت های تجاری حاشیه معابر مختلط

ب- ضوابط استقرار کاربری ها

-۱-۲-۲-۳-۱

۱-۲-۲-۲-۳-۱- احداث واحد تجاری در پلاک های با مساحت کمتر از ۱۰۰ مترمربع در حاشیه محورهای مقیاس منطقه و ناحیه صرفا به صورت یک واحد مجاز است.

۱-۲-۲-۳-۲- احداث واحد تجاری در پلاک های با مساحت کمتر از ۲۵۰ مترمربع (تا ۱۰۰ مترمربع) در حاشیه محورهای مقیاس منطقه و ناحیه در حداقل مساحت هر واحد ۵۰ مترمربع و در قالب سطح اشغال و تراکم مجاز (بلامانع است).

۱-۲-۲-۳-۳- در قطعات (موجود که قبل از تاریخ ابلاغ) با مساحت کمتر از ۳۵ مترمربع در حاشیه معابر مختلط احداث حداکثر یک واحد تجاری با حداکثر ارتفاع ۶ متر در قالب یک طبقه (با رعایت ضوابط پیشخوان در صورت لزوم) مجاز است. سطح اشغال با رعایت ضایعه عقب نشینی تعیین شده در محور در کل باقیمانده قطعه مجاز است. بدیهی است در صورتیکه عقب نشینی در محور پیش بینی نشده باشد حداکثر سطح اشغال ۱۰۰ درصد مجاز است.

۱-۲-۲-۳-۴- احداث نیم طبقه در هر واحد تجاری تنها با همان فعالیت مجاز است.

۱-۲-۲-۳-۵- حداقل مساحت مغازه تجاری در پلاک های با مساحت بیش از ۲۵۰ متر در حاشیه معابر مختلط مقیاس منطقه ۵۰ مترمربع و حداقل عرض مغازه تجاری ۵ متر است.

۱-۲-۲-۳-۶- حداقل مساحت مغازه تجاری در پلاک های با مساحت بیش از ۲۵۰ متر در حاشیه معابر مختلط مقیاس ناحیه ۳۰ مترمربع و حداقل عرض مغازه تجاری ۳.۵ متر است.

۱۰-۲-۲-۲-۱- حداقل مساحت مغازه تجاری در پلاک های با مساحت بیش از ۲۵۰ متر در حاشیه معابر مختلط مقیاس محله ۲۱ مترمربع و حداقل عرض مغازه تجاری ۳.۵ متر است.

۱۰-۲-۲-۳-۱- حداقل مساحت دفاتر کار، دفاتر شرکت های خصوصی (در طبقات) در حاشیه محورهای مختلط معادل ۷۵ مترمربع (نالالص) است.

۱۰-۲-۳-۱- ارتفاع واحدهای تجاری از کف تا کف در طبقه همکف و اول حداکثر معادل ۶ متر (همکف و اول مجموعاً ۱۰ متر) و در طبقات بالای همکف ۳.۵ متر است.

تصریه ۱: احداث نیم طبقه در واحدهای تجاری (در حداکثر ۵۰ درصد مساحت هر واحد) با ارتفاع حداقل ۲ متر و
حداکثر ۲/۶۰ متر مجاز است و جزو تراکم محسوب نمی گردد.

۱۱-۲-۲-۳-۱- هرگونه پیش آمدگی در معابر عمومی ممنوع است.

ج- سایر ضوابط

۱۲-۲-۲-۳-۱- تامین پارکینگ معادل ۵۰ درصد از مساحت نالالص تجاری الزامی است.

۱-۳-۳-۱- مختلط انتفاعی-غیر انتفاعی

در طرح تفصیلی شهر مشهد برخی از پلاکهای درشت دانه به عنوان کاربری مختلط انتفاعی و غیرانتفاعی پیش بینی گردیده اند که نمی توان در چارچوب ضوابط و مقررات عمومی طرح تفصیلی آن را دسته بندی نمود و نیازمند پیش بینی ضوابط ویژه و طراحی خاص می باشند. بر اساس سیاست های طرح تفصیلی ضوابط کاربری های مختلط انتفاعی و غیرانتفاعی به شرح زیر می باشد:

۱-۳-۱-۱- با توجه به سیاست های طرح تفصیلی، استقرار کاربری های خدمات عمومی غیرانتفاعی و کاربری های انتفاعی مجاز است.

۱-۳-۱-۲- با توجه به ضوابط و مقررات طرح تفصیلی، رعایت حرایم و بستر کال ها، مسیل ها و سایر تاسیسات شهری الزامی است.

۱-۳-۱-۳- تخصیص کاربری های انتفاعی به منظور تحقق پذیری کاربری های خدمات عمومی غیر انتفاعی صورت پذیرفته است. لذا پلاکهای مذکور می باشد در قالب یک مجموعه طراحی و پاسخگویی به قسمتهای انتفاعی همزمان با تحقق قسمتهای خدمات عمومی غیر انتفاعی صورت پذیرد.

۱-۳-۱-۴- با توجه به کمبود خدمات غیرانتفاعی در سطح شهر مشهد پیش بینی سهم خدمات عمومی ناشی از اعمال اصلاحیه ماده ۱۰۱ قانون شهرداری ها و تبصره ۴ ماده واحده قانون تعیین وضعیت املاک واقع در طرح های دولتی یا شهرداری در کاربری مختلط انتفاعی غیرانتفاعی الزامی است.

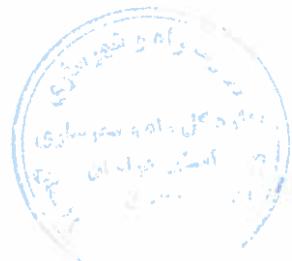
تبصره یک: حداقل سهم کاربری خدمات غیرانتفاعی و معابر اصلی عمومی ۴۳,۷۵ درصد است.

تبصره ۲: حداکثر سهم کاربری ناخالص مسکونی نمی باشی از ۵۶,۲۵ درصد سهم زمین فاتر رود. بدیهی است این موضوع نافی اعمال مفاد قانونی نظری تبصره ۴ ماده واحده قانون تعیین وضعیت املاک واقع در طرح های دولتی یا شهرداری نخواهد بود.

تبصره ۳: نقشه تفکیکی و سهم خدمات پیش بینی شده آن براساس اولویت کمبود خدمات مقیاس محله و ناحیه و یا پیشنهادات طرح های تفصیلی می باشد به تصویب کمیته فنی کمیسیون ماده ۵ برسد.

۱-۳-۱-۵- رعایت ضوابط و مقررات احداث هر کاربری براساس ضوابط و مقررات مربوطه الزامی است.

۱-۳-۱-۶- پیش بینی پارکینگ مورد نیاز براساس نوابط مربوط به هر کاربری الزامی است.

۴-۳-۱ کاربری آموزشی

۱-۴-۳-۱ آموزشی دولتی

۱-۱-۴-۳-۱ مراکز آموزشی مقیاس شهر، شامل خدمات تحصیلی تخصصی (کودکان استثنایی، استعدادهای درخشان، مدارس شاهد و یا مدارسی که با تائید اداره کل آموزش و پرورش و آموزشی خاص برای کل شهر تلقی می‌گردند) و مدارس اتباع خارجی (کد ۲۲۴۱ و ۲۲۴۲) است.

۱-۲-۱-۴-۳-۱ مراکز آموزشی مقیاس منطقه، شامل هنرستان‌های صنعتی وابسته به آموزش و پرورش، مجتمع‌های آموزشی فنی و حرفه‌ای وزارت کار و امور اجتماعی کار و دانش (کد ۲۲۳۱) است.

۱-۳-۱-۴-۳-۱ مراکز آموزشی مقیاس ناحیه، شامل مدارس متوسطه اول، رده‌های نهضت سوادآموزی و امثال آن و متوسطه دوم (کد ۲۲۲۱، ۲۲۲۲ و ۲۲۲۳) است.

۱-۴-۳-۱ مراکز آموزشی مقیاس محله شامل آموزش‌های پیش‌دبستانی (مهبدکدک، آمادگی و پیش‌دبستانی) و دبستان (کد: ۲۲۱۲ و ۲۲۱۱) است.

۱-۵-۱-۴-۳-۱ احداث خوابگاه دانش آموزی در مراکز آموزشی شبانه‌روزی (مقطع تحصیلی متوسطه اول و دوم) برای بخش دولتی و خصوصی در قالب سطح اشغال و تراکم مجاز بلامانع است.

۱-۶-۱-۴-۳-۱ احداث فعالیتهای مکمل آموزشی مانند سراییداری، آزمایشگاه بر اساس ضوابط اداره کل آموزش و پرورش و سازمان نوسازی مدارس بلامانع است.

الف- ضوابط استقرار بنا در کاربری آموزشی

۱-۷-۱-۴-۳-۱ ضوابط و مقررات مراکز آموزشی به طور عام توسط متولی مربوطه تعیین می‌گردد ولیکن ضوابط زیر حد نهایی میزان بارگذاری برای کاربری آموزشی تعیین می‌گردد.

۱-۸-۱-۴-۳-۱ کلیه کاربری‌های آموزشی موجود با هر مساحتی ثبت شده تلقی می‌گردد. به عبارتی اگر در وضع موجود مساحت کاربری آموزشی کمتر از حد نصاب باشد این کاهش مساحت مشکلی بابت پاسخگویی، پایانکار و یا صدور بروانه ایجاد نخواهد نمود.

۱-۹-۱-۴-۳-۱ در صورتیکه قصد تفکیک کاربری آموزشی وجود داشته باشد رعایت حد نصابهای زیر الزامی است

۱-۱۰-۱-۴-۳-۱ حداقل اندازه قطعه تفکیکی کاربری آموزشی مقیاس شهر ۵۰۰۰ مترمربع می‌باشد. حداقل تراکم آموزشی مقیاس شهر ۲۰۰ درصد، حداقل سطح اشغال ۵۰ درصد و حداقل تعداد طبقات ۴ طبقه روی زیرزمین است.

تبصره: در پلاک‌های تفکیک شده وضع موجود دارای سند ۶ دانگ قانونی که دارای تعارض مالکیتی نمی‌باشد (کنترل آن الزاماً توسط شهرداری صورت پذیرد) و تاریخ سند آنها مربوط به قبل از ابلاغ طرح جامع است و دارای مساحت کمتر از حد نصاب تفکیک هستند، احداث کاربری مربوطه در مقیاس پایین تر براساس ضوابط طرح تفصیلی مجاز است.

۱-۱۱-۱-۴-۳-۱ حداقل اندازه قطعه تفکیکی کاربری آموزشی مقیاس منطقه ۲۵۰۰ مترمربع می‌باشد. حداقل تراکم آموزشی مقیاس منطقه ۱۵۰ درصد، حداقل سطح اشغال ۵۰ درصد و حداقل تعداد طبقات ۳ طبقه روی زیرزمین است.

تبصره: در پلاک های تفکیک شده وضع موجود دارای سند ۶ دانگ قانونی که دارای تعارض مالکیتی نمی باشند (کنترل آن الزاماً توسط شهرداری صورت پذیرد) و تاریخ سند آنها مربوط به قبل از ابلاغ طرح جامع است و دارای مساحت کمتر از حد نصاب تفکیک هستند، احداث کاربری مربوطه در مقیاس پایین تر برآسانس ضوابط طرح تفصیلی مجاز است.

۱-۴-۳-۱-۲-۱- حداقل اندازه قطعه تفکیکی کاربری آموزشی مقیاس ناحیه ۲۰۰۰ مترمربع می‌باشد. حداقل تراکم آموزشی مقیاس ناحیه ۱۵۰ درصد، حداقل سطح اشغال ۵ درصد و حداقل تعداد طبقات ۳ طبقه روی زیرزمین است.

تبصره: در قسمت‌هایی از شهر (بافت پر^۱) که تأمین زمین به میزان مناسب با محدودیت جدی مواجه است، حداقل مساحت قطعه زمین بر مبنای مشخصات محلی و امکانات موجود، با تایید مراجع مربوطه تعیین می‌شود. این مساحت نمی‌تواند از ۵۰ درصد مساحت اعلام شده کمتر باشد. بدیهی است کاربری‌های آموزشی موجود از این قاعده مستثنی نباشد و می‌بایست مطالبه وضع محمد تشیت گردند.

۱-۴-۳-۱-۱۴ در کاربری‌های آموزشی با مساحت بیش از ۱۰۰۰ مترمربع، معادل ۵ درصد سطح اشغال مازاد بر سطح اشتغال همکف (تا حداقل مساحت ۳۵۰ مترمربع) در این کاربری‌ها امکان احداث فعالیت انتفاعی مناسب با کاربری آموزشی (مانند فروشگاه لوازم التحریر، کتابفروشی، دارader..

تبصره: حداقل تعداد طبقات فعالیت مذکور معادل یک طبقه و حداکثر تراکم مازاد ۵ درصد و حداقل مساحت فعالیت هر واحد تجاری معادل ۵۰ مترمربع است.

تبصره ۲: احداث فعالیتهای مکمل بدون تفکیک از مجموعه است و هر گونه تفکیک آن غیر مجاز است. (تجاری های مذکور ماهیت مستقلی نداشته و وابسته به کاربری آموزشی هستند).

۱-۴-۳-۱-۱-دسترسی اراضی آموزشی با عملکرد شهری حداقل از طریق یک معتبر عمومی با عرض ۲۴ متر به بالا و نقش عملکردی شریانی درجه دو الزامی است. دسترسی سواره و پیاده در مجاورت هم مجاز است. این ضابطه مشمول استقرار کاربری آموزشی در حاشیه معابر مختلط نمی گردد. در صورت استقرار کاربری آموزشی در حاشیه محور مختلط، تأمین دسترسی پیاده و سواره اضطراری از محور فوهة، امکان بذیر است

۱-۱-۴-۳-۱-۱۷ دسترسی اراضی آموزشی با عملکرد ناحیه‌ای حداقل از طریق یک معتبر عمومی با عرض ۱۶ متر به بالا و نقش عملکردی محلی اصلی به بالا (به جز شریانی درجه یک و دو) الزامی است. در صورت استقرار کاربری آموزشی در حاشیه محور مختلط، تامین دسترسی پیاده و سواره اضطراری از محور فوق امکان پذیر است

بافت پر: قطعات بالای یک هکتار ساخته نشده مستلزم تهیه طرح تفصیلی یا آماده سازی به عنوان بافت خالی شناخته می‌شوند. سایر باقتهای منطقه، بافت پر شمرده می‌شوند.

تصریه: در پلاک های تفکیک شده وضع موجود دارای سند ۶ دانگ قانونی که دارای تعارض مالکیتی نمی باشد (کنترل آن الزاماً توسط شهرداری صورت پذیرد) و تاریخ سند آنها مربوط به قبل از ابلاغ طرح جامع است و دارای مساحت کمتر از حد نصاب تفکیک هستند، احداث کاربری مربوطه در مقیاس پایین تر براساس ضوابط طرح تفصیلی مجاز است.

-۱۲-۱-۴-۳-۱ حداقل اندازه قطعه تفکیکی کاربری آموزشی مقیاس ناحیه ۲۰۰۰ مترمربع می باشد. حداکثر تراکم آموزشی

مقیاس ناحیه ۱۵۰ درصد، حداکثر سطح اشغال ۵۰ درصد و حداکثر تعداد طبقات ۳ طبقه روی زیرزمین است.

-۱۳-۱-۴-۳-۱ حداقل اندازه قطعه تفکیکی کاربری آموزشی مقیاس محله برای دبستان ۱۰۰۰ مترمربع و برای مهدکودک ۵۰۰ مترمربع می باشد. حداکثر تراکم آموزشی مقیاس محله ۱۰۰ درصد، حداکثر سطح اشغال ۵۰ درصد و حداکثر تعداد طبقات ۲ طبقه روی زیرزمین است.

تصریه: در قسمت هایی از شهر (بافت پر^۱) که تأمین زمین به میزان مناسب با محدودیت جدی مواجه است، حداقل مساحت قطعه زمین بر مبنای مشخصات محلی و امکانات موجود، با تایید مراجع مربوطه تعیین می شود. این مساحت نمی تواند از ۵۰ درصد مساحت اعلام شده کمتر باشد. بدیهی است کاربری های آموزشی موجود از این قاعده مستثنی بوده و می بایست مطابق وضع موجود ثبت شود.

-۱۴-۱-۴-۳-۱ در کاربری های آموزشی با مساحت بیش از ۱۰۰۰ مترمربع ، معادل ۵ درصد سطح اشغال مازاد بر سطح اشغال همکف (تا حداکثر مساحت ۲۵۰ مترمربع) در این کاربری ها امکان احداث فعالیت انتفاعی مناسب با کاربری آموزشی (مانند فروشگاه لوازم التحریر، کتابفروشی و کافه کتاب) را دارد..

تصریه: حداکثر تعداد طبقات فعالیت مذکور معادل یک طبقه و حداکثر تراکم مازاد ۵ درصد و حداقل مساحت فعالیت هر واحد تجاری معادل ۵ مترمربع است.

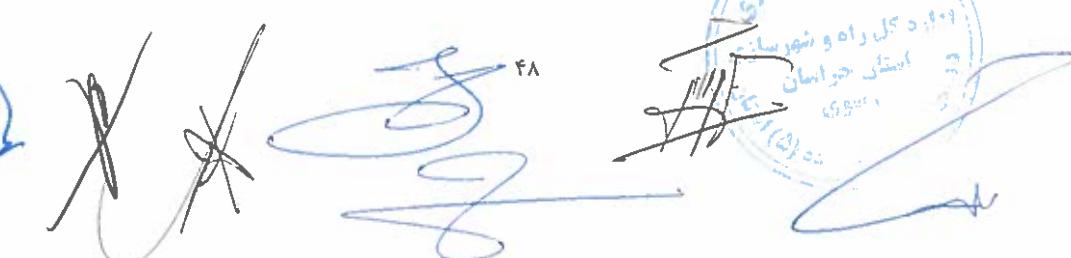
تصریه ۲: احداث فعالیتهای مکمل بدون تفکیک از مجموعه است و هر گونه تفکیک آن غیر مجاز است. (تجاری های مذکور ماهیت مستقلی نداشته و وابسته به کاربری آموزشی هستند).

-۱۵-۱-۴-۳-۱ دسترسی اراضی آموزشی با عملکرد شهری حداقل از طریق یک معتبر عمومی با عرض ۲۴ متر به بالا و نقش عملکردی شریانی درجه دو الزامی است. دسترسی سواره و پیاده در مجاورت هم مجاز است. این ضابطه شامل استقرار کاربری آموزشی در حاشیه معاابر مختلط نمی گردد . در صورت استقرار کاربری آموزشی در حاشیه محور مختلط، تامین دسترسی پیاده و سواره اضطراری از محور فوق امکان پذیر است

-۱۶-۱-۴-۳-۱ دسترسی اراضی آموزشی با عملکرد منطبقه ای حداقل نز طریق یک معتبر عمومی با عرض ۲۰ متر به بالا و نقش عملکردی جمع و پخش کننده و بالاتر (به جز شریانی درجه یک) الزامی است. در صورت استقرار کاربری آموزشی در حاشیه محور مختلط، تامین دسترسی پیاده و سواره اضطراری از محور فوق امکان پذیر است

-۱۷-۱-۴-۳-۱ دسترسی اراضی آموزشی با عملکرد ناحیه ای حداقل از طریق یک معتبر عمومی با عرض ۱۶ متر به بالا و نقش عملکردی محلی اصلی به بالا (به جز شریانی درجه یک و دو) الزامی است. در صورت استقرار کاربری آموزشی در حاشیه محور مختلط، تامین دسترسی پیاده و سواره اضطراری از محور فوق امکان پذیر است

^۱ بافت پر: قطعات بالای یک هکار ساخته شده مستلزم تهیه طرح تفکیکی یا آماده سازی به عنوان بافت خالی شناخته می شوند. سایر باقتها منطبقه، بافت پر شمرده می شوند

۱۸-۱-۴-۳-۱- دسترسی اراضی آموزشی با عملکرد محله‌ای حداقل از طریق یک معتبر عمومی با عرض ۱۲ متر به بالا و نقش عملکردی محلی اصلی به بالا (به جز شریانی درجه یک و دو) الزامی است. در صورت استقرار کاربری آموزشی در حاشیه محور مختلط، تامین دسترسی پیاده و سواره اضطراری از محور فوق امکان پذیر است.

۱۹-۱-۴-۳-۱- حداقل ۲۵ درصد از فضای باز کاربری آموزشی می‌بایست به فضای سبز اختصاص داده شود.
۲۰-۱-۴-۳-۱- به ازای هر ۱۰ مترمربع فضای سبز باید یک درخت کاشته شود. همچنین به ازای هر تک درخت (جدا از سطح فضای سبز) سطحی معادل ۵ مترمربع به عنوان سطح سایه‌انداز، در محاسبه فضای سبز منظور خواهد شد. فاصله هر درخت می‌بایست حداقل ۱۲ متر از درخت مجاور باشد.

۱-۴-۳-۲- آموزشی غیردولتی

(الف) محدوده‌های مجاز به استقرار

۱-۴-۳-۱- استقرار کاربری‌های آموزشی غیردولتی به تفکیک مقیاس در کاربری‌های زیر مجاز است:

- دبستان: کاربری‌های مسکونی در کلیه گونه‌های مسکونی به جز گونه مسکونی ویلایی بافت ارزشمند معاصر، تراکم ویژه ارزشمند معاصر و مسکن کوتاه مرتبه ویژه دارای محدودیت ارتفاع در بر معاشر با عرض ۲۰ متر تا ۲۰ متر و نقش عملکردی محلی اصلی و بالاتر مجاز است. احداث آموزشی غیر دولتی در کاربری تجاری و محورهای مختلط مجاز است.

- متوسطه اول: کاربری‌های مسکونی در کلیه گونه‌های مسکونی به جز گونه مسکونی ویلایی بافت ارزشمند معاصر، تراکم ویژه ارزشمند معاصر و مسکن کوتاه مرتبه ویژه دارای محدودیت ارتفاع و مسکونی تراکم کم ارزشمند در بر معاشر بالای ۱۲ متر تا ۲۰ متر و نقش عملکردی محلی اصلی و بالاتر است. احداث آموزشی غیر دولتی در کاربری تجاری و محورهای مختلط مجاز است.

- متوسطه دوم: کاربری‌های مسکونی در کلیه گونه‌های مسکونی به جز گونه مسکونی ویلایی بافت ارزشمند معاصر، تراکم ویژه ارزشمند معاصر و مسکن کوتاه مرتبه ویژه دارای محدودیت ارتفاع و مسکونی تراکم کم ارزشمند در بر معاشر بالای ۱۲ متر تا ۲۰ متر و نقش عملکردی محلی اصلی و بالاتر است. احداث آموزشی غیر دولتی در کاربری تجاری و محورهای مختلط مجاز است.

ج) سایر ضوابط^۱

۱-۴-۳-۲- استقرار مدارس غیرانتفاعی در بر راه‌های شریانی درجه ۱ و بزرگراه‌ها و همچنین خیابان‌ها و کوچه‌های بن‌بست ممنوع است. رعایت فواصل زیر بین ورودی مدرسه و نزدیک‌ترین تقاطع الزامی است.

نوع خیابان	قبل از تقاطع (حداقل)	بعد از تقاطع (حداقل)	شریانی درجه ۲
۱۰ متر	۲۵ متر	۴ متر	۴ متر
۴ متر	۴ متر	۴ متر	۴ متر

۱- اساس مصوبه شورای عالی مورخ ۱۳۷۴/۱۱/۲

۱-۳-۴-۲-۳-۱- استقرار این مدارس در کنار گاربری‌های حساس نسبت به سروصدامانند بیمارستان‌ها، آسایشگاه‌ها، خانه‌های سالمدان و نظایر آن‌ها ممنوع است.

جزوی راهنمای انتقال
۱۰۵۵ تکل داده شده سازمان
الاسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

۵۰

۱-۳-۴-۳- کاربری های آموزشی (ستاره دار در نقشه طرح تفصیلی)

کاربری های آموزشی (ستاره دار در نقشه طرح تفصیلی) شامل آن دسته از پلاک های با کاربری های آموزشی می باشدند که در طرح تفصیلی پیشین دارای کاربری آموزشی بودند و در وضع موجود به صورت انتفاعی (مسکونی یا تجاری مغایر با کاربری مصوب) احداث و یا تفکیک گردیده اند و مدارکی دال بر تغییر کاربری قانونی این پلاک ها ارائه نگردیده است. با توجه به وضعیت موجود این کاربری ها در سرانه کاربری آموزشی محاسبه نگردیده اند ولیکن در راستای حفظ حقوق عمومی، این پلاک ها با کاربری طرح های پیشین و به صورت ستاره دار مشخص گردیده اند. نظر به اینکه هدف از ستاره دار کردن این اراضی خدماتی، جلوگیری از تضییع حقوق عمومی در برخورداری از خدمات بوده است لذا این اراضی میباشندی به لحاظ سابقه مورد بررسی قرار بگیرند.

الف- در صورتی که این اراضی دارای ساقه و اگذاری دولتی با کاربری خدماتی باشند کاربری خدماتی ثبت شده تلقی میشود. استعلام از اداره کل راه و شهرسازی (معاونت املاک و حقوقی) الزامی می باشد.

ب- در صورتی که این اراضی جزو سهم خدمات و تعهدات اماده سازی باشند (دارای سابقه توافق جهت تخصیص به خدمات) کاربری خدماتی ثبت شده تلقی میشود. بررسی این موضوع توسط شهرداری صورت می پذیرد.

پ- کلیه پلاک هایی که برابر بررسی های صورت گرفته توسط شهرداری سهم خدمات خود را پرداخت نموده اند قبیل پاسخگویی برابر تراکم و سطح اشغال و طبقات پلاک های دارای کاربری انتفاعی مجاور را نداشتند. داشت. مسئولیت صحت این امر بر عهده شهرداری مشهد خواهد بود.

ت- در صورتی که هیچکدام از موارد الف و ب و پ مشمول ملک نباشد:

ت۱- در پلاک های با مساحت کمتر از ۱۰۰۰ مترمربع، شهرداری می تواند با اعمال قوانین مربوط (ماده ۱۰۱ اصلاحی قانون شهرداریها و تبصره ۴ ماده واحده قانون تعیین وضعیت املاک واقع در طرح های دولتی و شهرداریها) نسبت به پاسخگویی با تراکم اعلام شده (بر اساس کاربری انتفاعی مجاور) به پلاک مذکور اقدام نماید.

تبصره ۱- در پلاک های واقع در حاشیه معابر مختلط و یا در املاک دارای دو بر (حدائق یکی از معابر می باشندی با عرض ۲۰ متر باشد) در ازای احداث حدائق دو طبقه کاربری خدماتی، احداث حدائق اکثر ۴ طبقه کاربری تجاری، با رعایت حدائق تراکم، سطح اشغال و طبقات بلامانع است.

تبصره ۲- در صورت درخواست متقاضی، پاسخگویی پلاک با کاربری خدماتی مشروط به تامین ضوابط کاربری مربوطه با تایید مدیریت شهری (از حیث محل قرار گیری) بلامانع است.

ت۲- در پلاک های با مساحت بیش از ۱۰۰۰ مترمربع که سابقه اعمال مواد قانونی فوق الذکر را ندارند، تخصیص زمین سهم ناشی از اعمال ماده ۱۰۱ قانون شهرداری ها (کاربری های خدماتی) و تبصره ۴ ماده واحده قانون تعیین وضعیت املاک واقع در طرح های دولتی و شهرداری ها به کاربری خدماتی الزامی است. قابل ذکر است بر اساس صورتجله حاضر اخذ حقوقات شهرداری به استناد تبصره ۴ ماده واحده فوق الذکر با کاربری انتفاعی در تنظیم صلح نامه توصیه میگردد.

تبصره- در صورت عدم وجود حدائق مساحت و یا عرض معبر و نقشه مناسب جهت پاسخگویی با کاربریها ورزشی، درمانی، فرهنگی یا آموزشی، اختصاص مساحت باقیمانده با کاربری فضای سبز عمومی مجاز است.

۱-۳-۵-۴- آموزش، تحقیقات و فن‌آوری

الف) فعالیت‌های مجاز

- ۱-۱-۵-۳-۱- کاربری آموزش، تحقیقات و فن‌آوری شامل مدارس عالی (۲۱۱۱)، مراکز آموزش علمی و کاربردی (۲۱۱۲)، دانشگاه، دانشرا و دانشکده (۲۱۱۳)، حوزه‌های علمیه (۲۱۲۱)، پژوهش‌های علمی و کاربردی (۲۱۳۱)، پژوهش‌های مذهبی (۲۱۳۲) و پارک‌های علم و فناوری (۲۱۳۳) است.
- ۱-۲-۱-۵-۳-۱- احداث خوابگاه‌های دانشجویی، سرایداری و نگهداری مجاز است.
- ۱-۳-۱-۵-۳-۱- احداث کاربری‌های مکمل کاربری آموزش، تحقیقات و فن‌آوری از قبیل انتظامات، آزمایشگاه، کارگاه و آتلیه مجاز است.

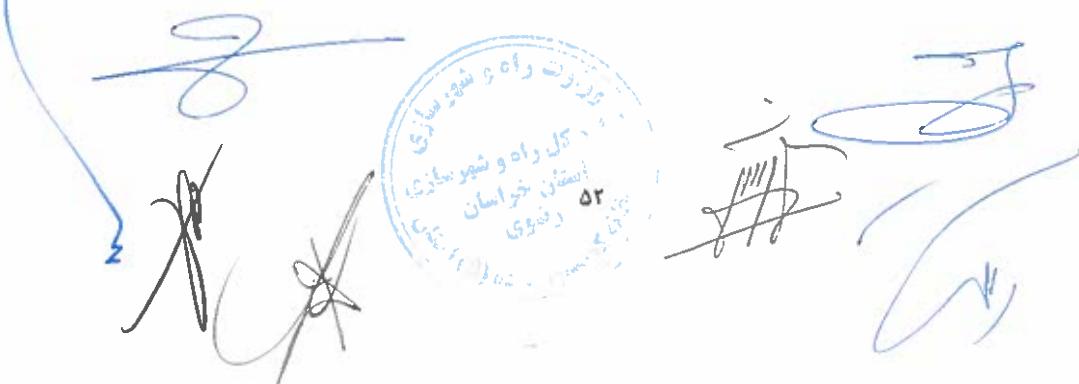
ب) ضوابط استقرار کاربری‌ها

- ۱-۴-۱-۵-۳-۱- با توجه به تاثیرات کالبدی و فضایی کاربری‌های درشت دانه، طرح معماری و طراحی احداث مراکز آموزش، تحقیقات و فن‌آوری بیش از ۱۰ هکتار نیازمند تصویب در کمیسیون ماده ۵ است.
- ۱-۵-۱-۵-۳-۱- حداقل اندازه زمین جهت احداث کاربری آموزش، تحقیقات و فن‌آوری ۵ هکتار می‌باشد.
تبصره: در صورت کمبود زمین در بافت‌های پر شهری و محدودیت تأمین زمین مناسب مطابق شرایط فوق، تأمین زمین به میزان ۵۰ درصد مساحت فوق، مجاز خواهد بود.
- ۱-۶-۱-۵-۳-۱- حداقل تراکم ساختمانی ۵۰ درصد، حداقل سطح اشغال ۲۵ درصد و حداقل تعداد طبقات ۳ طبقه است.
- ۱-۷-۱-۵-۳-۱- احداث خوابگاه برای تأمین نیاز دانشجویان در قالب سطح اشغال و تراکم مجاز بلامانع است.
- ۱-۸-۱-۵-۳-۱- تأمین دسترسی از محورهای شریانی درجه یک (کند راه) و دو اصلی با عرض حداقل ۳۰ مترمربع و یا محورهای مختلط و علاوه بر آن تأمین حداقل یک دسترسی از معابر فرعی بیش از ۱۲ متر الزامی است.
- ۱-۹-۱-۵-۳-۱- تأمین پارکینگ به ازای هر ۱۰۰ مترمربع زیرینا دو جای پارک (شاغلان، اساتید و دانشجویان) در داخل محدوده کاربری در قالب سطح اشغال مجاز الزامی است.

د) سایر ضوابط

- ۱-۱۰-۱-۵-۳-۱- به منظور استفاده از ظرفیت فضاهای سبز و باز دانشگاه فردوسی و سایر مراکز آموزش عالی مستقر در شهر مشهد در راستای تقویت و خلق فضاهای عمومی و اجتماعی و ارتقا کیفیت محیط شهری به جهت همپیوندی این مجموعه با سایر پهنه‌های شهری حذف حصار فیزیکی دانشگاه با هماهنگی مجموعه مدیریت آموزش عالی توصیه می‌گردد.
- ۱-۱۱-۱-۵-۳-۱- ۲۰ درصد سطح عرصه کاربری آموزش تحقیقات و فناوری باید به فضای سبز اختصاص داده شود.
- ۱-۱۲-۱-۵-۳-۱- به ازای هر ۱۰ مترمربع فضای سبز باید یک درخت کاشته شود. همچنین به ازای هر تک درخت (جدا از سطح فضای سبز) سطحی معادل ۵ مترمربع به عنوان سطح سایه‌انداز، در محاسبه فضای سبز منظور خواهد شد. فاصله هر درخت می‌بایست حداقل ۱.۲ متر از درخت مجاور باشد.

۱-۱۲-۱-۵-۳-۱- صدور پایانکار منوط به کاشت درخت است. مشخصات این درختان در گواهی پایانکار ساختمان درج شود.

۱-۳-۶-۳-۱ کاربری اداری

در طرح تفصیلی شهر مشهد صرفا کاربری های اداری موجود ثبیت گردیده است . همچنین ضوابط استقرار کاربری اداری در محدوده های مجاز ذکر گردیده است. احداث کاربری اداری در کاربری های خدمات عمومی غیر انتفاعی (فرهنگی، ورزشی، آموزشی، درمانی و فضای سبز) ممنوع می باشد.

۱-۳-۶-۳-۱ اداری مقیاس شهر و فراشهر

۱-۱-۶-۲-۱-۱- احداث ادارات دولتی و عمومی در سطح شهر و فراشهر، از قبیل شورای اسلامی شهر، شهرداری و سازمان های تابعه (۱-۲۳۱۳)، سپریستی بانک ها (۲-۲۳۱۳)، سازمان ها و ادارات کل استانی یا وابسته به وزارت خانه ها (۲۳۱۳-۳)، سفارتخانه ها، کنسولگری و سازمان های بین المللی (۵-۲۱۱۳)، بنیادها و نهادهای عمومی (۶-۲۳۱۳) در این کاربری مجاز است.

ب) ضوابط استقرار کاربری اداری

۱-۲-۱-۶-۳-۱-۱- استقرار کاربری اداری مقیاس شهر و فراشهر در حاشیه معابر مختلط مقیاس شهر و منطقه و محورهای با عرض ۳۰ متر به بالا دارای نقش عملکردی شریانی درجه دو و درجه یک (دسترسی از کندره) مجاز است.

۱-۲-۱-۶-۳-۱-۲- حداقل اندازه قطعه تقسیکی کاربری اداری مقیاس شهر و فراشهر ۵۰۰۰ مترمربع و حداقل بر یک قطعه با عرض ۴۰ متر می باشد.

۱-۲-۱-۶-۳-۱-۳- حداکثر تراکم اداری مقیاس شهر و فراشهر ۲۰۰ درصد، حداکثر سطح اشغال ۴۰ درصد و حداکثر تعداد طبقات ۵ طبقه روی زیرزمین است.

تبصره : در صورت استقرار کاربری اداری دولتی در حاشیه محورهای مختلط، حداکثر تعداد طبقات براساس ضوابط محور مربوطه و سایر ضوابط اعم از سطح اشغال، نحوه محاسبه پارکینگ و ... از ضوابط کاربری اداری تعیین می کند.

۱-۲-۱-۶-۳-۱-۴- تأمین پارکینگ به ازای هر ۱۰۰ مترمربع مساحت زیربنای کاربری اداری مقیاس شهر و فراشهر برابر با یک واحد پارکینگ در محدوده سطح اشغال مجاز بهمنظور استفاده کارکنان و یک واحد بهمنظور استفاده مراجعه کنندگان الزامی است.

۱-۲-۱-۶-۳-۱-۵- احداث یک طبقه زیرزمین حداکثر معادل سطح طبقه همکف در این کاربری بهمنظور استفاده برای تأسیسات، انباری، سرویس های بهداشتی و پارکینگ بدون احتساب در تراکم ساختمانی مجاز است و توصیه می شود زیرزمین ساختمان به نحوی احداث و تجهیز شود که امکان استفاده از آن به عنوان پناهگاه در موقع اضطراری امکان پذیر باشد.

۱-۲-۱-۶-۳-۱-۶- ایجاد مهمانسرها و سالن ورزشی اختصاصی و سایر تأسیسات مشابه در این اراضی تا میزان سطح اشغال مجاز بلامانع است.

۱-۲-۱-۶-۳-۱-۷- احداث واحدهای کوچک اداری از قبیل باجه پست با مساحت ۲۵ مترمربع در این اراضی مجاز است.

۱-۲-۱-۶-۳-۱-۸- ایجاد مراکز فرهنگی از قبیل کتابخانه حداکثر تا ۵٪ سطح کل پلاک مازاد بر تراکم و سطح اشغال مجاز در این اراضی مجاز است.

۱-۲-۱-۶-۳-۱-۹- احداث واحدهای درمانی کوچک و شرکت تعاونی مصرف حداکثر تا ۵٪ از سطح کل پلاک مازاد بر تراکم و سطح اشغال مجاز جهت انجام خدمات کارکنان همان مرکز در این اراضی مجاز است.

۱-۳-۲-۱-۱-۶-در هر صورت سطح کل اشغال مجموعه نمی‌بایست از ۴۵ درصد بالاتر رود.

ج) سایر ضوابط

۱-۳-۱-۱-۶-۳-۱- میزان فضای باز کاربری اداری مقیاس شهر حداقل ۵۵ درصد بوده و ۳۰ درصد از کل عرصه می‌بایست به فضای سبز اختصاص یابد. به ازای هر ۱۰ مترمربع فضای سبز باید یک درخت کاشته شود. همچنین به ازای هر تک درخت (جدا از سطح فضای سبز) سطحی معادل ۵ مترمربع به عنوان سطح سایه‌انداز، در محاسبه فضای سبز منظور خواهد شد. فاصله هر درخت می‌بایست حداقل ۱۰۲ متر از درخت مجاور باشد. صدور پایانکار منوط به کاشت درخت است. مشخصات این درختان در گواهی پایانکار ساختمان درج شود.

۱-۳-۱-۲-۱-۶-۳-۱- در کلیه ساختمان‌های اداری - انتظامی دولتی عقب‌نشینی ۵ متر از بر معبر شریانی به عنوان پیشخوان ضروری است.

۱-۳-۱-۳-۱-۶-۳-۱- رعایت ارتفاع کف پنجره‌های مشرف به واحدهای مسکونی به ارتفاع ۱/۷۰ متر الزامی می‌باشد و در مورد پنجره‌های مشرف به خیابان اصلی این محدودیت وجود ندارد.

۱-۳-۱-۴-۱-۶-۳-۱- رعایت سایر ضوابط ساختمانی از جمله رعایت مقررات ملی ساختمان ضروری است.

۱-۳-۱-۵-۱-۶-۳-۱- کلیه ضوابط و مقررات مربوط به حرکت معلولین لازماً اجراست.

۱-۳-۲-۶-۳-۱- اداری مقیاس منطقه

۱-۳-۱-۲-۶-۳-۱- کاربری ادارات دولتی، عمومی در سطح منطقه، شامل شهرداری مناطق (۱-۲۳۱۲)، سازمان‌های ثبت‌احوال و اسناد (۲-۲۳۱۲)، دفاتر پست منطقه‌ای (۳-۲۳۱۲)، ادارات آب، برق، گاز و تلفن (۴-۲۳۱۲)، آموزش‌پرورش (۵-۲۳۱۲)، تأمین اجتماعی (۶-۲۳۱۲)، امور اقتصادی و مالیاتی (۷-۲۳۱۲) است.

ب) ضوابط استقرار کاربری‌ها

۱-۳-۱-۲-۶-۳-۱- استقرار کاربری اداری مقیاس منطقه در حاشیه معابر مخلط مقیاس شهر و منطقه و ناحیه مجاز است.

۱-۳-۱-۳-۶-۳-۱- حداقل اندازه قطعه تفکیکی کاربری اداری قضایی مقیاس منطقه ۲۰۰۰ مترمربع و حداقل بر یک قطعه با معبر ۳۰ متر می‌باشد.

۱-۳-۱-۴-۲-۶-۳-۱- حداقل تراکم اداری مقیاس منطقه ۱۶۰ درصد، حداقل سطح اشغال ۴۰ درصد و حداقل تعداد طبقات ۲ طبقه روی زیرزمین است.

تبصره: در صورت استقرار کاربری اداری دولتی در حاشیه محورهای مخلط، حداقل تعداد طبقات براساس ضوابط محور مربوطه و سایر ضوابط اعم از سطح اشغال، نحوه محاسبه پارکینگ و ... از ضوابط کاربری اداری تعیین می‌کند.

۱-۳-۱-۵-۲-۶-۳-۱- تأمین پارکینگ به ازای هر ۱۰۰ مترمربع مساحت زیربنای کاربری اداری برابر با یک واحد پارکینگ در محدوده سطح اشغال مجاز بهمنظور استفاده کارکنان و یک واحد بهمنظور استفاده مراجع کنندگان در محدوده سطح اشغال مجاز الزامی است.

۱-۳-۱-۶-۲-۶-۳-۱- ایجاد مهمنسراها و سالن ورزشی اختصاصی و سایر تأسیسات مشابه در این اراضی تا میزان سطح اشغال مجاز بلامانع است.

۱-۳-۱-۷-۲-۶-۳-۱- احداث واحدهای کوچک اداری از قبیل باجه پست با مساحت ۲۵ مترمربع دارای اراضی مجاز است.

۱-۳-۶-۲-۸-۱- ایجاد مراکز فرهنگی از قبیل کتابخانه حداکثر تا ۵٪ سطح کل پلاک مازاد بر تراکم و سطح اشغال مجاز در این اراضی مجاز است.

۱-۳-۶-۲-۹- احداث واحدهای درمانی کوچک و شرکت تعاوی مصرف حداکثر تا ۵٪ از سطح کل پلاک مازاد بر تراکم و سطح اشغال مجاز اجتام خدمات کارکنان همان مرکز در این اراضی مجاز است.

۱-۳-۶-۲-۱۰- در هر صورت سطح کل اشغال مجموعه نمی‌باشد از ۴۵ درصد بالاتر رود.

ج) سایر ضوابط

۱-۳-۶-۲-۱۱- میزان فضای باز کاربری اداری مقیاس منطقه حداقل ۵۵ درصد بوده و ۳۰ درصد از کل عرصه می‌باشد به فضای سبز اختصاص یابد. به ازای هر ۱۰ مترمربع فضای سبز باید یک درخت کاشته شود. همچنین به ازای هر تک درخت (جدا از سطح فضای سبز) سطحی معادل ۵ مترمربع به عنوان سطح سایه‌انداز، در محاسبه فضای سبز منظور خواهد شد. فاصله هر درخت می‌باشد حداقل ۱۰۲ متر از درخت مجاور باشد. صدور پایانکار منوط به کاشت درخت است. مشخصات این درختان در گواهی پایانکار ساختمان درج شود.

۱-۳-۶-۲-۱۲- در کلیه ساختمان‌های اداری - انتظامی دولتی عقب‌نشینی ۵ متر از بر معبر شریانی به عنوان پیشخوان ضروری است.

۱-۳-۶-۲-۱۳- رعایت ارتفاع کف پنجره‌های مشرف به واحدهای مسکونی به ارتفاع ۱/۷۰ متر الزامی می‌باشد و در مورد پنجره‌های مشرف به خیابان اصلی این محدودیت وجود ندارد.

۱-۳-۶-۲-۱۴- رعایت سایر ضوابط ساختمانی از جمله رعایت مقررات ملی ساختمان ضروری است.

۱-۳-۶-۲-۱۵- کلیه ضوابط و مقررات مربوط به حرکت معلولین لازماً اجراست.

۱-۳-۶-۳-۱- اداری مقیاس ناحیه

۱-۳-۶-۲-۱- کاربری ادارات دولتی، عمومی در سطح ناحیه، شامل شهرداری نواحی (۱-۲۳۱۱) است

ب) ضوابط استقرار کاربری‌ها

۱-۳-۶-۲-۲- استقرار کاربری اداری مقیاس ناحیه در حاشیه معاابر مخلط مقیاس شهر، منطقه، ناحیه و محله مجاز است.

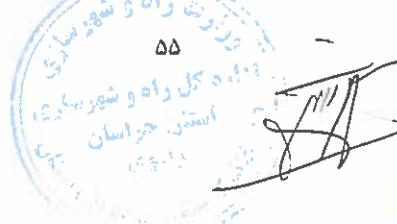
۱-۳-۶-۲-۳- حداقل اندازه قطعه تفکیکی کاربری اداری قصایی مقیاس نمی‌باشد، ۱۰۰۰ مترمربع و حداقل بر یک قطعه با معبر ۲۰ متر می‌باشد.

۱-۳-۶-۴- حداکثر تراکم اداری مقیاس ناحیه ۱۲۰ درصد، حداکثر سطح اشغال ۴۰ درصد و حداکثر تعداد طبقات ۳ طبقه روی زیرزمین است.

تبصره: در صورت استقرار کاربری اداری دولتی در حاشیه محورهای مخلط، حداکثر تعداد طبقات براساس ضوابط محور مربوطه و سایر ضوابط اعم از سطح اشغال، نحوه محاسبه پارکینگ و ... از ضوابط کاربری اداری تبعیت می‌کند.

۱-۳-۶-۵- تأمین پارکینگ به ازای هر ۱۰۰ مترمربع مساحت زیربنای کاربری اداری برابر با یک واحد پارکینگ در محدوده سطح اشغال مجاز به منظور استفاده کارکنان و یک واحد به منظور استفاده مراجع کنندگان در محدوده سطح اشغال مجاز الزامی است.

۱-۳-۶-۶- احداث واحدهای کوچک اداری از قبیل باجه پست با مساحت ۲۵ مترمربع در این اراضی مجاز است.

۱-۳-۶-۷-در هر صورت سطح کل اشغال مجموعه نمی‌باشد از ۴۰ درصد بالاتر رود.

ج) سایر ضوابط

۱-۳-۶-۸- میزان فضای باز کاربری اداری مقیاس ناحیه حداقل ۶۰ درصد بوده و ۳۰ درصد از کل عرصه می‌باشد به فضای سبز اختصاص یابد. به ازای هر ۱۰ مترمربع فضای سبز باید یک درخت کاشته شود. همچنین به ازای هر تک درخت (جدا از سطح فضای سبز) سطحی معادل ۵ مترمربع به عنوان سطح سایه‌انداز، در محاسبه فضای سبز منظور خواهد شد. فاصله هر درخت می‌باشد حداقل ۱,۲ متر از درخت مجاور باشد. صدور پایانکار منوط به کاشت درخت است. مشخصات این درختان در گواهی پایانکار ساختمان درج شود.

۱-۳-۶-۹- در کلیه ساختمان‌های اداری - انتظامی دولتی عقبنشینی ۵ متر از بر معتبر شریانی به عنوان پیشخوان ضروری است.

۱-۳-۶-۱۰- رعایت ارتفاع کف پنجره‌های مشرف به واحدهای مسکونی به ارتفاع ۱/۷۰ متر الزامی می‌باشد و در مورد پنجره‌های مشرف به خیابان اصلی این محدودیت وجود ندارد.

۱-۳-۶-۱۱- رعایت سایر ضوابط ساختمانی از جمله رعایت مقررات ملی ساختمان ضروری است.

۱-۳-۶-۱۲- کله ضوابط و مقررات مربوط به حرکت معلولین لازماً اجراست.

۱-۳-۶-۴- اداری غیردولتی ویژه

کاربری اداری غیردولتی ویژه در نقشه کاربری اراضی طرح تفصیلی معرفی نگردیده است و استقرار این کاربری در قالب ضوابط حاضر در نظر گرفته شده است.

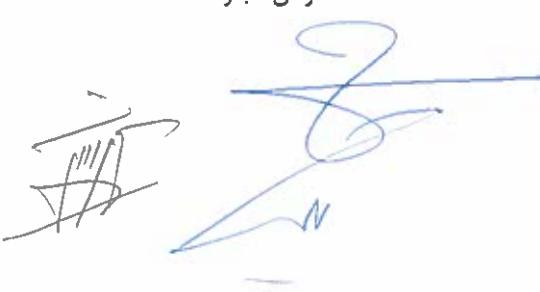
۱-۳-۶-۱- این کاربری شامل دفاتر وکالت، دفاتر اسناد رسمی و ازدواج و طلاق، دفتر روزنامه و مجله، دفاتر مهندسی و سمن‌ها و تشکل‌های غیردولتی مردم‌نهاد (با فعالیت‌های غیراقتصادی و غیرانتفاعی) بر اساس بند ۲۴ ماده ۵۵ قانون شهرداری‌ها علی‌رغم اینکه گونه‌ای از فعالیت‌های تجاری هستند ولی تجاری محسوب نگردیده و به عنوان فعالیت‌های اداری ویژه منظور می‌گردد. سمن‌ها و تشکل‌های غیردولتی مردم‌نهاد (۲۳۲۱)، دفاتر وکالت (۲۳۲۲)، دفاتر اسناد رسمی ازدواج و طلاق (۲۳۲۳)، دفاتر روزنامه و مجله (۲۳۲۴) و انواع دفاتر مهندسی (۲۳۲۵) نیز مشمول این کاربری هستند

ب) محدوده‌های مجاز به استقرار

۱-۳-۶-۲- استقرار کاربری‌های اداری غیردولتی ویژه در کلیه گونه‌های کاربری مسکونی به جز مسکونی ویژه تراکم کم با محدودیت ارتفاعی در بر معاابر بیش از ۱۶ متر و نقش عملکردی محلی اصلی و بالاتر (در کل پلاک و یا در یک واحد با رعایت قوانین تملک آپارتمان‌ها) و همچنین در کلیه محورهای مختلط بر اساس ضوابط مندرج در بند مربوطه مجاز است.

ج- ضوابط ساختمانی:

۱-۳-۶-۳-۱- احداث واحدهای اداری غیردولتی (کد: ۲۳۲۰) با رعایت کلیه ضوابط تراکمی و سطح اشغال گونه مسکونی واقع شده در آن مجاز است.

۱-۳-۶-۴-۴-۱- احداث واحدهای اداری غیردولتی (کد: ۲۳۲۰) در محورهای مختلط با رعایت ضوابط تراکمی و سطح اشغال محور مختلط واقع شده در آن مجاز است.

۱-۳-۶-۴-۵- حداقل اندازه واحد اداری غیردولتی معادل ۷۵ متر است.

۱-۳-۶-۴-۶-۱- به ازای هر ۷۵ مترمربع زیربنای مفید کاربری اداری غیردولتی در گونه های مسکونی یک واحد پارکینگ الزامی است.

تبصره ۱ : در صورت عدم امکان تامین پارکینگ به میزان نیاز برابر ضوابط مربوطه هر فعالیت، از تعداد واحد کاسته خواهد شد .

۱-۳-۶-۴-۷- به ازای هر ۷۵ مترمربع زیربنای مفید کاربری اداری غیردولتی در محورهای مختلط یک واحد پارکینگ الزامی است.

۱-۳-۷ - کاربری انتظامی

در طرح تفصیلی شهر مشهد صرفا کاربری های اداری موجود ثبیت گردیده است . همچنین ضوابط استقرار کاربری اداری در محدوده های مجاز ذکر گردیده است. احداث کاربری اداری در کاربری های خدمات عمومی غیر اتفاقی (فرهنگی، ورزشی، آموزشی، درمانی و فضای سبز) منع می باشد.

۱-۷-۳-۱- انتظامی مقیاس شهر و فرآیند

ب) ضوابط استقرار، کاربری، انتظامی

۱-۳-۷-۲-۱-۱- استقرار کاربری انتظامی مقیاس شهر و فراشهر در حاسیه معابر مختلط مقیاس شهر و منطقه و محورهای با عرض ۳۰ متر به بالا دارای نقش عملکردی شرپائی درجه دو و درجه یک (دسترسی، از کندره) مجاز است.

۱-۳-۷-۳-۱-۳-۴- حداقل اندازه قطعه تفکیکی کاربری انتظامی مقیاس شهر و فراشهر ۵۰۰۰ مترمربع و حداقل بر یک قطعه با معتبر ۴۰ متر می باشد.

۵ طبقه روی زیرزمین است.

تیپریه: در صورت استقرار کاربری انتظامی دولتی در حاشیه محورهای مختلط، حداقل تعداد طبقات براساس ضوابط محور مربوطه و سایر ضوابط اعم از سطح اشغال، نحوه محاسبه پارکینگ ... از ضوابط کاربری انتظامی تعیین می‌کند.

۱-۷-۳-۶- احداث یک طبقه زیرزمین حداکثر معادل سطح طبقه همکف در این کاربری بهمنظور استفاده برای تأسیسات، انباری، سرویس‌های بپاشتی و بارکینگ بدون احتساب در تراکم ساختمانی مجاز است و توصیه می‌شود زیرزمین ساختمان به نحوی احداث و تجهیز شود که امکان استفاده از آن به عنوان پناهگاه در موقع اضطراری امکان‌پذیر باشد.

لطفاً مساعداً بجهة ابتدئ مساعدة دروسی سهی مزبور مردین (رسانی شد) .

ج) سایر ضوابط

۱۲-۱-۷-۳-۱- میزان فضای باز کاربری انتظامی مقیاس شهر حداقل ۵۵ درصد بوده و ۳۰ درصد از کل عرصه می‌بایست به فضای سبز اختصاص یابد. به ازای هر ۱۰ مترمربع فضای سبز باید یک درخت کاشته شود. همچنین به ازای هر تک درخت (جدا از سطح فضای سبز) سطحی معادل ۵ مترمربع به عنوان سطح سایه‌انداز، در محاسبه فضای سبز منظور خواهد شد. فاصله هر درخت می‌بایست حداقل ۱،۲ متر از درخت مجاور باشد. صدور پایانکار منوط به کاشت درخت است. مشخصات این درختان در گواهی پایانکار ساختمان درج شود.

۱۲-۱-۷-۳-۱- در کلیه ساختمان‌های کاربری انتظامی دولتی عقب‌نشینی ۵ متر از بر معتبر شریانی به عنوان پیشخوان ضروری است.

۱۴-۱-۷-۳-۱- رعایت ارتفاع کف پنجره‌های مشرف به واحدهای مسکونی به ارتفاع ۱/۷۰ متر الزامی می‌باشد و در مورد پنجره‌های مشرف به خیابان اصلی این محدودیت وجود ندارد.

۱۵-۱-۷-۳-۱- رعایت سایر ضوابط ساختمانی از جمله رعایت مقررات ملی ساختمان ضروری است.

۱۶-۱-۷-۳-۱- کلیه ضوابط و مقررات مربوط به حرکت معلولین لازم‌اجراست.

۲-۷-۳-۱- انتظامی مقیاس منطقه

۱-۱-۲-۷-۳-۱- دوایر قضایی در سطح منطقه، شامل پلیس +۱۰ (۸-۲۳۱۲)، آگاهی، کلانتری، پاسگاه (۱-۲۲۳۲)، پایگاه بسیج (۲-۲۳۲۲)، دادگاه (۳-۲۳۳۲) است.

ب) ضوابط استقرار کاربری‌ها

۱-۲-۷-۳-۱- استقرار کاربری انتظامی مقیاس منطقه در حاشیه معابر مختلط مقیاس شهر و منطقه و ناحیه مجاز است.

۱-۳-۲-۷-۳-۱- حداقل اندازه قطعه تکیکی کاربری اداری قضایی مقیاس منطقه ۲۰۰۰ مترمربع و حداقل بر یک قطعه با معبر ۳۰ متر می‌باشد.

۱-۴-۲-۷-۳-۱- حداقل تراکم کاربری انتظامی مقیاس منطقه ۱۶۰ درصد، حداقل سطح اشغال ۴۰ درصد و حداقل تعداد طبقات ۴ طبقه روی زیرزمین است.

تبصره: در صورت استقرار کاربری انتظامی در حاشیه محورهای مختلط، حداقل تعداد طبقات براساس ضوابط محور مربوطه و سایر ضوابط اعم از سطح اشغال، نحوه محابه پارکینگ و ... از ضوابط کاربری انتظامی تعیین می‌کند.

۱-۵-۲-۷-۳-۱- تأمین پارکینگ به ازای هر ۱۰۰ مترمربع مساحت زیربنای کاربری انتظامی برابر با یک واحد پارکینگ در محدوده سطح اشغال مجاز به منظور استفاده کارکنان و یک واحد به منظور استفاده مراجع کنندگان در محدوده سطح اشغال مجاز الزامی است.

۱-۶-۲-۷-۳-۱- ایجاد مهمنسراها و سالن ورزشی اختصاصی و سایر تأسیسات مشابه در این اراضی تا میزان سطح اشغال مجاز بلامانع است.

۱-۷-۲-۷-۳-۱- احداث واحدهای کوچک اداری از قبیل باجه پست با مساحت ۲۵ مترمربع در این اراضی مجاز است.

۱-۲-۷-۸-۸-۱-ایجاد مراکز فرهنگی از قبیل کتابخانه حداکثر تا ۵٪ سطح کل پلاک مازاد بر تراکم و سطح اشغال مجاز در این اراضی مجاز است.

۱-۳-۷-۲-۹-۱- احداث واحدهای درمانی کوچک و شرکت تعاونی مصرف حداقل تا ۵٪ از سطح کل پلاک مازاد بر تراکم و سطح اشغال مجاز جهت انجام خدمات کارکنان همان مرکز در این اراضی مجاز است.

۱-۳-۷-۲-۴-۵-۶-۷-۸-۹-۱۰-در هر صورت سطح کل اشغال مجموعه نمی‌باشد از ۴۵ درصد بالاتر رود.

ج) سایر ضوابط

-۱۱-۷-۳-۱- میزان فضای باز کاربری - انتظامی مقیاس منطقه حداقل ۵۵ درصد بوده و ۳۰ درصد از کل عرصه می‌بایست به فضای سبز اختصاص یابد. به ازای هر ۱۰ مترمربع فضای سبز باید یک درخت کاشته شود. همچنین به ازای هر تک درخت (جدا از سطح فضای سبز) سطحی معادل ۵ مترمربع به عنوان سطح سایه‌انداز، در محاسبه فضای سبز منظور خواهد شد. فاصله هر درخت می‌بایست حداقل ۱،۳ متر از درخت مجاور باشد. صدور پایانکار منوط به کاشت درخت است. مشخصات این درختان در گواهی پایانکار ساختمان درج شود.

۱-۱۲-۴-۳-۷-۲-۱-در کلیه ساختمان‌های انتظامی دولتی عقب‌نشینی ۵ متر از پر معتبر شرپانی به عنوان پیشخوان ضروری است.

۱-۲-۷-۲-۱-۱۳-۲-۷-۳-۱- رعایت ارتفاع کف پنجره‌های مش فبه و ا Vendehای مسکونی به ارتفاع ۱/۷۰ متر الزامی می‌باشد و در مورد پنجره‌های مش فبه خیابان اصلی این محدودیت وجود ندارد.

۱-۳-۷-۲-۴-۱- رعایت سایر ضوابط ساختمانی از جمله رعایت مقررات ملی ساختمان ضروری است.

۱-۱۵-۲-۷-۳-۱- کلیه ضوابط و مقررات مربوط به حرکت معلولین لازم اجراست.

۱-۳-۷-۳-۱-انتظامی مقیاس ناحیه

۱-۲-۳-۱- کاربری ادارات دولتی، عمومی و دوایر قضایی در سطح ناحیه، شامل شوراهای حل اختلاف (۱-۲۳۳۱) است

ب) ضوابط استقرار کاربری‌ها

- ۳-۷-۳-۱- استقرار کاربری انتظامی مقیاس ناحیه در حاشیه معابر مختلط مقیاس شهر، منطقه، ناحیه و محله مجاز است.

- ۳-۷-۳-۱- حداقل اندازه قطعه تفکیکی کاربری انتظامی، قضایی، مقیاس ناحیه ۱۰۰۰ مترمربع و حداقل بر یک قطعه بمعنی ۲۰ متراً ممکن باشد.

روی زیرزمین است.

تبصره: در صورت استقرار کاربری انتظامی در حاشیه محورهای مختلف، حداقل تعداد طبقات براساس ضوابط محور مربوطه و سایر ضوابط اعم از سطح اشغال، نحوه محاسبه پارکینگ و ... از ضوابط کاربری انتظامی تعیین می‌کند.

۱-۳-۷-۳-۵-۱-۱۰۰-مترمربع مساحت زیربنای کاربری انتظامی برابر با یک واحد پارکینگ در محدوده سطح اشغال مجاز بهمنظور استفاده کارکنان و یک واحد بهمنظور استفاده مراجع کنندگان در محدوده سطح اشغال مجاز الزام است.

۱-۳-۷-۳-۷-۳-۱- در هر صورت سطح کل اشغال مجموعه نمی‌بایست از ۴۰ درصد بالاتر رود.

ج) سایر ضوابط

۱-۳-۷-۳-۱- میزان فضای باز کاربری انتظامی مقیاس ناحیه حداقل ۶۰ درصد بوده و ۳۰ درصد از کل عرصه می‌بایست به فضای سبز اختصاص یابد. به ازای هر ۱۰ مترمربع فضای سبز باید یک درخت کاشته شود. همچنین به ازای هر تک درخت (جدا از سطح فضای سبز) سطحی معادل ۵ مترمربع به عنوان سطح سایه‌انداز، در محاسبه فضای سبز منظور خواهد شد. فاصله هر درخت می‌بایست حداقل ۱،۲ متر از درخت مجاور باشد. صدور پایانکار منوط به کاشت درخت است. مشخصات این درختان در گواهی پایانکار ساختمان درج شود.

۱-۳-۷-۳-۱- در کلیه ساختمان‌های انتظامی دولتی عقب‌نشینی ۵ متر از بر معتبر شریانی به عنوان پیشخوان ضروری است.

۱-۳-۷-۳-۱- رعایت ارتفاع کف پنجره‌های مشرف به واحدهای مسکونی به ارتفاع ۱/۷۰ متر الزامی می‌باشد و در مورد پنجره‌های مشرف به خیابان اصلی این محدودیت وجود ندارد.

۱-۳-۷-۳-۱- رعایت سایر ضوابط ساختمانی از جمله رعایت مقررات ملی ساختمان ضروری است.

۱-۳-۷-۳-۱- کلیه ضوابط و مقررات مربوط به حرکت معلولین لازم‌الاجراست.

۱-۳-۸-۱- کاربری درمانی

۱-۳-۸-۱-۱- درمانی مقیاس شهری

الف) فعالیت‌های مجاز

- ۱-۱-۸-۳-۱- احداث مراکز بهداشتی درمانی مقیاس شهر شامل بیمارستان‌های اصلی شهر (۲۵۴۱)، مراکز نگهداری کودکان بی‌سرپرست (۲۵۴۲)، تیمارستان (۲۵۴۳)، خانه سالمدان (۲۵۴۵)، مراقبت‌های معتادین، معلولین و مراکز توانبخشی (۲۵۴۶) و درمانگاه‌های دامپزشکی (۲۵۴۷) در این کاربری مجاز است.
- ۱-۱-۸-۳-۱-۲- احداث هرگونه کاربری‌های مغایر با موارد فوق در اراضی با کاربری درمانی منوع است.

ب) ضوابط استقرار کاربری‌ها

علاوه بر کاربری درمانی مشخص شده در نقشه، استقرار کاربری درمانی بیمارستان مقیاس شهر در حاشیه محورهای مخلط مقیاس شهر و منطقه و استقرار سایر فعالیت‌های درمانی مقیاس شهر در حاشیه کلیه محورهای مخلط نیز مجاز است.

ب-۱) ضوابط احداث بیمارستان‌های مقیاس شهر

- ۱-۱-۸-۳-۱-۲- حداقل اندازه قطعه تفکیکی برای بیمارستان مقیاس شهر دو هکتار است. لازم به ذکر است کلیه بیمارستانهای موجود تثبیت شده تلقی می‌گردند و ضابطه تفکیک مشمول این مراکز نمی‌گردد.
- تبصره: در پلاک‌های تفکیک شده وضع موجود دارای سند ۶ دانگ قانونی که دارای تعارض مالکیتی نمی‌باشد (کنترل آن الزاماً توسط شهرداری صورت پذیرد) و تاریخ سند آنها مربوط به قبل از ابلاغ طرح جامع است و دارای مساحت کمتر از حد نصاب تفکیک هستند، احداث کاربری مربوطه در مقیاس پایین تر براساس ضوابط طرح تفصیلی مجاز است.

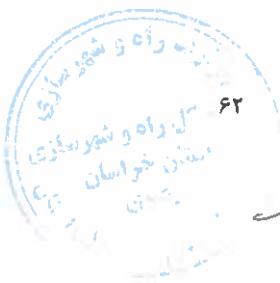
- ۱-۱-۸-۳-۱-۳- حداکثر تراکم ساختمانی ۲۱۰ درصد، حداکثر سطح اشغال ۴۰ درصد و حداکثر تعداد طبقات ۶ طبقه و حداکثر ارتفاع ساختمان ۲۷ متر است.

تبصره: در صورت استقرار کاربری بیمارستان مقیاس شهر در حاشیه «جیره‌ای» مخلط، حداکثر تعداد طبقات براساس ضوابط محور مربوطه و سایر ضوابط اعم از سطح اشغال، نحوه محاسبه پارکینگ و ... از ضوابط درمانی حاضر تعیین می‌کند.

- ۱-۱-۸-۳-۱-۴- دسترسی بیمارستان مقیاس شهر حداقل از طریق یک معبر عمومی با عرض ۳۰ متر به بالا و نقش عملکردی شریانی درجه دو به بالا و یک معبر فرعی با عرض حداقل ۱۶ متر و نقش عملکردی جمع و پخش کننده الزامی است. (لازم به ذکر است ضوابط دسترسی مشمول بیمارستانهای موجود نمی‌گردد)

- ۱-۱-۸-۳-۱-۵- در صورت کمبود زمین در بافت‌های پر شهر و محدودیت تأمین زمین مناسب مطابق با شرایط فوق، تأمین زمین به میزان حداقل ۵۰ درصد مساحت فوق مجاز خواهد بود.

- ۱-۱-۸-۳-۱-۶- تأمین پارکینگ به میزان هر ۱۰۰ مترمربع زیربنا ۲ واحد پارکینگ (۱ واحد شاغلان و ۱ واحد مراجعه کنندگان) در قالب سطح اشغال مجاز الزامی است.

۱-۸-۳-۱- تجهیز فضای باز با کاشت درخت و فضای سبز الزامی است. ضروری است حداقل ۵۰ درصد از فضای باز به فضای سبز و کاشت درخت تخصیص یابد. به ازای کاشت هر درخت به میزان ۲۰۲ مترمربع به عنوان فضای سبز محاسبه می‌گردد و صدور پایانکار منوط به کاشت درختان است.

۱-۸-۳-۲- باهدف تأمین فضای مناسب، در کلیه کاربری‌های درمانی پیش‌بینی عقب‌نشینی به عمق حداقل ۶ متر در تمام طول بر زمین از محور دسترسی و ورودی اصلی الزامی است. لازم به ذکر است این ضوابط شامل بیمارستانهای موجود نمی‌گردد)

۱-۸-۳-۳- احداث دو طبقه زیرزمین که هر یک حداکثر معادل سطح طبقه همکف باشند در این کاربری به منظور استفاده برای تأسیسات، انباری، پارکینگ، آزمایشگاه، رادیوگرافی و فعالیت‌های مشابه بدون احتساب در تراکم ساختمانی مجاز است و توصیه می‌گردد زیرزمین ساختمان به نحوی احداث و تجهیز شود که امکان استفاده از آن به عنوان پناهگاه در موقع اضطراری امکان‌پذیر باشد.

تبصره ۱: به منظور افزایش انعطاف‌پذیری و تحقق‌پذیری کاربری‌های درمانی مقیاس شهری، معادل ۳۰ درصد عرصه مازاد بر تراکم مجاز (در قالب سطح اشغال تعیین شده) در این کاربری‌ها امکان احداث کاربری‌های انتفاعی متناسب با کاربری درمانی (مانند داروخانه، فروش تجهیزات پزشکی و وسائل طبی و ...) را دارد. این تبصره ناظر بر کاربری‌های درمانی موجود نبوده و باهدف افزایش تحقق‌پذیری سرانه‌های خدماتی پیشنهادی تعریف شده است.

تبصره ۲: احداث واحدهای مسکونی موقت برای سکونت پزشکان مقیم به صورت سکونت موقت (پانسیون و ...) به عنوان کاربری انتفاعی بدون تفکیک از کاربری درمانی در قالب ضوابط تبصره یک بلامانع است.

تبصره ۳: احداث واحدهای اقامتی ویژه برای اقامت بیمار یا همراهان بیمار به عنوان کاربری انتفاعی بدون تفکیک از کاربری درمانی در قالب خوبایت تبصره یک بلامانع است.

ب-۲) ضوابط احداث مراکز نگهداری کودکان بی‌سرپرست، تیمارستان، خانه سالمندان، مراقبت‌های معتادین، معلولین و مراکز توان‌بخشی

۱-۸-۳-۱- حداقل اندازه قطعه تفکیکی برای مراکز درمانی فوق براساس ضوابط سازمان بهزیستی یا ارگان ذیربسط است.

۱-۸-۳-۲- حداكثر تراکم ساختمانی ۸۰ درصد، حداکثر سطح اشغال ۴۰ درصد و حداكثر طبقات ۲ طبقه است.

۱-۸-۳-۳- دسترسی مراکز نگهداری کودکان بی‌سرپرست، تیمارستان و خانه سالمندان حداقل از طریق یک معبر عمومی با عرض ۲۴ متر به بالا و نقش عملکردی جمع و پخش کننده به بالا (به جز شریانی درجه یک) الزامی است.

۱-۸-۳-۴- به ازای هر ۲۰۰ مترمربع از مساحت زیربنا یک واحد پارکینگ الزامی است.

۱-۸-۳-۵- تجهیز فضای باز با کاشت درخت و فضای سبز الزامی است. ضروری است حداقل ۵۰ درصد از فضای باز به فضای سبز و کاشت درخت تخصیص یابد.

ج) سایر ضوابط

۱-۸-۳-۶- تفکیک کاربری درمانی که در وضع موجود و یا طرح مصوب مشخص شده‌اند مجاز نمی‌باشد.

۱-۸-۳-۷- رعایت ضوابط وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی الزامی است.

۱-۸-۳-۸- تأمین فضای باز بدون احتساب پارکینگ موردنیاز الزامی است.

۱-۸-۳-۹- کلیه ضوابط و مقررات مربوط به حرکت معلولین لازم‌اجراست.

-۱-۳-۸-۲- درمانی مقیاس منطقه

الف) فعالیت‌های مجاز

۱-۳-۸-۲-۱- احداث مراکز بهداشتی درمانی در سطح منطقه، در این کاربری مجاز است از قبیل بیمارستان‌های کمتر از ۶۴ تخت (۲۵۳۱)، مراکز انتقال خون و بانک خون (۲۵۳۲).

۱-۳-۸-۲-۲- احداث هرگونه کاربری‌های مغایر با موارد فوق در اراضی با کاربری درمانی ممنوع است.

ب-۱) ضوابط استقرار کاربری‌ها

علاوه بر کاربری درمانی مشخص شده در نقشه، استقرار کاربری درمانی مقیاس منطقه در حاشیه محورهای مختلط مقیاس شهر و منطقه و ناحیه نیز مجاز است.

۱-۳-۲-۸-۳-۱- حداقل اندازه قطعه تفکیکی کاربری درمانی مقیاس منطقه ۵۰۰۰ مترمربع و حداقل بر یک قطعه با معبر ۳۵ متر می‌باشد.

تبصره: در قسمت‌هایی از شهر (بافت پر^۱) که تأمین زمین به میزان مناسب با محدودیت جدی مواجه است، حداقل مساحت قطعه زمین بر مبنای مشخصات محلی و امکانات موجود، با تأیید مراجع مربوطه تعیین می‌شود. این مساحت نمی‌تواند از ۵۰ درصد مساحت اعلام شده کمتر باشد. بدینهی است کاربری‌های درمانی موجود از این قاعده مستثنی بوده و می‌بایست مطابق وضع موجود ثبتیت گردد.

تبصره: در پلاک‌های تفکیک شده وضع موجود دارای سند ۶ دانگ قانونی که دارای تعارض مالکیتی نمی‌باشد (کنترل آن الزاماً توسط شهرداری صورت پذیرد) و تاریخ سند آنها مربوط به قبل از ابلاغ طرح جامع است و دارای مساحت کمتر از حد نصاب تفکیک هستند، احداث کاربری مربوطه در مقیاس پایین تر براساس ضوابط طرح تفصیلی مجاز است.

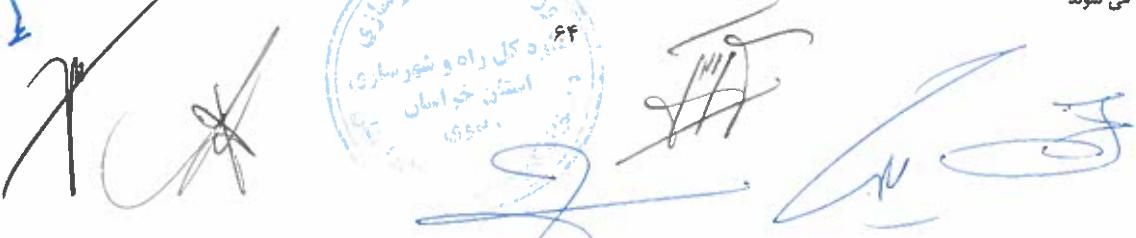
۱-۳-۲-۸-۴-۱- حداکثر تراکم درمانی مقیاس منطقه ۱۴۰ درصد، جداکثر ارتفاع ساختمان ۲۰ متر، جداکثر سطح اشغال ۴۰ درصد و جداکثر تعداد طبقات ۴ طبقه روی زیرزمین است.

تبصره: در صورت استقرار کاربری بیمارستان مقیاس شهر در حاشیه محورهای مختلط، جداکثر تعداد طبقات اساسی ضوابط محور مربوطه و سایر ضوابط اعم از سطح اشغال، نحوه محاسبه با، کنگ و ...؛ ضوابط درمانی حاضر تعییت می‌کند. بدینهی است تراکم نیز به تناسب تعداد طبقات تغییر خواهد نمود.

۱-۳-۲-۸-۵-۱- احداث دو طبقه زیرزمین که هر یک جداکثر معادل سطح طبقه همکف باشند در این کاربری بهمنظور استفاده برای تأسیسات، انباری، پارکینگ، آزمایشگاه، رادیوگرافی و فعالیت‌های مشابه بدون احتساب در تراکم ساختمانی مجاز است و توصیه می‌گردد زیرزمین ساختمان به نحوی احداث و تجهیز شود که امکان استفاده از آن به عنوان پناهگاه در موقع اضطراری امکان‌پذیر باشد.

تبصره: بهمنظور افزایش انعطاف‌پذیری و تحقق‌پذیری کاربری‌های درمانی مقیاس منطقه، معادل ۲۰ درصد عرصه مازاد بر تراکم مجاز (در قالب سطح اشغال تعیین شده) در این کاربری‌ها امکان احداث کاربری‌های انتفاعی مناسب

^۱بافت پر: قطعات بالای یک هکار ساخته نشده مسلزم تهیه طرح تفکیکی با آمده سازی به عنوان بافت حالی شاخته می‌شوند. سایر بافت‌های منطقه، بافت پر شمرده می‌شوند.

با کاربری درمانی (مانند داروخانه، فروش تجهیزات پزشکی و وسائل طبی و ...) را دارد. این تبصره ناظر بر کاربری‌های درمانی موجود نبوده و باهدف افزایش تحقق پذیری سرانه‌های خدماتی پیشنهادی تعریف شده است.

۱-۳-۲-۶-۶-دسترسی اراضی درمانی مقیاس منطقه حداقل از طریق یک معبر عمومی با عرض ۲۰ متر به بالا و نقش عملکردی جمع و پخش‌کننده به بالا (به جز شریانی درجه یک) الزامی است.

۱-۳-۲-۷-به ازای هر ۱۰۰ مترمربع مساحت زیربنا تأمین ۲ واحد محل پارک در داخل قطعه بهمنظور استفاده کارکنان و مراجuan الزامی است.

۱-۳-۲-۸-باهدف تأمین فضای مناسب، در کلیه کاربری‌های درمانی مقیاس منطقه پیش‌بینی عقب‌نشینی به عمق حداقل ۵ متر در تمام طول بر زمین از محور دسترسی و وردي اصلی الزامی است.

ج) سایر ضوابط

۱-۲-۸-۹-تفکیک کاربری درمانی بیمارستانی و بهزیستی که در وضع موجود و یا طرح مصوب مشخص شده‌اند مجاز نمی‌باشدند.

۱-۲-۸-۱۰-رعایت ضوابط وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی الزامی است.
۱-۲-۸-۱۱-کلیه ضوابط و مقررات مربوط به حرکت معلولین لازم‌الاجراست.

۱-۳-۸-۳- درمانی مقیاس ناحیه

علاوه بر کاربری درمانی مشخص شده در نقشه ، استقرار کاربری درمانی مقیاس ناحیه در حاشیه کلیه محورهای مخلط نیز مجاز است.

الف) فعالیت‌های مجاز

۱-۳-۸-۱-۱-احداث مراکز بهداشتی درمانی در سطح ناحیه، در این محدوده مجاز است از قبیل پلی کلینیک‌ها و مراکز درمانی تخصصی (۲۵۲۱)، پایگاه‌های اورژانس و فوریت‌های پزشکی (۲۵۲۲).

۱-۳-۸-۲-۱-احداث هرگونه کاربری‌های مغایر با موارد فوق در اراضی با کاربری درمانی ممنوع است.
۱-۳-۸-۳-۱-ب) ضوابط استقرار کاربری‌ها

۱-۳-۸-۳-۱- حداقل اندازه قطعه نفکیکی کاربری درمانی مقیاس ناحیه ۱۰۰۰ مترمربع و حداقل بر یک قطعه با معبر ۲۰ متر می‌باشد.

تبصره: بدیهی است کاربری‌های درمانی موجود از این قاعده مستثنی بوده و می‌بایست مطابق وضع موجود ثبتیت گرددند.

۱-۳-۸-۴-حداکثر تراکم درمانی مقیاس ناحیه ۱۳۰ درصد، حداکثر سطح اشغال ۵۰ درصد و حداکثر تعداد طبقات ۳ طبقه روی زیرزمین است.

تبصره : در صورت استقرار کاربری درمانی مقیاس ناحیه در حاشیه محورهای مخلط، کلیه ضوابط ساختمانی از ضوابط محور مربوطه تعیین می‌کند.

۱-۲-۳-۵- احداث یک طبقه زیرزمین که هر یک حداکثر معادل سطح طبقه همکف باشد در این کاربری بهمنظور استفاده برای تأسیسات، انباری، پارکینگ، آزمایشگاه، رادیوگرافی و فعالیت‌های مشابه بدون احتساب در تراکم ساختمانی مجاز است و توصیه می‌شود زیرزمین ساختمان به نحوی احداث و تجهیز شود که امکان استفاده از آن به عنوان پناهگاه در موقع اضطراری امکان‌پذیر باشد.

تبصره ۲: بهمنظور افزایش انعطاف‌پذیری و تحقق‌پذیری کاربری‌های درمانی مقیاس ناحیه تخصیص حداکثر ۲۰ درصد عرصه، مازاد بر تراکم مجاز (بدون تفکیک) به کاربری‌های انتفاعی مناسب با کاربری درمانی (مانند داروخانه، فروش تجهیزات پزشکی و وسایل طبی و ...) مجاز است

تبصره ۳: بهمنظور افزایش انعطاف‌پذیری و تحقق‌پذیری کاربری‌های درمانی مقیاس ناحیه حاشیه محور تخصیص حداکثر ۲۰ درصد عرصه در قالب تراکم مجاز (بدون تفکیک) به کاربری‌های انتفاعی مناسب با کاربری درمانی (مانند داروخانه، فروش تجهیزات پزشکی و وسایل طبی و ...) مجاز است.

۱-۲-۳-۶- دسترسی اراضی درمانی مقیاس ناحیه حداقل از طریق یک معتبر عمومی با عرض ۲۰ متر به بالا و نقش عملکردی جمع و پخش کننده به بالا (به جز شریانی درجه یک) الزامی است.

۱-۲-۳-۷- باهدف تأمین فضای توقف مناسب، در کلیه کاربری‌های درمانی مقیاس ناحیه پیش‌بینی عقب‌نشینی به عمق حداقل ۳ متر در تمام طول بر زمین از محور دسترسی و ورودی اصلی الزامی است. این ضابطه شامل کاربری‌های درمانی مستقر در حاشیه محورهای مختلط نخواهد شد

ج) سایر ضوابط

۱-۳-۸-۸-۱- تفکیک کاربری درمانی مقیاس ناحیه که در وضع موجود و یا طرح مصوب مشخص شده‌اند، مجاز نمی‌باشد.

۱-۳-۸-۹- رعایت ضوابط وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی الزامی است.

۱-۳-۸-۱۰- کلیه ضوابط و مقررات مربوط به حرکت معلولین لازم‌الاجراست.

۱-۳-۸-۱۱- به منظور تسهیل احداث کاربری‌های درمانی در حاشیه محورهای مختلط تامین پارکینگ در کاربری درمانی مقیاس ناحیه حاشیه محورهای مختلط الزامی نیست. دسترسی اضطراری سواره برای پلاک‌های درمانی از حاشیه محورهای مختلط مجاز است.

۱-۳-۸-۱۲- تامین پارکینگ در سایر کاربری‌های درمانی مقیاس ناحیه (که در نقشه مشخص گردیده‌اند) به میزان هر ۱۰۰ متر زیرین با به تعداد ۲ محل پارک در قالب سطح اشغال مجاز برای کارکنان و مراجعان الزامی است.

۱-۳-۸-۴- درمانی مقیاس محله

الف) فعالیت‌های مجاز

- ۱-۳-۸-۴-۱- احداث مراکز درمانی مقیاس محله، در این محدوده مجاز است از قبیل درمانگاه و مراکز بهداشت و درمان محلی (۲۵۱۱)، مراکز تنظیم خانواده (۲۵۱۲)
- ۱-۳-۸-۴-۲- احداث هرگونه کاربری‌های مغایر با موارد فوق در اراضی با کاربری درمانی ممنوع است.

ب) ضوابط استقرار کاربری‌ها

- ۱-۳-۸-۴-۳-۱- حداقل اندازه قطعه تفکیکی کاربری درمانی مقیاس محله ۲۵۰ مترمربع و حداقل بر یک قطعه با معبر ۱۰ متر می‌باشد.

- ۱-۳-۸-۴-۴- حداکثر تراکم درمانی مقیاس محله ۱۷۰ درصد، حداکثر سطح اشغال ۶۰ درصد و حداکثر تعداد طبقات ۳ طبقه روی زیرزمین است.

تبصره: در صورت استقرار کاربری درمانی مقیاس ناحیه در حاشیه محورهای مختلف، کلیه ضوابط ساختمانی از ضوابط محور مربوطه تعیین می‌کند.

- ۱-۳-۸-۴-۵- دسترسی اراضی درمانی مقیاس محلی حداقل از طریق یک معبر عمومی با عرض ۱۶ متر به بالا و نقش عملکردی محلی اصلی و جمع و پخش کننده الزامی است.

۱-۳-۸-۴-۶- با توجه به ماهیت خدماتی کاربری درمانی مقیاس محلی، تامین پارکینگ در این فعالیت مجاز نمی‌باشد.

- ۱-۳-۸-۴-۷- به منظور افزایش انعطاف‌پذیری و تحقق پذیری کاربری‌های درمانی مقیاس محله تخصیص حداکثر ۱۰ درصد عرصه در قالب تراکم مجاز (بدون تفکیک) به کاربری‌های انتفاعی مناسب با کاربری درمانی (مانند داروخانه، فروش تجهیزات پزشکی و وسایل طبی و ...) مجاز است.

ج) سایر ضوابط

- ۱-۳-۸-۴-۸-۸- تفکیک کاربری درمانی که در وضع موجود و یا طرح مصوب مشخص شده‌اند مجاز نمی‌باشند.

- ۱-۳-۸-۴-۹- رعایت ضوابط وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی ازمامی است.

- ۱-۳-۸-۴-۱۰- کلیه ضوابط و مقررات مربوط به حرکت معلولین لازم‌الاجراست.

۱-۳-۵-۵-مراکز دامپزشکی

مراکز درمانی دامپزشکی اعم از کلینیک، دفتر امور مشاوره، پلی کلینیک و بیمارستان ویژه حیوانات خانگی و شهری به موسساتی اطلاق میشود که براساس سیاستها، ضوابط و برنامه های سازمان در انجام امور تشخیصی، درمانی، پیشگیری و بهداشتی به طور پاره وقت و یا تمام وقت به صورت سربایی یا بستری در محل درمانگاه از طریق پذیرش حیوان خانگی، معاینه، جراحی و پاراکلینیک و ارائه ملزمومات حیوانات خانگی یا از طریق اعزام آمبولانس سیار در محدوده جغرافیایی تعیین شده تاسیس و فعالیت می نماید.

الف) فعالیت های مجاز

۱-۳-۵-۸-۱-۱- احداث مراکز دامپزشکی از قبیل بیمارستان های دامپزشکی (۲۵۵۲)، کلینیکها و پلی کلینیکهای دامپزشکی (۲۵۵۱) مجاز می باشد.

۱-۳-۵-۸-۱-۲- احداث هرگونه کاربری های مغایر با موارد فوق در اراضی با کاربری درمانی ممنوع است.

ب-۱) ضوابط استقرار بیمارستانهای دامپزشکی

بیمارسان دامپزشکی به مراکزی اطلاق می گردد که براساس سیاستها، ضوابط و برنامه های سازمان دامپزشکی کشور در انجام امور تشخیصی، درمانی، پیشگیری و بهداشتی به طور شبانه روزی از طریق پذیرش دام، معاینه، آزمایش، تجویز دارو، جراحی و مامایی به صورت عمومی / اختصاصی / تخصصی و در صورت لزوم بستری کردن دام در محل بیمارستان و یا اعزام اکیپ های سیار به محل استقرار دام در محدوده جغرافیایی تعیین شده تاسیس و فعالیت می نماید.

۱-۳-۵-۸-۲-۱- حداقل اندازه قطعه تفکیکی بیمارستانهای دامپزشکی ۵۰۰ مترمربع و حداقل بر یک قطعه با عبور ۲۰ متر می باشد.

۱-۳-۵-۸-۲-۲- حداکثر تراکم ساختمانی ۲۰۰ درصد، جداکثر ارتفاع ساختمان ۲۰ متر، جداکثر سطح اشغال ۴۰ درصد و جداکثر تعداد طبقات ۵ طبقه روی زیرزمین است.

- تأمین فضای باز موردنیاز داخل کاربری مورد نظر بدون احتساب شبکه دسترسی و پارکینگ الزامی است.

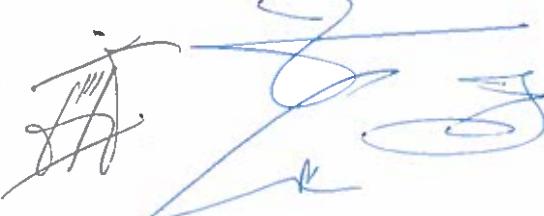
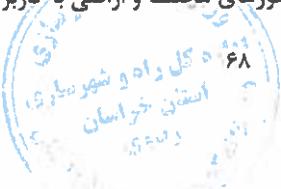
۱-۳-۵-۸-۲-۳- دسترسی حداقل از طریق یک معتبر عمومی با عرض ۲۰ متر به بالا و نقش عملکردی شریانی درجه دو الزامی است.

۱-۳-۵-۸-۲-۴- به ازای هر ۱۰۰ مترمربع مساحت زیرین تأمین ۲ واحد محل پارک در داخل قطعه به منظور استفاده کارکنان و مراجعان الزامی است.

۱-۳-۵-۸-۲-۵- باهدف تأمین فضای توقف مناسب، پیش بینی عقب نشینی به عمق حداقل ۵ متر در تمام طول بر زمین از محور دسترسی وروردی اصلی الرامی است.

ب-۲) ضوابط استقرار مطب، کلینیک ها و پلی کلینیکهای دامپزشکی

۱-۳-۵-۸-۲-۶- استقرار مطب، کلینیک ها و پلی کلینیکهای دامپزشکی در کلیه گونه های م سکونی (به جز م سکونی تراکم ویژه با محدودیت ارتفاعی) و همچنین در محورهای مختلط و اراضی با کاربری درمانی مجاز است.

- ۱۰-۵-۸-۳-۱- استقرار مطب، کلینیک‌ها و پلی‌کلینیک‌های دامپزشکی در کاربری‌های مسکونی در کل پلاک (در گونه‌های مسکونی کوتاه مرتبه با حداکثر تعداد دو طبقه) و یا یک واحد (در گونه‌های مسکونی آپارتمانی) با دسترسی مجزا و با رعایت قانون آپارتمانها در بر معابر بیش از ۱۲ متر و نقش عملکردی محلی اصلی به بالا بر اساس ضوابط مندرج در گونه مربوطه مجاز است.
- ۱۰-۵-۸-۳-۱- احداث مطب، کلینیک‌ها و پلی‌کلینیک‌های دامپزشکی در محورهای مختلط با رعایت ضوابط تراکمی و سطح اشغال آن محور مجاز است.
- ۱۱-۵-۸-۳-۱- حداقل اندازه قطعه چهت احداث مطب، کلینیک‌ها و پلی‌کلینیک‌های دامپزشکی ۲۵۰ متر مربع است
- ۱۲-۵-۸-۳-۱- در کلینیک‌های واقع در مجتمع مسکونی، تجاری و غیره دسترسی به واحد کلینیک بایستی از سایر قسمت‌های ساختمان جدا باشد
- ۱۳-۵-۸-۳-۱- به ازای هر ۱۰۰ مترمربع زیربنای مفید کلینیک‌های دامپزشکی دو واحد پارکینگ الزامی است
تبصره: تامین پارکینگ مورد نیاز در محورهای مختلط الزامی نیست
- ۱۴-۵-۸-۳-۱- تامین ورودی مستقل و تهویه مستقل برای کلینیک‌ها و پلی‌کلینیک‌های دامپزشکی الزامی است

A photograph of a document page featuring several handwritten signatures in blue ink. One signature is prominent on the left, another is in the center, and a third is at the bottom right. To the right of the central signature is a blue circular stamp with Persian text, which appears to be a government or official seal. At the very bottom center of the page, there is a small number '۶۹'.

۱-۳-۶- کاربری های درمانی (ستاره دار در نقشه طرح تفصیلی)

کاربری های درمانی (ستاره دار در نقشه طرح تفصیلی) شامل آن دسته از پلاک های با کاربری های آموزشی می باشد که در طرح تفصیلی پیشین دارای کاربری آموزشی بودند و در وضع موجود به صورت انتفاعی (مسکونی یا تجاری مغایر با کاربری مصوب) احداث و یا تغییر گردیده اند و مدارکی دال بر تغییر کاربری قانونی این پلاک ها ارائه نگردیده است. با توجه به وضعیت موجود این کاربری ها در سرانه کاربری آموزشی محاسبه نگردیده اند ولیکن در راستای حفظ حقوق عمومی، این پلاک ها با کاربری طرح های پیشین و به صورت ستاره دار مشخص گردیده اند. نظر به اینکه هدف از ستاره دار کردن این اراضی خدماتی، جلوگیری از تضییع حقوق عمومی در برخورداری از خدمات بوده است لذا این اراضی مبایستی به لحاظ سابقه مورد بررسی قرار بگیرند.

الف- در صورتی که این اراضی دارای سابقه واگذاری دولتی با کاربری خدماتی باشند کاربری خدماتی ثبیت شده تلقی میشود. استعلام از اداره کل راه و شهرسازی (معاونت املاک و حقوقی) الزامی می باشد.

ب- در صورتی که این اراضی جزو سهم خدمات و تعهدات اماده سازی باشند (دارای سابقه توافق جهت تخصیص به خدمات) کاربری خدماتی ثبیت شده تلقی میشود. بررسی این موضوع توسط شهرداری صورت می پذیرد.

پ- کلیه پلاک هایی که برابر بررسی های صورت گرفته توسط شهرداری سهم خدمات خود را پرداخت نموده اند قابلیت پاسخگویی برابر تراکم و سطح اشغال و طبقات پلاک های دارای کاربری انتفاعی مجاور را خواهند داشت. مسئولیت صحت این امر بر عهده شهرداری مشهد خواهد بود.

ت- در صورتی که هیچکدام از موارد الف و ب و پ مشمول ملک نباشد::

ت ۱- در پلاک های با مساحت کمتر از ۱۰۰۰ مترمربع، شهرداری می تواند با اعمال قوانین مربوط (ماده ۱۰۱ اصلاحی قانون شهرداریها و تبصره ۴ ماده واحده قانون تعیین وضعیت املاک واقع در طرح های دولتی و شهرداریها) نسبت به پاسخگویی با تراکم اعلام شده (بر اساس کاربری انتفاعی مجاور) به پلاک مذکور اقدام نماید.

تبصره ۱- در پلاک های واقع در حاشیه معابر مختلط و یا در املاک دارای دو بر (حدائق) یکی از معابر می باشی با عرض ۲۰ متر باشد) در ازای احداث حدائق دو طبقه کاربری خدماتی، احداث حداکثر ۴ طبقه کاربری تجاری، با رعایت حداکثر تراکم، سطح اشغال و طبقات بلامانع است.

تبصره ۲- در صورت درخواست متقاضی، پاسخگویی پلاک با کاربری خدماتی مشروط به تامین ضوابط کاربری مربوطه با تایید مدیریت شهری (از جث محل قرارگیری) بلامانع است.

ت ۲- در پلاک های با مساحت بیش از ۱۰۰۰ مترمربع که سابقه اعمال مواد قانونی فوق الذکر را ندارند، تخصیص زمین سهم ناشی از اعمال ماده ۱۰۱ قانون شهرداری ها (کاربری های خدماتی) و تبصره ۴ ماده واحده قانون تعیین وضعیت املاک واقع در طرح های دولتی و شهرداری ها به کاربری خدماتی الزامی است.قابل ذکر است براساس صور تجلیسه حاضر اخذ حقوقات شهرداری به استناد تبصره ۴ ماده واحده فوق الذکر با کاربری انتفاعی در تنظیم صلح نامه توصیه میگردد.

تبصره- در صورت عدم وجود حدائق مساحت و یا عرض معبر و نقشه مناسب جهت پاسخگویی با کاربریهای ورزشی، درمانی، فرهنگی یا آموزشی، اختصاص مساحت باقیمانده با کاربری فضای سبز عمومی مجاز است.

۱-۳-۲- کاربری مذهبی

۱-۱-۱- با توجه به ویژگی کاربری مذهبی و عدم امکان پیشنهاد آن بر روی اراضی دارای مالکیت خصوصی، در طرح تفصیلی شهر مشهد، کاربری مذهبی پیشنهاد نگردیده بلکه ضوابط ویژه ای برای استقرار این کاربری ارائه گردیده است. لازم به ذکر است در طرح تفصیلی کاربری های مذهبی موجود تثبیت گردیده است. احداث کاربری مذهبی در کاربری های خدمات عمومی غیر انتفاعی (فرهنگی، ورزشی، آموزشی، درمانی و فضای سبز) ممنوع می باشد.

۱-۳-۲- مذهبی مقیاس شهر

احداث مراکز مذهبی در سطح شهر، شامل کلیسا، کنیسه، سایر عبادتگاه های اقلیت های دینی، مسجد جامع، مصلا و مهدیه (۲۸۱۳) در این کاربری مجاز است.

الف) ضوابط استقرار کاربری مذهبی

۱-۲-۹-۳-۱- استقرار کاربری مذهبی مقیاس شهر در حاشیه محورهای مختلف مقیاس شهر و منطقه مجاز و محورهای با عرض ۳۰ متر به بالا دارای نقش عملکردی شریانی درجه دو و درجه یک (دسترسی از کندرو) مجاز است است.

۱-۲-۹-۳-۲- حداقل اندازه قطعه تفکیکی کاربری مذهبی مقیاس شهر ۱۰۰۰۰ مترمربع (۱ هکتار) و حداقل بر یک قطعه با عبور ۶۰ متر می باشد.

۱-۲-۹-۳-۳- حداکثر تراکم مذهبی مقیاس شهر ۱۰۰ درصد، جداکثر سطح اشغال ۵۰ درصد و جداکثر تعداد طبقات ۲ طبقه روی زیرزمین است.

۱-۲-۹-۳-۴- به ازای هر ۱۰۰ مترمربع زیربنا، تأمین ۲ واحد پارکینگ برای کارکنان و مراجعان در قالب سطح اشغال مجاز الزامی است.

۱-۲-۹-۳-۵- احداث فعالیتهای مکمل مذهبی (ناظیر فروشگاه، نمایشگاه، نمایشگاه کالا، رستوران و محصولات که در رابطه با نوع کاربری های مذهبی باشد) بدون تفکیک از مجموعه به میزان جداکثر ۵ درصد مساحت زمین بلامانع است. (تجاری های مذکور ماهیت مستقلی نداشته و وابسته به کاربری مذهبی هستند).

۱-۲-۹-۳-۶- طبقه زیرزمین با سطح اشغال جداکثر ۵ درصد برای اختصاص یافتن به وضو خانه و تأسیسات و سرویس بهداشتی و آسایه و پارکینگ جزو تراکم محسوب نمی گردد.

ج) سایر ضوابط

۱-۷-۲-۹-۳-۱- احداث سرویس های بهداشتی (توالت های عمومی) و وضو خانه زنانه و مردانه به طور جداگانه الزامی است و این تأسیسات جزء زیربنا محسوب نمی شود.

۱-۸-۲-۹-۳-۱- حداقل ۷٪ از سطح اشغال در طبقه همکف برای شبستان اختصاص یابد.

۱-۹-۲-۹-۳-۱- رعایت ضوابط حداقل ۶ متر عقب نشینی از بر عریض ترین گذرگاه جانبی در کاربری مذهبی مقیاس شهری جهت پیشخوان تجمع افراد تا سقف ۵٪ مساحت (حداقل ۳۵۰ مترمربع) الزامی است.

۱-۱۰-۲-۹-۳-۱- حداقل ۲۰ درصد از سطح کل عرصه کاربری مذهبی می بایست به فضای سبز اختصاص یابد.

۱-۱۱-۲-۹-۳-۱- رعایت ضوابط و مقررات ویژه معلولین و همچنین احداث و تغییر تأسیسات ایمنی از قبیل تأسیسات خروج اضطراری، تأسیسات اطفاء حریق و غیره الزامی است.

۱۲-۴-۹-۳-۱- طرح نورپردازی برای سیمای شبانه مساجد در مقیاس شهر الزامی است که می‌بایست به همراه سایر اسناد فنی به تأیید مراجع قانونی برسد.

۳-۹-۳-۱- مذهبی مقیاس منطقه و ناحیه

۱-۳-۹-۳-۱- احداث مراکز مذهبی در سطح ناحیه، از قبیل کلیسا، کنیسه، سایر عبادتگاه‌های اقلیت‌های دینی، مساجد بزرگ مقیاس، حسینیه‌های بزرگ مقیاس (۲۸۱۲) در این کاربری مجاز است.

ب) ضوابط استقرار کاربری‌ها

۲-۳-۹-۳-۱- استقرار کاربری مذهبی مقیاس منطقه و ناحیه در حاشیه کلیه محورهای مختلط و محورهای با عرض حداقل ۲۰ متر و دارای نقش عملکردی جمع و پخش کننده و بالاتر مجاز است.

۳-۳-۹-۳-۱- حداقل اندازه قطعه تفکیکی کاربری مذهبی مقیاس منطقه و ناحیه ۱۰۰۰ مترمربع و حداقل بر یک قطعه با معبر ۲۰ متر می‌باشد.

۴-۳-۹-۳-۱- حداکثر تراکم مذهبی مقیاس منطقه و ناحیه ۱۲۰ درصد، جداکثر سطح اشغال ۷۰ درصد در طبقه همکف و ۵۰ درصد در طبقه اول و جداکثر تعداد طبقات ۲ طبقه روی زیرزمین است.

۵-۳-۹-۳-۱- به ازای هر ۱۰۰ مترمربع زیربنای کاربری مذهبی مقیاس منطقه و ناحیه یک واحد پارکینگ الزامی است.

۶-۳-۹-۳-۱- احداث فعالیت‌های مکمل مذهبی (نظری فروشگاه، نمایشگاه کالا، رستوران و محصولات که در رابطه با نوع کاربری‌های مذهبی باشد) بدون تفکیک از مجموعه به میزان جداکثر ۵ درصد مساحت زمین بلامانع است.
(تجاری‌های مذکور ماهیت مستقلی نداشته و وابسته به کاربری مذهبی هستند).

۷-۳-۹-۳-۱- طبقه زیرزمین با سطح اشغال جداکثر ۷۰ درصد برای اختصاص یافتن به وضوخانه و تأسیسات و سرویس بهداشتی و انبار و پارکینگ جزو تراکم محسوب نمی‌گردد.

ج) سایر ضوابط

۸-۳-۹-۳-۱- احداث سرویس‌های بهداشتی (توالت‌های عمومی) و وضوخانه زنانه و مردانه به طور جداگانه الزامی است و این تأسیسات جزء زیربنای محسوب نمی‌شود.

۹-۳-۹-۳-۱- حداقل ۷۵٪ از سطح اشغال در طبقه همکف برای شیبان اختصاص یابد.

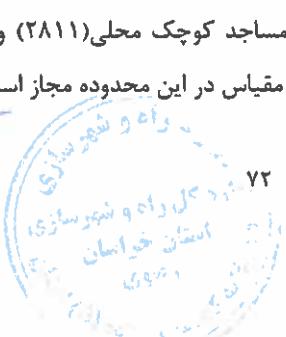
۱۰-۳-۹-۳-۱- عقب‌نشینی به میزان ۳ متر از بر محور جهت ایجاد پیشخوان تا سقف ۷۵٪ (حداقل ۷۵ مترمربع) در مساحت در مقابل کاربری مذهبی مقیاس منطقه و ناحیه الزامی است.

۱۱-۳-۹-۳-۱- رعایت ضوابط و مقررات ویژه معلولین و همچنین احداث و تغییر تأسیسات ایمنی از قبیل تأسیسات خروج اضطراری، تأسیسات اطفاء حریق و غیره الزامی است.

۱۲-۳-۹-۳-۱- حداقل ۲۰ درصد از سطح کل عرصه کاربری مذهبی منطقه و ناحیه می‌بایست به فضای سبز اختصاص یابد.

۴-۹-۳-۱- مذهبی مقیاس محله

احداث مراکز مذهبی مقیاس محله از قبیل مساجد کوچک محلی (۲۸۱۱) و همچنین کلیسا، کنیسه و سایر عبادتگاه‌های اقلیت‌های دینی محلی و کوچک مقیاس در این محدوده مجاز است.

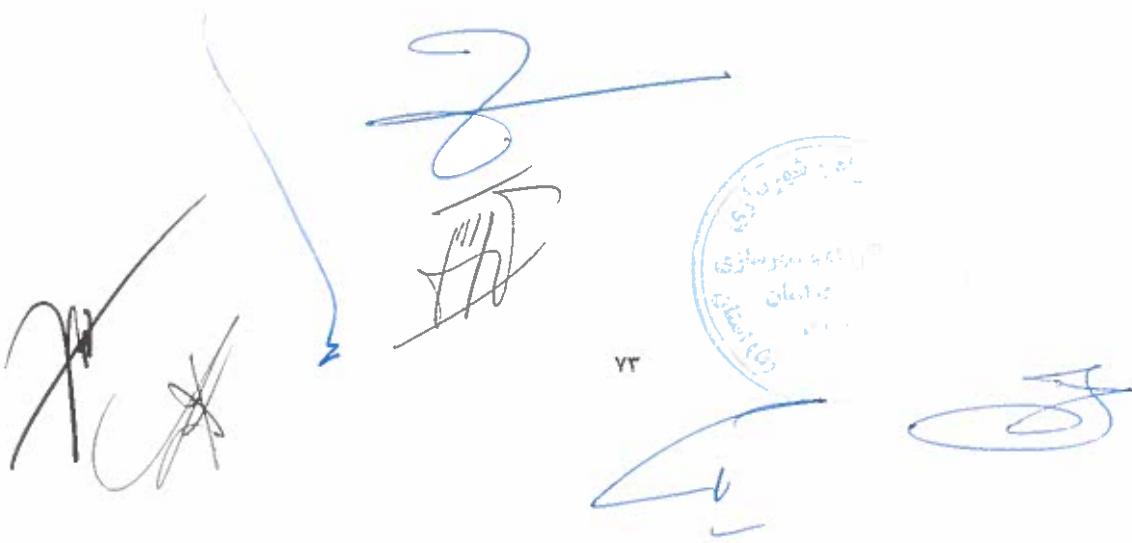
۷۲
شهرداری شهر امیرکبیر
استان خراسان رضوی
آموزش و تحقیق

ب) ضوابط استقرار کاربری‌ها

- ۱-۴-۹-۳-۱- استقرار کاربری مذهبی مقیاس محله در حاشیه کلیه محورهای مختلط و همچنین کاربری‌های مسکونی در محورهای با عرض حداقل ۱۲ متر و دارای نقش عملکردی محلی اصلی و بالاتر مجاز است.
- ۱-۴-۹-۳-۲- حداقل مساحت قطعه زمین 250 مترمربع است. حداقل بر یک قطعه با معبر می‌بایست 10 متر می‌باشد.
- ۱-۴-۹-۳-۳- حداکثر تراکم مذهبی مقیاس محله 120 درصد ، جداکثر سطح اشغال 70 درصد در طبقه همکف و 50 درصد در طبقه اول و جداکثر تعداد طبقات 2 طبقه روی زیرزمین است.
- ۱-۴-۹-۳-۴- احداث فعالیتهای مکمل مذهبی (نظری فروشگاه، نمایشگاه، تجاری مقیاس محله) بدون تفکیک از مجموعه به میزان جداکثر 10 درصد مساحت زمین بلامانع است. (تجاری‌های مذکور ماهیت مستقلی نداشته و وابسته به کاربری مذهبی هستند).

ج) سایر ضوابط

- ۱-۴-۹-۳-۵- احداث سرویس‌های بهداشتی (توالت‌های عمومی) و وضوخانه زنانه و مردانه به‌طور جداگانه الزامی است و این تأسیسات جزء زیربنا محسوب نمی‌شود.
- ۱-۴-۹-۳-۶- حداقل 7.5% از سطح اشغال در طبقه همکف برای شبانگاه اختصاص یابد.
- ۱-۴-۹-۳-۷- عقبنشینی به میزان 3 متر از بر محور جهت ایجاد پیشخوان تا سقف 5% (حداقل 30 مترمربع) در مساحت در مقابل کاربری مذهبی مقیاس محله الزامی است.
- ۱-۴-۹-۳-۸- رعایت ضوابط و مقررات ویژه معلولین و همچنین احداث و تنییر تأسیسات ایمنی از قبیل تأسیسات خروج اضطراری، تأسیسات اطفاء حریق و غیره الزامی است.
- ۱-۴-۹-۳-۹- حداقل 20 درصد از سطح کل عرصه کاربری مذهبی می‌بایست به فضای سبز اختصاص یابد.

۱۰-۳-۱- کاربری فرهنگی هنری

۱۰-۳-۱-۱- فرهنگی هنری مقیاس شهر

الف) فعالیت‌های مجاز

۱۰-۳-۱-۱- احداث مراکز فرهنگی در سطح شهر، از قبیل کتابخانه‌های مرکزی تخصصی (۲۶۴۱)، مجتمع‌های فرهنگی (۲۶۴۲)، سالن اجتماعات (۲۶۴۳)، سینما (۲۶۴۴)، تئاتر (۲۶۴۵)، سالن کنسرت (۲۶۴۶)، موزه‌ها و نمایشگاه‌های هنری (۲۶۴۷) در این کاربری مجاز است.

۱۰-۳-۱-۲- احداث سایر کاربری‌ها به‌غیراز موارد مندرج در فوق در اراضی کاربری فرهنگی مجاز نمی‌باشد.

ب) ضوابط استقرار کاربری فرهنگی

علاوه بر کاربری فرهنگی مشخص شده در نقشه، استقرار کاربری‌های فرهنگی مقیاس شهر در حاشیه محورهای مختلط مقیاس شهر و منطقه براساس ضوابط مجاز است.

۱۰-۳-۱-۳- حداقل اندازه قطعه تفکیکی کاربری فرهنگی مقیاس شهر ۲۰۰۰ مترمربع است.

تصریه: در قسمت‌هایی از شهر (بافت پر^۱) که تأمین زمین به میزان مناسب با محدودیت جدی مواجه است، حداقل مساحت قطعه زمین بر مبنای مشخصات محلی و امکانات موجود، با تأیید مراجع مربوطه تعیین می‌شود. این مساحت نمی‌تواند از ۵۰ درصد مساحت اعلام شده کمتر باشد. بدیهی است کاربری‌های فرهنگی موجود از این قاعده مستثنی بوده و می‌بایست مطابق وضع موجود ثبتیت گردد.

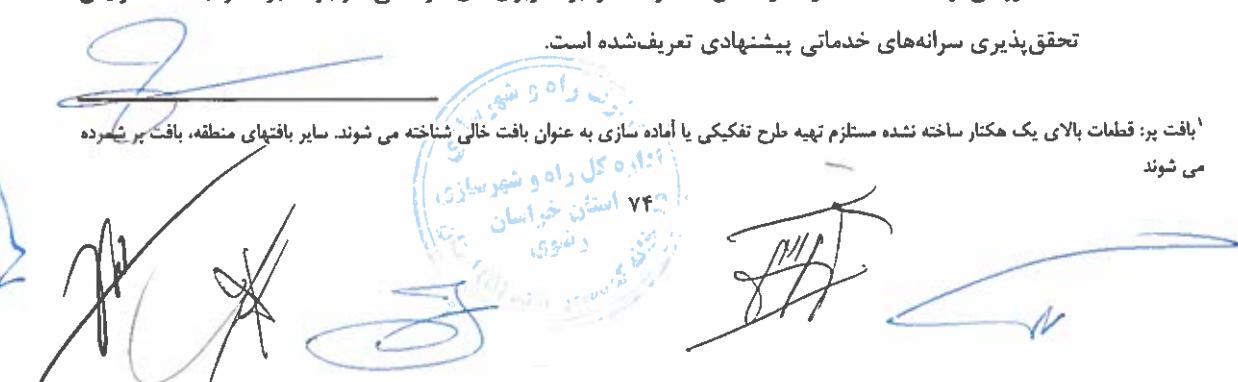
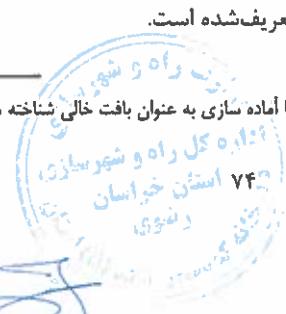
تصریه: در پلاک‌های تفکیک شده وضع موجود دارای سند ۶ دانگ قانونی که دارای تعارض مالکیتی نمی‌باشد (کنترل آن الزاماً توسط شهرداری صورت پذیرد) و تاریخ سند آنها مربوط به قبل از ابلاغ طرح جامع است و دارای مساحت کمتر از حد نصاب تفکیک هستند، احداث کاربری مربوطه در مقیاس پایین تر براساس ضوابط طرح تفصیلی مجاز است.

۱۰-۳-۱-۴- حداکثر تراکم فرهنگی مقیاس شهر ۲۰۰ درصد، جداکثر سطح اشغال ۴۵ درصد و جداکثر تعداد طبقات ۵ طبقه است.

تصریه ۱: در صورت استقرار کاربری فرهنگی مقیاس شهر در حاشیه محورهای مختلط، کلیه ضوابط از ضوابط محور مربوطه تعیین می‌کند.

تصریه ۲: به‌منظور افزایش انعطاف‌پذیری و تحقق‌پذیری کاربری‌های فرهنگی مقیاس شهری، معادل ۳۰ درصد تراکم مازاد بر زیربنای پیشنهادی (در قالب سطح اشغال مجاز) در این کاربری‌ها امکان احداث کاربری‌های انتفاعی متناسب با کاربری فرهنگی (مانند فروشگاه، نمایشگاه کالا و محصولات، رستوران و کافی‌شاپ، کتابفروشی و کافه کتاب) را دارد. این تصریه ناظر بر کاربری‌های فرهنگی موجود نبوده و باهدف افزایش تحقق‌پذیری سرانه‌های خدماتی پیشنهادی تعریف شده است.

^۱ بافت پر: قطعات بالای یک هکتار ساخته نشده مستلزم تهیه طرح تفکیکی یا آماده سازی به عنوان بافت خالی شناخته می‌شوند. سایر باقیهای منطقه، بافت بر شمرده می‌شوند.

تبصره ۳: احداث سالن اجتماعات حداکثر در ۳۰ درصد تراکم کاربری فرهنگی مجاز بوده و مابقی زیربنا می باشد
به سایر فعالیت‌های فرهنگی اختصاص پاید.

۱-۱-۱۰-۵-۵-دسترسی اراضی فرهنگی مقیاس شهر حداقل از طریق یک معبر عمومی با عرض ۳۰ متر به بالا و نقش عملکردی جمع و پخش کننده به بالا الزامی است.

۱-۳-۶-۱-۱-۰-۳-۶- به منظور تسهیل احداث فعالیت های فرهنگی در حاشیه محورهای مختلط و همچنین رویکرد پیاده مدار محورهای مختلط (که تامین دسترسی سواره را دارای محدودیت جدی می نماید) و نظر به تمهیدات پیش بینی شده جهت افزایش سهم حمل و نقل عمومی در این محورها، تامین پارکینگ در فعالیت فرهنگی مقیاس شهر حاشیه محورهای مختلط الزامی نیست. دسترسی اضطراری سواره برای پلاک های فرهنگی از حاشیه محورهای مختلط مجاز است. تبصره: تامین پارکینگ در سایر کاربریهای فرهنگی مقیاس شهر (که در نقشه مشخص گردیده اند) به میزان هر ۷۵ متر زیربنا به تعداد ۱ محل پارک در قالب سطح اشغال مجاز برای کارکنان و مراجعتان الزامی است.

ج) سایر ضوابط

۱-۲-۱۰-۳- فرهنگی هنری مقیاس منطقه

الف) فعالیت‌های مجاز

ب) ضوابط استقرار کاربری‌ها

علاوه بر کاربری فرهنگی مشخص شده در نقشه، استقرار کاربری فرهنگی مقیاس منطقه در حاشیه کلیه محورهای مختلط نیز مجاز است.

۱-۳-۲-۳-۱۰-۳-۱- حداقل اندازه قطعه تفکیکی کاربری فرهنگی مقیاس منطقه ۷۵۰ متر مربع می باشد.

تصریه: بدینهی است کاربری‌های فرهنگی موجود از این قاعده مستثنی بوده و می‌بایست مطابق وضع موجود ثبتیت گردند.

تصریه: در پلاک‌های تفکیک شده وضع موجود دارای سند ۶ دانگ قانونی که دارای تعارض مالکیتی نمی‌باشد (کنترل آن الزاماً توسط شهرداری صورت پذیرد) و تاریخ سند آنها مربوط به قبل از ابلاغ طرح جامع است و دارای مساحت کمتر از حد نصاب تفکیک هستند، احداث کاربری مربوطه در مقیاس پایین تر براساس ضوابط طرح تفصیلی مجاز است.

۴-۲-۱۰-۳-۱- حداکثر تراکم فرهنگی مقیاس منطقه ۱۷۰ درصد، حداکثر سطح اشغال ۵ درصد و حداکثر تعداد طبقات ۴ طبقه روی زیرزمین است.

تصریه ۱: در صورت استقرار کاربری فرهنگی مقیاس منطقه در حاشیه محورهای مختلط، کلیه ضوابط براساس از ضوابط محور مربوطه تعیت می‌کند.

تصریه: به منظور افزایش انعطاف‌پذیری و تحقق‌پذیری کاربری‌های فرهنگی مقیاس منطقه، معادل ۳۰ درصد تراکم مازاد بر زیربنای پیشنهادی (در قالب سطح اشغال مجاز) در این کاربری‌ها امکان احداث کاربری‌های انتفاعی متناسب با کاربری فرهنگی (مانند فروشگاه، نمایشگاه، نمایشگاه کالا و محصولات، رستوران و کافی‌شاپ، کتاب‌فروشی و کافه کتاب) را دارد. این تبصره ناظر بر کاربری‌های فرهنگی موجود نبوده و باهدف افزایش تحقیق‌پذیری سرانه‌های خدماتی پیشنهادی تعریف شده است.

۵-۲-۱۰-۳-۱- دسترسی اراضی فرهنگی مقیاس منطقه حداقل از طریق یک معبّر عمومی با عرض ۲۰ متر به بالا و نقش عملکردی جمع و پخش‌کننده به بالا الزامی است.

۶-۲-۱۰-۳-۱- به منظور تسهیل احداث فعالیت‌های فرهنگی در حاشیه محورهای مختلط و همچنین رویکرد پیاده مدار محورهای مختلط (که تامین دسترسی سواره را دارای محدودیت جدی می‌نماید) و نظر به تمهدات پیش‌بینی شده جهت افزایش سهم حمل و نقل عمومی در این محورها، تامین پارکینگ در فعالیت فرهنگی مقیاس منطقه حاشیه محورهای مختلط الزامی نیست. دسترسی اضطراری سواره برای پلاک‌های فرهنگی از حاشیه محورهای مختلط مجاز است.

تصریه: تامین پارکینگ در سایر کاربری‌های فرهنگی مقیاس منطقه (که در نقشه مشخص گردیده‌اند) به میزان هر ۱۰۰ متر زیرینا به تعداد ۱ محل پارک در قالب سطح اشغال مجاز برای کارکنان و مراجعان الزامی است.

ج) سایر ضوابط

۱-۲-۱۰-۳-۱- به منظور تشویق جهت توسعه کاربری‌های فرهنگی، احداث هر تعداد زیرزمین معادل سطح اشغال همکف در این کاربری به منظور استفاده برای فعالیت فرهنگی، تأسیسات، ابباری و پارکینگ مجاز است و جزو تراکم ساختمانی محسوب نمی‌گردد. توصیه می‌شود زیرزمین ساختمان به نحوی احداث و تجهیز شود که امکان استفاده از آن به عنوان پناهگاه در موقع اضطراری امکان‌پذیر باشد.

- ۱-۳-۱۰-۲-۸- تأمین فضای باز به میزان حداقل ۴۰ درصد کل عرصه الزامی است. حداقل ۲۰ درصد از سطح کل عرصه کاربری فرهنگی می‌بایست به فضای سبز اختصاص یابد.
- ۱-۳-۱۰-۲-۹- رعایت ضوابط و مقررات ویژه معلولین و همچنین احداث و تغییر تأسیسات ایمنی از قبیل تأسیسات خروج اضطراری، تأسیسات اطفاء حریق و غیره الزامی است.
- ۱-۳-۱۰-۲-۱۰- رعایت سایر ضوابط و مقررات مورد تائید وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی الزامی است.

۱-۳-۱۰-۳-۱- فرهنگی هنری مقیاس ناحیه

(الف) فعالیت‌های مجاز

- ۱-۳-۱۰-۲-۱- احداث مراکز فرهنگی در سطح ناحیه، از قبیل کتابخانه‌های کوچک، سینما، تئاتر مقیاس ناحیه، خانه فرهنگ، آموزشگاه‌های هنرهای تجسمی نمایشی و موسیقی و کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان (۲۶۲۱) در این کاربری مجاز است
- ۱-۳-۱۰-۲-۲- احداث سایر کاربری‌ها به‌غیراز موارد مندرج در فوق در اراضی کاربری فرهنگی مجاز نیست.

(ب) ضوابط استقرار کاربری‌ها

علاوه بر کاربری فرهنگی مشخص شده در نقشه، استقرار کاربری فرهنگی مقیاس ناحیه در حاشیه کلیه محورهای مختلط نیز مجاز است.

- ۱-۳-۱۰-۲-۳- حداقل اندازه قطعه تفکیکی کاربری فرهنگی مقیاس ناحیه ۵۰۰ مترمربع می‌باشد.
- تبصره ۱: بدین‌پی است کاربری‌های فرهنگی موجود از این قاعده مستثنأ بوده و می‌بایست مطابق وضع موجود ثبتی گرددند.

تبصره ۲: با توجه با کمبود شدید سرانه کاربری فرهنگی و ضرورت پیش‌بینی رویکردهای تشویقی جهت استقرار این فعالیت در تلفیق با کاربری‌های انتفاعی حاشیه محورهای مختلط و همچنین رویکرد پیاده مدار محورهای مختلط (که تأمین دسترسی سواره را دارای محدودیت جدی می‌نماید) و نظر به تمهیدات پیش‌بینی شده جهت افزایش سهم حمل و نقل عمومی در این محورها، در صورت تقاضا جهت احداث فعالیت فرهنگی در حاشیه محورهای مختلط با مساحتی کمتر از نصاب پیش‌بینی شده (حداقل ۲۵۰ مترمربع) بلامانع است.

- ۱-۳-۱۰-۲-۴- حداکثر تراکم فرهنگی مقیاس ناحیه ۱۷۰ درصد، حداکثر سطح اشغال ۵۰ درصد و حداکثر تعداد طبقات ۴ طبقه روی زیرزمین است.

تبصره ۱: در صورت استقرار کاربری فرهنگی مقیاس ناحیه در حاشیه محورهای مختلط، کلیه ضوابط از ضوابط محور مربوطه تبعیت می‌کند.

تبصره: به منظور افزایش انعطاف‌پذیری و تحقق‌پذیری کاربری‌های فرهنگی مقیاس ناحیه، معادل ۳۰ درصد تراکم مزاد بر زیربنای پیشنهادی (در قالب سطح اشغال مجاز) در این کاربری‌ها امکان احداث کاربری‌های انتفاعی متناسب با کاربری فرهنگی (مانند فروشگاه، نمایشگاه، نمایشگاه کالا و محصولات، رستوران و کافی‌شاپ، کتاب‌فروشی و کافه کتاب) را دارد. این تبصره ناظر بر کاربری‌های فرهنگی موجود نبوده و باهدف افزایش تحقق‌پذیری سرانه‌های خدماتی پیشنهادی تعریف شده است.

۱-۳-۱۰-۵-۱- دسترسی اراضی فرهنگی مقیاس ناحیه حداقل از طریق یک معتبر عمومی با عرض ۱۶ متر به بالا و نقش عملکردی محلی اصلی به بالا الزامی است. دسترسی از شریانی درجه یک ممنوع است.

۱-۳-۱۰-۶- به منظور تسهیل احداث فعالیت های فرهنگی در حاشیه محورهای مختلط و همچنین رویکرد پیاده مدار محورهای مختلط (که تامین دسترسی سواره را دارای محدودیت جدی می نماید) و نظر به تمہیدات پیش بینی شده جهت افزایش سهم حمل و نقل عمومی در این محورها، تامین پارکینگ در فعالیت فرهنگی مقیاس ناحیه حاشیه محورهای مختلط الزامی نیست. دسترسی اضطراری سواره برای پلاک های فرهنگی از حاشیه محورهای مختلط مجاز است.

تبصره : تامین پارکینگ در سایر کاربریهای فرهنگی مقیاس ناحیه (که در نقشه مشخص گردیده اند) به میزان هر ۱۰۰ متر زیرینا به تعداد ۱ محل پارک در قالب سطح اشغال مجاز برای کارکنان و مراجعان الزامی است.

ج) سایر ضوابط

۱-۳-۱۰-۷- به منظور تشویق جهت توسعه کاربری های فرهنگی، احداث هر تعداد زیرزمین معادل سطح اشغال همکف در این کاربری به منظور استفاده برای فعالیت فرهنگی، تأسیسات، ابزاری و پارکینگ مجاز است و جزو تراکم ساختمانی محسوب نمی گردد. توصیه می شود زیرزمین ساختمان به نحوی احداث و تجهیز شود که امکان استفاده از آن به عنوان پناهگاه در موقع اضطراری امکان پذیر باشد.

۱-۳-۱۰-۸- تامین فضای باز به میزان حداقل ۴۰ درصد کل عرصه الزامی است. حداقل ۲۰ درصد از سطح کل عرصه کاربری فرهنگی می بایست به فضای سبز اختصاص یابد.

۱-۳-۱۰-۹- رعایت ضوابط و مقررات ویژه معلولین و همچنین احداث و تغییر تأسیسات ایمنی از قبیل تأسیسات خروج اضطراری، تأسیسات اطفاء حریق و غیره الزامی است.

۱-۳-۱۰-۱۰- رعایت سایر ضوابط و مقررات مورد تأیید وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی الزامی است.

۴-۱۰-۳-۱- فرهنگی هنری مقیاس محله

الف) فعالیت‌های مجاز

۱-۱-۱- احداث مراکز فرهنگی مقیاس محله، از قبیل کتابخانه‌ها و قرائت‌خانه‌های کوچک (۲۶۱۱) و گالری، نگارخانه، سینما و تئاتر کوچک در این محدوده مجاز است.

-۱-۲- احداث سایر کاربری‌ها به غیر از موارد مندرج در فوق در اراضی با کاربری فرهنگی مجاز نمی‌باشد.

ب) ضوابط استقرار کاربری‌ها

علاوه بر کاربری فرهنگی مشخص شده در نقشه، استقرار کاربری فرهنگی مقیاس محله در حاشیه کلیه محورهای مختلط و همچنین کاربری مسکونی (به جز گونه مسکن ویلایی بافت ارزشمند معاصر، مسکونی تراکم ویژه ارزشمند معاصر و مسکن تراکم ویژه با محدودیت انتفاعی) نیز مجاز است.

-۱-۳-۲- حداقل اندازه قطعه تفکیکی کاربری فرهنگی مقیاس محله ۲۵۰ مترمربع می‌باشد.

تصریف: بدیهی است کاربری‌های فرهنگی موجود از این قاعده مستثنا بوده و می‌بایست مطابق وضع موجود ثبیت گرددند.

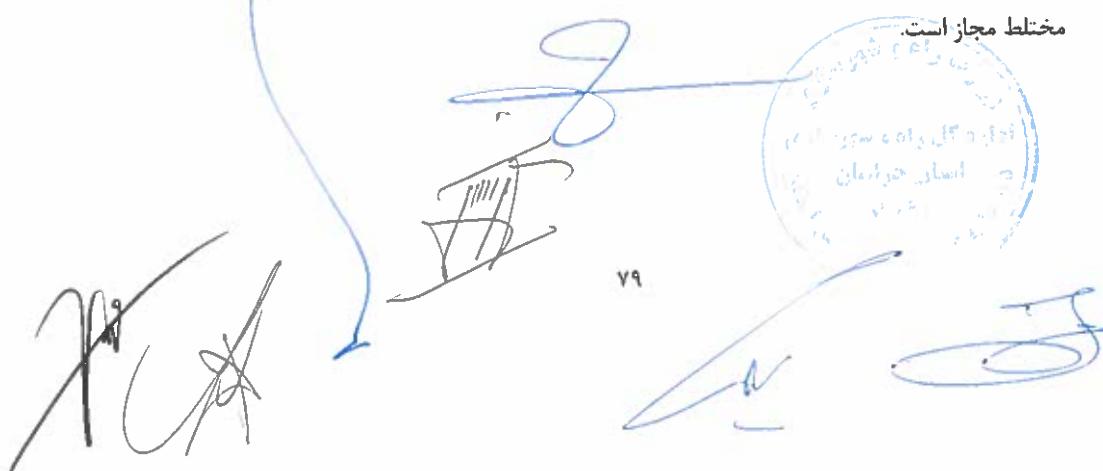
-۱-۳-۳- حداکثر تراکم فرهنگی مقیاس محله ۱۳۰ درصد، حداکثر سطح اشغال ۵۰ درصد و حداکثر تعداد طبقات ۳ طبقه روی زیرزمین است.

تصریف ۱: در صورت استقرار کاربری فرهنگی مقیاس محله در حاشیه محورهای مختلط، کلیه ضوابط از ضوابط محور مربوطه تبعیت می‌کند.

تصریف ۲: به منظور افزایش انعطاف‌پذیری و تحقق‌بذری کاربری‌های فرهنگی مقیاس محله، معادل ۲۰ درصد تراکم مازاد بر زیربنای پیشنهادی (در قالب سطح اشغال مجاز) در این کاربری‌ها امکان احداث کاربری‌های انتفاعی متناسب با کاربری فرهنگی (مانند فروشگاه، نمایشگاه، نمایشگاه کالا و محصولات، رستوران و کافی‌شاپ، کتابفروشی و کافه کتاب) را دارد. این تبصره ناظر بر کاربری‌های فرهنگی موجود نبوده و باهدف افزایش تحقق‌بذری سرانه‌های خدماتی پیشنهادی تعریف شده است.

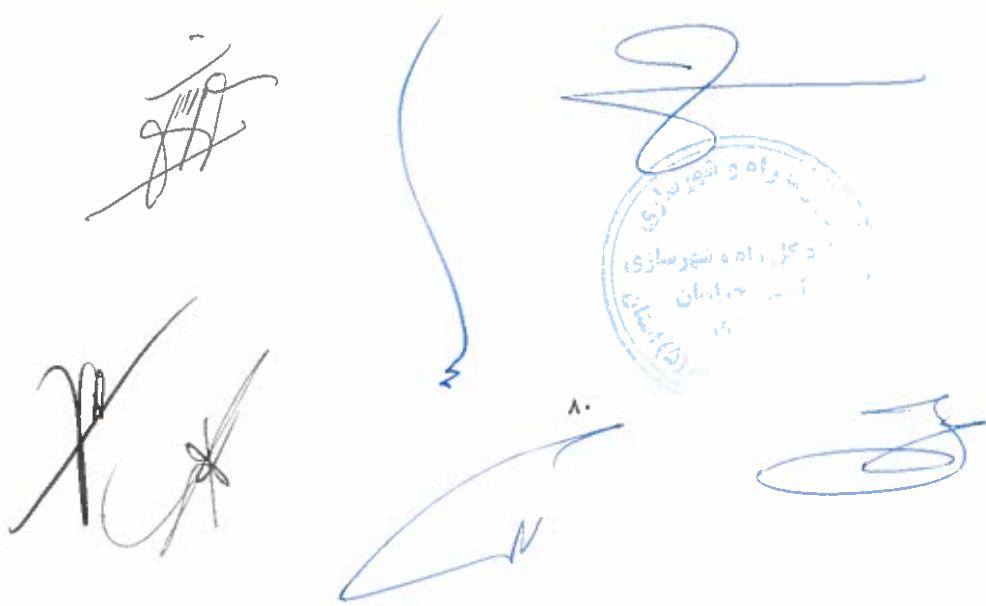
-۱-۳-۴- دسترسی اراضی فرهنگی مقیاس محله حداقل از طریق بک-۰۰-۰-۰-۰-۰ با عرض ۱۲ متر به بالا و نقش عملکردی محلی اصلی به بالا الزامی است. دسترسی از شریانی درجه یک ممنوع است.

-۱-۳-۵- به منظور تسهیل احداث فعالیت‌های فرهنگی در حاشیه محورهای مختلط و همچنین رویکرد پیاده مدار محورهای مختلط (که تامین دسترسی سواره را دارای محدودیت جدی می‌نماید) و نظر به تمهیدات پیش‌بینی شده جهت افزایش سهم حمل و نقل عمومی در این محورها، تامین پارکینگ در فعالیت فرهنگی مقیاس محله حاشیه محورهای مختلط الزامی نیست. دسترسی اضطراری سواره برای پلاک‌های فرهنگی از حاشیه محورهای مختلط مجاز است.

ج) سایر ضوابط

- ۱-۳-۷-۴-۱۰-۳-۱ به منظور تشویق جهت توسعه کاربری های فرهنگی، احداث هر تعداد زیرزمین معادل سطح اشغال همکف در این کاربری به منظور استفاده برای فعالیت فرهنگی، تأسیسات، انباری و پارکینگ مجاز است و جزو تراکم ساختمانی محسوب نمی گردد. توصیه می شود زیرزمین ساختمان به نحوی احداث و تجهیز شود که امکان استفاده از آن به عنوان پناهگاه در موقع اضطراری امکان پذیر باشد.
- ۱-۳-۸-۴-۱۰-۳-۱ احداث پارکینگ در کاربری فرهنگی مقیاس محله الزامی نمی باشد
- ۱-۳-۹-۴-۱۰-۳-۱ تأمین فضای باز به میزان حداقل ۴۰ درصد کل عرصه الزامی است. حداقل ۲۰ درصد از سطح کل عرصه کاربری فرهنگی می بایست به فضای سبز اختصاص یابد.
- ۱-۳-۱۰-۴-۱۰-۳-۱ رعایت ضوابط و مقررات ویژه معلولین و همچنین احداث و تغییر تأسیسات ایمنی از قبیل تأسیسات خروج اضطراری، تأسیسات اطفاء حریق و غیره الزامی است.
- ۱-۳-۱۱-۴-۱۰-۳-۱ رعایت سایر ضوابط و مقررات مورد تائید وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی الزامی است.

۱-۳-۵- کاربری های فرهنگی هنری (ستاره دار در نقشه طرح تفصیلی)

کاربری های آموزشی (ستاره دار در نقشه طرح تفصیلی) شامل آن دسته از پلاک های با کاربری های آموزشی می باشد که در طرح تفصیلی پیشین دارای کاربری آموزشی بودند و در وضع موجود به صورت انتفاعی (مسکونی یا تجاری مغایر با کاربری مصوب) احداث و یا تفکیک گردیده اند و مدارکی دال بر تغییر کاربری قانونی این پلاک ها ارائه نگردیده است. با توجه به وضعیت موجود این کاربری ها در سرانه کاربری آموزشی محاسبه نگردیده اند ولیکن در راستای حفظ حقوق عمومی، این پلاک ها با کاربری طرح های پیشین و به صورت ستاره دار مشخص گردیده اند. نظر به اینکه هدف از ستاره دار کردن این اراضی خدماتی، جلوگیری از تضییع حقوق عمومی در برخورداری از خدمات بوده است لذا این اراضی مبایستی به لحاظ سابقه مورد بررسی قرار بگیرند.

الف- در صورتی که این اراضی دارای سابقه واگذاری دولتی با کاربری خدماتی باشد کاربری خدماتی ثبت شده تلقی میشود. استعلام از اداره کل راه و شهرسازی (معاونت املاک و حقوقی) الزامی می باشد.

ب- در صورتی که این اراضی جزو سهم خدمات و تعهدات امداد سازی باشد (دارای سابقه توافق جهت تخصیص به خدمات) کاربری خدماتی ثبت شده تلقی میشود. بررسی این موضوع توسط شهرداری صورت می پذیرد.

پ- کلیه پلاک هایی که برابر بررسی های صورت گرفته توسط شهرداری سهم خدمات خود را پرداخت نموده اند قابلیت پاسخگویی برابر تراکم و سطح اشغال و طبقات پلاک های دارای کاربری انتفاعی مجاور را خواهند داشت. مسئولیت صحت این امر بر عهده شهرداری مشهد خواهد بود.

ت- در صورتی که هیچکدام از موارد الف و ب و پ مشمول ملک نباشد::

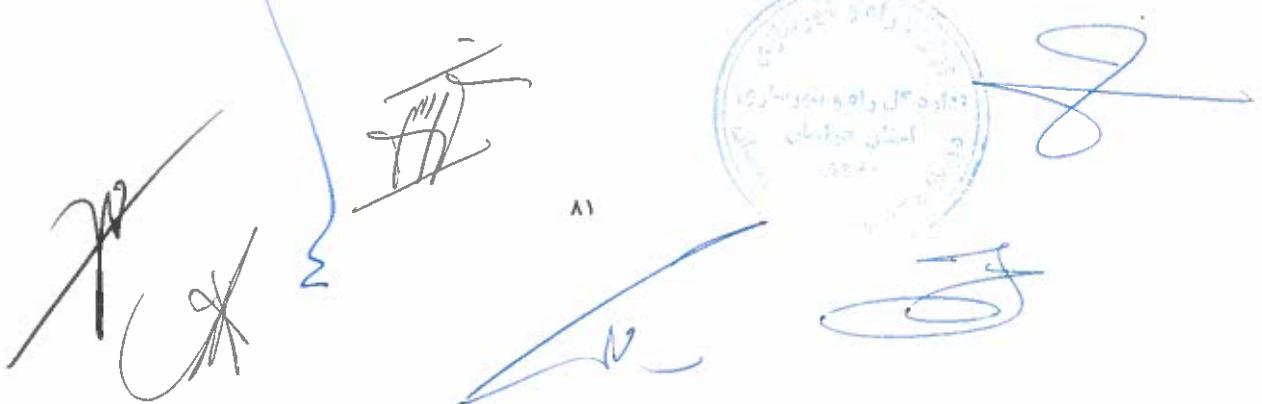
ت ۱- در پلاک های با مساحت کمتر از ۱۰۰۰ مترمربع، شهرداری می تواند با اعمال قوانین مربوط (ماده ۱۰۱ اصلاحی قانون شهرداریها و تبصره ۴ ماده واحده قانون تعیین وضعیت املاک واقع در طرح های دولتی و شهرداریها) نسبت به پاسخگویی با تراکم اعلام شده (بر اساس کاربری انتفاعی مجاور) به پلاک مذکور اقدام نماید.

تبصره ۱- در پلاک های واقع در حاشیه معابر مختلط و یا در املاک دارای دو بر (حدائق یکی از معابر می باشی با عرض ۲۰۰۰ متر باشد) در ازای احداث حدائق دو طبقه کاربری خدماتی، احداث حداکثر ۴ طبقه کاربری تجاری، با رعایت حداکثر تراکم، سطح اشغال و طبقات بلامانع است.

تبصره ۲- در صورت درخواست متقاضی، پاسخگویی پلاک با کاربری خدماتی مشروط به تامین ضوابط کاربری مربوطه با تایید مدیریت شهری (از حیث محل قرارگیری) بلامانع است.

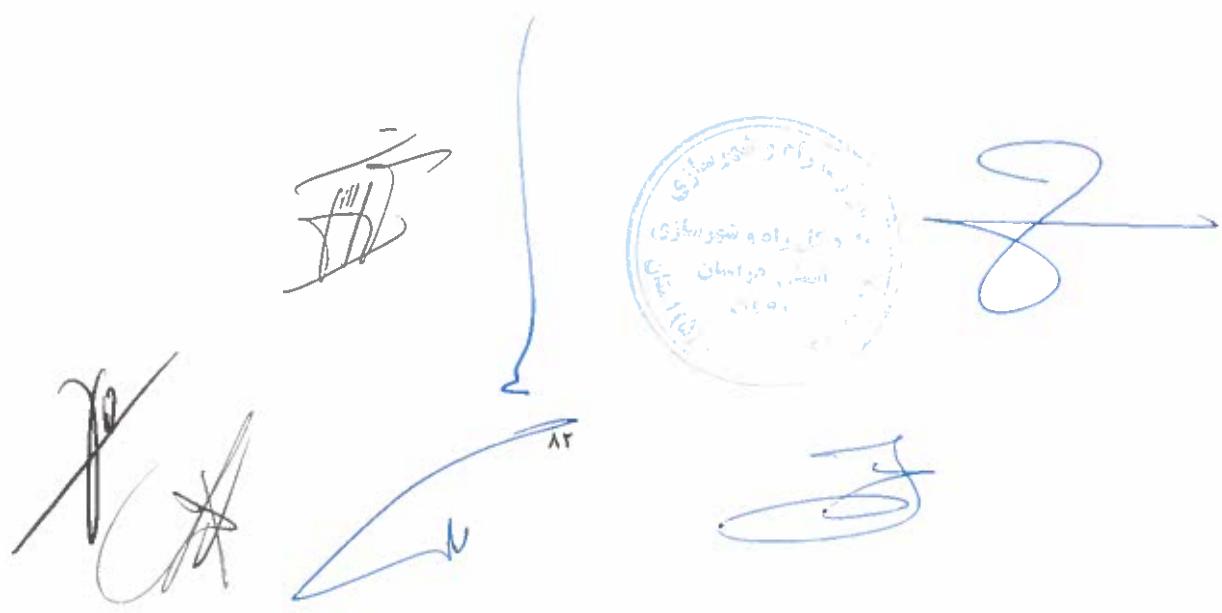
ت ۲- در پلاک های با مساحت بیش از ۱۰۰۰ مترمربع که سابقه اعمال مواد قانونی فوق الذکر را ندارند، تخصیص زمین سهم ناشی از اعمال ماده ۱۰۱ قانون شهرداری ها (کاربری های خدماتی) و تبصره ۴ ماده واحده قانون تعیین وضعیت املاک واقع در طرح های دولتی و شهرداری ها به کاربری خدماتی الزامی است. قبل ذکر است بر اساس صور تجلیسه حاضر اخذ حقوقات شهرداری به استناد تبصره ۴ ماده واحده فوق الذکر با کاربری انتفاعی در تنظیم صلح نامه توصیه میگردد.

تبصره- در صورت عدم وجود حدائق مساحت و یا عرض معبر و نقشه مناسب جهت پاسخگویی با کاربریهای ورزشی، درمانی، فرهنگی یا آموزشی، اختصاص مساحت باقیمانده با کاربری فضای سبز عمومی مجاز است.

۱۱-۳-۱ - کاربری تاریخی (بناهای تاریخی ثبت یا در حال ثبت)

رعایت ضوابط و مقررات کاربری های تاریخی و حراجم مصوب آن براساس ضوابط و مقررات سازمان میراث فرهنگی و گردشگری الزامی است.

۱۲-۳-۱ - کاربری ورزشی

۱-۱-۲-۳-۱ - ورزشی مقیاس شهر و فراشهر

(الف) فعالیت‌های مجاز

- ۱-۱-۱-۱-۲-۳-۱ - مراکز ورزشی در سطح شهر، فعالیت‌هایی از قبیل مجموعه‌های بزرگ ورزشی (۲۴۴۱)، استادیوم‌ها (۲۴۴۲)، زورخانه‌ها (۲۴۴۳)، پیست‌های ورزشی دوچرخه و اسکیت (۲۴۴۴) را دربرمی‌گیرد.
- ۱-۲-۱-۱-۲-۳-۱ - احداث و استفاده سایر کاربری‌های غیر از موارد مندرج در بند فوق ممنوع است.

(ب) ضوابط استقرار کاربری‌ها:

علاوه بر کاربری ورزشی مشخص شده در نقشه، استقرار کاربری‌های ورزشی مقیاس شهر در حاشیه محورهای مختلف مقیاس شهر و منطقه مجاز است.

ب-۱) مجموعه‌های بزرگ ورزشی (تلفیق زمین و سالن‌های ورزشی) پیست‌های ورزشی، دوچرخه و اسکیت

- ۱-۳-۱-۱-۲-۳-۱ - حداقل اندازه قطعه تفکیکی ۱۰۰۰۰ مترمربع (۱ هکتار) و حداقل بر قطعه ۶۰ متر می‌باشد.
- تبصره: در پلاک‌های تفکیک شده وضع موجود دارای سند ۶ دانگ قانونی که دارنی تعارض مالکیتی نمی‌باشد (کنترل آن الزاماً توسط شهرداری صورت پذیرد) و تاریخ سند آنها مربوط به قبل از ابلاغ طرح جامع است و دارای مساحت کمتر از حد نصاب تفکیک هستند، احداث کاربری مربوطه در مقیاس پایین تر براساس ضوابط طرح تفصیلی مجاز است.

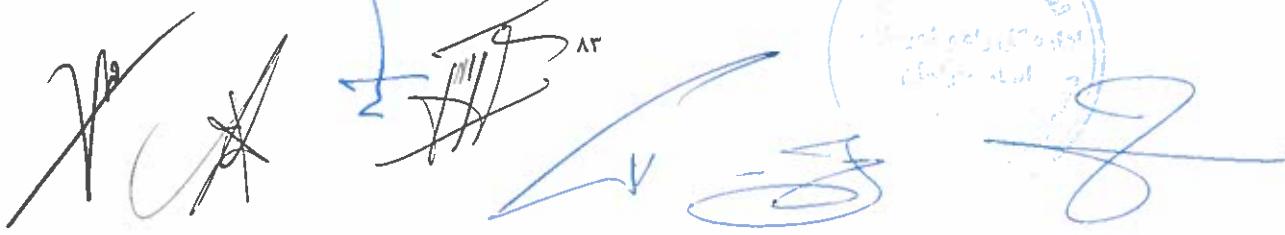
- ۱-۴-۱-۱-۲-۳-۱ - حداکثر سطح اشغال برای اراضی تا ۱۰ هکتار، ۴۰ درصد سطح کل زمین و برای اراضی بیشتر از ۱۰ هکتار، ۲۰ درصد کل زمین می‌باشد.

- ۱-۵-۱-۱-۲-۳-۱ - حداکثر تعداد طبقات ۲ طبقه و حداکثر تراکم ساختمانی برابر با ۴۰ درصد است.
- تبصره ۱: در صورت کمبود زمین در بافت‌های پر شهر و محدودیت تأمین زمین مناسب مطابق با شرایط فوق، تأمین زمین به میزان ۵۰ درصد مساحت فوق مجاز خواهد بود.
- تبصره ۲: به‌منظور افزایش تحقق‌پذیری و انعطاف‌پذیری کاربری‌های مقیاس شهری پیشنهادی، معادل ۲۵ درصد مزاد بر زیربنا (معادل افزایش ۱۰ درصد تراکم در قالب سطح اشغال مجاز) در این کاربری‌ها اتخاذ احداث کاربری‌های انتفاعی مناسب با کاربری ورزشی و واحدهای تجاری (صدر مجوز تجاری باقابلیت واگذاری و غیرقابل تفکیک) مشروط بر آنکه دسترسی آن از داخل مجموعه باشد را دارد. این ضابطه ناظر بر کاربری‌های ورزشی موجود نبوده و باهدف افزایش تحقق‌پذیر تأمین سرانه‌های پیشنهادی تعریف گردیده است.

- ۱-۶-۱-۱-۲-۳-۱ - احداث ساختمان‌های اداری مربوط به سازمان‌ها و فدراسیون‌های ورزشی تا میزان ۱۰ درصد زیربنا در مقیاس شهری مجاز است.

- ۱-۷-۱-۱-۲-۳-۱ - احداث خوابگاه، اقامتگاه و فضاهای جانبی برای استفاده کنندگان به صورت محدود به میزان ۱۰ درصد زیربنا زیر بناء رعایت ضوابط ورزشی مقیاس شهر در طبقه فوقانی مجاز است.

- ۱-۸-۱-۱-۱-۲-۳-۱ - در هر صورت سطح اشغال کاربری ورزشی مقیاس شهر نمی‌باشد از ۴۰ درصد افزایش یابد.

۱-۳-۹-۱-۱۲-۳-۱- احداث هر تعداد زیرزمین معادل سطح اشغال همکف در این کاربری بهمنظور استفاده برای فعالیت ورزشی، تأسیسات، انباری و پارکینگ مجاز است و جزو تراکم ساختمانی محسوب نمی گردد. توصیه می شود زیرزمین ساختمان به نحوی احداث و تجهیز شود که امکان استفاده از آن به عنوان پناهگاه در موقع اضطراری امکان پذیر باشد.

۱-۳-۱۰-۱-۱۲-۳-۱- دسترسی اراضی ورزشی مقیاس شهر حداقل از طریق یک معبر عمومی با عرض ۳۰ متر به بالا و نقش عملکردی شریانی درجه دو و درجه ۱ (دسترسی از کندراه) و یک معبر فرعی با عرض حداقل ۲۰ متر و نقش عملکردی جمع و پخش کننده الزامی است.

۱-۳-۱۱-۱-۱۲-۳-۱- به ازای هر ۱۰۰ مترمربع زیربنا، تأمین حداقل یک واحد پارکینگ الزامی است. توصیه می گردد مطالعات اثربนی ترافیک در این خصوص انجام گیرد.

ب-۲) ضوابط مربوط به احداث استادیوم

۱-۳-۱۲-۱-۱۲-۳-۱- حداقل اندازه قطمه تفکیکی ۲۰۰۰۰ مترمربع (۲ هکتار) و حداقل بر قطعه ۸۰ متر می باشد. تبصره: در پلاک های تفکیک شده وضع موجود دارای سند ۶ دانگ قانونی که دارای تعارض مالکیتی نمی باشد (کنترل آن الزاماً توسط شهرداری صورت پذیرد) و تاریخ سند آنها مربوط به قبل از ابلاغ طرح جامع است و دارای مساحت کمتر از حد نصاب تفکیک هستند، احداث کاربری مربوطه در مقیاس پایین تر براساس ضوابط طرح تفصیلی مجاز است.

۱-۳-۱۳-۱-۱۲-۳-۱- ضوابط احداث استادیوم های ورزشی بنا به طرح ویژه و ضوابط متولی مربوطه تعیین خواهد شد. تبصره: بهمنظور افزایش تحقق پذیری و انعطاف پذیری کاربری های مقیاس شهری پیشنهادی، معادل ۲۵ درصد مازاد بر زیربنا (معادل افزایش ۲,۵ درصد تراکم در قالب سطح اشغال مجاز) در این کاربری ها امکان احداث کاربری های انتفاعی متناسب با کاربری ورزشی و واحدهای تجاری (صدر مجوز تجاري باقابلیت واگذاري و غيرقابل تفکیک) مشروط بر آنکه دسترسی آن از داخل مجموعه باشد را دارد. این ضابطه ناظر بر کاربری های ورزشی موجود نبوده و باهدف افزایش تحقق پذیر تأمین سرانه های پیشنهادی تعریف گردیده است.

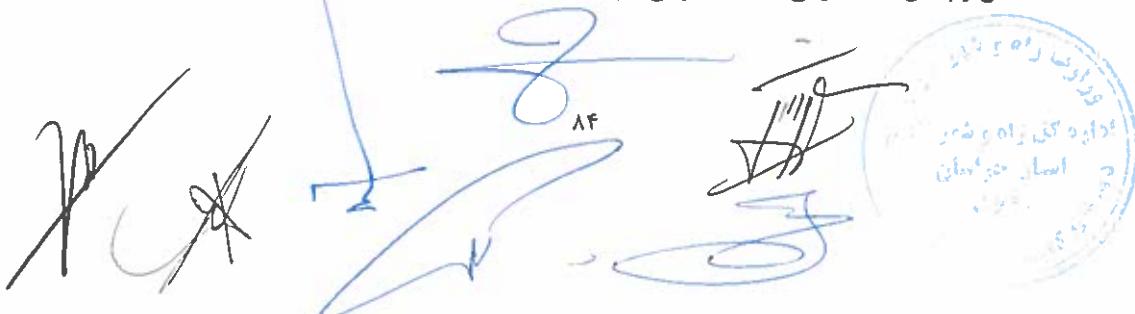
۱-۳-۱۴-۱-۱۲-۳-۱- احداث ساختمان های اداری مربوط به سازمان ها و فدراسیون های ورزشی تا میزان ۱۰ درصد زیربنا در مقیاس شهری با رعایت سایر ضوابط کاربری اداری مجاز است.

۱-۳-۱۵-۱-۱۲-۳-۱- احداث خوابگاه، اقامتگاه و فضاهای جانبی برای استفاده کنندگان به صورت محدود به میزان حداکثر ۱۰ درصد زیربنا با رعایت ضوابط ورزشی مقیاس منطقه در طبقه فوقانی مجاز است.

۱-۳-۱۶-۱-۱۲-۳-۱- در هر صورت سطح اشغال کاربری ورزشی استادیوم نمی باشد از ۱۰ درصد افزایش یابد.

۱-۳-۱۷-۱-۱۲-۳-۱- به ازای هر ۴۰۰ مترمربع مساحت عرصه تأمین یک واحد پارکینگ و همچنین به ازای هر ۱۰۰ مترمربع زیربنا یک واحد پارکینگ الزامی است. ضروری است در هر صورت توصیه می گردد اثربنی ترافیکی تهیه شود.

۱-۳-۱۸-۱-۱۲-۳-۱- دسترسی اراضی ورزشی مقیاس شهر حداقل از طریق یک معبر عمومی با عرض ۳۰ متر به بالا و نقش عملکردی شریانی درجه دو و درجه ۱ (دسترسی از کندراه) و یک معبر فرعی با عرض حداقل ۲۰ متر و نقش عملکردی جمع و پخش کننده الزامی است. دسترسی سواره و پیاده در مجاورت هم مجاز است.

ب-۳) ضوابط مربوط زورخانه

۱-۱۲-۳-۱-حدائق اندازه قطعه تکیکی ۵۰۰ مترمربع و حدائق بر قطعه ۲۰ متر می باشد.

تبصره: در پلاک های تکیک شده وضع موجود دارای سند ۶ دانگ قانونی که دارای تعارض مالکیتی نمی باشد (کنترل آن الزاماً توسط شهرداری صورت پذیرد) و تاریخ سند آنها مربوط به قبل از ابلاغ طرح جامع است و دارای مساحت کمتر از حد نصاب تکیک هستند، احداث کاربری مربوطه در مقیاس پایین تر براساس ضوابط طرح تفصیلی مجاز است.

۱-۱۲-۳-۲-حداکثر تراکم ساختمانی ۸۰ درصد، حداکثر سطح اشغال ۸۰ درصد و حداکثر تعداد طبقات ۱ طبقه می باشد.

۱-۱۲-۳-۱-به ازای هر ۱۰۰ مترمربع زیربنا، تأمین یک واحد پارکینگ الزامي است.

۱-۱۲-۳-۲-دسترسی زورخانه حدائق از طریق یک معتبر عمومی با عرض ۱۶ متر به بالا و نقش عملکردی جمع و پخش کننده و شریانی درجه ۲ الزامي است.

ج) سایر ضوابط

۱-۱۲-۳-۱-رعایت ضوابط و مقررات ساختمانی که از طرف سازمان تربیتبدنی برای احداث ورزش های مختلف وضع شده است لازم الرعایه می باشد.

۱-۱۲-۳-۱-عقبنیزینی جانبی دربر خیابان اصلی تر به میزان ۶ متر برای پیشخوان در کاربری های ورزشی مقیاس شهری (به جز زورخانه) الزامي است.

۱-۱۲-۳-۲- ورزشی مقیاس منطقه

الف) فعالیت های مجاز

۱-۱۲-۳-۱- احداث مراکز ورزشی در سطح منطقه از قبیل سالن های ورزشی بزرگ (۲۴۳۲)، زمین های ورزشی (۲۴۳۱) و استخر و سونا (۲۴۳۳) در این کاربری مجاز است

۱-۱۲-۳-۱- احداث و استفاده سایر کاربری های غیر از موارد مندرج دریند فوق ممنوع است.

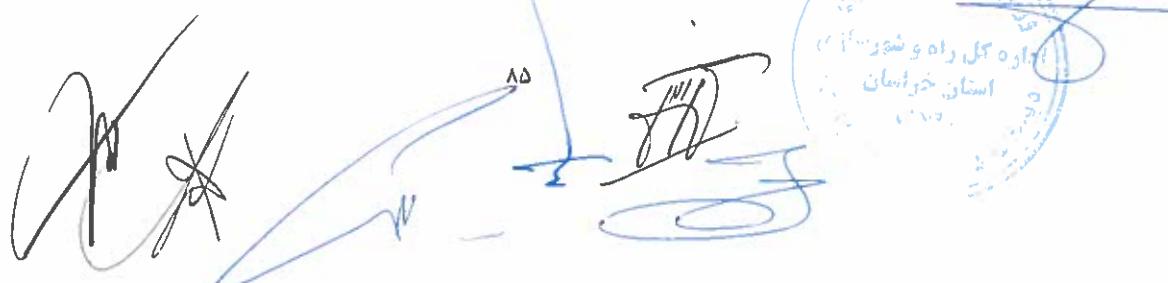
ب) ضوابط استقرار تاربوري ها

علاوه بر کاربری ورزشی مشخص شده در نقشه ، استقرار کاربری ورزشی مقیاس منطقه در حاشیه کلیه محورهای مخلط مقیاس شهر و منطقه و ناحیه نیز مجاز است.

۱-۱۲-۳-۲-حدائق اندازه قطعه تکیکی کاربری ورزشی مقیاس منطقه ۲۰۰۰ مترمربع می باشد.

تبصره: در صورت کمبود زمین در بافت های پر شهر و محدودیت تأمین زمین مناسب مطابق با شرایط فوق، تأمین زمین به میزان ۵۰ درصد مساحت فوق مجاز خواهد بود. بدیهی است کاربری های ورزشی موجود از این قاعده مستثنی بوده و می بایست مطابق وضع موجود ثبت شود گردد.

تبصره: در پلاک های تکیک شده وضع موجود دارای سند ۶ دانگ قانونی که دارای تعارض مالکیتی نمی باشد (کنترل آن الزاماً توسط شهرداری صورت پذیرد) و تاریخ سند آنها مربوط به قبل از ابلاغ طرح جامع است و دارای

مساحت کمتر از حد نصاب تفکیک هستند، احداث کاربری مربوطه در مقیاس پایین تر براساس ضوابط طرح تفصیلی مجاز است.

۴-۲-۱۲-۳-۱-حداکثر تراکم ورزشی مقیاس منطقه سربوشهیده (استخر، سونا و سالن ورزشی) ۱۲۰ درصد، حداکثر سطح اشغال ۶۰ درصد و حداکثر تعداد طبقات دو طبقه روی زیرزمین است.

۴-۲-۱۲-۳-۱-حداکثر تراکم ورزشی مقیاس منطقه روباز (زمین ورزشی) ۶۰ درصد، حداکثر سطح اشغال ۲۰ درصد و حداکثر تعداد طبقات سه طبقه روی زیرزمین است.

تصریف: بهمنظور افزایش تحقق پذیری و انعطاف پذیری کاربری های مقیاس منطبقه ای پیشنهادی، معادل ۲۰ درصد مازاد بر زیربنا (معادل افزایش ۲۴ درصد تراکم در قالب سطح اشغال مجاز در ورزشی سربوشهیده و ۸ درصد در ورزشی روباز) در این کاربری ها احداث کاربری های انتفاعی مناسب با کاربری ورزشی و واحدهای تجاری (صدر مجوز تجاري با قابلیت واگذاری و غیرقابل تفکیک) مشروط بر آنکه دسترسی آن از داخل مجموعه باشد را دارد. این ضابطه ناظر بر کاربری های ورزشی موجود نبوده و باهدف افزایش تحقق پذیری تأمین سرانه های پیشنهادی تعریف گردیده است.

۴-۲-۱۲-۳-۱-دسترسی اراضی ورزشی مقیاس منطقه حداقل از طریق یک معبر عمومی با عرض ۲۴ متر به بالا و نقش عملکردی جمع و پخش کننده و شریانی درجه ۲ الزامی است.

۴-۲-۱۲-۳-۱-۷-به ازای هر ۱۰۰ مترمربع زمین کاربری ورزشی روباز (زمین های ورزشی) مقیاس منطقه تأمین ۱ واحد پارکینگ بهمنظور استفاده کارکنان و مراجعان الزامی است.

۴-۲-۱۲-۳-۱-۸-به ازای هر ۱۰۰ مترمربع زیربنا کاربری ورزشی سربوشهیده (سالن های ورزشی و استخر و سونا) مقیاس منطقه تأمین ۱ واحد پارکینگ بهمنظور استفاده کارکنان و مراجعان الزامی است.

ج) سایر ضوابط

۴-۱-۹-۲-۱۲-۳-۱-احادات هر تعداد زیرزمین معادل سطح اشغال همکف در این کاربری بهمنظور استفاده برای فعالیت ورزشی، تأسیسات، اتباری و پارکینگ مجاز است و جزو تراکم ساختمانی محسوب نمی گردد. توصیه می شود زیرزمین ساختمان به نحوی احداث و تجهیز شود که امکان استفاده از آن به عنوان پناهگاه در موقع اضطراری امکان پذیر باشد.

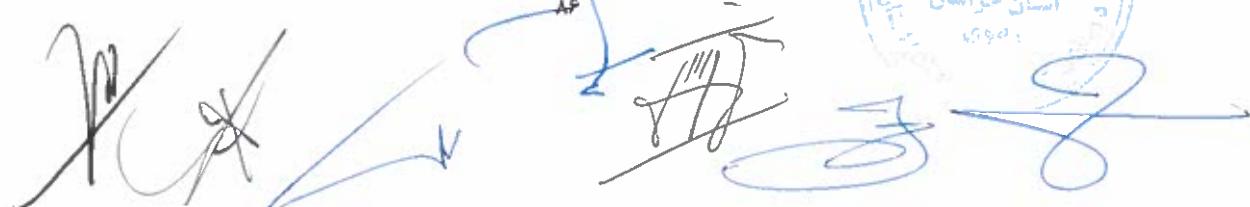
۴-۱-۱۰-۲-۱۲-۳-۱-حداقل ۲۰ درصد از سطح کل عرصه کاربری ورزشی مقیاس منطقه می بایست به فضای سبز اختصاص یابد.
۴-۱-۱۱-۲-۱۲-۳-۱-رعایت ضوابط و مقررات ساختمانی که از طرف سازمان تربیت بدنی برای احداث ورزش های مختلف وضع شده است لازم الرعایه می باشد.

۱-۳-۱۲-۳-۱-ورزشی مقیاس ناحیه

الف) فعالیت های مجاز

۱-۱-۳-۱۲-۳-۱-احادات مراکز ورزشی در سطح ناحیه از قبیل زمین های ورزشی (۲۴۲۱)، سالن ورزشی کوچک (۲۴۲۲) و استخر و سونا (۲۴۲۳) در این محدوده مجاز است

۱-۱-۳-۲-۱۲-۳-۱-احادات و استفاده سایر کاربری های غیر از موارد مندرج در بند فوق ممنوع است.

ب) ضوابط استقرار کاربری‌ها

علاوه بر کاربری ورزشی مشخص شده در نقشه، استقرار کاربری ورزشی مقیاس ناحیه در حاشیه کلیه محورهای مختلط نیز مجاز است.

۱۲-۳-۳-۳-حداصل اندازه قطعه تفکیکی کاربری ورزشی مقیاس ناحیه ۵۰۰ مترمربع است.

تبصره ۱: بدینهی است کاربری‌های ورزشی موجود از این قاعده مستثنა بوده و می‌بایست مطابق وضع موجود ثبتیت گرددند.

تبصره ۲: حداصل تفکیک کاربری ورزشی مقیاس ناحیه بهصورت سالن‌های سرپوشیده شامل سالن تنیس روی میز، ورزش‌های رزمی و باستانی، سالن شطرنج، بیلیارد، بولینگ، بدنسازی و... تا ۲۵۰ مترمربع نیز مجاز می‌باشد.
(مشروط به تأیید سازمان تربیت‌بدنی)

۱۲-۳-۴-حداکثر تراکم ورزشی مقیاس ناحیه برای زمین‌های ورزشی تا ۴۰ درصد با حداکثر سطح اشغال ۲۰ درصد و تعداد طبقات ۲ طبقه و برای سالن ورزشی، استخر و سونا تراکم ساختمانی تا ۱۲۰ درصد، حداکثر سطح اشغال ۶۰ درصد و حداکثر تعداد طبقات ۲ طبقه روی زیرزمین است.

تبصره ۱: در صورت استقرار کاربری ورزشی مقیاس ناحیه در حاشیه محورهای مختلط، کلیه ضوابط از ضوابط محور مربوطه تعیین می‌کند.

تبصره ۲: بهمنظور افزایش تحقق پذیری و انعطاف‌پذیری کاربری‌های مقیاس ناحیه پیشنهادی، معادل ۱۰ درصد مزاد بر زیربنا (معادل افزایش ۱۲ درصد تراکم در قالب سطح اشغال مجاز در سالن‌های ورزشی و ۴ درصد در زمین‌های ورزشی روباز) در این کاربری‌ها امکان احداث کاربری‌های انتفاعی متناسب با کاربری ورزشی و واحدهای تجاری (صدر مجوز تجاري باقابلیت واگذاري و غيرقابل تفکیک) مشروط بر آنکه دسترسی آن از داخل مجموعه باشد را دارد. این ضابطه ناظر بر کاربری‌های ورزشی موجود نبوده و باهدف افزایش تحقق پذیر تأمین سرانه‌های پیشنهادی تعریف گردیده است.

۱۲-۳-۵-دسترسی اراضی ورزشی مقیاس ناحیه حداصل از طریق یک معتبر عمومی با عرض ۱۶ متر به بالا و نقش عملکردی محلی اصلی به بالا الزامی است. تأمین دسترسی از معابر شریانی درجه ۱ ممنوع است.

۱۲-۳-۶- به منظور تسهیل احداث کاربری‌های ورزشی در حاشیه محورهای مختلط و همچنین رویکرد پیاده مدار محورهای مختلط (که تأمین دسترسی سواره را دارای محدودیت جدی می‌نماید) و نظر به تمهدات پیش‌بینی شده جهت افزایش سهم حمل و نقل عمومی در این محورها، تأمین پارکینگ در کاربری ورزشی مقیاس ناحیه حاشیه محورهای مختلط الزامی نیست. دسترسی اضطراری سواره برای پلاک‌های ورزشی از حاشیه محورهای مختلط مجاز است.

تبصره: تأمین پارکینگ در سایر کاربری‌های ورزشی مقیاس ناحیه (که در نقشه مشخص گردیده‌اند) به میزان هر ۱۰۰ متر زیربنا به تعداد ۱ محل پارک در قالب سطح اشغال مجاز الزامی است.

ج) سایر ضوابط

۱-۳-۷-۷-۱- به منظور تشویق جهت توسعه کاربری های ورزشی، احداث هر تعداد زیرزمین معادل سطح اشغال همکف در این کاربری به منظور استفاده برای فعالیت ورزشی، تأسیسات، ابزاری و پارکینگ مجاز است و جزو تراکم ساختمانی محسوب نمی گردد. توصیه می شود زیرزمین ساختمان به نحوی احداث و تجهیز شود که امکان استفاده از آن به عنوان پناهگاه در موقع اضطراری امکان پذیر باشد.

۱-۳-۸-۲- حداقل ۲۰ درصد از سطح کل عرصه کاربری ورزشی می بایست به فضای سبز اختصاص یابد.
۱-۳-۹- رعایت ضوابط و مقررات ساختمانی که از طرف سازمان تربیت بدنی برای احداث ورزش های مختلف وضع شده است لازم الرعایه می باشد.

۱-۳-۴- ورزشی مقیاس محله

الف) فعالیت های مجاز

۱-۳-۱-۴-۱- احداث مراکز ورزشی مقیاس محله، از قبیل زمین های بازی کوچک (۲۴۱۱) و باشگاه های ورزشی کوچک در این محدوده مجاز است.

ب) ضوابط استقرار کاربری ها

علاوه بر کاربری ورزشی مشخص شده در نقشه، استقرار کاربری ورزشی مقیاس محله در حاشیه کلیه محورهای مخلط و همچنین کاربری مسکونی (به جز گونه مسکن تراکم ویژه با محدودیت انتفاعی) نیز مجاز است.

۱-۳-۱-۴-۲- حداقل اندازه قطعه تفکیکی کاربری ورزشی مقیاس محله ۲۵۰ مترمربع می باشد.
تبصره ۱: بدینه است کاربری های ورزشی موجود از این قاعده مستثنی بوده و می بایست مطابق وضع موجود تشییت گردند.

۱-۳-۲-۴- حداکثر تراکم ورزشی مقیاس محله برای زمین های ورزشی تا ۱۰ درصد با حداکثر سطح اشغال ۱۰ درصد و تعداد طبقات ۱ طبقه است.

تبصره ۲: در صورت اسنقرار کاربری ورزشی مقیاس محله در حاشیه محورهای منسلسل، تأییه خواهای از ضوابط محور مربوطه تعیین می کند.

تبصره ۳: به منظور افزایش تحقق پذیری و انعطاف پذیری کاربری های مقیاس محله پیشنهادی، معادل ۱۰ درصد مازاد بر زیرینا در این کاربری ها امکان احداث کاربری های انتفاعی متناسب با کاربری ورزشی و واحدهای تجاری (صدر مجوز تجاری باقابلیت واگذاری و غیرقابل تفکیک) مشروط بر آنکه دسترسی آن از داخل مجموعه باشد را دارد. این ضابطه ناظر بر کاربری های ورزشی موجود نبوده و باهدف افزایش تحقق پذیر تأمین سرانه های پیشنهادی تعریف گردیده است.

۱-۳-۴-۴- دسترسی اراضی ورزشی مقیاس محله حداقل از طریق یک معتبر عمومی با عرض ۱۲ متر به بالا و نقش عملکردی محلی اصلی به بالا الزامی است. دسترسی از شریانی درجه یک ممنوع است.

۱-۳-۴-۵- به منظور تسهیل احداث کاربری های ورزشی در حاشیه محورهای مختلط و همچنین رویکرد پیاده مدار محورهای مختلط (که تامین دسترسی سواره را دارای محدودیت جدی می نماید) و نظر به تمهدات پیش بینی شده جهت افزایش سهم حمل و نقل عمومی در این محورها، تامین پارکینگ در کاربری ورزشی مقیاس محله حاشیه محورهای مختلط الزامی نیست. دسترسی اضطراری سواره برای پلاک های ورزشی از حاشیه محورهای مختلط مجاز است.

ج) سایر ضوابط

۱-۳-۴-۶- رعایت ضوابط و مقررات ساختمانی که از طرف سازمان تربیت بدنی برای احداث ورزش های مختلف وضع شده است لازم الرعایه می باشد

۱-۳-۵- کاربری های ورزشی (ستاره دار در نقشه طرح تفصیلی)

کاربری های ورزشی (ستاره دار در نقشه طرح تفصیلی) شامل آن دسته از پلاک های با کاربری های آموزشی می باشند که در طرح تفصیلی پیشین دارای کاربری آموزشی بودند و در وضع موجود به صورت انتفاعی (مسکونی یا تجاری مفایر با کاربری مصوب) احداث و یا تفکیک گردیده اند و مدارکی دال بر تغییر کاربری قانونی این پلاک ها ارائه نگردیده است. با توجه به وضع موجود این کاربری ها در سرانه کاربری آموزشی محاسبه نگردیده اند ولیکن در راستای حفظ حقوق عمومی، این پلاک ها با کاربری طرح های پیشین و به صورت ستاره دار مشخص گردیده اند. نظر به اینکه هدف از ستاره دار کردن این اراضی خدماتی، جلوگیری از تضییع حقوق عمومی در برخورداری از خدمات بوده است لذا این اراضی مبایستی به لحاظ سابقه مورد بررسی قرار بگیرند.

الف-در صورتی که این اراضی دارای سابقه واگذاری دولتی با کاربری خدماتی باشند کاربری خدماتی ثبت شده تلقی میشود. استعلام از اداره کل راه و شهرسازی (معاونت املاک و حقوقی) الزامی می باشد.

ب-در صورتی که این اراضی جزو سهم خدمات و تعهدات امداده سازی باشد (دارای سابقه توافق جهت تخصیص به خدمات) کاربری خدماتی ثبت شده تلقی میشود. بررسی این موضوع توسط شهرداری صورت می پذیرد.

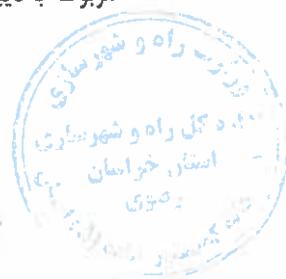
پ-کلیه پلاک هایی که برابر بررسی های صورت گرفته توسط شهرداری سهم خدمات خود را پرداخت نموده اند قابلیت پاسخگویی برابر تراکم و سطح اشغال و طبقات پلاک های دارای کاربری انتفاعی مجاور را خواهند داشت. مسئولیت صحت این امر بر عهده شهرداری مشهد خواهد بود.

ت- در صورتی که هیچکدام از موارد الف و ب و ب معمول ملک نباشد::

ت-۱- در پلاک های با مساحت کمتر از ۱۰۰۰ مترمربع، شهرداری می تواند با اعمال قوانین مربوط (ماده ۱۰۱ اصلاحی قانون شهرداریها و تبصره ۴ ماده واحده قانون تعیین وضعیت املاک واقع در طرح های دولتی و شهرداریها) نسبت به پاسخگویی با تراکم اعلام شده (بر اساس کاربری انتفاعی مجاور) به پلاک مذکور اقدام نماید.

تبصره-۱- در پلاک های واقع در حاشیه معابر مختلط و یا در املاک دارای دو بر (حدائق یکی از معابر می باشی با عرض ۲۰ متر باشد) در ازای احداث حدائق دو طبقه کاربری خدماتی، احداث حداکثر ۴ طبقه کاربری تجاری، با رعایت حداکثر تراکم، سطح اشغال و طبقات بلامانع است.

تبصره-۲- در صورت درخواست متقاضی، پاسخگویی پلاک با کاربری خدماتی مشروط به تامین ضوابط کاربری مربوطه با تایید مدیریت شهری (از حیث محل قرارگیری) بلامانع است.

ت-۲- در پلاک های با مساحت بیش از ۱۰۰۰ مترمربع که سابقه اعمال مواد قانونی فوق الذکر را ندارند، تخصیص زمین سهم ناشی از اعمال ماده ۱۰۱ قانون شهرداری ها (کاربری های خدماتی) و تبصره ۴ ماده واحده قانون تعیین وضعیت املاک واقع در طرح های دولتی و شهرداری ها به کاربری خدماتی الزامی است. قبل ذکر است براساس صورت جلسه حاضر اخذ حقوقات شهرداری به استناد تبصره ۴ ماده واحده فوق الذکر با کاربری انتفاعی در تنظیم صلح نامه توصیه میگردد.

تبصره- در صورت عدم وجود حداقل مساحت و یا عرض معبر و نقشه مناسب جهت پاسخگویی با کاربریهای ورزشی، درمانی، فرهنگی یا آموزشی، اختصاص مساحت باقیمانده با کاربری فضای سبز عمومی مجاز است.

۱۳-۳-۱- کاربری حمل و نقل

در طرح تفصیلی شهر مشهد صرفاً کاربری های حمل و نقل موجود در صورت سازگاری با بافت مجاور ثبیت گردیده است . همچنین خواباط استقرار کاربری حمل و نقل در محدوده های مجاز ذکر گردیده است. احداث کاربری حمل و نقل در کاربری های خدمات عمومی غیر انتفاعی (فرهنگی، ورزشی، آموزشی، درمانی و فضای سبز) ممنوع می باشد.

۱۳-۳-۱-۱- خدمات حمل و نقل مقیاس شهر

۱-۱-۱-۱-۱-۱-۱- در این کاربری احداث پایانه های مینی بوس، اتوبوس (۳۲۴۱)، پایانه های جابه جایی مسافر خودروهای درستی (۳۲۴۲)، پارکینگ وسایل نقلیه سنگین (۳۲۴۳)، پایانه های اصلی خطوط قطار شهری و تأسیسات مرتبط (۳۲۴۴) و توقفگاه های اتوبوس (۳۲۴۵) مجاز است.

-۱-۱-۱-۱-۱-۱-۱- احداث ایستگاه سنجش آلودگی هوا با رعایت ضوابط مرتبط با آن مجاز است.

الف) پایانه مینی بوس و اتوبوس

۱-۱-۱-۱-۱-۱-۱-۱-۱-۱- احداث پایانه مینی بوس و اتوبوس مقیاس شهر با ≤ 100 مساحت موردنیاز به تشخیص سازمان پایانه های شهرداری در بر معابر شریانی درجه یک و یا شریانی درجه ۲ اصلی با حداکثر سطح اشغال ۱۰ درصد و حداکثر تراکم ۱۵ درصد و حداکثر تعداد طبقات ۲ طبقه با رعایت سایر ضوابط سازمان پایانه های شهرداری مشهد مجاز است.

-۱-۱-۱-۱-۱-۱-۱-۱-۱- احداث یک واحد کارواش در پایانه مینی بوس و اتوبوس توصیه می گردد.

-۱-۱-۱-۱-۱-۱-۱-۱-۱- حداقل ۲۵ درصد از مساحت پایانه می باشد به فضای سبز اختصاص یابد.

-۱-۱-۱-۱-۱-۱-۱-۱-۱- ایجاد باند سبز با عرض حداقل ۱۰ متر در اطراف زمین پایانه های مسافربری مینی بوس و اتوبوس الزامی است.

ب) پایانه های اصلی خطوط قطار شهری و تأسیسات مرتبط

۱-۱-۱-۱-۱-۱-۱-۱-۱-۱-۱- احداث پایانه های اصلی خطوط قطار شهری و تأسیسات مرتبط با حداقل مساحت موردنیاز به تشخیص سازمان قطار شهری مشهد با حداکثر سطح اشغال ۲۵ درصد و حداکثر تراکم ۲۵ درصد و حداکثر تعداد طبقات ۱ طبقه با رعایت سایر ضوابط سازمان قطار شهری مشهد مجاز است.

-۱-۱-۱-۱-۱-۱-۱-۱-۱-۱- حداقل ۲۵ درصد از مساحت پایانه می باشد به فضای سبز اختصاص یابد.

ج) توقفگاه های اتوبوس

۱-۱-۱-۱-۱-۱-۱-۱-۱-۱-۱- احداث توقفگاه اتوبوس مقیاس شهر با حداقل مساحت موردنیاز به تشخیص سازمان اتوبوس رانی شهرداری در بر معابر شریانی درجه یک و یا شریانی درجه ۲ اصلی با حداکثر سطح اشغال ۵ درصد و حداکثر تراکم ۱۰ درصد و حداکثر تعداد طبقات ۲ طبقه با رعایت سایر ضوابط سازمان اتوبوس رانی شهرداری مشهد مجاز است.

-۱-۱-۱-۱-۱-۱-۱-۱-۱-۱- احداث یک واحد کارواش در توقفگاه اتوبوس توصیه می گردد.

-۱-۱-۱-۱-۱-۱-۱-۱-۱- حداقل ۵ متر رینگ سبز از دیواره توقفگاه در داخل زمین جهت جلوگیری از دید و منظر نامناسب و آلودگی صوتی می باشد پیش بینی گردد.

-۱-۱-۱-۱-۱-۱-۱-۱- حداقل ۲۵ درصد از مساحت پایانه می باشد به فضای سبز اختصاص یابد.

۱-۳-۲-۲- خدمات حمل و نقل مقیاس منطقه

- ۱-۲-۳-۱- در این محدوده احداث پارکینگ‌های طبقاتی عمومی (۳۲۳۲) و پارک‌سوار (۳۲۳۱) پایانه اتوبوس درون شهری، پایانه تاکسی، ایستگاه‌های بار غیر حاشیه‌ای مجاز است.
- ۱-۲-۳-۲- احداث ایستگاه سنجش آلودگی هوا با رعایت ضوابط مرتبط با آن مجاز است.

الف) ضوابط احداث پارکینگ عمومی در مقیاس منطقه

- ۱-۳-۲-۳-۱- استقرار کاربری پارکینگ عمومی مقیاس منطقه در حاشیه معابر مختلط مقیاس شهر و منطقه و ناحیه و محورهای با عرض ۲۴ متر به بالا دارای نقش عملکردی جمع و پخش کننده، شریانی درجه‌دو و درجه یک (دسترسی از کندرو) مجاز است.
- ۱-۳-۲-۴- حداقل مساحت لازم برای پارکینگ در مقیاس منطقه ۱۰۰۰ مترمربع است.
- ۱-۳-۲-۵- حداکثر ارتفاع تمام شده و حداکثر سطح اشغال بر اساس ضوابط کاربری مسکونی (که پارکینگ در آن واقع شده است) و یا ضوابط محور مختلط مربوطه است.
- ۱-۳-۲-۶- در راستای تشویق سرمایه‌گذاران بخش خصوصی جهت احداث پارکینگ‌های عمومی، احداث کاربری تجاری به میزان یک طبقه در طبقه همکف براساس ضوابط گونه مسکونی یا محور مختلط مربوطه مجاز است.
- ۱-۳-۲-۷- احداث یک واحد کارواش در پارکینگ‌های عمومی توصیه می‌گردد.
- ۱-۳-۲-۸- احداث کاربری فرهنگی در حداکثر دو طبقه بدون محاسبه در تراکم مجاز است. مشروط بر آنکه حداکثر ارتفاع کل بنا از ۲۷ متر فراتر نرود

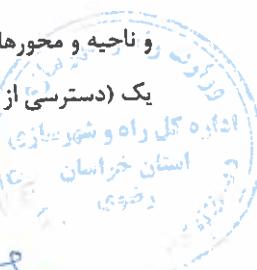
ج) ضوابط احداث پارک‌سوار

- ۱-۳-۲-۹- حداقل مساحت لازم برای پارک‌سوار ۱۰۰۰ مترمربع (یک هکتار) است.
- ۱-۳-۲-۱۰- حداکثر سطح اشغال و تراکم در پارک‌سوار ۵ درصد و تعداد طبقات یک طبقه می‌بایست حداقل باید به نک معن، ماعرض ۳۰ متری (بدون تقاطع) و بالاتر دسترسی داشته باشد.
- ۱-۳-۲-۱۱- احداث یک واحد کارواش در پارک سوار توصیه می‌گردد.

۱-۳-۳-۱- حمل و نقل مقیاس ناحیه

- در این محدوده احداث ایستگاه‌های مترو (۳۲۲۱)، ایستگاه تاکسی، اتوبوس و خودروهای سبک (۳۲۲۲) پارکینگ‌های عمومی روباز (۳۲۲۳) و پارکینگ‌های عمومی طبقاتی مقیاس ناحیه (۳۲۲۴) مجاز است.
- (الف) ایستگاه مترو

- ۱-۳-۲-۱- احداث ایستگاه مترو بر اساس ضوابط سازمان قطار شهری مشهد در حاشیه معابر مختلط مقیاس شهر و منطقه و ناحیه و محورهای با عرض ۲۰ متر به بالا دارای نقش عملکردی جمع و پخش کننده، شریانی درجه‌دو و درجه یک (دسترسی از کندرو) مجاز است.

تبصره : احداث فعالیت ایستگاه مترو به صورت مستقل در کاربری های خدمات عمومی غیر انتفاعی (فرهنگی، ورزشی، آموزشی، درمانی و فضای سبز) ممنوع می باشد. ولی توصیه می گردد در راستای تسهیل دسترسی و تقویت حمل و نقل عمومی، یک خروجی ایستگاه مترو در فضای باز کاربری های خدماتی عمومی غیر انتفاعی مقیاس شهر، منطقه و ناحیه پیش بینی گردد.

-۱-۳-۲-۲-با توجه به رویکرد پیاده مداری و گسترش فضاهای پیاده سبز و باز در طرح تفصیلی شهر مشهد، ضروری است از جانمایی خروجی ایستگاه های مترو در حاشیه معابر با عرض پیاده رو کمتر از ۵ متر اجتناب گردد.

-۱-۳-۲-۳-۱- در جانمایی خروجی ایستگاه های مترو توجه به منظر طبیعی، تاریخی و یا منظر کاربری های شاخص و همچنین توجه به کریدورهای دید گسترده و کانونی الزامی است .

ب) پارکینگ عمومی مقیاس ناحیه

-۱-۳-۲-۴- استقرار کاربری پارکینگ عمومی مقیاس ناحیه در حاشیه کلیه معابر مختلط و محورهای با عرض ۱۶ متر به بالا دارای نقش عملکردی محلی اصلی و بالاتر مجاز است.

-۱-۳-۲-۵- حداقل مساحت لازم برای پارکینگ در مقیاس ناحیه ۵۰۰ مترمربع است.

-۱-۳-۲-۶- حداکثر ارتفاع تمام شده و حداکثر سطح اشغال بر اساس ضوابط تأثیرگذاری مسکونی (که پارکینگ در آن واقع شده است) و یا ضوابط محور مختلط مربوطه است.

-۱-۳-۲-۷- در راستای تشویق سرمایه‌گذاران بخش خصوصی جهت احداث پارکینگ‌های عمومی، احداث کاربری تجاری به میزان یک طبقه در طبقه همکف براساس ضوابط گونه مسکونی یا محور مختلط مربوطه مجاز است.

-۱-۳-۲-۸- احداث یک واحد کارواش در پارکینگ‌های عمومی مقیاس ناحیه توصیه می گردد.

-۱-۳-۲-۹- احداث کاربری فرهنگی در حداکثر دو طبقه بدون محاسبه در تراکم مجاز است. مشروط بر آنکه حداکثر ارتفاع کل بنا از ۲۷ متر فراتر نرود

۱-۳-۲-۴- حمل و نقل مقیاس محله

در این محدوده احداث پارکینگ‌های عمومی محله‌ای (۳۲۱۱) مجاز است.

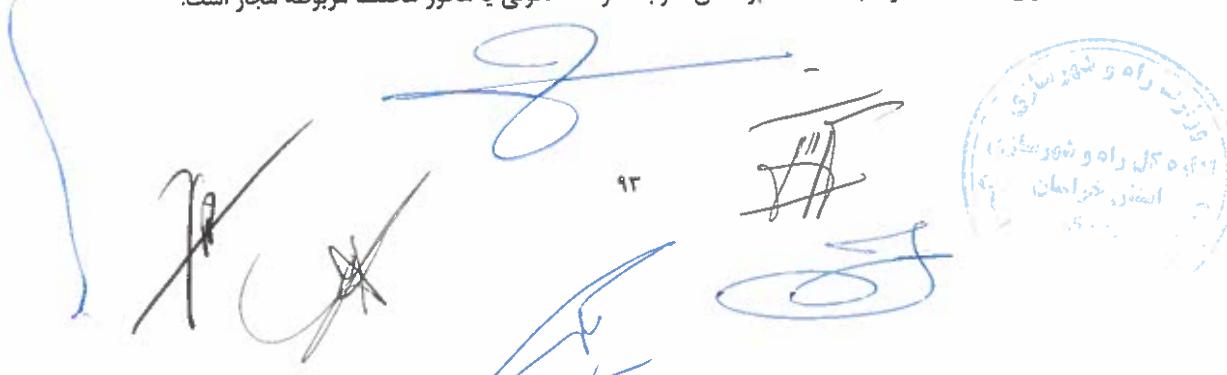
ب) ضوابط استقرار کاربری پارکینگ محله‌ای

-۱-۴-۱-۳-۲-۱- استقرار کاربری پارکینگ محله‌ای در حاشیه کلیه معابر مختلط و محورهای با عرض ۱۲ متر به بالا مجاز است.

-۱-۴-۲-۴-۱-۳-۲-۱- حداقل مساحت لازم برای پارکینگ ۲۵۰ مترمربع است.

-۱-۳-۴-۱-۳-۲-۱- حداکثر ارتفاع تمام شده و حداکثر سطح اشغال بر اساس ضوابط کاربری مسکونی (که پارکینگ در آن واقع شده است) و یا ضوابط محور مختلط مربوطه است.

-۱-۴-۴-۱-۳-۲-۱- در راستای تشویق سرمایه‌گذاران بخش خصوصی جهت احداث پارکینگ‌های محله‌ای، احداث کاربری تجاری به میزان یک طبقه در طبقه همکف براساس ضوابط گونه مسکونی یا محور مختلط مربوطه مجاز است.

۱۴-۳-۱- کاربری تأسیسات شهری

۱-۱۴-۳-۱- تأسیسات شهری مقیاس منطقه

الف) فعالیت‌های مجاز

۱-۱۴-۳-۱-۱- احداث مراکز تأسیسات شهری مقیاس شهر، در این محدوده مجاز است از قبیل تصفیه‌خانه آب (۳۵۲۱)، تصفیه‌خانه فاضلاب (۳۵۲۲)، نیروگاه موجود (۳۵۲۳)، ایستگاه‌های تنظیم فشار گاز (۳۵۲۴)

۱-۱۴-۳-۱-۲- احداث باجه یا قسمت محدودی از اداره در رابطه با کاربری تأسیسات شهری که فقط خدمات ارائه می‌نماید، بلامانع است؛ اما احداث ساختمان‌های اصلی و مرکزی اداری مربوط به کاربری تأسیسات شهری فقط در اراضی با کاربری اداری مجاز است.

۱-۱۴-۳-۱-۳- احداث ایستگاه سنجش آلودگی هوا با رعایت ضوابط مرتبط با آن مجاز است.

۱-۱۴-۳-۱-۴- احداث و استفاده سایر کاربری‌های غیر از موارد متدرج دربند فوق دارای کاربری ممنوع است.

ب) ضوابط استقرار کاربری‌ها

۱-۱۴-۳-۱-۵- حد نصب تفکیک و سطح اشغال تأسیسات شهری بر اساس نیاز سازمان متولی تعیین می‌شود. میزان مستحدثات در هر حال نباید از سطح اشغال و ارتفاع بافت مجاور بیشتر باشد.

۱-۱۴-۳-۱-۶- دسترسی اراضی تأسیسات شهری با عملکرد منطقه‌ای حدائق از طریق یک معتبر عمومی با عرض ۲۴ متر و نقش عملکردی شریانی درجه‌دو به بالا الزامی است.

۱-۱۴-۳-۱-۷- ایجاد باند سبز با عرض حداقل ۰۱ متر در اطراف زمین تصفیه‌خانه آب، تصفیه‌خانه فاضلاب و پست برق الزامی است.

۱-۱۴-۳-۱-۸- ایجاد باند سبز با عرض حداقل ۰۵ متر در اطراف زمین پست گاز الزامی است.

۱-۱۴-۳-۱-۹- به ازای هر ۱۰۰ متر زیربنای اداری مرتبط با کاربری تأسیسات شهری مقیاس شهری یک واحد پارکینگ الزامی است. در زیربنای کمتر از ۱۰۰ متر مربع احداث پارکینگ الزامی نیست.

۱-۱۴-۳-۱-۱۰- احداث و توسعه تأسیسات شهری در حاشیه محورهای شریانی درجه یک و درجه دو با عرض بیش از ۳۰ متر و محورهای مختلف مقیاس شهر، منطقه، ناحیه با رعایت مقررات و ملاحظات ایمنی و حفاظتی و آیین نامه‌های مربوطه از سازمان‌های ذیر ربط بر اساس مقررات قانونی مصوب مجاز است.

ج) سایر ضوابط

۱-۱۴-۳-۱-۱۱- تأسیسات شهری موجود از ضوابط فوق مستثنა هستند.

۱-۳-۲-۱- تأسیسات شهری مقیاس محله و ناحیه

الف) فعالیت‌های مجاز

۱-۱-۲-۱-۴-۳-۱- مراکز تأسیسات شهری مقیاس ناحیه، شامل ایستگاه تنظیم فشار گاز (۳۵۱۱)، ترانس و پست برق (۳۵۱۲)، مخازن آب زمینی و هوایی (۳۵۱۳)، ایستگاه‌ها و دکل‌های مخابراتی (۳۵۱۴)، سرویس‌های بهداشتی عمومی (۳۵۱۵).

۱-۲-۲-۱-۴-۳-۱- احداث باجه در رابطه با کاربری تأسیسات و تجهیزات شهری که فقط خدمات ارائه می‌نماید بلامانع است اما احداث ساختمان‌های اصلی و مرکزی اداری مربوط به کاربری تأسیسات شهری فقط در اراضی با کاربری اداری مجاز است.

۱-۳-۲-۱-۴-۳-۱- احداث و توسعه تأسیسات شهری در حاشیه محورهای محلی اصلی و بالاتر با عرض بیش از ۲۰ متر و کلیه محورهای مختلط با رعایت مقررات و ملاحظات ایمنی و حفاظتی و آیین‌نامه‌های مربوطه از سازمان‌های ذی‌ربط بر اساس مقررات قانونی مصوب مجاز است.

۱-۴-۲-۱-۴-۳-۱- احداث ایستگاه سنجش آلودگی هوا با رعایت ضوابط مرتبط با آن مجاز است.

۱-۵-۲-۱-۴-۳-۱- احداث و استفاده سایر کاربری‌های غیر از موارد مندرج دریند فوق دارای کاربری نوع است.

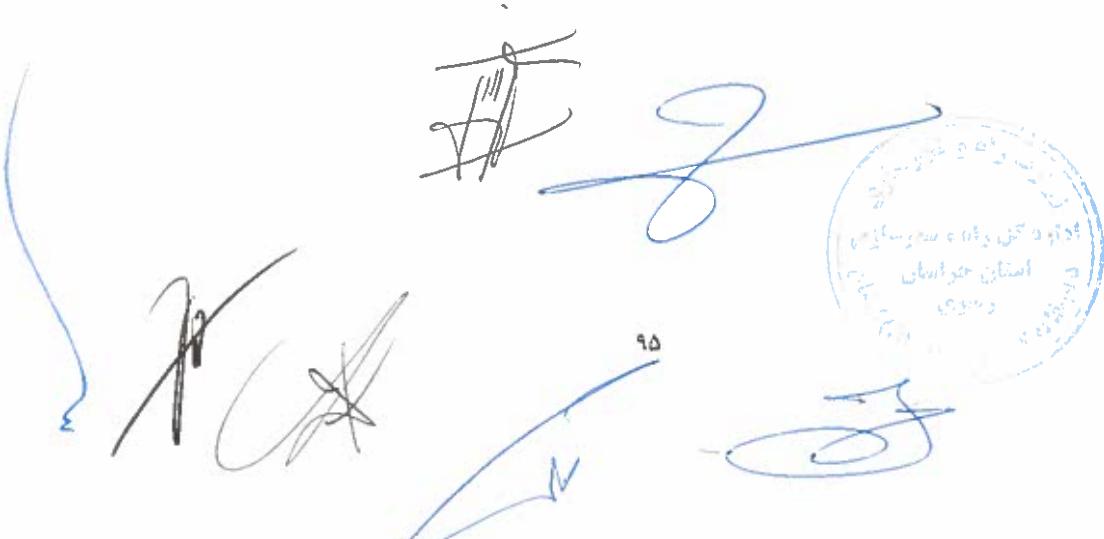
ب) ضوابط استقرار کاربری‌ها

۱-۶-۲-۱-۴-۳-۱- حدنصاب تفکیک و سطح اشغال تأسیسات شهری بر اساس نیاز سازمان متولی تعیین می‌شود. میزان مستحدثات در هر حال نباید از سطح اشغال و ارتفاع بافت مجاور بیشتر باشد.

۱-۷-۲-۱-۴-۳-۱- دسترسی اراضی تأسیسات شهری با عملکرد ناحیه‌ای و محله‌ای حداقل از طریق یک معتبر عمومی با عرض ۲۰ متر و نقش عملکردی محلی اصلی و بالاتر الزامی است.

ج) سایر ضوابط

۱-۸-۲-۱-۴-۳-۱- تأسیسات شهری موجود از ضوابط فوق مستثنی هستند.

۱۵-۳-۱- کاربری تجهیزات شهری

در طرح تفصیلی شهر مشهد صرفا کاربری های تجهیزات شهری موجود در صورت سازگاری با بافت مجاور ثبیت گردیده است . همچنین ضوابط استقرار کاربری تجهیزات شهری در محدوده های مجاز ذکر گردیده است. احداث کاربری تجهیزات شهری در کاربری های خدمات عمومی غیر انتفاعی (فرهنگی، ورزشی، آموزشی، درمانی و فضای سبز) ممنوع می باشد.

۱-۱۵-۳-۱- تجهیزات شهری مقیاس شهر

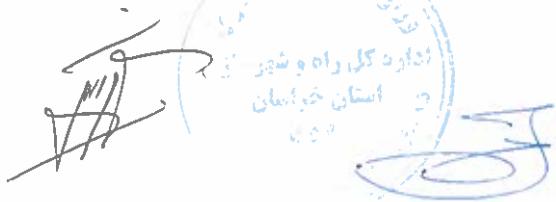
۱-۱۵-۳-۱-۱- احداث مراکز تجهیزات شهری مقیاس شهر، از قبیل مراکز امداد و نجات هلال احمر (۳۴۴۲)، نمایشگاه دائمی (۳۴۴۳) در این محدوده مجاز است

-۲-۱-۱۵-۳-۱ احداث باجه یا قسمت محدودی از اداره در رابطه با کاربری تجهیزات شهری که فقط خدمات ارائه می نماید بلامانع است اما احداث ساختمان های اصلی و مرکزی اداری مربوط به کاربری تجهیزات شهری فقط در اراضی با کاربری اداری مجاز است.

۱-۱۵-۳-۲- کاربری تخلیه و استقرار موقت در سوانح طبیعی (اسکان موقت) طبق ضوابط سازمان مدیریت بحران نیازمند طرح ویژه است. استقرار فضاهای ذیل در کاربری موردنظر مجاز است:

- تأسیسات لازم در این کاربری به صورت نصب چادر و یا با استفاده از پیش ساخته هاست که متناسب با سرپناه مورداستفاده آسیب دیدگان تأمین می گردد.
- محل استقرار مدیریت و تشکیلات اداری، مالی، مددکاری
- اطلاعات و پذیرش
- انبارها برای ذخیره سازی مواد غذایی، البسه، مواد سوختی وسایل و تجهیزات موردنیاز اردوگاه آسیب دیدگان و وسایل و تجهیزات پزشکی و بهداشتی و دارویی
- محل استقرار مراکز بهداشتی و درمانی
- محل اجتماعات جهت برپایی مراسم مختلف ملی و مذهبی
- استقرار مسجد و حسینیه
- سالن غذاخوری
- محل بازی بچه ها و ورزش جوانان و نوجوانان
- محل استقرار حمام سرویس های بهداشتی
- مکان های آموزشی و کلاس های کارآموز
- فروشگاه مایحتاج ضروری
- محل استقرار نگهبانی و انتظامات
- ترابری
- محل توزیع امکانات امدادی بین آسیب دیدگاه که حتماً باید از محل انبارها جدا باشد.
- محل خوابگاه و استراحت کارکنان و امدادگران

۱-۱۵-۳-۱-۴- احداث و استفاده سایر کاربری های غیر از موارد مندرج در بند فوق دارای کاربری ممنوع است.

۱۵-۳-۱ با توجه به محدودیت تأمین زمین در بافت پر^۱ شهر، تلفیق برخی از فعالیت‌های تجهیزات شهری با یکدیگر با لحاظ سازگاری و هم‌جواری فعالیت‌های مجاز خواهد بود.

الف) مراکز امداد و نجات شهری

۱۵-۳-۱-۶ حدنصاب تفکیک و سطح اشغال مراکز امداد و نجات شهری بر اساس نیاز سازمان متولی تعیین می‌شود. میزان مستحبات در هر حال نباید از دو طبقه (یا ۷ متر ارتفاع) بیشتر باشد.

۱۵-۳-۱-۷ دسترسی اراضی مراکز امداد و نجات شهری حداقل از طریق یک معتبر عمومی با عرض ۲۴ متر به بالا و نقش عملکردی شریانی درجه‌دو به بالا الزامی است.

-۸-۱-۱۵-۳-۱ احداث امداد و نجات هلال احمر مستلزم تهیه طرح ویژه و تصویب مراجع ذیصلاح می‌باشد.

ب) نمایشگاه دائمی

۱۵-۳-۱-۹ احداث نمایشگاه بین‌المللی مستلزم تهیه طرح ویژه و تصویب کمیسیون ماده ۵ می‌باشد.

۱۵-۳-۱-۱۰ حداقل مساحت لازم برای نمایشگاه دائمی پنج هکتار است.

۱۵-۳-۱-۱۱ حداقل سطح اشغال نمایشگاه دائمی ۲۰ درصد، حداقل تراکم ۳۰ درصد و حداقل تعداد طبقات دو طبقه است.

۱۵-۳-۱-۱۲ تأمین دسترسی از محورهای شریانی درجه‌یک (کند راه) و دو اصلی با عرض حداقل ۴۵ مترمربع و علاوه بر آن تأمین حداقل یک دسترسی از معاابر فرعی بیش از ۲۰ متر الزامی است.

-۱۳-۱-۱۵-۳-۱ حداقل ۳۰ درصد از مساحت زمین می‌باشد به فضای سبز اختصاص باید

-۱۴-۱-۱۵-۳-۱ به ازای هر ۱۰۰ متر زیربنا دو واحد پارکینگ الزامی است.

۱-۲-۱۵-۳-۱ تجهیزات شهری مقیاس منطقه

احداث مراکز تجهیزات شهری مقیاس منطقه، از قبیل میادین میوه و ترهبار منطقه‌ای (۳۴۳۱)، ایستگاه میانی

جمع‌آوری زباله منطقه‌ای در این محدوده مجاز است

تبصره: احداث باجه یا قسمت محدودی از اداره در رابطه با کاربری تجهیزات شهری که فقط خدمات ارائه می‌نماید

بلامانع است اما این ساختن‌های اسلی و مرکزی اداری مربوط به کاربری تجهیزات شهری فقط در اراضی با

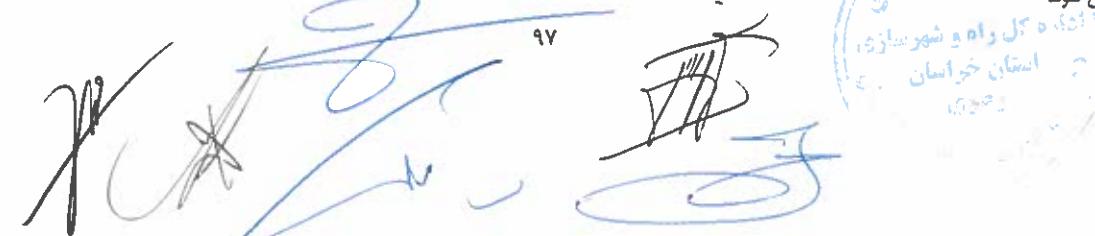
کاربری اداری مجاز است.

احداث و استفاده سایر کاربری‌های غیر از موارد مندرج دریند فوق دارای کاربری ممنوع است.

ب) خواباط استقرار میادین میوه و ترهبار مقیاس منطقه

۱-۲-۱۵-۳-۱ با توجه به ویژگی‌های طبیعی حوزه وجود اراضی بپوشیده ارتفاعات در شهر مشهد، فعالیت میادین میوه و ترهبار مقیاس منطقه‌ای در این حوزه پیشنهاد نگردیده است ولی در صورت نیاز، احداث میادین میوه و ترهبار مقیاس منطقه منوط به انجام مطالعات اثر سنجی کالبدی و ترافیکی و تصویب آن در کمیسیون ماده ۵ و رعایت ضوابط زیر خواهد بود.

^۱بافت پر: قطعات بالای یک هکتار ساخته نشده مستلزم تهیه طرح تفصیلی یا آمده سازی به عنوان بافت خالی شناخته می‌شوند. سایر بانهای منطقه، بافت پر شمرده می‌شوند

۱-۳-۱۵-۴-۲- حداقل مساحت لازم برای میادین میوه و ترهبار مقیاس منطقه‌ای ۵۰۰۰ مترمربع است.

۱-۳-۱۵-۳-۲- حداکثر سطح اشغال میادین میوه و ترهبار منطقه‌ای ۲۰ درصد، حداکثر تراکم ۳۰ درصد و حداکثر تعداد طبقات دو طبقه است.

۱-۳-۱۵-۴-۲- دسترسی میدان میوه و ترهبار با عملکرد منطقه‌ای حداقل از طریق یک معبر عمومی با عرض ۳۰ متر به بالا و نقش عملکردی شریانی درجه ۲ به بالا الزامی است.

۱-۳-۱۵-۵-۲- حداقل ۳۰ درصد از مساحت زمین می‌بایست به فضای سبز اختصاص یابد.

۱-۳-۱۵-۶- به ازای هر ۱۰۰ متر زیربنا در فعالیت میدان میوه و ترهبار مقیاس منطقه دو واحد پارکینگ الزامی است.

۱-۳-۱۵-۷- طراحی گذرگاه‌های داخلی بازار میوه و ترهبار با ورودی و خروجی‌های مجزا می‌بایست به نحوی صورت پذیرد که مسیر ورود و خروج کالا و مشتری کاملاً از یکدیگر مجزا در نظر گرفته شده و هر واحد تجاری توأم با دو گذرگاه دسترسی داشته باشد.

۱-۳-۱۵-۸-۲- استاندارد نمودن مدخل ورودی و خروجی‌های میدان یا بازار به نحوی که مشکل ترددی یا ترافیکی ایجاد نشود.

۱-۳-۱۵-۹- ارتفاع کف تمام شده بارانداز (حداقل با عرض ۲/۵ متر) در محل دریافت کالا جهت سهولت تخلیه می‌بایست به صورت سکو حداقل یک متر بالاتر از کف گذرگاه داخلی طراحی گردد و محلی جهت احداث رمپ در آن پیش‌بینی شود.

۱-۳-۱۵-۱۰-۲- کفسازی و شیب کف غرفه‌ها و باراندازها می‌بایست با توجه به لزوم نظافت و شستشوی روزانه از مصالح مقاوم با شیب مناسب طراحی و احداث گردد.

۱-۳-۱۵-۱۱- گذرگاه‌های مربوط به ورود خریداران به صورت مسقف و یا با طراحی سایه‌بان در طرح منظور گردد.

۱-۳-۱۵-۱۲- موقعیت و نظام دفع ضایعات و زباله با توجه به جهت وزش بادهای غالب، عدم دید و سهولت جمع‌آوری با ورودی جدایگانه در طرح منظور گردد.

۱-۳-۱۵-۱۳- تأسیسات جنبی مانند دفتر، اطلاعات، نمازخانه، نگهداری، سرویس‌های بهداشتی، شیرهای آتش‌نشانی، انبار و سردخانه در طرح‌ها مورد توجه قرار گیرد.

۱-۳-۱۵-۱۴- حتی الامکان غرفه‌های مربوط به عرضه گوشت، طیور و ماهی در طرح به صورت مجزا در نظر گرفته شوند.

۱-۳-۱۵-۱۵- ابعاد یارکینگ می‌بایست بر اساس تعداد و نوع ظرفیت وسایل نقلیه‌ای که به صورت روزانه استفاده خواهند نمود به طور مجزا برای اتومبیل‌های باری و سواری طراحی گردد.

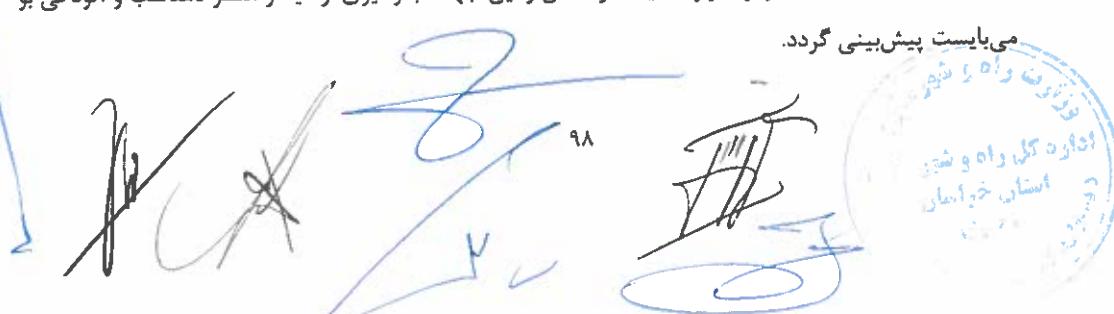
۱-۳-۱۵-۱۶- در هنگام طراحی دهنده هر غرفه می‌بایست حداقل ۳ متر در نظر گرفته شود.

۱-۳-۱۵-۱۷- غرفه‌های میوه و ترهبار دارای متراز حداقل ۴۰ مترمربع باشد

ج) ضوابط استقرار ایستگاه میانی جمع‌آوری زباله منطقه‌ای

۱-۳-۱۵-۱۸- احداث ایستگاه میانی جمع‌آوری زباله منطقه‌ای با حداقل مساحت ۵۰۰۰ مترمربع در بر معتبر شریانی درجه یک با رعایت حداقل فاصله ۲۰۰ متر از اراضی مسکونی و با رعایت ضوابط معاونت خدمات شهری شهرداری با حداکثر زیربنای ۱۰۰ مترمربع و حداکثر تعداد طبقات ۱ طبقه مجاز است.

۱-۳-۱۵-۱۹- حداقل ۱۰ متر رینگ سبز از دیواره سایت در داخل زمین جهت جلوگیری از دید و منظر نامناسب و آلودگی بو می‌بایست پیش‌بینی گردد.

تجهیزات شهری مقیاس ناحیه

احداث مراکز تجهیزات شهری مقیاس ناحیه، از قبیل ایستگاههای جمع‌آوری زباله (۳۴۲۱) ایستگاه آتش‌نشانی (۳۴۲۲)، اورژانس (۳۴۲۳) (۱۱۵)، مراکز سوت (پمپبنزین، CNG و...) شارژ خودروهای برقی و هیبریدی (۳۴۲۴) در این محدوده مجاز است.

تبصره: احداث باجه یا قسمت محدودی از اداره در رابطه با کاربری تجهیزات شهری که فقط خدمات ارائه می‌نماید بالامانع است اما احداث ساختمان‌های اصلی و مرکزی اداری مربوط به کاربری تجهیزات شهری فقط در اراضی با کاربری اداری مجاز است.

احداث و استفاده سایر کاربری‌های غیر از موارد مندرج در بنده فوق دارای کاربری ممنوع است.

الف) ایستگاه جمع‌آوری و دپوی موقت زباله

۱-۱-۳-۱۵-۳-۱- حداقل مساحت لازم برای ایستگاه جمع‌آوری و دپوی موقت زباله در نواحی بر اساس ضوابط معاونت خدمات شهری مشهد است.

۱-۲-۳-۱۵-۳-۱- حداکثر سطح اشغال و تراکم ایستگاه جمع‌آوری و دپوی موقت زباله بر اساس ضوابط معاونت خدمات شهری مشهد و حداکثر تعداد طبقات یک طبقه است.

۱-۳-۱۵-۳-۱- دسترسی ایستگاه جمع‌آوری و دپوی موقت زباله حداقل از طریق یک معتبر عمومی با عرض ۲۰ متر به بالا و نقش عملکردی جمع و پخش کننده به بالا الزامی است.

۱-۴-۳-۱۵-۳-۱- درصد از مساحت زمین می‌بایست به فضای سبز اختصاص یابد.

۱-۵-۳-۱- پیش‌بینی ضوابط بهداشتی جهت جلوگیری از انتقال آلودگی و بو الزامی است.

ب) ضوابط استقرار میادین میوه و ترهبار مقیاس ناحیه

۱-۶-۳-۱۵-۳-۱- حداقل مساحت لازم برای میادین میوه و ترهبار مقیاس ناحیه ۵۰۰ مترمربع است.

۱-۷-۲-۱۵-۳-۱- حداکثر سطح اشغال و تراکم میادین میوه و ترهبار ناحیه ۴۰ درصد و حداکثر تعداد طبقات یک طبقه است.

۱-۸-۳-۱۵-۳-۱- دسترسی میدان میوه و ترهبار با ۶ مترکه ناحیه حداقل از طریق یک معتبر عمومی با عرض ۱۶ متر به بالا و نقش عملکردی جمع و پخش کننده به بالا الزامی است.

۱-۹-۳-۱۵-۳-۱- حداقل ۳۰ درصد از مساحت زمین می‌بایست به فضای سبز اختصاص یابد

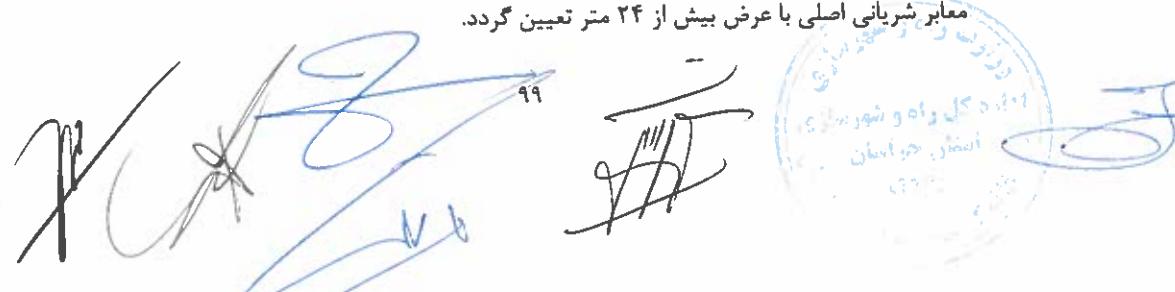
۱-۱۰-۳-۱۵-۳-۱- به ازای هر ۱۰۰ مترمربع زیربنا در کاربری میدان میوه و ترهبار مقیاس ناحیه ۲ واحد پارکینگ الزامی است.

ج) ایستگاه‌های آتش‌نشانی

۱-۱۱-۳-۱۵-۳-۱- استقرار ایستگاه‌های آتش‌نشانی در کلیه کاربری‌ها به جز کاربری‌های فضای سبز، فرهنگی، ورزشی، درمانی و آموزشی بر اساس ضوابط زیر و نیاز سازمان مربوطه مجاز است

(۱) ضوابط دسترسی

۱-۱۲-۳-۱۵-۳-۱- محل ایستگاه‌های آتش‌نشانی برای سهولت ورود به جریان ترافیکی، ضروری است در کنار یا موازی با شبکه معاابر شریانی اصلی با عرض بیش از ۲۴ متر تعیین گردد.

- ۱۵-۳-۱- برای سهولت ورود به جریان ترافیکی از مکان‌یابی ایستگاه‌ها در مکان‌های نزدیک به تقاطع‌ها پرهیز گردد.
- ۱۵-۳-۱- ضروری است در مکان‌یابی ایستگاه‌ها، از انتخاب مکان‌های پرت و نامناسب (شیب‌های نامناسب، پستی و بلندی نامناسب، وضعیت غیرطبیعی آبهای سطحی) اجتناب گردد.
- ۱۵-۳-۱- در مکان‌یابی باید دقت شود که محل انتخاب از کمترین موانع دسترسی‌های موجود و آتی که مدت لازم برای رسیدن به محل حادثه را طولانی می‌کنند، برخوردار باشد.
- ۱۵-۳-۱- در مکان‌یابی ایستگاه‌های آتش‌نشانی و خصوصاً ایستگاه‌های متوسط و بزرگ ضروری است امکان دسترسی به بیش از یک خیابان مدنظر قرار گیرد و ایستگاه دارای دسترسی به دو یا چند شبکه خیابان باشد.

(۲) شعاع عملکرد مفید

- ۱۵-۳-۱- ضروری است در مکان‌یابی ایستگاه‌های جدید، مطالعه کافی در مورد ایستگاه‌های موجود و تعیین شعاع عملکرد مفید آن‌ها صورت پذیرد و برنامه‌ریزی با آگاهی از حوزه خدماتی و شعاع عملکرد ایستگاه‌های موجود صورت گیرد.
- ۱۵-۳-۱- فاصله میان ایستگاه‌های آتش‌نشانی بسته به تراکم جمعیت و کاربری زمین به طور قابل ملاحظه‌ای تفاوت می‌کند و شعاع خدماتی و عملکرد مفید ایستگاه‌ها نیز با یکدیگر فرق دارد. لذا در مکان‌یابی ایستگاه‌ها اصل «حداکثر دسترسی» و «حداقل زمان» یعنی فاصله زمانی ۳ تا ۵ دقیقه (زمان بین شروع آتش‌سوزی تا شروع عملیات آتش‌نشانی) عامل تعیین‌کننده می‌باشد.
- ۱۵-۳-۱- شعاع نهایی عملکرد هر ایستگاه کوچک ۲ کیلومتر، ایستگاه متوسط ۴ کیلومتر و ایستگاه بزرگ ۸ کیلومتر می‌باشد.

(۳) هم‌جواری کاربری

- ۱۵-۳-۱- در تعیین محل ایستگاه ضروری است مسئله نزدیکی به کاربری‌های تجاری (مراکز تجاری شهری، منطقه‌ای و ناحیه‌ای)، پارکینگ‌های عمومی و فضاهای ورزشی (ناحیه و منطقه‌ای)، اماكن تاریخی و فرهنگی، مراکز اداری، صنعتی و تأسیسات حمل و نقل و انبارها و سایر مراکز با میزان خطر بالا موردنوجه قرار گیرد به طوری که حداکثر ظرف مدت ۵ دقیقه گروههای آتش‌نشانی بتوانند خود را به محل حادثه برسانند.

(۴) اندازه قطعه زمین

- ۱۵-۳-۱- مساحت قطعه تفکیکی برای ایستگاه‌های کوچک حداقل ۱۵۰۰ مترمربع و برای ایستگاه‌های متوسط حداقل ۳۰۰۰ مترمربع می‌باشد.
- تبصره: برای مکان‌یابی ایستگاه‌ها در بافت پر^۱ شهری در صورت لزوم و ضرورت، حداقل اندازه قطعه تفکیکی برای ایجاد ایستگاه کوچک باید از ۱۰۰۰ متر کمتر باشد.
- ۱۵-۳-۱- مساحت قطعه تفکیکی برای ایستگاه‌های بزرگ (مادر) حداقل به میزان ۶۰۰۰ مترمربع می‌باشد.
- ۱۵-۳-۱- ابعاد قطعات تفکیکی برای ایستگاه‌های آتش‌نشانی باید به نحوی باشد که تناسب لازم بین طول و عرض قطعه وجود داشته و حداقل عرض ۴۰، ۴۵ و ۶۰ متر برای ایستگاه‌های کوچک، متوسط و بزرگ تأمین گردد.

^۱ بافت پر: قطعات بالای یک هکتار ساخته نشده مسلام تهیه طرح تفکیکی یا آمده سازی به عنوان بافت خالی شاخته می‌شوند. سایر بافت‌های منطقه، بافت پر نموده می‌شوند.

۱۰۰

۳۱ راه و شهرسازی
استاندار خرامان

۱۵-۳-۲۴-۳-۲۴-۳-۱۵-۳-۱- رعایت سایر ضوابط سازمان آتش نشانی و خدمات ایمنی الزامی است
۱۵-۳-۲۵-۳-۲۵-۳-۱۵-۳-۱- ایستگاه های آتش نشانی موجود از ضوابط فوق مستثن است.

۵) اورژانس

۱۵-۳-۲۶-۳-۱۵-۳-۱- استقرار اورژانس در کلیه کاربری ها به جز کاربری های فضای سبز، فرهنگی، ورزشی، درمانی و آموزشی بر اساس ضوابط زیر و نیاز سازمان مربوطه مجاز است

۱۵-۳-۲۷-۳-۱۵-۳-۱- احداث ایستگاه استقرار اورژانس در پلاک های با حداقل مساحت ۲۵۰ مترمربع در بر معابر بیش از ۱۶ متر و نقش عملکردی جمع و پخش کننده و بالاتر با حداکثر سطح اشغال ۶۰ درصد حداکثر تراکم ۹۰ درصد و تعداد طبقات ۲ طبقه مجاز است.

تبصره: در صورت تلفیق کاربری اورژانس با سایر کاربری های شهری، ضوابط سطح اشغال و تراکم و طبقات از ضوابط کاربری مربوطه تعیین می کند

۱۵-۳-۲۸-۳-۱۵-۳-۱- احداث یک واحد اورژانس در حاشیه پارک های مقیاس ناحیه و بالاتر با حداکثر مساحت ۵۰ مترمربع مجاز است.

۱۵-۳-۲۹-۳-۱۵-۳-۱- توصیه می گردد در حاشیه ای-۲۴-۳-۱- جای آتش نشانی محل استقرار حدائق یک واحد اورژانس با مساحت حدائق ۵۰ مترمربع پیش بینی گردد.

و) مراکز سوخت (پمپ بنزین، CNG و ...)

استقرار مراکز سوخت (پمپ بنزین، CNG و ...) در کلیه کاربری ها به جز کاربری های فضای سبز، فرهنگی، ورزشی، درمانی و آموزشی بر اساس ضوابط زیر مجاز است

و-۱) ضوابط استقرار

۱۵-۳-۲۰-۳-۱۵-۳-۱- رعایت ضوابط سازمان حمل و نقل و ترافیک الزامی است.

۱۵-۳-۲۱-۳-۱۵-۳-۱- حدائق فاصله با مراکز عمده جذب سفر مانند مراکز تجاری مقیاس شهری و منطقه ای ۱۰۰ متر می باشد.

۱۵-۳-۲۲-۳-۱۵-۳-۱- حدائق فاصله پمپ بنزین از بیمارستان ها و درمانگاه ها می باشد ۱۰۰ متر باشد.

۱۵-۳-۲۳-۳-۱۵-۳-۱- حدائق فاصله پمپ بنزین از ایستگاه های آتش نشانی و مراکز اورژانس ۱۰۰ متر (در یک طرف خیابان) باشد.

۱۵-۳-۲۴-۳-۱۵-۳-۱- حدائق فاصله از ایستگاه های تقلیل فشار گاز، چاه های آب شرب و پست های برق مطابق با ضوابط سازمان مربوطه.

۱۵-۳-۲۵-۳-۱۵-۳-۱- رعایت حدائق فاصله از فضای سبز به میزان حدائق ۱۰۰ متر الزامی است.

۱۵-۳-۲۶-۳-۱۵-۳-۱- رعایت حدائق فاصله از فضاهای آموزشی (در یک طرف خیابان) ۱۰۰ متر باشد.

۱۵-۳-۲۷-۳-۱۵-۳-۱- رعایت حدائق فاصله از انبار های حاوی مواد اشتعال زا ۱۰۰ متر الزامی است.

۱۵-۳-۲۸-۳-۱۵-۳-۱- احداث پمپ بنزین و گاز در حریم کالها منوع می باشد

۱۵-۳-۲۹-۳-۱۵-۳-۱- رعایت سایر ضوابط سازمان محیط زیست الزامی است

و-۲) ضوابط احداث

۱-۳-۱۵-۴۰-۴- رعایت حداقل ابعاد زمین جهت احداث پمپ بنزین و جایگاه CNG براساس ضوابط شرکت پخش فرآورده های نفتی الزامی است

و-۲) ضوابط شهرسازی

۱-۳-۱۵-۴۱-۳- در صورت وجود کاربری تأسیسات و تجهیزات شهری در نزدیکی زمین متقاضی در صورت امکان به این کاربری هدایت شود.

۱-۳-۱۵-۴۲-۳- کفسازی، نمازایی و سایر موارد مرتبط با بدنی سازی به تأیید حوزه معاونت شهرسازی و معماری شهرداری مشهد برسد.

۱-۳-۱۵-۴۳-۳- در صورت وجود تقاضای احداث کاربری های مرتبط با پمپ بنزین از جمله کارواش، عرضه لوازم یدکی اتومبیل، تعویض روغن و رستوران و ... به شرط وجود فضای لازم تا حداقل ۳۰٪ مساحت زمین به ازای هر ۴ تلمبه بالمانع است.

۱-۳-۱۵-۴۴-۳- احداث یک فیلتر (فضای سبز) حداقل به عمق ۵ متر در اطراف زمین- فضای سبز مذکور به جهت جلوگیری از انتقال مستقیم اصوات مزاحم و بخارات متصاعد شده، از نوع درختان همیشه سبز باشد.

و-۴) ضوابط آتش نشانی

۱-۳-۱۵-۴۵-۳- جلوگیری از برخورد مستقیم آفتاب به پمپ ها و یا سکوها الزامی است.

۱-۳-۱۵-۴۶-۳- عدم استفاده از مصالح و یا وسائل اشتغال زا در احداث پمپ بنزین (sortim) الزامی است.

ز) کارگاه های مزاحم شهری (خدمات فنی خودرو تعمیرگاه خودرو سبک، آهنگری، تراشکاری)

۱-۳-۱۵-۴۷-۳- در طرح تفصیلی شهر مشهد کارگاه های مزاحم شهری پیش بینی نگردیده است بلکه ضوابط استقرار کارگاه های مزاحم شهری در محدوده های مجاز ذکر گردیده است که نیازمند تهیه طرح مکان یابی و تأثیت در کمیسیون ماده ۵ شهر مشهد است. احداث کارگاه های مزاحم شهری در کاربری های خدمات عمومی غیر انتفاعی (فرهنگی، ورزشی، آموزشی، درمانی و فضای سبز، مخلوط) منوع می باشد

تبصره ۱ : احداث خدمات فنی خودرو تعمیرگاه خودرو سبک در حاشیه محورهای مختلف به صورت درونگرا براساس ضوابط زیر مجاز است.

تبصره ۲: نمایندگی های فروش خودرو که در داخل خود برخی خدمات فنی را ارائه می دهند از شمول ضوابط کارگاهی خارج بوده و کاربری تجاری محسوب می گردد

۱-۳-۱۵-۴۸-۳- با توجه به ضرورت و نیاز به استقرار کاربری های مزاحم شهری در سطح نواحی، استقرار این فعالیت به صورت درون گرا در پلاک های با حداقل مساحت ۲۰۰۰ مترمربع در حاشیه معابر با عرض حداقل ۳۰ متر و نقش عملکردی جمع و پخش کننده و بالاتر با رعایت ضوابط زیر مجاز است.

۱۰۳

دیار و مسکن
امانی خواهان

محل استقرار بنا	حدائق تفکیک اعیانی	حداکثر ارتفاع	حداکثر طبقه	حداکثر تراکم	حداکثر سطح اشغال	حدنصاب تفکیک مترمربع
سه طرف سایت با حیات مرکزی	۳۰	۵	۱	۵۰	۵۰	۵۰۰۰-۲۰۰۰
	۳۵	۸	۲	۵۵	۴۵	۱۰۰۰-۵۰۰۰
	۴۰	۸	۲	۶۰	۴۰	۳۰۰۰-۱۰۰۰
نیازمند طرح جامعی	۵۰	۸	۲	۶۵	۳۵	بیش از ۳۰۰۰

۱-۱۵-۳-۴۹-۳-پیش‌بینی بر پلاک با فعالیت‌های مرتبط از جمله فروش خودرو در سطح اشغال مجاز توصیه می‌گردد.

۱-۱۵-۳-۱-۵۰-۲-درصد از مساحت زمین می‌بایست به فضای سبز اختصاص یابد.

۱-۱۵-۳-۱-۵۱-۳-پیش‌بینی شیر آتش‌نشانی در مجموعه الزامی است.

۱-۱۵-۳-۱-۵۲-۳-حدائق دو ورودی برای سایت‌های با مساحت بیش از ۵۰۰۰ مترمربع می‌بایست طراحی گردد.

۱-۱۵-۳-۱-۵۳-۳-حدائق عرض ورودی اصلی ۵ متر و حدائق عرض ورودی دوم (در صورت نیاز) ۲,۵ متر است. ورودی دوم حدائق می‌بایست به یک معبر جمع و پخش‌کننده با حدائق عرض ۲۰ متر دسترسی داشته باشد.

ح) ضوابط استقرار پایگاه امداد و مدیریت بحران

۱-۱۵-۳-۱-۵۴-۳-حدائق مساحت لازم برای استقرار پایگاه امداد و مدیریت بحران ۱۰۰۰ مترمربع است.

۱-۱۵-۳-۱-۵۵-۳-حدائق سطح اشغال و تراکم پایگاه امداد و مدیریت بحران ۷۰ درصد و حداکثر تعداد طبقات یک طبقه و حداکثر ارتفاع ۱۲ متر مجاز است.

۱-۱۵-۳-۱-۵۶-۳-دسترسی پایگاه امداد و مدیریت بحران حدائق از طریق یک معبر عمومی با عرض ۱۲ متر به بالا و نقش عملکردی محلی اصلی به بالا الزامی است.

۱-۱۵-۳-۱-۵۷-۳-حدائق ۱۵ درصد از مساحت زمین می‌بایست به فضای سبز اختصاص یابد

۱-۳-۱- سبز و طبیعی (پارک)

۱-۳-۱-۱- پارک مقیاس شهر

۱-۳-۱-۱-۱- در پارک‌های مقیاس شیر احداث پارک‌های جنگلی و کوهستان و بوستان‌های اصلی شهر (پارک شهری ۴۱۳۱) بر اساس ضوابط زیر مجاز است.

۱-۳-۱-۲- احداث هرگونه کاربری‌های مغایر با موارد فوق در اراضی با کاربری پارک شهری ممنوع است.

الف) پارک‌های جنگلی و کوهستان (۴۱۳۱)

الف-۱) فعالیت‌های مجاز به استقرار در پارک جنگلی و کوهستان

۱-۳-۱-۲- با توجه به ویژگی منحصر به فرد فضاهای سبز ویژه جنگلی و کوهستان، هرگونه ساخت و ساز به صورت دائمی در پارک‌های جنگلی و کوهستان ممنوع بوده و فعالیت‌های مکمل و پشتیبان فضای سبز در قالب موارد زیر به صورت سازه‌ای سبک و در قالب سطح اشغال مجاز، بلامانع خواهد بود:

- فضاهای ورزشی روباز و سرپوشیده تجهیز شده به صورت عام و ورزش‌های خاص
- باغ‌های ویژه گل و گیاه
- واحدهای عرضه مواد غذایی و آشامیدنی، محصولات فرهنگی، وسایل بازی و ورزشی
- محوطه‌های نمایش فیلم، تئاتر و برنامه‌های دسته جمعی (فعالیت‌های فرهنگی)

۱-۳-۱-۴- احداث مسیرهای ویژه دوچرخه‌سواری، میدان اسکیت، تولید و تکثیر گل و گیاه مجاز است.

تبصره: هرگونه ایجاد یا توسعه مسیرهای سواره در محدوده پارک‌های جنگلی و کوهستانی ممنوع است

۱-۳-۱-۵- احداث تأسیسات جانبی موردنیاز فضای سبز از قبیل نمازخانه، سرایداری، تأسیسات آبرسانی و برق‌رسانی، ساختمان اداری پارک مجاز است.

۱-۳-۱-۶- احداث سرویس بهداشتی عمومی و اتاق مادر و کودک بر اساس ضوابط مربوطه الزامی است.

۱-۳-۱-۷- احداث ایستگاه سنجش آلودگی هوا با رعایت ضوابط مرتبط با آن مجاز است.

۱-۳-۱-۸- هرگونه کاربری بهغیراز موارد ذکر شده فوق در کاربری فضای سبز ممنوع است.

الف-۲) ضوابط احداث بنا

۱-۳-۱-۹- هرگونه تفکیک پارک‌های جنگلی و کوهستان ممنوع می‌باشد.

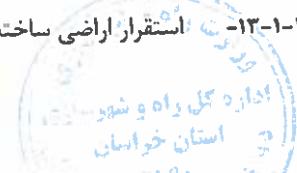
۱-۳-۱-۱۰- شکل گیری فضاهای خدماتی و فعالیت‌های مجاز به صورت احداث سازه‌های سبک تا حداقل سطح اشغال و تراکم ساختمانی برای اراضی تا ده هکتار ۳ درصد تا حداقل مساحت ۲۰۰۰ مترمربع و حداقل سطح اشغال و تراکم برای اراضی بیش از ۱۰ هکتار ۲ درصد تا حداقل مساحت ۴۰۰۰ مترمربع مجاز است.

تبصره: بهره‌برداری‌های انتفاعی و مستحقات موجود در ضایعه سطح اشغال و تراکم مجاز، محاسبه می‌گردد.

۱-۳-۱-۱۱- حداقل تعداد طبقات ۱ طبقه و حداقل ارتفاع ۵ متر است.

۱-۳-۱-۱۲- حداقل سطح پیوسته جرم گذاری ۵۰۰ مترمربع است.

۱-۳-۱-۱۳- استقرار اراضی ساخته شده می‌بایست در اراضی با شیب کمتر از ۱۵ درصد صورت پذیرد.

۱۴-۱-۱۶-۳-۱- احداث یک طبقه زیرزمین حداکثر معادل سطح طبقه همکف در سطح اشغال مجاز بهمنظور استفاده برای تأسیسات، انباری یا سرویس‌های بهداشتی بدون احتساب در تراکم ساختمانی مجاز است

۱۵-۱-۱۶-۳-۱- حفظ درختان موجود و جلوگیری از هرگونه قطع درختان الزامی است.

۱۶-۱-۱۶-۳-۱- به ازای هر 500 مترمربع مساحت پارک تخصیص یک واحد پارکینگ بهصورت روباز و یا زیر سطحی در تلفیق با فضای سبز ضروری است.

تبصره: در صورت پیش‌بینی فعالیت‌های انتفاعی و غیر انتفاعی در محدوده پارک پیش‌بینی پارکینگ مورد نیاز هر فعالیت بر اساس مساحت زیربنا مازاد بر پارکینگ مورد نیاز پارک الزامی است.

۱۷-۱-۱۶-۳-۱- دسترسی اراضی فضای سبز مقیاس شهر حداقل از طریق یک معبّر عمومی با عرض 30 متر به بالا و نقش عملکردی شریانی درجه‌دو به بالا الزامی است.

۱۸-۱-۱۶-۳-۱- حداکثر مساحت زیربنای اداری و نگهداری پارک‌های جنگلی و کوهستان 50 مترمربع است.

(ب) بوستان‌های اصلی شهر (۴۱۳۱)

ب-۱) فعالیت‌های مجاز به استقرار در بوستان‌ها

۱۹-۱-۱۶-۳-۱- احداث پارک و فضای سبز عمومی مقیاس شهر در این کاربری مجاز است

۲۰-۱-۱۶-۳-۱- احداث فعالیت تفریحی گردشگری مقیاس محله و ناحیه در قالب فعالیت‌های مکمل پارک در محدوده سطح اشغال و تراکم مجاز پارک مجاز است.

ب-۲) ضوابط کاربری فضای سبز مقیاس شهر

۲۱-۱-۱۶-۳-۱- حداقل اندازه قطعه تفکیکی کاربری فضای سبز مقیاس شهر پنج هکتار می‌باشد.

۲۲-۱-۱۶-۳-۱- احداث فعالیت‌های مکمل فضای سبز نظیر واحدهای عرضه مواد غذایی و آشامیدنی، محصولات فرهنگی، وسائل بازی و ورزشی، محوطه‌های نمایش فیلم، تئاتر و برنامه‌های دسته‌جمعی (فعالیت‌های فرهنگی)، (۲۶۲۱)، گالری و نگارخانه (۲۶۳۱) در قالب سطح اشغال و تراکم زیر مجاز است

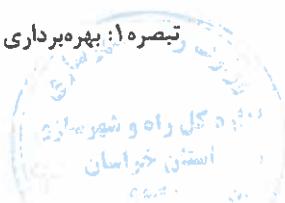
۲۳-۱-۱۶-۳-۱- حداکثر سطح اشغال برای اراضی تا ده هکتار 5 درصد، حداکثر تراکم 7 درصد تا حداکثر مساحت 5000 مترمربع است.

۲۴-۱-۱۶-۳-۱- حداکثر سطح اشغال برای اراضی 10 هکتار تا 50 هکتار، 3 درصد، حداکثر تراکم 4 درصد تا حداکثر مساحت 8000 مترمربع است.

۲۵-۱-۱۶-۳-۱- حداکثر سطح اشغال برای اراضی 50 هکتار تا 100 هکتار، 1.5 درصد، حداکثر تراکم 2 درصد تا حداکثر مساحت 15000 مترمربع است.

۲۶-۱-۱۶-۳-۱- حداکثر سطح اشغال برای اراضی 100 هکتار و بیشتر، 1.5 درصد، حداکثر تراکم 2 درصد تا حداکثر مساحت 20000 مترمربع است.

تبصره ۱: بهره‌برداری‌های انتفاعی و مستحدثات موجود در ضابطه سطح اشغال و تراکم مجاز، محاسبه می‌گردد.

۳-۱-۲۷-۱-۱۶-۳-۱- احداث مسیرهای ویژه دوچرخه‌سواری، میدان اسکیت، تولید و تکثیر گل و گیاه مجاز است.

۳-۱-۲۸-۱-۱۶-۳-۱- حداکثر تعداد طبقات در کاربری فضای سبز مقیاس شهر ۲ طبقه و حداکثر ارتفاع ۷ متر است.

۳-۱-۲۹-۱-۱۶-۳-۱- حداکثر زیربنای فضای اداری به میزان ۲۰۰ مترمربع و نگهبانی پارک‌ها به ازای هر ورودی اصلی تا ۵۰ مترمربع بوده و جزو تراکم ساختمانی محسوب نمی‌گردد.

۳-۱-۳۰-۱-۱۶-۳-۱- سطح سرویس‌های بهداشتی و اتاق مادر و کودک‌جزو تراکم ساختمانی محسوب نمی‌گردد.

۳-۱-۳۱-۱-۱۶-۳-۱- حداکثر سطح پیوسته جرم گذاری نمی‌بایست از ۵۰۰ مترمربع بیشتر شود.

۳-۱-۳۲-۱-۱۶-۳-۱- استقرار سطح اشغال مجاز می‌بایست در اراضی با حداقل شیب (شیب کمتر از ۱۰ درصد) صورت پذیرد.

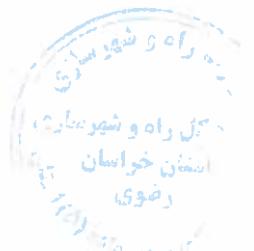
۳-۱-۳۳-۱-۱۶-۳-۱- احداث یک طبقه زیرزمین حداکثر معادل سطح طبقه همکف در سطح اشغال مجاز به منظور استفاده برای تأسیسات، انباری یا سرویس‌های بهداشتی و اتاق مادر و کودک بدون احتساب در تراکم ساختمانی مجاز است.

۳-۱-۳۴-۱-۱۶-۳-۱- حفظ درختان موجود و جلوگیری از هرگونه قطع درختان الزامی است.

۳-۱-۳۵-۱-۱۶-۳-۱- به ازای هر ۵۰۰ مترمربع مساحت پارک تخصیص یک واحد پارکینگ به صورت روباز و یا فضای زیرسطحی در تلفیق با فضای سبز ضروری است و جزو تراکم محاسبه نمی‌گردد.

تبصره: در صورت پیش‌بینی فعالیت‌های انتفاعی و غیر انتفاعی در محدوده پارک پیش‌بینی پارکینگ مورد نیاز هر فعالیت بر اساس مساحت زیریننا مازاد بر پارکینگ مورد نیاز پارک الزامی است. بدیهی است تامین پارکینگ می‌بایست در تلفیق با پارکینگ پارک صورت پذیرفته و نمی‌تواند موجب ایجاد دسترسی سواره به فعالیت‌های داخل پارک شود

۳-۱-۱۶-۳-۶- در طراحی پارک شهری حداکثر ۱۰ درصد از سطح عرصه جهت فضاهای ارتباطی و ۱۰ درصد مازاد بر سطح اشغال مجاز می‌تواند به سطح مانع جذب آب اختصاص یابد و مابقی آن می‌بایست به گونه‌ای طراحی شود که جاذب سطح آب بوده و دارای امکان کاشت درخت ریشه دار باشد.

۱-۳-۲-۱۶-۳-۱- پارک مقیاس ناحیه

الف) فعالیت‌های مجاز

۱-۲-۱۶-۳-۱- صرفاً احداث مراکز فضای سبز در سطح ناحیه، شامل بستان‌های ناحیه‌ای (۴۱۲۱) در این کاربری مجاز است.

۱-۲-۲-۱۶-۳-۱- احداث فعالیت تفریحی گردشگری مقیاس محله و ناحیه در قالب فعالیتهای مکمل پارک در محدوده سطح اشغال و تراکم مجاز پارک مجاز است.

ب) ضوابط کاربری فضای سبز مقیاس ناحیه

۱-۳-۲-۱۶-۳-۱- حداقل اندازه قطعه تفکیکی کاربری فضای سبز مقیاس ناحیه ۱۰۰۰۰ مترمربع (یک هکتار) است.
تبصره: فضاهای سبز موجود از این ضابطه مستثنی می‌باشند

۱-۳-۲-۱۶-۳-۱- احداث فعالیتهای مکمل فضای سبز نظیر واحدهای عرضه مواد غذایی و آشامیدنی، محصولات فرهنگی، وسائل بازی و ورزشی، محوطه‌های نمایش فیلم، تئاتر و برنامه‌های دسته‌جمعی (فعالیت‌های فرهنگی)، (۲۶۲۱)، گالری و نگارخانه (۲۶۳۱) در قالب سطح اشغال و تراکم زیر مجاز است

۱-۳-۲-۱۶-۳-۱- حداکثر تراکم فضای سبز مقیاس ناحیه ۷ درصد، جداکثر سطح اشغال ۵ درصد و جداکثر تعداد طبقات ۲ طبقه و جداکثر ارتفاع ۷ متر است.

تبصره ۱: تغییر بناها و فضاهای ارزشمند به فضاهای سبز خاص مشمول ضوابط فوق نبوده و نیازمند تهیه طرح ویژه و تصویب در کمیسیون ماده ۵ می‌باشند.

تبصره: بهره‌برداری‌های انتفاعی و مستحبات موجود در ضابطه سطح اشغال و تراکم مجاز، محاسبه می‌گردد.

۱-۳-۲-۱۶-۳-۱- جداکثر سطح اشغال فضای اداری و نگهداری پارک‌ها ۵۰ مترمربع بوده و جزو تراکم ساختمانی محسوب نمی‌گردد.

۱-۳-۲-۱۶-۳-۱- سطح سرویس‌های بهداشتی و اتاق مادر و کودک جزو تراکم ساختمانی محسوب نمی‌گردد.

۱-۳-۲-۱۶-۳-۱- دسترسی اراضی فضای سبز مقیاس ناحیه جداکثر از طریق یک معتبر عمومی با عرض ۲۰ متر به بالا و نقش عملکردی جمع و پخش کننده به بالا الزامی است. فضاهای سبز موجود از این ضابطه مستثنی می‌باشند.

۱-۳-۲-۱۶-۳-۱- به ازای هر ۱۵۰ مترمربع فضای سبز مقیاس ناحیه یک واحد پارکینگ تا میزان جداکثر ۸ درصد سطح پارک در تلفیق با فضای سبز الزامی است.

تبصره: در صورت پیش‌بینی فعالیت‌های انتفاعی و غیر انتفاعی در محدوده پارک پیش‌بینی پارکینگ مورد نیاز هر فعالیت بر اساس مساحت زیربنای مازاد بر پارکینگ مورد نیاز پارک الزامی است. بدیهی است تامین پارکینگ می‌بایست در تلفیق با پارکینگ پارک صورت پذیرفته و نمی‌تواند موجب ایجاد دسترسی سواره به فعالیت‌های داخل پارک شود.

۱-۳-۲-۱۶-۳-۱- در طراحی پارک ناحیه جداکثر ۱۰ درصد از سطح عرصه جهت فضاهای ارتباطی و ۱۰ درصد مازاد بر سطح اشغال مجاز می‌تواند به سطح مانع جذب آب اختصاص یابد و مابقی آن می‌بایست به گونه‌ای طراحی شود که

۱-۳-۲-۱۶-۳-۱- ۵ کل راه و جاذب سطح آب بوده و دارای امکان کاشت درخت ریشه دار باشد.

استان خواستان
رسوی

۱-۳-۱۶-۳- پارک مقیاس محله

الف) فعالیت‌های مجاز

۱-۳-۱۶-۳-۱- احداث فضای سبز مقیاس محله، شامل پارک‌ها و بوستان‌های محلی (۴۱۱۱) در این کاربری مجاز است.

ب) ضوابط کاربری فضای سبز مقیاس محله

۱-۳-۱۶-۳-۲- حداقل اندازه قطعه تفکیکی کاربری فضای سبز مقیاس محلی ۱۰۰۰ مترمربع است.

تبصره: فضاهای سبز موجود از این ضابطه مستثنی می‌باشند

۱-۳-۱۶-۳-۳- احداث کافی‌شاب یا واحد اخذیه‌فروشی کوچک با سازه سبک در پارک‌های با مساحت بیش از ۱۰۰۰ مترمربع با حداقل مساحت ۳۰ مترمربع و حداقل تعداد طبقات ۱ طبقه روی زیرزمین مجاز است.

۱-۳-۱۶-۳-۴- دسترسی اراضی فضای سبز با عملکرد محله‌ای حداقل از طریق یک معتبر عمومی با عرض ۱۲ متر به بالا الزامی است.

تبصره: فضاهای سبز موجود از این ضابطه مستثنی می‌باشند

۱-۳-۱۶-۳-۵- حداقل مساحت فضای نگهبانی در پارک‌های محلی با مساحت بیش از ۱۰۰۰ مترمربع تا ۱۰ مترمربع مجاز است.

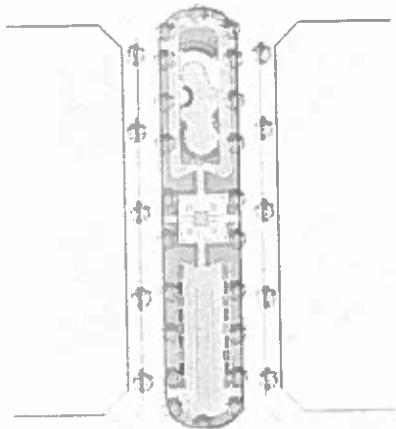
۱-۳-۱۶-۳-۶- احداث سرویس‌های بهداشتی و اتاق مادر و کودک در پارک‌های با مساحت بیش از ۱۰۰۰ مترمربع الزامی بوده و سطح آن جزو تراکم محاسبه نمی‌گردد.

۱-۳-۱۶-۳-۷- احداث کتابخانه و قرائت‌خانه‌های کوچک در پارک‌های با مساحت بیش از ۱۰۰۰ مترمربع جمعاً تا میزان ۵۰ مترمربع مجاز است.

۱-۳-۱۶-۳-۸- میزان کل سطح ساخته شده در پارک‌های محله‌ای نمی‌بایستی از ۵ درصد سطح پارک فراتر رود.

۱-۳-۱۶-۴- پارک مقیاس همسایگی

با توجه به کمبود فضاهای سبز مقیاس محله‌ای در بسیاری از محلات شهر مشهد و سیاستهای تامین خدمات در این حوزه از یک طرف و عرض مناسب معابر در برخی از محلات و امکان تغییر مقطع عرضی و تغییر نقش ترافیکی آن از طرف دیگر در طرح تفصیلی شهر مشهد ایجاد پارک‌های مقیاس همسایگی با استفاده از تغییر مقطع عرضی معابر پیش‌بینی گردیده است.

الف) ضوابط کاربری فضای سبز مقیاس همسایگی

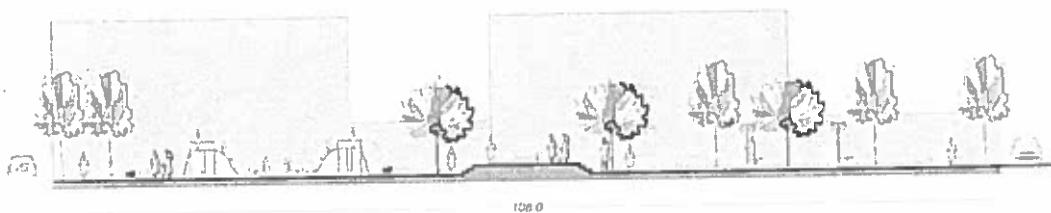
۱-۴-۱۶-۳-۱- احداث فضای سبز مقیاس همسایگی، در این محدوده مجاز است.

۲-۴-۱۶-۳-۱- احداث مسیرهای ویژه دوچرخه‌سواری مجاز است.

۳-۴-۱۶-۳-۱- در راستای سرزندگی فضاهای مذکور بهره‌برداری پلاک‌های مجاور به صورت یک واحد تجاری و تفریحی با فعالیت رستوران، کافه، کافه کتاب در مقیاس محلی با رعایت ضوابط مربوطه توصیه می‌گردد.

۴-۴-۱۶-۳-۱- حداقل عرض معتبر برای تغییر مقطع عرضی و اختصاص بخشی از آن به فضای سبز همسایگی ۱۸ متر و حداقل عرض پارک واحد همسایگی ۸ متر است.

۵-۴-۱۶-۳-۱- حداکثر فضای اختصاص یافته به فضای بازی کودکان ۴۰ درصد است.

۶-۴-۱۶-۳-۱- در خصوص املاک واقع در نبش تقاطع‌ها، میزان پخته برابر با یک دهم مجموع عرض دو معتبر (در معابر دارای زاویه کمتر از ۱۳۵ درجه با یکدیگر) تعیین می‌گردد. رعایت پخته در املاک واقع در نبش بن بست و املاک نبش منتهی به پیاده راه یا کاربری سبز و طبیعی الزامی نیست. رعایت پخته در حاشیه محورهای پیاده مدار و کاربری پارک مقیاس همسایگی الزامی است. در صورت وجود طرح تفکیکی، طرح تفکیکی ابلاغی ملاک عمل پخته ها است.

۷-۴-۱۶-۳-۱- در پلاک‌های حاشیه فضای سبز واحد همسایگی دسترسی پارکینگ از معتبر شرقی یا غربی مجاور ممنوع است.

۱-۳-۵- کاربری های پارک و فضای سبز (ستاره دار در نقشه طرح تفصیلی)

کاربری های پارک و فضای سبز (ستاره دار در نقشه طرح تفصیلی) شامل آن دسته از پلاک های با کاربری های آموزشی می باشدند که در طرح تفصیلی بیشین دارای کاربری آموزشی بودند و در وضع موجود به صورت انتفاعی (مسکونی یا تجاری مغایر با کاربری مصوب) احداث و یا تفکیک گردیده اند و مدارکی دال بر تغییر کاربری قانونی این پلاک ها را نگردیده است. با توجه به وضعیت موجود این کاربری ها در سرانه کاربری آموزشی محاسبه نگردیده اند ولیکن در راستای حفظ حقوق عمومی، این پلاک ها با کاربری طرح های پیشین و به صورت ستاره دار مشخص گردیده اند. نظر به اینکه هدف از ستاره دار کردن این اراضی خدماتی، جلوگیری از تنصیع حقوق عمومی در برخورداری از خدمات بوده است لذا این اراضی میباشند به لحاظ سابقه مورد بررسی قرار بگیرند.

الف-در صورتی که این اراضی دارای سابقه واگذاری دولتی با کاربری خدماتی باشند کاربری خدماتی ثبت شده تلقی میشود. استعلام از اداره کل راه و شهرسازی (معاونت املاک و حقوقی) الزامی می باشد.

ب-در صورتی که این اراضی جزو سهم خدمات و تعهدات امده سازی باشند (دارای سابقه توافق جهت تخصیص به خدمات) کاربری خدماتی ثبت شده تلقی میشود. بررسی این موضوع توسط شهرداری صورت می پذیرد.

پ-کلیه پلاک هایی که برابر بررسی های صورت گرفته توسط شهرداری سهم خدمات خود را پرداخت نموده اند قابلیت پاسخگویی برای تراکم و سطح اشغال و طبقات پلاک های دارای کاربری انتفاعی مجاور را خواهند داشت. مسئولیت صحت این امر بر عهده شهرداری مشهد خواهد بود.

ت-در صورتی که هیچکدام از موارد الف و ب و پ مشمول ملک نباشد:

ت ۱- در پلاک های با مساحت کمتر از ۱۰۰۰ مترمربع، شهرداری می تواند با اعمال قوانین مربوط (ماده ۱۰۱ اصلاحی قانون شهرداریها و تبصره ۴ ماده واحده قانون تعیین وضعیت املاک واقع در طرح های دولتی و شهرداریها) نسبت به پاسخگویی با تراکم اعلام شده (بر اساس کاربری انتفاعی مجاور) به پلاک مذکور اقدام نماید.

تبصره ۱- در پلاک های واقع در حاشیه معابر مختلط و یا در املاک دارای دو بر (حدائق یکی از معابر می باشندی با عرض ۲۰ متر باشد) در ازای احداث حدائق دو طبقه کاربری خدماتی، احداث حداکثر ۴ طبقه کاربری تجاری، برایت حداکثر تراکم، سطح اشغال و طبقات بلامانع است.

تبصره ۲- در صورت درخواست متقاضی، پاسخگویی پلاک با کاربری خدماتی مشروط به تامین ضوابط کاربری مربوطه با تایید مدیریت شهری (از حیث محل فرارگیری)، بلامانع است.

ت ۲- در پلاک های با مساحت بیش از ۱۰۰۰ مترمربع که سابقه اعمال مواد قانونی فوق الذکر را ندارند، تخصیص زمین سهم ناشی از اعمال ماده ۱۰۱ قانون شهرداری ها (کاربری های خدماتی) و تبصره ۴ ماده واحده قانون تعیین وضعیت املاک واقع در طرح های دولتی و شهرداری ها به کاربری خدماتی الزامی است. قابل ذکر است بر اساس صور تجلیسه حاضر اخذ حقوقات شهرداری به استناد تبصره ۴ ماده واحده فوق الذکر با کاربری انتفاعی در تنظیم صلح نامه توصیه میگردد.

تبصره- در صورت عدم وجود حدائق مساحت و یا عرض معبر و نقشه مناسب جهت پاسخگویی با کاربریهای ورزشی، درمانی، فرهنگی یا آموزشی، اختصاص مساحت باقیمانده با کاربری فضای سبز عمومی مجاز است.

- باغ: طبق مفاد بند "د" ماده "یک" آینه اجرایی ماده (۱) قانون اصلاح قانون حفظ و گسترش فضای سبز در شهرها مصوب ۱۳۸۸/۰۴/۲۰ مجمع تشخیص مصلحت نظام به محلی اتلاق می شود که حداقل یکی از مشخصات ذیل داشته باشد.

- ۱- داشتن حداقل ۵۰۰ متر مربع مساحت در صورت وجود بنا و مستحداثات در زمین به طور متوسط در هر شانزده (۱۶) متر مربع محوطه باز خارج از ساختمان یک اصله درخت و در صورت عدم سابقه احداث بنا به طور متوسط هر بیست و پنج (۲۵) متر مربع یک اصله درخت مثمر و یا غیر مثمر و یا ترکیبی از آنها غرس شده باشد. قطع و امحای درختان موجب عدم احتساب تعداد درختان کر شده در آمار (لحاظ شده در این بند) نخواهد بود.
- ۲- دارا بودن سند مالکیت و یا سند مادر قبل از تفکیک به عنوان باغ، باعچه، زمین منجر و باع عمارت.
- ۳- دارا بودن سابقه برای دایر باغ، دایر باعچه، دایر مشجر از کمیسیون ماده دوازدهم (۱۲) قانون زمین شهری
- ۴- محل هایی که در حریم شهر توسط وزارت جهاد کشاورزی باع شناخته شده اند.
- ۵- محل هایی که به تشخیص شورای اسلامی باع شناخته می شوند.

الف- فعالیت های مجاز به استقرار در باغات:

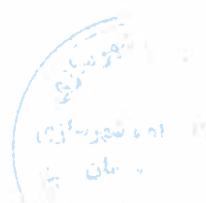
۱-۱-۱-۱-۱-در خصوص باغات واقع در محدوده شهر مشهد، دستورالعمل ماده ۱۴ قانون زمین شهری ملاک عمل است. در چارچوب دستورالعمل مذکور احداث فعالیت های زیر (علاوه بر فعالیت های ذکر شده در دستورالعمل) در قالب سطح اشغال و تراکم مندرج در دستورالعمل فوق مجاز است:

- واحد های آموزشی عمومی مقیاس محله و ناحیه شامل مهدکودک، آمادگی و پیش دبستانی (آموزش های پیش دبستانی کد: ۲۲۱۱)، دبستان (کد: ۲۲۱۲) و راهنمایی (متوسطه اول) (کد: ۲۲۲۱).
  - کاربری اداری مقیاس ناحیه (۱-۲۳۱۱) و مقیاس منطقه (۲۳۱۲).
  - کاربری ورزشی مقیاس محله (۲۴۱۰)، ناحیه (۲۴۲۰) و منطقه (۲۴۳۰).
  - کاربری های درمانی شامل مراکز نگهداری کودکان (۲۵۴۲)، خانه سالمندان (۲۵۴۵) و مراقبت های نه لولین و توان ب سنی (۲۵۴۷) و کلینیک های دامپزشکی (۲۵۴۷).
  - کاربری فرهنگی- هنری (۲۶۰۰) در کلیه مقیاس ها
  - کاربری تفریحی شامل کلوب بازی (کد: ۵۱۱۱)، باغات موضوعی (۵۱۲۳)، باع تالار (۵۱۲۵) (۶۲۱۳).
  - مراکز اقامتی شامل هتل (۶۱۱۱) و بوتیک هتل و محوطه های اقامتی با غلبه فضای باز (۶۲۱۳).
  - واحد های اداری غیردولتی ویژه شامل سمن ها و تشکل های غیردولتی و مردم نهاد با فعالیت غیراقتصادی و غیرانتفاعی (کد: ۲۳۲۱)، دفاتر و کالت (کد: ۲۳۲۲)، دفاتر اسناد رسمی و ازدواج و طلاق (کد: ۲۳۲۳)، دفاتر روزنامه و مجله (کد: ۲۳۲۴) و دفاتر مهندسی (کد: ۲۳۲۵).
  - فعالیت های تجاری سازگاری با فضای سبز مانند رستوران، کافی شاپ، دفاتر شرکت های خصوصی و ...
- ۱-۱-۲-۱-با توجه به رویکرد تفریحی فراغتی در اراضی محدوده روستایی، صرفا در این محدوده و در اراضی که مالکیت خصوصی آن (با اخذ تاییدیه از اداره کل راه و شهرسازی) احراز گردیده است و با کاربری پارک و فضای سبز تعیین

گردیده است، استفاده از ضوابط مربوط به باغ در پلاک های مذکور مشروط به احداث باغ و رسیدن به شرایط احراز باغ مجاز است.

۱-۳-۱-۱۷-۳-۱ در خصوص پرونده های دارای سند باغی، احداث بنا می بایست بر اساس ضوابط کاربری "باغات در پهنه مسکونی" صورت پذیرد. بدینه است احداث بنا با کاربری مسکونی گونه مجاور تنها با اخذ مجوز از کمیسیون ماده ۷ مجاز است

۱۱۲

۱۸-۳-۱- سبز و طبیعی (حریم)

۱۸-۳-۱- حريم کالها و مسیلها

بستر کال و مسیل ها براساس استاد دریافتی و تصاویر هوایی موجود به عنوان یکی از ویژگیهای هویتی بستر در نقشه کاربری اراضی منعکس گردیده است. بدینه است در صورتی که براساس مطالعات به روز ارگان متولی مسیل های بیشتری شناسایی گردند موقعیتهای مذکور نیز به بستر مسیل های منعکس شده اضافه خواهد گردید. حفظ بستر مسیل ها و کالاهای در راستای الف) صیانت از ویژگیهای طبیعی بستر و ب) ملاحظات زیست محیطی و پ) ایجاد بستر حقوقی برای جلوگیری از تصرف مسیل ها و کالاهای جزو اساس طرح بوده و الزامی است.

حریمکال و مسیل های بر اساس اعلام نظر سازمان آب منطقه ای و نقشه کاربری اراضی پیشنهادی خواهد بود. هرگونه تجاوز به بستر و حریم های مربوطه ممنوع است.

» ضوابط شهرسازی

- ۱-۱-۱۸-۳-۱- هرگونه پوشاندن و مسدود کردن بستر کالها در محدوده شهر مشهد ممنوع است.
- ۱-۲-۱۸-۳-۱- مالکان ساختمان های مشرف به فضاهای سبز، حریم کالها نمی توانند راه ورودی سواره ساختمان را از داخل آنها منظور نمایند، لیکن پیش بینی ورودی پیاده و پنجره در این گونه پلاک های طرف فضاهای سبز کالها و حریم های آنها بلامانع است
- ۱-۳-۱۸-۳-۱- بهره برداری از طبقه همکف پلاک های حاشیه محورهای مذکور جهت ارتقای کیفیت محیطی و افزایش امنیت اجتماعی و نظارت پذیری به صورت تجاری، مسکونی با فعالیت های مرتبط با فراغت و تفریح همچون رستوران، کافه، کتاب فروشی با ضوابط مجاز گونه مسکونی مجاور (سطح تجاری در فضای مازاد بر پارکینگ مورد نیاز مسکونی در طبقه همکف) با اخذ مجوز از شهرداری بلامانع است.
- بدینه است تغییر کاربری پلاک های مجاور با کاربری خدمات عمومی غیر انتفاعی (فضای سبز، ورزشی، درمانی، آموزشی و فرهنگی) ممنوع است.
- ۱-۴-۱۸-۳-۱- در راستای سرزنشدگی فضاهای سبز مسیل ها و کالها استقرار فضای نشستن و فضای باز فعالیت های رستوران، کافه، کافی شاپ، کافه کتاب با مصالح سبک و قابل برچیده شدن در حداکثر سه متر از عرض حریم کالها با طول برابر با واحد تجاری مرتبط، در قالب تجهیز فضای سبز با رعایت شرایط فنی و ایمنی بر اساس ضوابط شرکت آب منطقه ای مجاز است. استقرار این فضاهای نبایستی منجر به انسداد مسیر پیاده در حریم کالها گردد. همچنین احداث نرده و یا ایجاد مانع ثابت در مسیر عابرین ممنوع است
- ۱-۵-۱۸-۳-۱- احداث پیاده راه سبز، مسیر دوچرخه، فضای سبز، گذر فرهنگ و هنر با سازه سبک و قابل جابجایی، فضاهای تفریحی تجهیز شده روباز یا سرپوشیده با سازه سبک و قابل جابجایی، زمین های بازی کوچک با اخذ مجوز از شرکت آب منطقه ای و مشروط به موقت بودن فعالیت و با رعایت حقوق مالکانه و رعایت شرایط فنی و ایمنی بر اساس ضوابط شرکت آب منطقه ای در حریم کالها مجاز است.

تبصره: استقرار فعالیت های فوق به صورت احداث سازه های سبک و قابل برچیده شدن با حداکثر مساحت سازه های ۵۰ متر مربع و فواصل حداقل ۵۰ متر از یکدیگر مشروط به استعلام از سازمان آب منطقه ای در پیاده راه های حاشیه کالها مجاز است.

۱-۳-۱-۱۸-۶- ضروری است شهرداری مشهد نسبت به توافق با مالکین پلاک های درشت دانه در شهر مشهد با مالکیت عمومی یا دولتی جهت حفظ بستر و حریم مسیل و پیوستگی آن در امتداد مسیرهای سبز و باز پیاده اقدام نماید.

۱-۳-۱-۱۸-۷- در شهر مشهد احیای مسیل ها و کالها در راستای توسعه فضاهای سبز و باز عمومی و مسیرهای سبز و پیاده پیوسته در سطح حوزه مورد توجه جدی قرار گرفته است و نقش اساسی در ساختار کالبدی فضایی حوزه و نظام فضاهای سبز و باز همگانی ایفا می نماید. برین اساس پروژه های احیای مسیلها و کالهای سطح حوزه در سند پروژه های موضوعی و موضوعی شهر مشهد به عنوان اولویت اول مورد تأکید قرار گرفته است . با توجه به اقدامات اجرایی صورت گرفته در خصوص برخی مسیلها از یک طرف و خطرا حذف آنها در ساختار زیست محیطی و کالبدی حوزه از طرف دیگر، احیای برخی از این مسیلها نیازمند توجه خاص و تهیه طرح های ویژه است

تصریف: شهرداری مشهد مجاز است جهت احیای مسیل های قابل احیا نسبت به توافق با مالکین پلاک های مسکونی در مسیر کال های فوق جهت تغییر کاربری به تجاری و یا افزایش تراکم پلاک های حاشیه تا میزان ۱,۵ برابر تراکم مجاز گونه (تا حداقل ارتفاع ۲۷ متر) درازای آزادسازی مسیر کال به صورت پیوسته در قالب طرح ویژه موضوعی و تسویب آن در کمیسیون ماده ۵ اقدام نماید. میزان آزادسازی مسیر کال به میزان حداقل ۳۰ درصد عرصه پلاک (با کاربری فضای سبز) به صورت پیوسته و ممتد ضروری است.

۱-۳-۱-۱۸-۲- حریم لوله های نفت

۱-۳-۱-۱۸-۲-۱- حریم لوله نفت در طرح تفصیلی شهر مشهد با توجه به استعلامهای صورت گرفته رعایت ضوابط مربوطه الزامی بوده و شهرداری موظف به اخذ حرام از شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده های نفتی ایران و اعمال آن در طرحها است

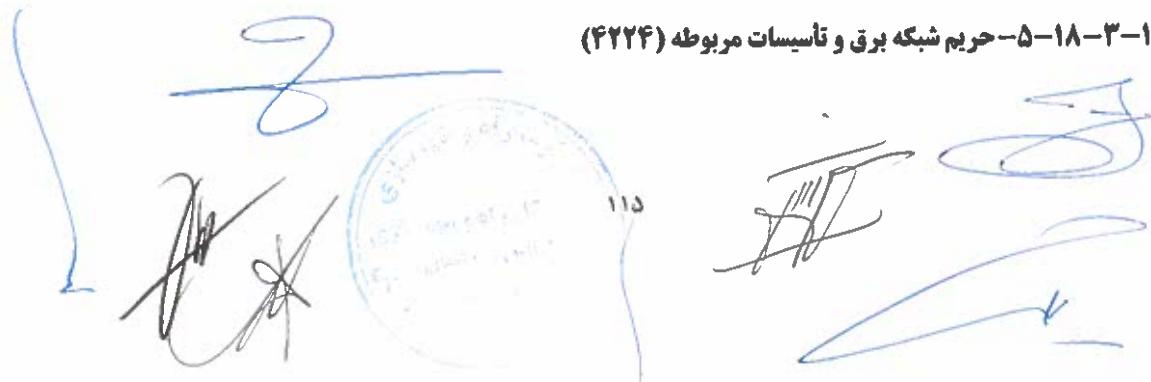
۱-۳-۱-۱۸-۳-۱- حریم شبکه آب و تأسیسات مربوطه (۴۲۲۲)

۱-۳-۱-۱۸-۳-۱- حریم شبکه آب و تأسیسات مربوطه در طرح تفصیلی شهر مشهد با توجه به استعلامهای صورت گرفته عاتی گردیده است. رعایت ضوابط شرکت آب و فاضلاب الزامی بوده و شهرداری موظف به اخذ حرام از شرکت آب و فاضلاب و اعمال آن در طرحها است

۱-۳-۱-۱۸-۳-۱-۴- حریم شبکه فاضلاب و تأسیسات مربوطه (۴۲۲۳)

۱-۳-۱-۱۸-۳-۱- حریم شبکه فاضلاب و تأسیسات مربوطه در طرح تفصیلی شهر مشهد با توجه به استعلامهای صورت گرفته رعایت گردیده است. رعایت ضوابط شرکت آب و فاضلاب الزامی بوده و شهرداری موظف به اخذ حرام از شرکت آب و فاضلاب و اعمال آن در طرحها است

۱-۳-۱-۱۸-۳-۱-۵- حریم شبکه برق و تأسیسات مربوطه (۴۲۲۴)

-۱-۵-۱۸-۳-۱ حريم شبکه برق و تاسیسات مربوطه در طرح تفصیلی شهر مشهد با توجه به استعلامهای صورت گرفته رعایت گردیده است. رعایت ضوابط شرکت برق الزامی بوده و شهرداری موظف به اخذ حرامی از شرکت برق و اعمال آن در طرح‌ها است

۱-۶-۱۸-۳-۱-۶-حریم شبکه گاز و تاسیسات مربوطه (۴۲۲۵)

-۱-۶-۱۸-۳-۱ حريم شبکه گاز و تاسیسات مربوطه در طرح تفصیلی شهر مشهد با توجه به استعلامهای صورت گرفته رعایت گردیده است. رعایت ضوابط شرکت گاز الزامی بوده و شهرداری موظف به اخذ حرامی از شرکت گاز و اعمال آن در طرح‌ها است

۱-۷-۱۸-۳-۱-۷-حریم شبکه مخابرات و تأسیسات مربوطه

-۱-۷-۱۸-۳-۱ حريم شبکه مخابرات و تأسیسات مربوطه در طرح تفصیلی شهر مشهد با توجه به استعلامهای صورت گرفته رعایت گردیده است. رعایت ضوابط شرکت مخابرات الزامی بوده و شهرداری موظف به اخذ حرامی از شرکت مخابرات و اعمال آن در طرح‌ها است

۱-۸-۱۸-۳-۱-۸-حریم مسیرهای رادیویی مايكروویو

-۱-۸-۱۸-۳-۱-۱-ایستگاه‌ها و مسیرهای رادیویی مايكروویو، دیگر تأسیساتی هستند که می‌بایست در طرح تفصیلی مورد توجه قرار گیرند. با توجه به اینکه مسیرهای رادیویی ایستگاه‌های مايكروویو از شهر مشهد می‌گذرد محدودیت‌های ارتفاعی در طرح تفصیلی لحاظ گردیده است ولیکن صدور هر گونه مجوز با لحاظ ملاحظات مد نظر ارگان متولی الزامی است.

۱۹-۳-۱ - کاربری تفریحی گردشگری

۱-۱۹-۳-۱ - کاربری تفریحی گردشگری مقیاس شهر

در اراضی که طبق نقشه کاربری اراضی به کاربری تفریحی گردشگری تخصیص یافته است، شامل شهر بازی (۵۱۱۲)، آکواریوم (۵۱۱۱)، باغات موضوعی (۵۱۱۳)، مجموعه های و مراکز ورزشی تفریحی (۵۱۱۴) و باغ تالار است.

الف) ضوابط استقرار کاربری تفریحی گردشگری

۱-۱۹-۳-۱-۱- علاوه بر کاربری تفریحی گردشگری مشخص شده در نقشه، استقرار کاربری فوق در حاشیه محورهای مختلف مقیاس شهر و منطقه و ناحیه براساس ضوابط مربوطه مجاز است.

ب) ضوابط احداث بنا شهر بازی رو باز

۱-۱۹-۳-۱-۲- حداقل اندازه قطعه تفکیکی شهر بازی روباز ۲ هکتار می باشد.

۱-۱۹-۳-۱-۳- احداث فعالیتهای تفریحی گردشگری و فعالیتهای مکمل آن نظیر واحدهای عرضه مواد غذایی و آشامیدنی، کافی شاپ، قهوه خانه سنتی محصولات فرهنگی، وسایل بازی و ورزشی، محوطه های نمایش فیلم، تئاتر و برنامه های دسته جمعی (فعالیتهای فرهنگی) در قالب سطح اشغال و تراکم زیر مجاز است

۱-۱۹-۳-۱-۴- حداکثر سطح اشغال برای شهر بازی روباز معادل ۱۰ سطح کل زمین و حداکثر تراکم ساختمانی معادل ۱۵ درصد می باشد.

تبصره : با توجه به ویژگیهای خاص فعالیت شهر بازی، احداث بنا در زیرزمین معادل حداکثر ۱۵ درصد سطح کل بنا (۱۰ درصد زیر سطح زیر بنا و ۵ درصد سطح فضای باز) مجاز است

۱-۱۹-۳-۱-۵- احداث تأسیسات جانبی موردنیاز شهر بازی از قبیل سرویس بهداشتی، تأسیسات آبرسانی و برق رسانی مورد نیاز خود مجموعه مجاز است.

۱-۱۹-۳-۱-۶- احداث مسیرهای ویژه دوچرخه سواری، میدان اسکیت، میدان است

۱-۱۹-۳-۱-۷- تأمین پارکینگ موردنیاز به ازای هر ۱۰۰ متر مربع مساحت زمین برابر با دو محل پارک در داخل محوطه به منظور استفاده کارکنان و مراجعتان الزامی است.

۱-۱۹-۳-۱-۸- دسترسی شهر بازی روباز حداقل از طریق یک معتبر عمومی با عرض ۳۰ متر به بالا و نقش عملکردی شریانی درجه یک یا درجه دو الزامی است.

۱-۱۹-۳-۱-۹- حداقل ۲۰ درصد از سطح کل عرصه شهر بازی روباز می بایست به فضای سبز اختصاص یابد.

ب) ضوابط احداث بنا در مجموعه تفریحی توریستی سرپوشیده

- ۱۰-۱-۱۹-۳-۱ - حداقل اندازه قطعه تکیکی مجموعه تفریحی توریستی سرپوشیده ۱۰۰۰ مترمربع می‌باشد.
- ۱۱-۱-۱۹-۳-۱ - حداکثر سطح اشغال برای مجموعه تفریحی توریستی سرپوشیده معادل ۷۰ درصد سطح کل زمین حداکثر تعداد طبقات سه طبقه و حداکثر تراکم ساختمانی معادل ۱۸۰ درصد می‌باشد.
- تبصره : احداث مجموعه تفریحی توریستی سرپوشیده در حاشیه محورهای مختلط مقیاس شهر و منطقه در اختلاط با کاربری‌های تجاری و در قالب ضوابط مجاز محور مربوطه مجاز است
- ۱۲-۱-۱۹-۳-۱ - احداث تأسیسات جانبی موردنیاز شهریاری از قبیل سرویس بهداشتی، تأسیسات آبرسانی و برق‌رسانی مورد نیاز خود مجموعه مجاز است.
- ۱۳-۱-۱۹-۳-۱ - احداث فعالیتهای تفریحی گردشگری، واحدهای عرضه مواد غذایی و آشامیدنی، کافی شاپ، قهوه خانه سنتی محصولات فرهنگی، وسایل بازی و ورزشی، محوطه‌های نمایش فیلم، تئاتر و برنامه‌های دسته‌جمعی (فعالیت‌های فرهنگی) در قالب سطح اشغال و تراکم مجاز است
- ۱۴-۱-۱۹-۳-۱ - تأمین پارکینگ موردنیاز به ازای هر ۱۰۰ مترمربع زیرین با برابر با دو محل پارک در زیرزمین بهمنظور استفاده کارکنان و مراجعان الزامی است.
- ۱۵-۱-۱۹-۳-۱ - دسترسی مجموعه تفریحی توریستی سرپوشیده حداقل از طریق یک معتبر عمومی با عرض ۳۰ متر به بالا و نقش عملکردی شریانی درجه‌دو الزامی است.
- ۱۶-۱-۱۹-۳-۱ - حداقل ۲۰ درصد از سطح کل عرصه مجموعه تفریحی توریستی سرپوشیده می‌بایست به فضای سبز اختصاص یابد.

ج) ضوابط احداث بنا پارک موضوعی

- ۱۷-۱-۱۹-۳-۱ - پارک موضوعی به مجموعه ای تفریحی یا توریستی با غلبه فضای سبز و باز اطلاق می‌گردد که حول محور یک چند موضوع طراحی گردیده است.
- تبصره : پارک موضوعی فعالیتی مجزا از پارک و فضای سبز عمومی و باغات موجود در حوزه بوده و در قالب کاربری تفریحی گردشگری طراحی و اجرا می‌گردد.
- ۱۸-۱-۱۹-۳-۱ - حداقل اندازه قطعه تکیکی پارک موضوعی ۵۰۰۰ مترمربع می‌باشد.
- ۱۹-۱-۱۹-۳-۱ - احداث فعالیت‌های مرتبط با موضوع پارک، واحدهای عرضه مواد غذایی و آشامیدنی، محصولات فرهنگی، وسایل بازی و ورزشی، محوطه‌های نمایش فیلم، تئاتر و برنامه‌های دسته‌جمعی (فعالیت‌های فرهنگی)، محل گردشگری و جشن‌های موضوعی در قالب سطح اشغال و تراکم زیر مجاز است
- ۲۰-۱-۱۹-۳-۱ - حداکثر سطح اشغال برای اراضی تا ده هکتار، ۱۰ درصد سطح کل زمین و برای اراضی بیشتر از ده هکتار، ۷ درصد سطح کل زمین می‌باشد.
- ۲۱-۱-۱۹-۳-۱ - حداکثر تراکم ساختمانی در پارک موضوعی ۲ برابر سطح اشغال می‌باشد.
- ۲۲-۱-۱۹-۳-۱ - تأمین پارکینگ موردنیاز به ازای هر ۱۰۰ مترمربع مساحت زمین برابر با دو محل پارک در داخل محوطه بهمنظور استفاده کارکنان و مراجعان الزامی است.

۲۳-۱-۱۹-۳-۱ - دسترسی پارک موضوعی از محورهای مختلط شهری و یا معابر عمومی با عرض ۳۰ متر به بالا و نقش عملکردی شریانی درجه‌دو الزامی است.

۲۴-۱-۱۹-۲-۱ - حداقل ۴۰ درصد از سطح کل عرصه پارک موضوعی می‌بایست به فضای سبز اختصاص یابد.

د) ضوابط استقرار باغ تالار

۲۵-۱-۱۹-۳-۱ - باغ تالار به عنوان فعالیت تفریحی توریستی محسوب گردیده و ماهیت آن متفاوت از باغات موجود می‌باشد. کلیه باغات موجود مشمول دستورالعمل ماده ۱۴ قانون زمین شهری و ضوابط مربوط به آن قرار می‌گیرند و همانگونه که در کاربری باغات توضیح داده شد استفاده از سطح اشغال و تراکم مجاز باغات برای فعالیت تفریحی توریستی و باغ تالار نیز مجاز است.

۲۶-۱-۱۹-۳-۱ - حداقل اندازه قطعه تفکیکی باغ تالار یک هکتار می‌باشد.

۲۷-۱-۱۹-۳-۱ - حداکثر سطح اشغال برای باغ تالار ۲۰ درصد، حداکثر تراکم ساختمانی ۳۰ درصد و حداکثر طبقات دو طبقه می‌باشد.

۲۸-۱-۱۹-۳-۱ - تأمین پارکینگ موردنیاز به ازای هر ۱۰۰ مترمربع مساحت زمین برابر با یک محل پارک در داخل محوطه به منظور استفاده کارکنان و مراجعتان الزامی است.

۲۹-۱-۱۹-۳-۱ - دسترسی پارک موضوعی از محورهای مختلط شهری و یا معابر عمومی با عرض ۳۰ متر به بالا و نقش عملکردی شریانی درجه‌دو الزامی است.

۳۰-۱-۱۹-۳-۱ - حداقل ۴۰ درصد از سطح کل عرصه باغ تالار می‌بایست به فضای سبز اختصاص یابد.

۱-۱۹-۳-۱- کاربری تفریحی گردشگری مقیاس محله و ناحیه

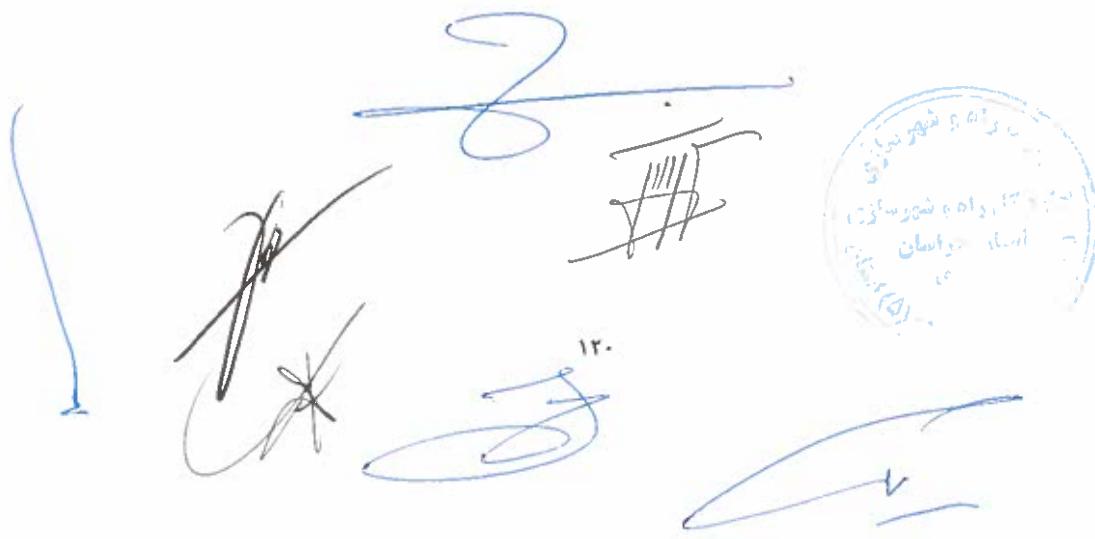
۱-۱-۱۹-۳-۱- کاربری تفریحی گردشگری مقیاس محله و ناحیه شامل کلوب های بازی، اتاق فرار، پینت بال، حمام های عمومی (با خصلت گردشگری) است.

۲-۱-۱۹-۳-۱- احداث کاربری تفریحی گردشگری مقیاس محله و ناحیه در کلیه گونه های مسکونی (به جز مسکن تراکم ویژه با محدودیت ارتفاعی) با حداقل عرض دسترسی ۱۲ متر و نقش عملکردی محلی اصلی و بالاتر و همچنین حاشیه محورهای مختلط (در اختلاط با سایر کاربریها و یا به صورت مجاز) مجاز است.

۳-۱-۱۹-۳-۱- در صورت استقرار کاربری تفریحی گردشگری مقیاس محله و ناحیه در گونه های مسکونی، کلیه ضوابط از ضوابط مسکونی مربوطه تبعیت می کند. بهره برداری به صورت یک واحد کلوب بازی (کد: ۵۱۱) در گونه های مسکونی در کل پلاک و یا در یک واحد با رعایت قوانین تملک آپارتمان ها و با دسترسی مجاز و رعایت کلیه ضوابط گونه مسکونی مربوطه بلامانع است.

۴-۱-۱۹-۳-۱- در صورت استقرار کاربری تفریحی گردشگری مقیاس محله و ناحیه در حاشیه محورهای مختلط، کلیه ضوابط از ضوابط محور مربوطه تبعیت می کند.

۵-۱-۱۹-۳-۱- به منظور احداث کاربری های تفریحی گردشگری مقیاس محله و ناحیه در حاشیه محورهای مختلط و همچنین رویکرد پیاده مدار محورهای مختلط (که تامین دسترسی سواره را دارای محدودیت جدی می نماید) و نظر به تمهیدات پیش بینی شده جهت افزایش سهم حمل و نقل عمومی در این محورها، تامین پارکینگ در کاربری تفریحی گردشگری مقیاس محله و ناحیه حاشیه محورهای مختلط الزامی نیست.

۱-۳-۲- کاربری اقامتی

۱-۱-۱-۲۰-۳-۱ در طرح تفصیلی شهر مشهد صرفا کاربری های اقامتی موجود ثبیت گردیده است . در راستای برخورداری از سهم کاربری اقامتی پیش بینی شده برای شهر مشهد ضوابط استقرار کاربری اقامتی در محدوده های مجاز ذکر گردیده است.

تصریف ۱ : اخذ مجوز احداث کاربری اقامتی از سازمان متولی مربوطه الزامی است

۱-۳-۲- ضوابط احداث هتل

۱-۱-۲-۲۰-۳-۱ احداث هتل در شهر مشهد در حاشیه محورهای مختلط مقیاس شهر و منطقه و همچنین معابر شریانی درجه یک (با رعایت ضوابط دسترسی و عدم دسترسی مستقیم از بزرگراه) و شریانی درجه دو با عرض حداقل ۳۰ متر مجاز می باشد.

۱-۲-۲-۲۰-۳-۱ .حداقل حدنصاب تفکیک برای احداث هتل ۵۰۰۰ مترمربع است.

تصریف : هتل های موجود از ضوابط فوق مستثنی می باشدند

۱-۳-۲-۲۰-۳-۱ .حداکثر سطح اشغال برای هتل ۴۰ درصد و حداکثر تعداد طبقات برابر با حداکثر طبقات گونه مسکونی واقع شده در آن یا محور مختلط مجاور است.

تصریف : با توجه به ویژگیهای معماری و نقش یادمانی و خاطره انگیز آن در ساختار ذهنی ساکنان در برخی هتل های موجود در شهر مشهد ضوابط فوق مشمول هتل های موجود نبوده و هر گونه بازسازی و تجدید بنای هتل های موجود نیازمند حفظ ساختار موجود و اخذ مصوبه از کمیسیون ماده ۵ به جهت رعایت موضوعات مذکور است.

۱-۴-۲-۲۰-۳-۱ .ایجاد فعالیتهای مکمل هتل از جمله واحدهای تجاری، غرفه های فروش صنایع دستی محلی، دفتر آژانس های مسافرتی، شب بانک ها و مؤسسات مالی، دفاتر پست و تلگراف و تلفن، واحدهای تجاری عرضه صنایع دستی و کالاهای سوغاتی در داخل مجموعه و گل فروشی در طبقه همکف به میزان حداکثر ۱۰ درصد سطح اشغال مجاز است.

۱-۵-۲-۲۰-۳-۱ .باهدف تأمین فضای ورودی مناسب و شاخص در هتل ها پیش بینی عقب نشینی به عمق حداقل ۵ متر در تمام طول بر زمین از محور دسترسی و ورودی اصلی الزامی است. (لازم به ذکر است این ضوابط مشمول هتل های موجود نمی گردد)

۱-۶-۲-۲۰-۳-۱ .به ازای هر ۱۰۰ مترمربع مساحت زیربنا در هتل یک واحد پارکینگ الزامی است.

۱-۷-۲-۲۰-۳-۱ .کلیه ضوابط و مقررات مربوط به حرکت معلومین لازم الاجراست.

۱-۳-۲۰-۳-۱- ضوابط مجموعه اقامتی با غلبه فضای سبز

در شهر مشهد مجموعه اقامتی با غلبه فضای سبز شامل مجموعه های مشخص شده بر روی نقشه است

۱-۳-۲۰-۳-۱- اختصاص حداکثر ۵ درصد سطح اشغال و حداکثر ۱۰ درصد تراکم از سطح کل محدوده، در صورتی که از ۳۰۰۰ مترمربع بیشتر نشود، به سازه دائمی جهت تأسیسات و اینیه موردنیاز و حداکثر ۲۰ درصد به سازه های موقت (مانند آلاچیق، چادر و امثال آن) مجاز است.

۱-۳-۲۰-۳-۲- حداقل ۵۰ درصد از سطح کل محدوده می باشد به فضای سبز بدون اختساب دسترسی سواره و پارکینگ اختصاص یابد.

۱-۳-۲۰-۳-۳- به ازای هر ۵۰۰ مترمربع مساحت تخصیص یک واحد پارکینگ به صورت روباز در تلفیق با فضای سبز ضروری است

۱-۳-۲۰-۳-۴- ضوابط احداث هتل بوتیک، اقامتگاه بوم گردی

۱-۴-۲۰-۳-۱- احداث هتل بوتیک و اقامتگاههای بوم گردی در پلاک های مسکونی با ویژگیهای معماری ارزشمند با اخذ مجوز از اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی در کلیه گونه های مسکونی (به جز گونه مسکونی ویژه با محدودیت ارتفاعی) مجاز است

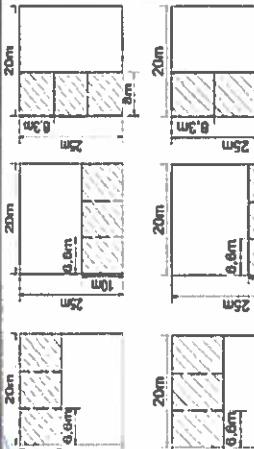
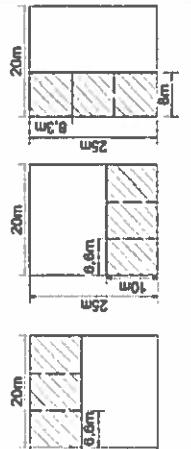
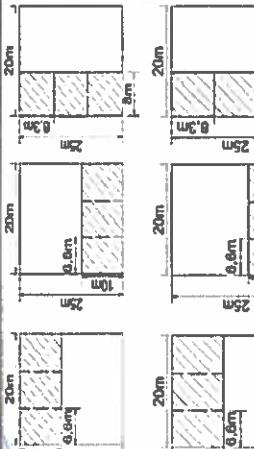
۱-۴-۲۰-۳-۲- کلیه ضوابط احداث هتل بوتیک و اقامتگاههای بوم گردی در گونه مسکونی از ضوابط گونه مسکونی مربوطه تعیین می کند.

۱-۴-۲۰-۳-۳- به منظور تسهیل احداث کاربری های هتل بوتیک و اقامتگاههای بوم گردی، تامین پارکینگ در فعالیت مذکور الزامی نیست.

۱-۳-۱۴- کاربری صنفی

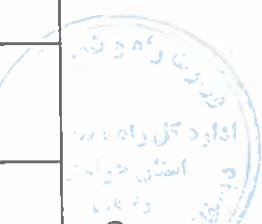
RH

نحوه استقرار مساعیات و صراحت مربوطه	مساچیت موقت مرتبط با تراکم ساختگی، سطح اندیل و تمدّد واحد	مساچیت موقت مرتبط با تراکم ساختگی، سطح اندیل و تمدّد واحد	مساچیت موقت مرتبط با تراکم ساختگی، سطح اندیل و تمدّد واحد
موقت با ذکر خدمات و خواص او تفصیل جهانی	موقت با ذکر خدمات و خواص او تفصیل جهانی	موقت با ذکر خدمات و خواص او تفصیل جهانی	موقت با ذکر خدمات و خواص او تفصیل جهانی
نحوه استقرار مساعیات و صراحت مربوطه نحوه استقرار مساعیات و صراحت مربوطه	مساچیت موقت مرتبط با تراکم ساختگی، سطح اندیل و تمدّد واحد مساچیت موقت مرتبط با تراکم ساختگی، سطح اندیل و تمدّد واحد مساچیت موقت مرتبط با تراکم ساختگی، سطح اندیل و تمدّد واحد	مساچیت موقت مرتبط با تراکم ساختگی، سطح اندیل و تمدّد واحد مساچیت موقت مرتبط با تراکم ساختگی، سطح اندیل و تمدّد واحد مساچیت موقت مرتبط با تراکم ساختگی، سطح اندیل و تمدّد واحد	مساچیت موقت مرتبط با تراکم ساختگی، سطح اندیل و تمدّد واحد مساچیت موقت مرتبط با تراکم ساختگی، سطح اندیل و تمدّد واحد مساچیت موقت مرتبط با تراکم ساختگی، سطح اندیل و تمدّد واحد

ردیف	عنوان	متن
۱	حذکر از نفع ساختن	مواید مرویت به حیاط (آفهایی باز) و پیش از آن
۲	ضوابط مرویت به بازسازها	(۱) از نفع مجاز (که تا تک سازه ای) کلیه و ادھاری کارگاهی و خدمات خودروی امصار سیک و سینک محدود و مخصوص، حذکر شود هر ۲۰ مترمربع فضای گستر است. (۲) از نفع مجاز و مفید سازی برای قلمات بازگشت از اخراج صوت پذیرد، در آن خصوصی، توصیه به کشت نوام گونه های سوزنی و بیان بیوک و جیوچای سرمه با عرض کمتر از ۲۰ متر، در دیوارهای جانی حذکر ۸ متر و در قسمت استنده او روزگار پوش و سازگارها تال حذکر ۱۰ متری باشد. (۳) از نفع مجاز و مفید سازی برای قلمات افلاتا و ..., می شود (قطعه سایه کارگاهی و خدمات خودروی نور صوت کمتر به سیزده مترمربع در اچوای سرمه، با عرض ۲۰ متر و پیشتر، در اگرند، هر درخت چهار، فضای باز دیوارهای جانی حذکر ۱۰ متر و در قسمت محروم می شود، لایه پایان کار ساختی سوط به کاشت درختان می باشد. (۴) حذکر از نفع کل کار تا کمینه مبلغ دو کاهه خدمات خودروی پرپاره ۷۷۵ - ۷۷۶ - ۷۷۷ - ۷۷۸ متر (۵) از نفع مجاز نسبه ملتفه پرپاره

اصلی حاسنه طراحی سود و معروه و درود و خود بجزی المقدور مجزا باشد.

۱-۳-۲۱-۲- کارکاهه و خدمات خودرو سپک (مجتمع)

4

The image shows a document page with a large circular stamp in the upper right corner. The stamp contains Persian text, including "کمیته انتخاباتی" (Electoral Commission) and "جمهوری اسلامی ایران" (Islamic Republic of Iran). Below the stamp are two handwritten signatures, one in black ink and one in blue ink.

۱-۳-۲-۱-۳- کارگاه‌ها و خدمات خودرو سنجی (عنقره)

نحوه استثمار مساعات و صوابط مربوطه	نحوه استثمار مساعات و صوابط مربوطه	نحوه استثمار مساعات و صوابط مربوطه	نحوه استثمار مساعات و صوابط مربوطه
ساختمان استثمار محل (جذامي) مساكن ساختمان	ساختمان استثمار محل (جذامي) مساكن ساختمان	ساختمان استثمار محل (جذامي) مساكن ساختمان	ساختمان استثمار محل (جذامي) مساكن ساختمان
ساختمان مربوط با زرگاری، سطح اشتغال و تعداد واحد نحوه استثمار مساعات و صوابط مربوطه	ساختمان مربوط با زرگاری، سطح اشتغال و تعداد واحد نحوه استثمار مساعات و صوابط مربوطه	ساختمان مربوط با زرگاری، سطح اشتغال و تعداد واحد نحوه استثمار مساعات و صوابط مربوطه	ساختمان مربوط با زرگاری، سطح اشتغال و تعداد واحد نحوه استثمار مساعات و صوابط مربوطه
۱) احداث سرویس های بهداشتی، آبادانه، فضای غذاخوری عمومی ایامی و سطح مذکور در زرگاری ساخته ای سطح سرفا برای معرفت دارایی و کارکنان مجاز می باشد. حداکثر ۴۰ متر مربع در مود کارگاهها و خدمات انتقالی سبک با سکون منطبق می نوند به غلظت های فوق احتساب پایه که در قابل سطح اشتغال مدارد در نظر گرفته می شود همچنین توصیه می شود که فضای ایامکان نوق و بارگیری در قشای بازگشایی کارگاهی پایه تلخ می گردد. ۲) در مود تعمیراتی های اتومبیل، کف کارگاه باستند و دو نوع و گرس مالمه خودها باید در نظر گرفته شود. ۳) جمع ابی موارد فنی و ووتشی، چوبی و پرچه ریشه برابی خارج کردن گردد. ۴) نوک کاری حقیقی محدوده ای بالا نمود کارگردانی و داده است باشد. ۵) کلیه فعالیت های ایدئو ایاضی می باشد همچنین در این دارایی الودعی محیطی از مرگ نموده به تسبیح سلام محبی و رست میباشد و غیر آن صورت شهرداری و معاونت شهرداری با تعلیق کارگاه فوق الداکر بوده از اداره که می تواند رسمن و یا حرفه راه رسمی و اخذ ثلثه لایحه از سازمان مطبوع راست اقام نماید. ۶) طراحی و احمد مذکور باید با توجه به استفاده ازها و صراحت مربوط به انتظام حقوق پذیرد.	۱) امر صورت پیش بینی سلطنت مود نیاز پوشش طاری و مدیریت احداث نیم طبقه مبارز است که در زرگاری ساخته ای نیز محاسبه خواهد شد. ۲) حداکثر مساحت اتفاقی ۹ متر مربع مکعبی و این مساحت را که جزو زرگاری است که جزو زرگاری ساخته ای محسوب نمی شود. ۳) حداکثر شرک هر واحد نیز برابر ۴۰ متر مربع است.	۱) امر صورت پیش بینی سلطنت مود نیاز پوشش طاری و مدیریت احداث نیم طبقه مبارز است که در زرگاری ساخته ای نیز محاسبه خواهد شد. ۲) حداکثر مساحت اتفاقی ۹ متر مربع مکعبی و این مساحت را که جزو زرگاری است که جزو زرگاری ساخته ای محسوب نمی شود. ۳) حداکثر شرک هر واحد نیز برابر ۴۰ متر مربع است.	۱) امر صورت پیش بینی سلطنت مود نیاز پوشش طاری و مدیریت احداث نیم طبقه مبارز است که در زرگاری ساخته ای نیز محاسبه خواهد شد. ۲) حداکثر مساحت اتفاقی ۹ متر مربع مکعبی و این مساحت را که جزو زرگاری است که جزو زرگاری ساخته ای محسوب نمی شود. ۳) حداکثر شرک هر واحد نیز برابر ۴۰ متر مربع است.

177

171

۱-۳-۲۱-۴- کارگاه ها و خدمات خودرو سشیون (محترف)

ردیف	عنوان	ازنخان	حذکر	حواله مربوط	سایر خواص	محل	عنوان	ردیف
۱	نحوه استقرار م ساعات و حواله مربوطه	۱۰۰-۸	خدمات و تجهیزات مالکیت های مسکن و نیمه نموده صنعتی	۱) در صورت بخش بینی سلط مود نیاز بخش های اطلی و مدیریت، احداث نیم بلطفه محابا است که در توکم ساختگی نیز محاسبه جواده باشد	-	-	۱) احداث سرویس های بهداشتی، آبادانه، فضای غذا خودی عمومی برای مصارف داخلی و کارگران مجاز می شوند. حذکر آنست و در صورت در مورد کارگاهها و خدمات اتوپلیسیک یا سینمای مخصوص، می تواند به علت های تفوق انتخاب پله که در قالب سلح اسلام مزاد در ظرف گرفته می شود همچنین توجه می شود که فضایی فوق بر همچوایی اینها ساخته شود. ۲) اماکن توقیف و بهترکرد در شرایط کارگاهی باید تائیین گردد. ۳) در مورد نعمیر کاه ای اتوپلیسیک، که کارگاه باشی سه روزه و گرسن پاشند برای جمع آوری مولد منقی و درختن، جوشی گیر و در پره تعلیم برای خلج کردن دودها پایه بر قبور گرفته شود. ۴) نزد کلی حسی اندک از لامه در محل کار فرودی باشی وجود داشته باشد.	۱) کهنه فعالیت ها در این اراضی م باشد به همین عواین طلای الود محیط از هر گونه به تغییرات سازمان می باشد و نیز نیز در غیر این صورت، شعبداری موقوفه به تغییرات کارگاه فوق الذکر بوده تا زمانی که اصحاب دین و یا حرفه و رفع شیوه و اخذ ثابتی لازم از سازمان رعایت و دستگیری اقدام نمایند.
۲	سایر خواص مربوطه با توکم ساختگی ، سلح اسلام و تعداد واحد	-	-	-	-	-	۲) مجموعات مالکیت های مسکن و نیمه نموده صنعتی	-
۳	نحوه استقرار م ساعات و حواله مربوطه	۱۰۰-۷	۱) حذکر محل	۱) در صورت بخش بینی سلط مود نیاز بخش های اطلی و مدیریت، احداث نیم بلطفه محابا است که در توکم ساختگی نیز محاسبه جواده باشد	۱) احداث ساخت اماکن کیمیایی برای از سرمه ای است که جزو توکم ساختگی محسوسه نمی گردد ۲) احتمال عرض واحد نیز بنابراین مساحت	۱) حذکر محل	۱) کهنه فعالیت ها در این اراضی م باشد به همین عواین طلای الود محیط از هر گونه به تغییرات سازمان می باشد و نیز نیز در غیر این صورت، شعبداری موقوفه به تغییرات کارگاه فوق الذکر بوده تا زمانی که اصحاب دین و یا حرفه و رفع شیوه و اخذ ثابتی لازم از سازمان رعایت و دستگیری اقدام نمایند.	۲) طرحی و اجهانی مذکور پایه با توجه به استقرارها و حواله مربوط به
۴	نحوه استقرار م ساعات و حواله مربوطه	۱۰۰-۶	۱) حذکر محل	۱) در صورت بخش بینی سلط مود نیاز بخش های اطلی و مدیریت، احداث نیم بلطفه محابا است که در توکم ساختگی نیز محاسبه جواده باشد	۱) احتمال عرض واحد نیز بنابراین مساحت	۱) حذکر محل	۱) کهنه فعالیت ها در این اراضی م باشد به همین عواین طلای الود محیط از هر گونه به تغییرات سازمان می باشد و نیز نیز در غیر این صورت، شعبداری موقوفه به تغییرات کارگاه فوق الذکر بوده تا زمانی که اصحاب دین و یا حرفه و رفع شیوه و اخذ ثابتی لازم از سازمان رعایت و دستگیری اقدام نمایند.	۲) طرحی و اجهانی مذکور پایه با توجه به استقرارها و حواله مربوط به

177

-۱-۳-۲-۵- کاربری صفتی (خدمات و تغیر این سبک (کارازهای موجود))

[Handwritten signature]

JF

موضع پارکینگ	موضع مروط به قشاها و تسلیمات	موضع مروط به نما	موضع مروط به بازشو ها، بروکرها و قبه	حائز ارتفاع ساختمان	دور	عنوان	
۱۰۹، بام	۱) تعداد پارکینگ های موجود بزار کارگاهی در داخل هر قطعه کارگاهی و خدمات چندین: به ایزی هم ۱۰۰ متر مربع زیربنای پک و اچپک است و فضای باز قطعه در نظر گرفته شود با حائل علیه لحظه شود برایکن در فضای باز قلعه ای ایزی هم در واحد کارگاهی فردی، یک واحد نیمه در صورتی که تعداد پارکینگ با محاسبه فوق الذکر، عدد صحیح باشد به ازاقم بعد از امشافه ها و بالآخر یک واحد پارکینگ در نظر گرفته خواهد شده ۲) حائل دو دوری برای سایه های باساحت بیش از ۱۰۰ مترمربع می باشد طرافق گردد آهای عرض درودی اصلی هشت و حائل عرض درودی دوم (در صورت باز دست است، درودی دوم حائل می باشد به یک متر جمع و پنهان کننده با حائل عرض ۱۰۰ متر مترسی داشته باشد ۳) توشه های شدید و درجه قله کارگاهی بسالت و وزارت با عالم مشخصه باستانه از سایه های سبک به پارکینگ مواجه اختمان باشد ۴) محل پارک مرجعی من قوانین محل پارکینگ عمومی تائین گردید ۵) به متلک چلگیری از مکانات مسترسی درودی های مخصوصه از خیابانی اصلی طراحی شود و بخود دود و خروج بجزی المحدود مجزا باشد	۱) کلیه بنایها می باشد نسبت به ایجاد نمایزی باصالح آمده و ساخت اقام نمایزه ایزی هم ۱۰۰ متر مربع زیربنای برایکن در فضای باز قلعه ای ایزی هم در خدمات خودروی در صورت اجرای سله، با عرض کسر از ۱۰۰ متر در دواره جانی حائل هشت و در فضت نای ایزاع خودروی جانی حائل هشت و در فضت ۲) ایزاع مجاور و مفید سایه های فضای کارگاهی و تالوهای معرف ساختمان ها باید در میانس و همچنین باکل طرح نما دویز و همان ساختان همانکه باشند موقبت دویز و همان فرمایی تالوهای تبلیغاتی در ارزیاطها وزیر ایونه محورها فناهایی باز و سرو و قبه نای ایزاع ۳) حائل دو دوری برای سایه های باساحت بیش از ۱۰۰ مترمربع می باشد طرافق گردد آهای عرض درودی اصلی هشت و حائل عرض درودی دوم (در صورت باز دست است، درودی دوم حائل می باشد به یک متر جمع و پنهان کننده با حائل عرض ۱۰۰ متر مترسی داشته باشد ۴) توشه های شدید و درجه قله کارگاهی بسالت و وزارت با عالم مشخصه باستانه از سایه های سبک به پارکینگ مواجه اختمان باشد ۵) به متلک چلگیری از مکانات مسترسی درودی های مخصوصه از خیابانی اصلی طراحی شود و بخود دود و خروج بجزی المحدود مجزا باشد	-	۱) ایزاع مجاور (کف تا کف سله ای)، کلیه واحدهای کارگاهی و خدمات خودروی ایم از سک و سکین مشهد و مشین، حائل روبرو و سه است. ۲) ایزاع مجاور و مفید سایه های فضای کارگاهی و الآنی است و ایزی هم مشین قله باز کلت بد درخت صورت پیشود در این گونه های سوزنی و پهن پر و استفاده از سرشار بوسی و سلک خدمات خودروی در صورت اجرای سله، با عرض کسر از ۱۰۰ متر در دواره جانی حائل هشت و در فضت نای ایزاع خودروی جانی حائل هشت و در فضت ۳) ایزاع مجاور و مفید سایه های فضای کارگاهی و تالوهای معرف ساختمان ها باید در میانس و همچنین باکل طرح نما دویز و همان ساختان همانکه باشند موقبت دویز و همان فرمایی تالوهای تبلیغاتی در ارزیاطها وزیر ایونه محورها فناهایی باز و سرو و قبه نای ایزاع ۴) حائل ایزاع کف کارگاه تا کف نیمه بلطفه در کارگاه ها و خدمات خودروی بیانی ۱۰۰ متر ۵) ایزاع مجاور نه طبقه روبرو ۱۰۰ متر ۶) ایزاع مجاور نه طبقه روبرو ۱۰۰ متر	۱) ایزاع مجاور (کف تا کف سله ای)، کلیه واحدهای کارگاهی و خدمات خودروی ایم از سک و سکین مشهد و مشین، حائل روبرو و سه است. ۲) ایزاع مجاور و مفید سایه های فضای کارگاهی و الآنی است و ایزی هم مشین قله باز کلت بد درخت صورت پیشود در این گونه های سوزنی و پهن پر و استفاده از سرشار بوسی و سلک خدمات خودروی در صورت اجرای سله، با عرض کسر از ۱۰۰ متر در دواره جانی حائل هشت و در فضت نای ایزاع خودروی جانی حائل هشت و در فضت ۳) ایزاع مجاور و مفید سایه های فضای کارگاهی و تالوهای معرف ساختمان ها باید در میانس و همچنین باکل طرح نما دویز و همان ساختان همانکه باشند موقبت دویز و همان فرمایی تالوهای تبلیغاتی در ارزیاطها وزیر ایونه محورها فناهایی باز و سرو و قبه نای ایزاع ۴) حائل ایزاع کف کارگاه تا کف نیمه بلطفه در کارگاه ها و خدمات خودروی بیانی ۱۰۰ متر ۵) ایزاع مجاور نه طبقه روبرو ۱۰۰ متر ۶) ایزاع مجاور نه طبقه روبرو ۱۰۰ متر	۱) ایزاع مجاور (کف تا کف سله ای)، کلیه واحدهای کارگاهی و خدمات خودروی ایم از سک و سکین مشهد و مشین، حائل روبرو و سه است. ۲) ایزاع مجاور و مفید سایه های فضای کارگاهی و الآنی است و ایزی هم مشین قله باز کلت بد درخت صورت پیشود در این گونه های سوزنی و پهن پر و استفاده از سرشار بوسی و سلک خدمات خودروی در صورت اجرای سله، با عرض کسر از ۱۰۰ متر در دواره جانی حائل هشت و در فضت نای ایزاع خودروی جانی حائل هشت و در فضت ۳) ایزاع مجاور و مفید سایه های فضای کارگاهی و تالوهای معرف ساختمان ها باید در میانس و همچنین باکل طرح نما دویز و همان ساختان همانکه باشند موقبت دویز و همان فرمایی تالوهای تبلیغاتی در ارزیاطها وزیر ایونه محورها فناهایی باز و سرو و قبه نای ایزاع ۴) حائل ایزاع کف کارگاه تا کف نیمه بلطفه در کارگاه ها و خدمات خودروی بیانی ۱۰۰ متر ۵) ایزاع مجاور نه طبقه روبرو ۱۰۰ متر ۶) ایزاع مجاور نه طبقه روبرو ۱۰۰ متر	۱) ایزاع مجاور (کف تا کف سله ای)، کلیه واحدهای کارگاهی و خدمات خودروی ایم از سک و سکین مشهد و مشین، حائل روبرو و سه است. ۲) ایزاع مجاور و مفید سایه های فضای کارگاهی و الآنی است و ایزی هم مشین قله باز کلت بد درخت صورت پیشود در این گونه های سوزنی و پهن پر و استفاده از سرشار بوسی و سلک خدمات خودروی در صورت اجرای سله، با عرض کسر از ۱۰۰ متر در دواره جانی حائل هشت و در فضت نای ایزاع خودروی جانی حائل هشت و در فضت ۳) ایزاع مجاور و مفید سایه های فضای کارگاهی و تالوهای معرف ساختمان ها باید در میانس و همچنین باکل طرح نما دویز و همان ساختان همانکه باشند موقبت دویز و همان فرمایی تالوهای تبلیغاتی در ارزیاطها وزیر ایونه محورها فناهایی باز و سرو و قبه نای ایزاع ۴) حائل ایزاع کف کارگاه تا کف نیمه بلطفه در کارگاه ها و خدمات خودروی بیانی ۱۰۰ متر ۵) ایزاع مجاور نه طبقه روبرو ۱۰۰ متر ۶) ایزاع مجاور نه طبقه روبرو ۱۰۰ متر

۱-۳-۲-۲- ضوابط شبکه معابر و دسترسی

ضوابط حاکم بر شبکه معابر بر اساس نقش و عملکرد مربوطه مربوطه به شرح زیر است.

۱-۳-۲-۱- شریانی درجه یک (بزرگراه)

در این راهها خاصیت دسترسی حداقل و خاصیت حرکت در حد اکثر است ورود و خروج به آزادراه و بزرگراه‌ها، از جاهای معین و تحت شرایط خاصانجامی گیرد و بدون واسطه راه‌های ارتباطی به جاهای بسیار محدودی ارتباط دارند. این معابر پیونددهنده مراکز عملده فعالیت در سطح شهر هستند. عمدتاً تقاطع‌ها در این معابر غیرهم‌سطح هستند.

هرگونه دسترسی سواره و پیاده به کلیه ساختمان‌ها (بهویژه ساختمان‌های بلندمرتبه)، واقع در مجاورت بزرگراه‌ها صرفاً از طریق معابر جانی و یا کنارگذر (کندره) ها مجاز می‌باشد. در موقع مغایر بایستی با تجمعی پلاک‌ها توسط مالکین برای رسیدن به کنارگذر کندره، یا تملک این گونه املاک از سوی شهرداری و تخصیص به کنارگذر یا فضای سبز حاشیه بزرگراه اقدام گردد.

-۲-۲۲-۳-۱ محورهای ویژه

با توجه به نقش و جایگاه ترافیکی محورهای ویژه از یک طرف و جایگاه اجتماعی و هویتی آن از طرف دیگر در طرح تفصیلی برخی محورها به عنوان یک محور ویژه پیش بینی گردیده است. بر این اساس:

۱- عملکرد غالب اجتماعی همراه با فضاهای تجهیز شده و فعالیتهای خرید- گردشگری و خدمات پذیرایی با رعایت مسائل ترافیکی در محور توصیه می گردد.

۲- در صورت وجود ایستگاههای قطار شهری در طول محور طراحی پلاکهای حاشیه محور با رویکرد TOD می بایست در دستور کار قرار گیرد.

۱-۲-۲۲-۳-۱ در راستای سرزندگی فضاهای شهری استقرار فضای نشستن و فضای عمومی فعالیتهای رستوران، کافه، کافه شاپ، کافه کتاب با مصالح سبک و قابل برچیده شدن در ۵۰ درصد عرض پیاده روهای محور با طول برابر با واحد تجاری مرتبط مشروط به سطح سرویس مناسب پیاده رو، با اخذ مجرور از شهرداری مجاز است. استقرار این فضاهای نایستی منجر به انسداد پیاده رو گردیده و حداقل عرض عبور پیاده نباید از ۳ متر کمتر شود. همچنین احداث نزد و یا ایجاد مانع ثابت در مسیر عابرین ممنوع است.

۱-۲-۲-۲۲-۳-۱ در راستای هوشمندسازی و ارائه خدمات یکپارچه شهری الکترونیکی و دسترسی آسان و سریع به خدمات و اطلاعات شهری در پیاده روهای با رعایت ضوابط تبلیغاتی سازمان زیباسازی و ضوابط فنی سازمان فناوری اطلاعات و ارتباطات شهرداری مشهد و مشروط به سطح سرویس مناسب پیاده رو و برخورداری از شرایط ذیل، استقرار المان ها و سازه های هوشمند شهری (در حوزه ICT) در فضایی با مساحت حداقل ۲ مترمربع و فاصله طولی حداقل ۵۰ مترمربع مجاز می باشد.

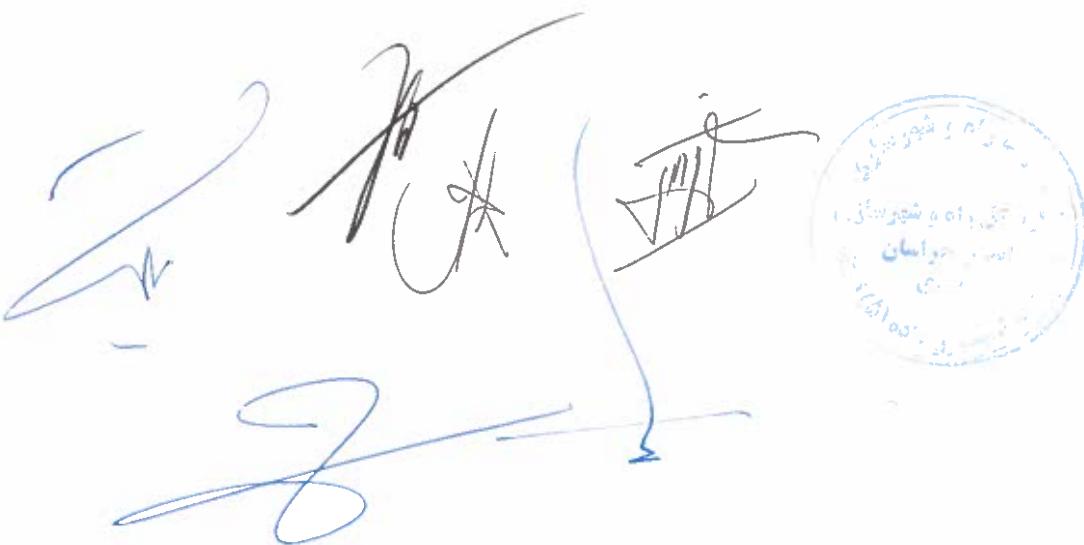

۱-۳-۲۲-۳- شریانی درجه دو اصلی

این خیابان‌ها نسبت به شریانی درجه ۱، یک سطح پایین‌تر قرار می‌گیرند. در این نوع معابر همانند بزرگراه‌ها از موانع فیزیکی برای جداسازی جریان دوطرفه استفاده می‌شود. این خیابان‌ها علاوه بر نقش تسریع حرکت، نقش شهری داشته و پیونددهنده فعالیت‌های رده شهری به سطح فراشهری هستند. بیشترین نقش حمل و نقل عمومی سبک و فعالیت در این محور صورت می‌پذیرد. ایجاد دسترسی به قطعات و ساختمان‌های حاشیه که از معابر با درجه پایین‌تر امکان‌پذیر باشد از این معابر ممنوع است. همچنین دسترسی سواره به پلاک‌های حاشیه معابر با عرض پوسته ۴۵ متر و بیشتر نمی‌تواند از این معابر برقرار گردد.

در راستای هوشمندسازی و ارائه خدمات یکپارچه‌شهری الکترونیکی و دسترسی آسان و سریع به خدمات و اطلاعات شهری در پیاده‌روهای با عرض بیش از ۵ متر در محورهای شریانی درجه ۲ اصلی با رعایت ضوابط تبلیغاتی سازمان زیباسازی و ضوابط فنی سازمان فناوری اطلاعات و ارتباطات شهرداری مشهد و مشروط به سطح سرویس مناسب پیاده‌رو و برخورداری از شرایط ذیل، استقرار المان‌ها و سازه‌های هوشمند شهری (در حوزه ICT) در فضایی با ساحت حداقل ۲ متر مربع و فاصله طولی حداقل ۵۰ متر مربع مجاز می‌باشد.

۱-۳-۲۲-۳-۱ در راستای سرزنشگی فضاهای شهری استقرار فضای نشستن و فضای عمومی فعالیت‌های رستوران، کافه، کافی شاپ، کافه کتاب در حاشیه محورهای مختلط مقیاس منطقه و ناحیه با مصالح سبک و قابل برچیده شدن در ۵۰ درصد عرض پیاده‌روهای با عرض بیش از ۶ متر با طول برابر با واحد تجاری مرتبط در محورهای شریانی درجه ۲ اصلی مشروط به سطح سرویس مناسب پیاده‌رو، با اخذ مجوز از شهرداری مجاز است. استقرار این فضاهای نبایستی منجر به انسداد پیاده‌رو گردیده و حداقل عرض عبور پیاده نباید از ۳ متر کمتر شود. همچنین احداث نرده و یا ایجاد مانع ثابت در مسیر عابرین ممنوع است.

۴-۲-۳-۱ شریانی درجه دو فرعی (جمع و پخش گشته)

این خیابان‌ها نسبت به شریانی درجه ۲ اصلی، یک سطح پایین‌تر قرار می‌گیرند راهی که در طراحی و بهره‌برداری از آن به جابجایی و دسترسی وسایل نقلیه موتوری برتری داده می‌شود. برای رعایت این برتری حرکت پیاده‌ها از عرض خیابان کنترل می‌شود. راههای شریانی درجه دارای عملکرد درون‌شهری‌اند و شبکه راههای درون‌شهری را تشکیل می‌دهند:

۱-۴-۲-۲-۳-۱-۱- ایجاد دسترسی به قطعات و ساختمان‌های مسکونیکه از معابر دسترسی و در صورت عدم امکان از معابر شریانی درجه دو فرعی امکان‌پذیر باشد، از سایر معابر شریانی ممنوع است.

۱-۴-۲-۲-۳-۱-۲- در راستای هوشمندسازی و ارائه خدمات یکپارچه شهری الکترونیکی و دسترسی آسان و سریع به خدمات و اطلاعات شهری در پیاده‌روهای با عرض بیش از ۴ متر در محورهای شریانی درجه ۲ فرعی با رعایت ضوابط تبلیغاتی سازمان زیباسازی و ضوابط فنی سازمان فناوری اطلاعات و ارتباطات شهرداری مشهد و مشروط به سطح سرویس مناسب پیاده‌رو و برخورداری از شرایط ذیل، استقرار امنان‌ها و سازه‌های هوشمند شهری (در حوزه ICT) در فضای با مساحت حداقل ۲ مترمربع و فاصله طولی حداقل ۵۰ مترمربع مجاز هست.

۱-۴-۲-۲-۳-۱-۳- در راستای سرزنشگی فضاهای شهری استقرار فضای نشستن و فضای عمومی فعالیت‌های رستوران، کافه، کافی‌شاپ، کافه کتاب با مصالح سبک و قابل برچیده شدن در ۵۰ درصد عرض پیاده‌روهای با عرض بیش از ۶ متر با طول برابر با واحد تجاری مرتبط در محورهای مختلف مقیاس منطقه یا ناحیه مشروط به سطح سرویس مناسب پیاده‌رو، با اخذ مجوز از شهرداری مجاز است. استقرار این فضاهای نبایستی منجر به انسداد پیاده‌رو گردیده و حداقل عرض عبور پیاده نباید از ۳ متر کمتر شود. همچنین احداث نرده و یا ایجاد مانع ثابت در مسیر عابرین ممنوع است

۱-۳-۲-۵- محلی اصلی

خیابانی که در طراحی و بهره‌برداری از آن نیازهای وسایل نقلیه موتوری، دوچرخه و پیاده بالهمیت یکسان رعایت می‌شود. سرعت حرکت وسایل نقلیه در این خیابان‌ها باید کم و به اندازه‌ای باشد که خیابان بتواند به نقش اجتماعی خود عمل نماید.

۱-۳-۶-۲۲-پیاده راه‌ها یا مسیرهای دارای غلبه حرکت پیاده (پیاده مدار)

در شهر مشهد با توجه به عرض مناسب معابر شهری تا حد زیادی امکان ایجاد و طراحی پیاده روهای ایمن وجود دارد. ایجاد مسیرهای ویژه پیاده در محدوده مسیر کالاها و مسیرهای پیاده با محدودیت سواره نیز از دیگر انواع مسیرهای پیاده پیشنهادی در شهر مشهد می‌باشد. درنهایت بهمنظور پیوستگی انواع مسیرهای پیاده و همچنین امکان انتخابهای متعدد، فضاهای سبز و باز حوزه‌به عنوان پتانسیلی جهت پیاده روی شخص شده است. نقشه زیر پیشنهادهای در خصوص موقعیت مسیرهای پیاده و فضاهای باز باقابیت پیاده روی را در شهر مشهد نشان می‌دهد.

به استناد نقشه فوق ضوابط مسیرهای ویژه پیاده و یا مسیرهای پیاده مدار به شرح زیر می‌باشد:

الف- امتداد کالاهای موجود در سطح شهر مشهد

-۱-۳-۲۲-۶-۱- رعایت بستر و حریم کالاهای موجود بر اساس ضوابط سازمان آب منطقه‌ای الزامی است.

-۱-۳-۲۲-۶-۲- پیش‌بینی هرگونه دسترسی سواره مستقیم به کالاهای اکیداً ممنوع است

-۱-۳-۲۲-۶-۳-۱- مالکان ساختمان‌های مشرف به فضاهای سبز، حریم کالاهای نمی‌توانند راه ورودی سواره و پیاده ساختمان مسکونی را از داخل آن‌ها منظور نمایند، لیکن پیش‌بینی ورودی پیاده تجاری (در قالب طراحی پارک و مسیر پیاده) و پنجراه در این‌گونه پلاک‌ها به طرف فضاهای سبز کالاهای و حریم‌های آن‌ها بلامانع است.

-۱-۳-۲۲-۶-۴- بهره برداری از طبقه همکف پلاک‌های حاشیه محورهای مذکور جهت ارتقای کیفیت محیطی و افزایش امنیت اجتماعی و ناظارت‌پذیری به صورت تجاری، مسکونی با فعالیت‌های مرتبط با فراغت و تفریح همچون رستوران، کافه، کتاب فروشی با ضوابط مجاز گونه مسکونی مجاور (سطح تجاری در فضای مازاد بر پارکینگ مورد نیاز مسکونی در طبقه همکف) با اخذ مجوز از شهرداری بلامانع است.

تصریه ۱: بدیهی است تغییر کاربری پلاک‌های مجاور با کاربری خدمات عمومی غیر انتفاعی (فضای سبز، ورزشی، درمانی، آموزشی و فرهنگی) ممنوع است.

تصریه ۲: لازم به ذکر است مالکین پلاک‌های تجاری مسکونی نمی‌توانند راه ورودی سواره و پیاده ساختمان مستوی را از داخل آن‌ها منظور نمایند، لیکن پیش‌بینی ورودی پیاده تجاری (در قالب طراحی پارک و مسیر پیاده) و پنجراه در این‌گونه پلاک‌ها به طرف فضاهای سبز کالاهای و حریم‌های آن‌ها بلامانع است.

-۱-۳-۲۲-۶-۵- در راستای سرزنشی فضاهای سبز مسیل‌ها و کالاهای استقرار فضای نشستن و فضای باز فعالیت‌های رستوران، کافه، کافی‌شاپ، کافه کتاب با مصالح سبک و قابل برچیده شدن در حداقل سه متر از عرض حریم کالاهای با طول برابر با واحد تجاری مرتبط، در قالب تجهیز فضای سبز با رعایت شرایط فنی و ایمنی بر اساس ضوابط شرکت آب منطقه‌ای مجاز است. استقرار این فضاهای نبایستی منجر به انسداد مسیر پیوسته پیاده در حریم کالاهای گردد. همچنین احداث نرده و یا ایجاد مانع ثابت در مسیر عابرین ممنوع است

-۱-۳-۲۲-۶-۶-۱- احداث پیاده راه سبز، مسیر دوچرخه، فضای سبز، گذر فرهنگ و هنر با سازه سبک و قابل جابجایی، فضاهای تفریحی تجهیز شده روباز یا سرپوشیده با سازه سبک و قابل جابجایی، زمین‌های بازی کوچک با اخذ مجوز از

شرکت آب منطقه‌ای و مشروط به موقت بودن فعالیت و با رعایت حقوق مالکانه و رعایت شرایط فنی و اینمی بر اساس ضوابط شرکت آب منطقه‌ای در حریم کال‌ها مجاز است.

تبصره: استقرار فعالیت‌های فوق به صورت احداث سازه‌های سبک و قابل برچیده شدن با حداکثر مساحت سازه‌ای ۲۰ مترمربع و فواصل حداقل ۵۰ متر از یکدیگر مشروط به استعلام از سازمان آب منطقه‌ای در پیاده راه‌های حاشیه کال‌ها مجاز است

ب- امتداد کال‌های متروکه و یا قابل استحصال.

۱-۳-۲-۶-۷-الف) ضروری است شهرداری مشهد نسبت به تهیه طرح موضعی ویژه جهت احیای امتداد مسیر فرعی کال‌ها بر اساس مسیر پیشنهادی طرح تفصیلی اقدام نماید.

۱-۳-۲-۶-۸-الف) ضروری است شهرداری مشهد نسبت به احیای این کال‌ها اقدام نماید.

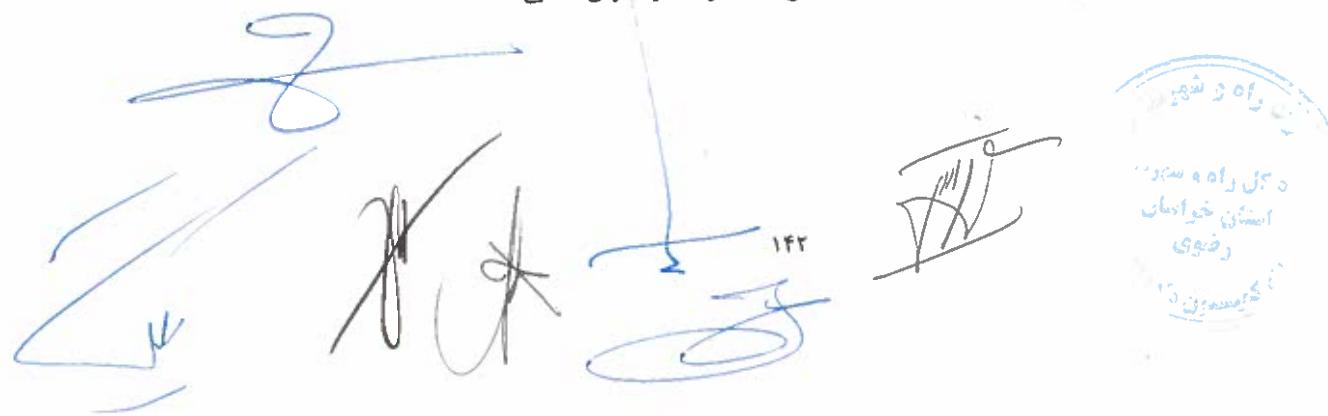
تبصره: شهرداری مشهد مجاز است جهت احیای مسیلهای فوق نسبت به توافق با مالکین پلاک‌های مسکونی در مسیر کال‌های فوق جهت تغییر کاربری به تجاری و یا افزایش تراکم پلاک‌های حاشیه تا میزان ۱,۵ برابر تراکم مجاز گونه (تا حداکثر ارتفاع ۲۷ متر) درازای آزادسازی مسیر کال به صورت پیوسته در قالب طرح ویژه موضعی و تصویب آن در کمیسیون ماده ۵ اقدام نماید.

۱-۳-۲-۶-۹-الف) بهره برداری از طبقه همکف پلاک‌های حاشیه محورهای مذکور جهت ارتقای کیفیت محیطی و افزایش امنیت اجتماعی و نظارت‌پذیری به صورت تجاری، مسکونی با فعالیت‌های مرتبط با فراغت و تفریح همچون رستوران، کافه، کتاب فروشی با ضوابط مجاز گونه مسکونی مجاور (سطح تجاری در فضای مازاد بر پارکینگ مورد نیاز مسکونی در طبقه همکف) با اخذ مجوز از شهرداری بلامانع است.

تبصره ۱: بدیهی است تغییر کاربری پلاک‌های مجاور با کاربری خدمات عمومی غیر انتفاعی (فضای سبز، ورزشی، درمانی، آموزشی و فرهنگی) ممنوع است.

تبصره ۲: لازم به ذکر است مالکین پلاک‌های تجاری مسکونی نمی‌توانند راه ورودی سواره و پیاده ساختمان مسکونی را از داخل آن‌ها منظور نمایند، لیکن بیش‌بینی ورودی پیاده تجاری (در قالب طراحی پارک و مسیر پیاده) و پنجره در این‌گونه پلاک‌ها به‌طرف فضاهای سبز کال‌ها و حریم‌های آن‌ها بلامانع است.

۱-۳-۲-۶-۱۰-الف) در راستای سرزنش‌گی فضاهای سبز مسیلهای کال‌ها و کال‌ها استقرار فضای نشستن و فضای باز فعالیت‌های رستوران، کافه، کافی‌شاپ، کافه کتاب با مصالح سبک و قابل برچیده شدن در حداکثر سه متر از عرض حریم کال‌ها با طول برابر با واحد تجاری مرتبط، در قالب تجهیز فضای سبز با رعایت شرایط فنی و اینمی بر اساس ضوابط شرکت آب منطقه‌ای مجاز است. استقرار این فضاهای نبایستی منجر به انسداد مسیر پیوسته پیاده در حریم کال‌ها گردد. همچنین احداث نرده و یا ایجاد مانع ثابت در مسیر عابرین ممنوع است

ج- پیادهراه‌های مصوب در طرح‌های ملاک عمل پیشین و یا طرح‌های آماده‌سازی

این محدوده شامل پیادهراه‌های مصوب در طرح‌های ملاک عمل پیشین و یا طرح‌های آماده‌سازی (زکریای یک، آثار یک و دو) است.

۱۱-۶-۲۲-۳-۱- بهره برداری از طبقه همکف پلاک‌های حاشیه محورهای مذکور جهت ارتقای کیفیت محیطی و افزایش امنیت اجتماعی و نظارت‌پذیری به صورت تجاری، مسکونی با فعالیت‌های مرتبط با فراغت و تفریح همچون رستوران، کافه، کتاب فروشی و همچنین فعالیت‌های تجاری مقیاس محلی و ناحیه‌ای با ضوابط مجاز گونه مسکونی مجاور سطح تجاری در فضای مازاد بر پارکینگ مورد نیاز مسکونی در طبقه همکف) با اخذ مجرور از شهرداری بلامانع است.

تصریه: در راستای سرزنشی پیاده راه‌های فوق استقرار فضای نشستن و فضای عمومی فعالیت‌های رستوران، کافه، کافی‌شاب، کافه کتاب با مصالح سبک و قابل برچیده شدن در حداقل ۵۰ درصد از عرض پیاده راه‌های مذکور با طول برابر با واحد تجاری مرتبط با اخذ مجرور از شهرداری مجاز است. استقرار این فضاها نبایستی منجر به انسداد مسیر پیوسته پیاده گردد. همچنین احداث نرده و یا ایجاد مانع ثابت در میان عابرین ممنوع است

۱۲-۶-۲۲-۳-۱- پیش‌بینی هرگونه دسترسی سواره به محورهای مذکور اکیداً ممنوع است.

۱۳-۶-۲۲-۲-۱- امکان دسترسی اضطراری اتومبیل‌های آتش‌نشانی، آمبولانس و نیروهای انتظامی در محورهای پیاده می‌بایست در نظر گرفته شود.

د-محورهای ویژه با رویکرد غالب پیاده

محورهای ویژه با رویکرد غالب پیاده شامل محورهای مشخص شده بر روی نقشه است

در راستای ارتقای نقش محورهای مذکور به محورهای پیاده مدار ضروری است حداقل ۵۰ تا ۷۰ درصد از عرض محورهای فوق و مساحت عرصه محور به مسیر پیاده و دوچرخه اختصاص باید.

۱-۲۲-۳-۱-۱۴-۶-۲۲-۳-۱-بهره برداری از طبقه همکف پلاکهای حاشیه محورهای مذکور جهت ارتقای کیفیت محیطی و افزایش امنیت اجتماعی و نظارت‌پذیری به صورت تجاری، مسکونی با فعالیت‌های مرتبط با فراغت و تفریح همچون رستوران، کافه، کتاب فروشی و همچنین فعالیت‌های تجاری مقیاس محلی و ناحیه‌ای با ضوابط مجاز گونه مسکونی مجاور (سطح تجاری در فضای مازاد بر پارکینگ مورد نیاز مسکونی در طبقه همکف) با اخذ مجرور از شهرداری بلامانع است.

تبصره ۱: با توجه به موقعیت ویژه محورهای فرهنگی تنها استقرار فعالیت‌های مرتبط با فرهنگ نظری کافه کتاب، کتاب‌فروشی مجاز است.

تبصره ۲: در راستای سرزنشگی محورهای فوق استقرار فضای نشستن و فضای عمومی فعالیت‌های رستوران، کافه، کافی‌شان، کافه کتاب با مصالح سبک و قابل برچیده شدن در حداقل ۵۰ درصد از عرض مسیر پیاده یا سبز محورهای مذکور با طول برابر با واحد تجاری مرتبط با اخذ مجرور از شهرداری مجاز است. استقرار این فضاهای نبایستی منجر به انسداد مسیر پیوسته پیاده گردد. همچنین احداث تردد و یا ایجاد مانع ثابت در مسیر عابرین ممنوع است.

۱-۲۲-۳-۱-۱۵-۶-۲۲-۳-۱-پیش‌بینی دسترسی سواره به محورهای مذکور در صورت وجود معبر جایگزین ممنوع است. طراحی محورهای مذکور می‌بایست در قالب طرح طراحی شهری ویژه صورت‌پذیرد.

۱-۲۲-۳-۱-۱۶-۶-۲۲-۳-۱-امکان دسترسی اضطراری اتومبیل‌های آتش‌نشانی، آمبولانس و نیروهای انتظامی در محورهای ویژه با رویکرد پیاده مدار می‌بایست در نظر گرفته شود.

۵- محورهای واجد نقش ویژه در ساختار پیاده حوزه

محورهای واجد نقش ویژه در ساختار پیاده حوزه که می‌بایست بخشی از عرض محور (یا رفیوژ میانی با تهیه طرح ویژه) به مسیر پیاده اختصاص یابد شامل محورهای ثامن، هفت حوض، نماز، شهید ناصری، امتداد امام خمینی در محدوده آبشار دو، صبا مشخص شده بر روی نقشه طرح تفصیلی است.

تبصره: در راستای سرزندگی فضاهای این محورها استقرار فضای نشستن و فضای عمومی فعالیت‌های رستوران، کافه، کافی‌شاب، کافه کتاب با مصالح سبک و قابل برچیده شدن در حداقل ۵۰ درصد از عرض پیاده‌رو محور با طول برابر با واحد تجاری مرتبط با اخذ مجوز از شهرداری مجاز است. استقرار این فضاهای نبایستی منجر به انسداد مسیر پیوسته پیاده گردد. همچنین احداث نرده و یا ایجاد مانع ثابت در مسیر عابرین ممنوع است

۱-۳-۲۲-۶-۱۷-بهره برداری به صورت کافه و رستوران، پیاده راه سبز، مسیر دوچرخه، فضای سبز، گذر فرهنگ و هنریا سازه سبک و قابل جابجایی، فضاهای تفریحی تجهیز شده روباز یا سرپوشیده با سازه سبک و قابل جابجایی، زمین‌های بازی کوچک مشروط به موقع بودن فعالیت و رعایت شرایط فنی و اینمی با اخذ مجوز از شهرداری براساس طرح ویژه مجاز است. سطح فضای سرپوشیده (با سازه سبک و قابل جابجایی) نمی‌بایستی از حداقل ۲ درصد سطح کل عرصه محورهای سبز (تا حداقل مساحت ۲۰۰۰ مترمربع) بیشتر باشد.

تبصره: بهره برداری از فعالیت‌های فوق به صورت احداث سازه‌های سبک و قابل برچیده شدن با حداقل مساحت سازه‌ای ۲۰ مترمربع و فواصل حداقل ۵۰ متر از یکدیگر مجاز است.

۱-۳-۲-۷- مسیرهای ویژه دوچرخه

در شهر مشهد با توجه به کیفیت محیطی و عرض کافی معابر شهری تا حد زیادی امکان ایجاد و طراحی مسیرهای دوچرخه ایمن وجود دارد. ایجاد مسیرهای ویژه دوچرخه در محدوده مسیر کالاها و مسیرهای پیاده با محدودیت سواره و همچنین حاشیه معابر شریانی درجه دو اصلی و فرعی نیز از جمله پیشنهادات طرح تفصیلی شهر مشهد می‌باشد که در مقاطع عرضی معابر مورد تأکید قرار گرفته است.

رعایت ضوابط زیر در طراحی مسیرهای ویژه دوچرخه در شهر لازماً اجراءست:

۱-۳-۲-۷-۱- احداث خطوط عبور دوچرخه ۴ رده زیر صورت می‌گیرد:

- مسیر سواره رو مشترک: سواره رویی است که دوچرخه‌ها و وسایل نقلیه موتوری به طور مشترک از آن استفاده می‌کنند.
- مسیر درجه ۲ دوچرخه: سواره رو مشترکی است که با تابلوهای مخصوص به عنوان مسیر دوچرخه مشخص می‌شود، و در استفاده از آن، وسایل نقلیه موتوری باید اولویت را به دوچرخه بدهند.
- مسیر درجه ۲ دوچرخه (خط ویژه دوچرخه): قسمی از سواره رو است که با خط کشی مشخص می‌شود، و به عبور دوچرخه‌ها اختصاص دارد.
- مسیر درجه ۱ دوچرخه (دوچرخه رو، راه دوچرخه): راه مجزایی است که به حرکت دوچرخه‌ها اختصاص دارد. مسیر درجه ۱ گاهی در امتداد سواره رو، و گاهی در امتداد مستقل قرار دارد. به مجموعه‌ای از مسیرهای درجه ۱، درجه ۲ و درجه ۳ دوچرخه شبکه دوچرخه سواری می‌گویند.

نوع مسیر دوچرخه				نوع راه	
سواره رو مشترک	مسیر درجه ۳	مسیر درجه ۲	مسیر درجه ۱	شریانی درجه ۱	شریانی درجه ۲
مناسب	منعون	منعون	مناسب	سرعت $< 1/85$	سرعت $< 1/85$
مناسب	منعون	منعون	توصیه نمی‌شود	۵۰ (کیلومتر بر ساعت)	۵۰ (کیلومتر بر ساعت)
مطلوب	مناسب	مجاز	توصیه نمی‌شود	محلي-تجاري-مسكوني	محلي-تجاري-مسكوني
مطلوب	مناسب	مجاز	مجاز	محلی مسکونی	محلی مسکونی
مطلوب	توصیه نمی‌شود	مناسب	مجاز		

- ۱-۳-۲-۷-۲-۲-۳-۱- پیاده رو و مسیر دوچرخه باید بطور فیزیکی از سواره رو جدا باشد.
- ۱-۳-۷-۲-۲-۳-۱- تفکیک مسیر دوچرخه و پیاده در مسیر درجه ۱ حتی الامکان نمی‌بایستی با اختلاف سطح یا جدول صورت پذیرد

۱-۴-۷-۲-۲-۳-۱- مسیر دوچرخه را باید جدا از پارکینگ حاشیه‌ای در نظر گرفت، زیرا مانور اتومبیل‌ها برای دوچرخه سوار ایجاد خطر می‌کند.

۱-۵-۷-۲-۲-۳-۱- از کاشت گیاهان دارای شاخه تیز و تیغ دار (که موجب آسیب به دوچرخه سوار می‌گردد) می‌بایست اجتناب گردد

۱-۶-۷-۲-۲-۳-۱- حداقل عرض مفید دوچرخه رو ۱,۵ متر تعیین می‌شود. اگر در کنار دوچرخه رو موانعی مانند جدول، نرده و... وجود داشته باشد بین لبه دوچرخه رو و مانع فاصله بگذارند. این فاصله توسط جدول زیر تعیین می‌گردد:

آین نامه طراحی راههای شهری- بخش یازدهم: مسیرهای دوچرخه

حداقل فاصله آزاد مانع تابه دوچرخه رو (متر)	وضعیت
۰,۰	جدول به ارتفاع ۱۵ سانتیمتر و کمتر
۰,۲۵	جدول بلندتر ۱۵ سانتیمتر
۰,۵	تیر چراغ برق، پایه تابلو، درخت و مانند آن
۰,۷۵	دیوار

۱-۳-۷-۷-۲۲-۳-۱ عرض خط ویژه دوچرخه در مسیرهای درجه ۲ نباید از ۲ متر کمتر باشد. اگر خط ویژه چسبیده به جدول خیابان است، عرض آن نباید از ۱,۵ متر کمتر باشد.

۱-۳-۸-۷-۲۲-۳-۱ مناسب‌ترین شیب طولی برای دوچرخه ۲ درصد است.

۱-۳-۹-۷-۲۲-۳-۱ حداکثر شیب طولی مسیرهای دوچرخه در شرایطی که بلندی کف دوچرخه رو از زمین‌های اطراف تا ۱ متر بوده و باد معمولی در جریان است، برابر ۷ درصد می‌باشد.

۱-۳-۱۰-۷-۲۲-۳-۱ حداکثر تغییر ارتفاعی که در یک مرحله طی می‌شود هیچ گاه از ۷,۵ متر و بهتر است از ۵ متر بیشتر نباشد. تبصره اگر میزان تغییر ارتفاع بیش از ارقام فوق است، باید تغییر ارتفاع را در بیش از یک مرحله انجام داد.

۱-۳-۱۱-۷-۲۲-۳-۱ برای جدا کردن دوچرخه رو و سواره رو، دوچرخه رو را می‌توان به صورت سکو ساخت. در این صورت جدول جداگذاری دوچرخه رو از سواره رو باید از نوع قائم بوده و ارتفاع آن حداقل ۱۵ و حداکثر ۲۰ سانتی‌متر باشد.

مسیرهای دوچرخه می‌بایست پیوسته باشد و با شبکه ارتباطی شبکه‌ای کامل تشکیل دهد به طوری که پارکینگ دوچرخه می‌بایست در نزدیکی وسائل نقلیه جمعی در نظر گرفته شود

۱-۳-۲- طرحهای موضعی و موضوعی

برنامه‌ها و طرح‌های موضعی و موضوعی به عنوان مکمل ضوابط و مقررات کاربری‌های اراضی در شهر مشهد نقش ویژه‌ای در افزایش کیفیت کالبدی فضایی شهر مشهد دارند. این طرح‌ها به عنوان یکی از دستاوردهای مطالعات طرح ته‌صیلی و منطبق با راهبردها، اهداف و سیاست‌های طرح تفصیلی شناسایی و ساختار فضایی و رویکردهای طرح تفصیلی را تبیین می‌نمایند.

طرح‌های موضعی و موضوعی، طرح‌هایی جدا از حیطه عملکرد ضوابط و مقررات معمول طرح‌های تفصیلی است. سیاست توجه به پسکرانه‌های طبیعی و ارتباط حوزه با این فضاهای همچنین توسعه پایدار شهر مشهد، الزام تعهد به جوانب کالبدی، کاربری اراضی، نظام دسترسی و محیط طبیعی را مطرح می‌سازد که طرح‌های مذکور عمدتاً در راستای تحقق این اهداف پیشنهاد گردیده‌اند. با توجه به موارد فوق و در راستای تکمیل ساختار فضایی کالبدی شهر مشهد طرح‌های موضوعی زیر مورد توجه قرار گرفته است.

۱-۳-۲-۱- طرح‌های موضوعی

موضوعات اساسی شهر مشهد منطبق با راهبردها، اهداف و سیاست‌های طرح تفصیلی و ساختار دانبدی فضایی آن به شرح زیر است:

- الف) طراحی ساختار شبکه سیز و عمومی با رویکرد زیارت و گردشگری
- ب) طراحی شهری محورهای دارای اهمیت در شهر مشهد
- پ) طراحی دروازه‌های ورودی
- ت) مطالعات ساماندهی و بازارآفرینی شهری محلات هدف بازارآفرینی
- ث) طراحی کانونها و مراکز منطقه‌ای
- ج) ساماندهی پهنه‌های دارای کاربری مستلزم پالایش
- چ) طراحی مجتمع‌های ایستگاهی (در توافق با مالکین)
- ح) ساماندهی سکونتگاه‌های دارای سابقه هویت
- خ) تکمیل شبکه‌های دسترسی سواره در قالب الگوی توسعه

براساس موضوعات فوق پروژه‌های موضعی و پژوهه‌های پیشran در هر حوزه مشخص خواهد گردید.

کلیه پژوهه‌های طراحی شهری و طرح‌های موضعی نیازمند تصویب در کمیسیون ماده ۵ شهر مشهد است

پیوست شماره ۱: ضوابط توصیه‌ای مناسبسازی محیط شهر برای معلولان

۱. کاشت گیاهانی که ریختن میوه‌های آن‌ها در اطراف پیاده‌رو ایجاد لغزندگی نماید، ممنوع است.
۲. در صورتی که ارتفاع سکوی مسافری هم‌سطح کف و سیله نقلیه عمومی باشد باید یک سکوی فلزی مکانیکی بین ایستگاه و اتوبوس برای هدایت معلولان به داخل اتوبوس تعییه گردد.
۳. وجود علامت بصری برای ناشنوایان و علامت صوتی برای نابینایان ضروری است.
۴. نصب تابلو برای افراد با دید محدود و کم سو می‌باید در رابطه با زوایای افقی، عمودی و جانبی صورت پذیرد. در این گروه زوایای افقی دید برای افراد نشته ۱۵ درجه و برای افراد ایستاده ۳۰ درجه باشد.
۵. لازم است که تابلوها با زمینه مشکی و حروف سفید تهیه گردند.
۶. برای نابینایان می‌باید توضیحات با خط (بریل) در گوشه چپ بالای تابلو نوشته شود. در این حالت حداکثر ارتفاع تابلو برای افراد ایستاده ۱۲۲ سانتی‌متر باید باشد (این مسئله در مورد تابلوهای نصب شده به دیوار است).
۷. ارائه علامت تنها به صورت تصویری مجاز نیست.
۸. میله‌ها و نرده‌های راهنمای در نقاط حساس و خطرناک باید دارای علامت حسی باشند تا نابینایان را آگاه نمایند.
۹. کلیه ساختمان‌های عمومی می‌بایستی برای معلولین جسمی قابل دسترسی باشند. ولی دسترسی به تمام اجزاء ساختمان ضروری نبوده و فقط برای قسمت‌های عبوری، مراجعات و سرویس‌ها امکانات دسترسی در نظر گرفته می‌شود.
۱۰. اختلاف سطح میان محوطه بنا و ورودی ساختمان می‌بایستی با احداث رمپ با شیب ۵٪ قابل دسترسی باشد.
۱۱. اگر طول رمپ از ۱۰ متر تجاوز کند در هر فاصله تا ۱۰ متر ایستگاه‌هایی به طول ۱/۳۰ متر در نظر گرفته شود.
۱۲. پارکینگ‌های ساختمان به طریقی طراحی شوند که امکانات دسترسی مستقیم با رمپ برای معلول جسمی فراهم شود.
۱۳. در صورتی که پارکینگ اصلی ساختمان با ورودی ساختمان فاصله داشته باشد پارکینگ خاص معلولین در نزدیکی درب ورودی در نظر گرفته شود.
۱۴. اگر طول راهروهای ساختمان زیاد باشد، باید استراحتگاه‌هایی در داخل و خارج ساختمان در فاصله هر ۳۰ متر در نظر گرفته شود. این اقدام برای افرادی که در راه رفتن از وسایل کمکی استفاده می‌نمایند حائز اهمیت است. در این فواصل باید صندلی‌هایی جهت استراحت و فضاهایی جهت قرار دادن صندلی چرخ‌دار به نحوی که از مسیر حرکت سایر افراد خارج باشد اقدام نمود.
۱۵. رعایت ضوابط و مقررات ویژه معلولین در ساختمان‌های عمومی را که از سوی سازمان توانبخشی وزارت بهزیستی صادر شده است الزامی است.

پیوست شماره ۲: ضوابط و مقررات ارتقاء کیفی سیما و منظر شهر مشهد

کلیات

بر اساس ماده ۳۰ قانون برنامه چهارم توسعه، تکمیل مصوبه مورخ ۱۳۶۹/۰۸/۲۸ شورای عالی شهرسازی و معماری ایران تحت عنوان ضوابط و مقررات نمای شهری و بهمنظور ارتقاء کیفی بصری و ادراکی سیما و منظر شهری، شورای عالی شهرسازی و معماری ایران در جلسه مورخ ۸۷/۰۶/۲۵ ضوابط و مقررات ارتقاء کیفی سیما و منظر شهری را مصوب نمود که این مصوبه از تاریخ ابلاغ برای کلیه معماران، طراحان شهری، دستگاهها تهیه و تصویب و نظارت بر اجرای طرح‌های توسعه شهری و شهرداری ها و دیگر مراجع صدور پایان کار ساختمانی و سازمان‌های نظام مهندسی و سایر نهادهای ذی‌ربط لازم‌الاجرا است.

ضوابط مربوط به سیما و منظر

۱. کلیه سطوح نمایان ساختمان‌ها که از داخل معابر عمومی قابل مشاهده است اعم از نمایان جانبی و نمایان اصلی نمایان شهری، محسوب شده و بایستی با مصالح مرغوب به طرز مناسب و زیبا و هماهنگ نماسازی گردد.

تبصره: کلیه سطوح قابل رؤیت ساختمان‌های واقع در حاشیه خیابان‌های اصلی (شريانی‌های درجه یک، دو و جمع و پخش‌کننده اصلی) اعم از دیوارهای اصلی و جانبی (حتی اگر در جداره دوم قرار داشته باشد و یا بعد‌آب‌وسیله ساختمان‌های مجاور پوشیده شوند) بایستی با استفاده از مصالح مناسب نماسازی شود که در خصوص دیوارهای جانبی حداقل سیمان‌سفید- ضمن رعایت هماهنگی با دیگر سطوح ساختمان، طراحی و اجرا شوند و در خصوص نمایان اصلی رو به خیابان حداقل از نمای آجری ضمن رعایت هماهنگی با دیگر سطوح ساختمان، طراحی و اجرا شوند.

تبصره: کلیه سطوح قابل رؤیت ساختمان‌های واقع در حاشیه خیابان‌های فرعی و دسترسی اعم از دیوارهای اصلی و جانبی (حتی اگر در جداره دوم قرار داشته باشد و یا بعد‌آب‌وسیله ساختمان‌های مجاور پوشیده شوند) بایستی با استفاده از مصالح مناسب حداقل سیمان‌سفید- ضمن رعایت هماهنگی با دیگر سطوح ساختمان، طراحی و اجرا شوند.

تبصره: قطعاتی که بارگذاری آن‌ها در حاشیه خیابان فرعی خیابان با عرض کم استلزم‌م‌اند رنگ گذاری قالب دیوارهای جانبی آن‌ها مناسب با نمای اصلی باشد.

۲. صدور پایانکار ساختمان مشروط به انجام نماسازی نمایان اصلی و جانبی است.

۳. کلیه الحالات اضافی بنا از قبیل کانال کولر، سیم‌کشی، لامپ روشنایی، کنتورهای تأسیسات و ... می‌بایست از روی نمای اصلی ساختمان‌ها حذف گردد.

تبصره: پیش‌بینی جایگاه الحالات در ساختمان ضروری است و در صورت اجباری بودن نصب کولر اعم از آبی یا گازی و کانال آن بر روی ساختمان یا بالکن اجرای دیوار کاذب به نحوی هماهنگ با نمای ساختمان بهمنظور غیر قابل رؤیت کردن این الحالات ضرورت دارد (طراحی ویژه جهت زیباسازی تأسیسات در نمای)

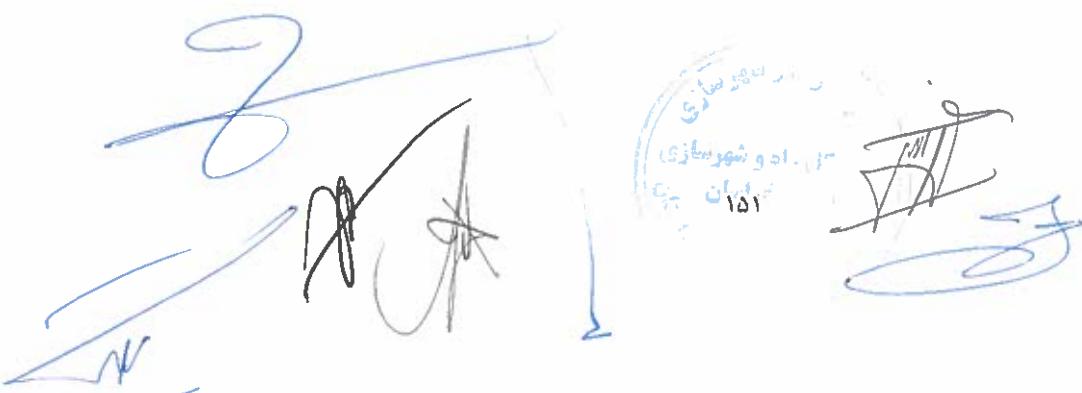
۴. تعبیه لوله بخاری و سایر تأسیسات بر روی دیوارهای جانبی نیز ممنوع و بایستی در نقشه تأسیسات پیش‌بینی شود.

۵. احداث و ایجاد کلیه مستحدثات جانبی از قبیل خرپشه، انباری و ... می‌بایستی در هماهنگی کامل با نمای اصلی بوده و با استفاده از مصالح مثابه و هماهنگ با نمای اصلی پوشانده شود.

۶. احداث هرگونه انبار (اعم از موقت و دائم) و یا انباشتن مواد و مصالح بر روی بالکن به نحوی که از خیابان قابل رؤیت باشد ممنوع است.

۷. مصالح انتخابی نما حتی الامکان در محل تلاقی دو نما باید نزدیک به هم و در تناسب با بنای‌های هم‌جوار باشد.

۸. استفاده مصالح مقاوم در برابر عوامل مخرب بهمنظور جلوگیری از کشیشدن نما در ساختمان‌های مجاور خیابان‌های اصلی الزامی است.
- تصبره: بهمنظور جلوگیری از کشیشدن نما در اتصال با قربانیها و آبچکان‌ها از ورق گالوانیزه استفاده شود.
۹. در صورت انتخاب نام برای آپارتمان می‌بایست به شکل مناسب و همگون با نمای ساختمان یا پیش‌بینی محل نصب آن بر روی سردر بروزی تعبیه شود. (استفاده از خط و زبان فارسی ضروری است).
۱۰. در تابلوها و علائم تصویری که روی نمای ساختمان قرار می‌گیرند برای سازگاری و هماهنگی با معماری ساختمان، استفاده از مصالح نما توصیه می‌شود.
۱۱. نصب هرگونه تابلو اعم از تابلوی معرف کاربری یا تبلیغاتی و یا سایر عناصر الحاقی عمود بر بدنده‌بندی مانع دید بخشی از منظر شهری شود ممنوع است.
۱۲. هماهنگی کلی خطوط نما (خط لبه پنجره‌ها، خط بالکن‌ها و پیشانی‌ها، ارتفاع جان‌پناه) با ابتهجه مجاور الزامی است.
۱۳. در هنگام صدور پروانه برداشت کدهای ارتفاعی ابتهجه مجاور (طرفین) و ترسیم در نقشه نمای پیشنهادی الزامی است.
۱۴. اجرای هرگونه نمای کاذب بالاتر از خط لبه جان‌پناه بام (خط آسمان‌نما) ممنوع است.
۱۵. تعبیه بازشوها با فرم‌ها و اشکال متنوع و غیرمتعارف (اشکال طبیعی، عینی سازی و ...) با واحدهای مجاور بر روی نما ممنوع است.
۱۶. هرگونه پیش‌آمدگی در نما که باعث مسدود شدن راه‌پله فرار، پوشاندن دائم موقت پنجره‌ها یا بازشوها بشود ممنوع است.
۱۷. رنگ‌آمیزی دیوارهای سنگی و آجرنما ممنوع است.
۱۸. مالک موظف به حفظ درختان موجود در محوله و معابر است و می‌بایست تمهدات لازم جهت جلوگیری از آسیب به درختان را پیش‌بینی نماید.
۱۹. کلیه تابلوهای مربوط به فعالیت‌های شهری اعم از تجاری، درمانی، خدماتی، اداری و... در سطح شهرها باید در انتظام با مبحث بیستم مقررات ملی ساختمان بهصورت هماهنگ برای صنوف مختلف تهیه شود. ابعاد، فرم، طرح و محل نصب تابلوها باید توسط کمیته بررسی نما تعیین و مالکین و بهره‌برداران ملزم به رعایت این مقررات می‌باشدند.
۲۰. نصب آگهی‌ها و اعلانات تبلیغاتی و تابلو فقط در داخل حریم مالکیت هر قطعه زمین با نظارت شهرداری میسر است، حداکثر بر جستگی آگهی‌ها و اعلانات یا تابلوها در حریم مالکیت نمی‌تواند از ۱۰ سانتی‌متر تجاوز نماید.
۲۱. تمامی پیش‌آمدگی‌های موجود ساختمان‌ها از حد زمین در هنگام تخریب و توسعه ابتهجه از نما یا جداره ساختمان حذف می‌شوند.
۲۲. استفاده از پوشش‌های شب‌دار ممنوع خواهد بود.
۲۳. استفاده از فرم‌های نامتعارف (نظیر کشتی، میوه‌ها و...) در طراحی و احداث بنها به تشخیص کمیته ممنوع است. رعایت این مصوبه برای دستگاه‌ها، نهادها و سازمان‌های دولتی در اولویت قرار دارد.
۲۴. استفاده از نمایهای پرده‌ای (نمایهای آلومینیومی، شیشه‌ای، کامپوزیت، شیشه‌ای، جیوه ای و...) در جداره‌های بیرونی و قابل مشاهده از عرصه‌های عمومی، ضمن رعایت مبحث چهارم مقررات ملی ساختمان، برای کلیه بنایهای دولتی و عمومی ممنوع بوده و استفاده از این مصالح صرفاً درون بنها مجاز است.
۲۵. در طراحی و اجرای ابتهجه، احداث تأسیسات (نظیر چیلر، کولر و...) بهصورت نمایان در منظر شهری ممنوع است و تأسیسات باید با تمهدات مناسب از معرض دید عمومی حذف شوند.
۲۶. هماهنگی کلی خطوط نما با ابتهجه مجاور الزامی است. طراحی نمای ساختمان زمانی قابل پذیرش است که در طراحی آن نمای دو سمت ساختمان نیز آورده شده و نمای طراحی شده، حداقل، دارای هماهنگی با نمای ساختمان‌های مجاور باشد.

A large handwritten signature in blue ink is on the left. To its right is a circular official stamp with Persian text: "سازمان شهرسازی و حمل و نقل" (Organization of Urban Planning and Transportation) at the top, "شماره ۱۵۱" (Number 151) in the center, and "تاریخ ۱۳۹۷" (Date 1397) at the bottom. To the right of the stamp is another handwritten signature in blue ink.

پیوست شماره ۳: ضوابط مربوط به ساماندهی کالبدی فضاهای شهری

۱. نصب تابلوهایی که در معابر موجب اختلال در حرکت عابران شود، مطابق مبحث بیستم مقررات ملی ساختمان معنوع است.
۲. مالکین ساختمان‌ها و زمین‌های مخربه و غیربهداشتی که با زیبایی و موازین شهرسازی منافع داشته باشد، می‌بایست ظرف مدتی نسبت به برطرف نمودن اشکالات مایملک خود یا نوسازی طبق نظر سازمان مجری طرح و نقشه‌های مصوب شورای شهر و کمیته فنی شورای شهرسازی و معماری استان اقدام نمایند. در غیر این صورت طبق ماده ۱۱۰الحاق به قانون شهرداری‌ها، شهرداری می‌تواند به منظور تأمین نظر و اجرای طرح مصوب، درزمنه زیبایی و پاکیزگی و شهرسازی هرگونه اقدام لازم را به عمل آورد و هزینه آن را به‌اضافه صدی پانزده از مالک یا متولی یا متصدی موقوفه دریافت نماید.
۳. در حاشیه کلیه تقاطع معابر سواره حتی‌المقدور فضایباز و سبز پیش‌بینی گردد تا کمکی باشد به دید بیشتر رانندگان و هم بر زیبایی و فضای سبز شهر افزوده گردد.
۴. مکان‌یابی کابین‌ها در معابر پیاده (اعم از تلفن عمومی، روزنامه‌فروشی، صندوق‌های جمع‌آوری صدقات و...) باید به‌گونه‌ای انجام شود که مزاحم حرکت عابران پیاده نباشد.
۵. کف سازی معابر باید با همکاری و مشارکت عمومی مالکین بناهای حاشیه معبر و شهرداری احداث، نگهداری و مرمت شود.
۶. اثاثیه شهری به کارفته در فضاهای شهری از نظر فرم و اندازه، رنگ و مصالح بایستی مطابق با طرح اثاثیه شهری و مناسب با بافت و احجام معماري اطراف این فضاهای به‌گونه‌ای که تفاوت این شهر را با سایر شهرها نشان می‌دهد طراحی و اجرا شوند.
۷. پیاده‌رو
  - ✓ حداقل عرض مفید پیاده‌رو ۹۰ سانتی‌متر.
  - ✓ رعایت حداقل ۱۲۰ سانتی‌متر فاصله از دیوار برای هر نوع مانعی که به هر علت نصب آن در پیاده‌رو برنامه‌ریزی می‌گردد، اجرایی است.
  - ✓ حداکثر شبی عرضی پیاده‌رو دو درصد باشد.
  - ✓ جداکثر شبی طولی پیاده‌رو هشت درصد باشد.
  - ✓ جداکثر شبی قسمت اتصال بین دو پیاده‌رو که نسبت به هم اختلاف سطح دارند در سرپیچ، سه درصد باشد.
  - ✓ ایجاد جدول یا اختلاف سطح بین پیاده‌رو و سواره الزامی است.
  - ✓ ایجاد جدول به ارتفاع حداقل ۵ سانتی‌متر بین پیاده‌رو، بالگچه یا جوی کنارپیاده‌رو الزامی است.
  - ✓ پوشش کف پیاده‌رو باید از مصالح سخت و غیرلغزنده باشد.
  - ✓ هرگونه شیرفلکه و سایر اجزای تأسیسات شهری در کف معابر باید در محفظه مناسب در نظر گرفته شود.
  - ✓ هم‌سطح بودن هرگونه درپوش با سطح پیاده‌رو الزامی است.

دستورالعمل
راه و شهرسازی
۱۵۲ آواسان

پیوست شماره ۴: ضوابط ذخیره‌سازی و نگهداری موقت پسماند در اماکن مسکونی، تجاری و اماکن اقامتی

در جهت کمک به محیط‌زیست از آثار مخرب و زیان‌بار پسماندهای شهری و بی‌بود محیط زندگی شهری و نگهداری از شیوع بیماری و امراض ناشی از عدم دفع بهداشتی پسماندها و اجرای قانون مدیریت پسماندها یکی از مهم‌ترین بخش‌های مدیریت اجرایی پسماندهای عادی شهری، نگهداری پسماندهای تولیدی تا قبل از تحویل آن به عوامل خدمات شهری می‌باشد.

با توجه به مشکلات محدود در این مرحله و عدم رعایت زمان دفع پسماند از سوی شهری و نداشتن محل مناسب نگهداری زاندات تولیدی در طول روز بهویژه در مجتمع‌های مسکونی و تجاری که دارای حجم زیادی از زباله می‌باشد موجب پراکندگی این پسماندها در گوشه و کنار معابر عمومی و کانال‌ها شده و نارضایتی سایر شهری و آبودگی‌های محیطی را فراهم می‌آورد.

تعاریف کلی

مجتمع‌اماکنی است که درمجموع دارای حداقل ۱۲ واحد مسکونی یا تجاری یا اقامتی یا تلفیقی از آنان بوده که دارای عرصه مشترک باشند.

پسماندهای خشک قابل بازدید: برای در نظر گرفتن فضای موردنیاز جهت جایگاه و یا اتاق نگهداری موقت پسماند باید مجموع فضای موردنیاز برای پسماند خشک و ترو محاسبه گردد.

ضوابط نگهداری و ذخیره‌سازی موقت پسماند

مکان نگهداری موقت پسماند: مکان لازم جهت نگهداری ظروف و یا مخازن پسماند تا هنگام تخلیه می‌باشد که بر اساس حجم پسماند تولیدی و حجم اشغال شده توسط ظروف برآورد می‌گردد و دارای شرایط بهداشتی خاص تعریف شده خواهد بود و دو نوع زیر تقسیم می‌شود:

- ✓ جایگاه نگهداری موقت پسماند: اختصاص مساحتی جهت نگهداری مخازن که دارای شرایط ذکر شده باشد.
- ✓ اتاق نگهداری موقت پسماند: محلی است مسقف محصور شده که به منظور نگهداری پسماند در مجتمع‌های مسکونی و تجاری با شرایط خاص مورداستفاده قرار می‌گردد.

خصوصیات جایگاه نگهداری پسماند:

- ✓ در مجتمع شمالی محل فوق در گوششای از حیاط در نظر گرفته شود.
- ✓ در مجتمع جنوبی در گوشه‌ای از پارکینگ یا مجاور انبار در نظر گرفته شود
- ✓ دور از پنجه‌ها
- ✓ دور از نور مستقیم
- ✓ دور از دستگاه‌های تهویه
- ✓ در صورت امکان در سایه و سرینه می‌توان از محل‌های سرپوشیده و دارای حفاظ استفاده نمود.
- ✓ در نقطه‌ای از مجتمع که دور از رفت‌وآمد باشد.
- ✓ محل مورد نظر باید به نحوی انتخاب گردد که در نگاه اول از دید مراجعین به مجتمع مخفی بماند.
- ✓ نزدیک به درب ورودی مجموعه بوده تا انتقال ظروف به محل جمع‌آوری راحت‌تر صورت می‌گیرد.
- ✓ محل در نظر گرفته شده باید دارای ابعاد استاندارد باشد (حدائق مطابق محاسبات جدول دستورالعمل)

- ✓ سطح زیرین جایگاه از مواد با جنس مصالح مقاوم و قابل شستشو (ترجیحاً سنگ) استفاده گردد.
- ✓ امکان دسترسی به آب جهت شستشوی مخازن و زیر مخازن وجود داشته باشد.
- ✓ دارای چاهک با شیب مناسب و یا خروجی فاضلاب بوده تا پس از شستشوی مخازن و زیر مخازن آب در صحن حیاط جاری نباشد.
- ✓ نکات ایمنی رعایت شده و در صورت بروز آتش‌سوزی احتمالی به واحدهای آپارتمانی خسارت وارد ننماید.
- ✓ مشکل پهداشتی یا منظر زیبایی برای خانوارهای ساکن ایجاد ننماید.

خصوصیات اتاق نگهداری موقت پسماند:

- ✓ دور از پنجره‌ها
- ✓ دور از نور مستقیم خورشید
- ✓ دور از دستگاه‌های تهویه.
- ✓ محل مورد نظر باید به نحوی انتخاب گردد که در نگاه اول از دید مراجعني به مجتمع مخفی بماند.
- ✓ محل مورد نظر نزدیک به درب ورودی مجموعه بوده تا انتقال ظروف به محل جمع‌آوری راحت‌تر صورت گیرد.
- ✓ اتاق باید به صورت مسقف و ابعاد آن بایستی برابر حداقل ابعاد محاسبه شده از طریق جدول ۳ و ۴ باشد.
- ✓ کف اتاق از جنس مصالح مقاوم قابل شستشو (ترجیحاً سنگ) و دارای شیب ملائم به چاهک تخلیه باشد.
- ✓ بدنه دیوارها از جنس مصالح مقاوم قابل شستشو (ترجیحاً سنگ) باشد.
- ✓ مجهز به شیر آب و شلنگ
- ✓ مجهز به سیستم خروجی فاضلاب
- ✓ دارای تهویه مناسب و در پوش به منظور پوشاندن دهنده هواکش‌ها در برابر حشرات
- ✓ دارای درب ورودی و قفل
- ✓ دارای روشتابی مناسب و ترجیحاً دارای نورگیر
- ✓ عدم وجود پله و یا برآمدگی در محل ورودی به منظور انتقال راحت مخازن
- ✓ در مجتمع‌های شمالی ساخت اتاق انباست در حیاط بهترین انتخاب است زیرا با توجه به حجم بالای پسماند تولیدی و نزدیک بودن این محل به نقطه جمع‌آوری انتقال پسماند آسان‌تر صورت پذیرد.
- ✓ در مجتمع‌های جنوبی، می‌توان اتاق پسماند را در طبقه همکف و یا زیرزمین احداث نمود.
- ✓ این محل باید به گونه‌ای باشد که امکان تردد خودرو حمل پسماند به محل اتاق جهت تخلیه آن‌ها وجود داشته و در غیر این صورت محل اتاق نباید بیش از ۲۵ متر با محل جمع‌آوری فاصله داشته باشد و ساکنین ساختمان و یا افراد تعیین شده خدمات موظف به انتقال مخازن به محل جمع‌آوری می‌باشند.
- ✓ ساکنین مجتمع و یا افراد تعیین شده خدمات موظفاند پس از تخلیه ظروف را در اتاق خود قرار دهند.
- ✓ نکات ایمنی رعایت شده و در صورت بروز آتش‌سوزی احتمالی به واحدهای آپارتمانی خسارتی وارد ننماید.
- ✓ مشکل پهداشتی یا منظر نازبایی برای خانوارهای ساکن ایجاد ننماید.
- ✓ حداقل ارتفاع اتاق نگهداری پسماند می‌بایست ۲ متر باشد.

با توجه به حجم کل پسماندهای تولیدی در مجتمع‌های مذکور می‌بایست از اتفاق نگهداری موقت پسماند با شرایط ذکر شده استفاده گردد. همچنین باید تعداد مخازن و فضای موردنیاز بر اساس جداول ذیل در نظر گرفته شود

برآورد تعداد مخازن و میزان فضای موردنیاز بر حسب مترمربع

ردیف	حجم زباله Litre	تعداد گاری	نوع گاری	فضای موردنیاز
۱	۳۰-۴۰	۱	۲۴۰ لیتری	%۹۰ مترمربع
۲	۴۰-۴۸۰	۲	۲۴۰ لیتری	۱,۸ مترمربع
۳	۴۹۰-۷۲۰	۳	۲۴۰ لیتری	۲,۷ مترمربع
۴	۷۲۰-۱۱۰۰	۱	۷۷۰ لیتری	۲ مترمربع
			۱۱۰۰ لیتری	۲,۵ مترمربع

تبصره: رعایت زمان زباله گیری و انتقال مخازن پسماند به خارج از مجتمع و انتقال آن به محل جمع‌آوری بر عهده ساکنین مجتمع‌ها می‌باشد. در مجتمع‌های بزرگ موارد ذیل نیز باید مدنظر قرار گیرد.

الف) مسیر بایستی از لحاظ هندسی و مقاومت زیرساخت آن برای عبور خودرو پسماند مناسب باشد.

ب) قابلیت تردد خودروهای حمل پسماند به داخل مجتمع و محل تخلیه اتفاق پسماند وجود داشته باشد.

ج) پیش‌بینی فضای موردنیاز جهت استقرار خودرو پسماند به منظور بارگیری در نظر گرفته شود.

تبصره ۱: در صورتی که قابلیت تردد خودروهای حمل پسماند به داخل مجتمع و محل تخلیه اتفاق پسماند وجود نداشته باشد انتقال مخازن پسماند به محل جمع‌آوری بر عهده ساکنین می‌باشد.

ضوابط نگهداری و ذخیره‌سازی موقت پسماند

نظر به بررسی‌های انجام شده ضوابط در دو بخش ساختمان‌های احداث شده (وضع موجود) و ساختمان‌های در مرحله اخذ پروانه ساخت (قبل از ساخت) تقسیم می‌گردد.

ضوابط نگهداری و ذخیره‌سازی موقت پسماند در ساختمان‌های احداث شده

الف- مجتمع‌های تجاری و اقامتی

می‌بایست از جایگاه نگهداری موقت پسماند با شرایط ذکر شده استفاده گردد همچنین باید تعداد مخازن و فضای موردنیاز بر اساس جداول در نظر گرفته شود.

تبصره ۱: مجتمع‌های تجاری و اقامتی فوق ملزم به رعایت زمان زباله گیری و انتقال مخازن به نقطه جمع‌آوری می‌باشند.

تبصره ۲: مجتمع‌های مسکونی ساخته شده یا دارای پروانه و پایان کار حسب مصوبه شورای اسلامی شهر مشهد تا سال ۱۳۸۹ مشمول ضوابط این دستورالعمل نمی‌شوند.

ضوابط نگهداری و ذخیره‌سازی موقت پسماند در ساختمان‌های در حال احداث

مجتمع‌های مسکونی، تجاری و آقامتی

- ✓ با توجه به حجم دستگاه‌های تولیدی در این گونه مجتمع‌ها می‌بایست از اتفاق نگهداری موقت پس‌ماند با شرایط ذکر شده استفاده گردد. سطح این اتفاق جزء سطح اشغال و تراکم محسوب نمی‌گردد همچنین باید تعداد مخازن و فضای موردنیاز بر اساس جداول زیر در نظر گرفته شود.
  - ✓ شایان ذکر است درج نوع کاربری و استفاده از آن در هنگام صدور پایانکار برای مالکین ضروری است که در صورت عدم استفاده از این نوع به کمیسیون ماده ۱۰۰ ارجاع شود
- برآورد مساحت موردنیاز جهت مخازن

ردیف	نوع مخزن	مبنا محاسبه
۱	مخزن ۲۴۰ لیتری	تعداد گاری موردنیاز $\times ۰,۴۵$ مترمربع (مساحت مخزن) $\times ۲$ (مساحت بالاسری)
۲	مخزن ۷۷۰ لیتری	تعداد گاری موردنیاز $\times ۱$ مترمربع (مساحت مخزن) $\times ۲$ (مساحت بالاسری)
۳	مخزن ۱۱۰۰ لیتری	تعداد گاری موردنیاز $\times ۱,۲۵$ مترمربع (مساحت مخزن) $\times ۲$ (مساحت بالاسری)

دکتر شهرسازی
کارهای و تهران
خراسان ۱۵۶
۰۹۱۷ ۰۷۰۰ ۰۷۰۰

پیوست شماره ۵: ضوابط و مقررات احداث سرویس‌های بهداشتی در مراکز و اماکن عمومی

ضوابط و مقررات احداث سرویس‌های بهداشتی در مراکز و اماکن عمومی به شرح زیر است:

۱. تمامی اماکن تجاری (اعم از تک واحدی یا چند واحدی) ملزم به تأمین سرویس بهداشتی عمومی و اتاق مادر و کودک در مکان‌های قابل دسترس و مناسب داخل مجتمع به شرح زیر هستند:
  ۲. پلاک‌های با مجموع مساحت زیربنای تجاری کمتر از ۲۰۰ مترمربع از احداث سرویس بهداشتی معاف‌اند.
  ۳. مجتمع‌ها و پلاک‌ها با مجموع مساحت زیربنای تجاری ۲۰۰ تا ۳۵۰ مترمربع ملزم به تأمین حداقل یک چشمۀ سرویس بهداشتی مردانه و یک چشمۀ سرویس بهداشتی زنانه هستند.
  ۴. مجتمع‌ها و پلاک‌ها با مجموع مساحت زیربنای تجاری بیش از ۳۵۰ مترمربع زیربنا به ازای هر ۲۰۰ مترمربع افزایش زیربنا ملزم به تأمین حداقل یک چشمۀ سرویس بهداشتی مردانه و یک چشمۀ سرویس بهداشتی زنانه می‌باشند.
- تبصره ۱: در مجتمع‌های تجاری بالای ۳۵۰ مترمربع زیربنا، علاوه بر احداث مجموعه سرویس بهداشتی می‌بایست یک اتاق مادر و کودک و یک چشمۀ سرویس بهداشتی ویژه معلولان ایجاد شود.
- تبصره ۲: سطح سرویس بهداشتی و اتاق مادر و کودک در واحد های تجاری جزو تراکم محسوب نمی‌گردد.
۵. تمامی مجتمع‌های پزشکی (کمتر از ۱۰ واحد) ملزم به تأمین مجموعه سرویس بهداشتی عمومی شامل (مردانه، زنانه و ویژه معلولان) در فضای عمومی مناسب و قابل دسترس هستند.
- تبصره: تمامی مجتمع‌های پزشکی به ازای هر ۱۰ واحد، ملزم به تأمین یک چشمۀ سرویس بهداشتی مردانه، یک چشمۀ سرویس بهداشتی زنانه و یک چشمۀ سرویس بهداشتی ویژه معلولان هستند.
۶. تمامی مساجد، حسینیه‌ها و مراکز خیریه سطح شهر مشهد مقدس به ازای هر ۱۰۰ مترمربع فضای مسقف، موظف به احداث حداقل یک مجموعه سرویس بهداشتی عمومی (شامل توالت، دستشویی، فضای تعویض بچه و سرویس بهداشتی ویژه معلولان) هستند.
- تبصره: برای مساجد محوری، به ازای هر ۱۰ چشمۀ سرویس بهداشتی عمومی، بایستی دو باب حمام (دوش) برای بهره‌برداری عمومی نیز احداث شود.

۷. توصیه می‌گردد تسهیلات مؤردنیاز در مشاغل به صورت حذف از تراکم و زیربنای مفید ساختمان در نظر گرفته شود.
۸. تمامی سرویس‌های بهداشتی احداث شده می‌بایست برای استفاده بهره‌برداران و عموم مراجعان بوده و برابر ضوابط اعلامی از سوی شهرداری باید در زمان فعالیت اماکن یادشده، این سرویس‌ها برای بهره‌برداری در اختیار شهروندان و مراجعان قرار گیرد.

